

EUROOPAN KESKUSPANKKI

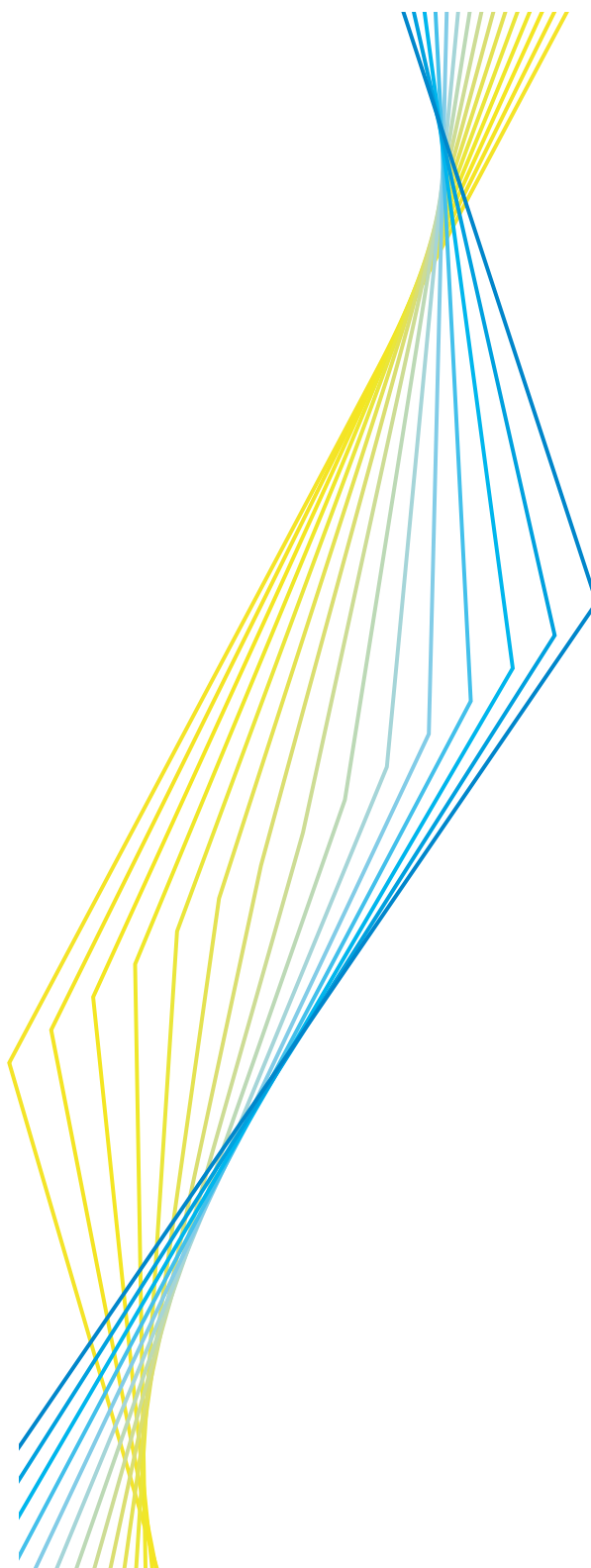
ECB EZB EKT BCE EKP

KUUKAUSIKATSAUS

Heinäkuu 2000

EUROOPAN KESKUSPANKKI

KUUKAUSIKATSAUS

Heinäkuu 2000

© Euroopan keskuspankki, 2000

Käyntiosoite	Kaiserstrasse 29 D-60311 Frankfurt am Main Germany
Postiosoite	Postfach 16 03 19 D-60066 Frankfurt am Main Germany
Puhelinnumero	+49 69 1344 0
Internet	http://www.ecb.int
Faksi	+49 69 1344 6000
Teleksi	411 144 ecb d

Kuukausikatsauksen laatimisesta vastaa EKP:n johtokunta. Kuukausikatsaus on pääkirjoitusta lukuun ottamatta käännetty Suomen Pankissa, joka myös huolehtii katsauksen julkaisemisesta.

Kaikki oikeudet pidätetään. Kopiointi on sallittu opetuskäyttöön ja ei-kaupallisiin tarkoituksiin, kunhan lähde mainitaan.

*Tämän numeron tilastot perustuvat 5.7.2000 käytettävissä olleisiin tietoihin.
ISSN 1561-0322*

Sisällys

Pääkirjoitus	5
Euroalueen talouskehitys	7
Rahatalous ja rahoitusmarkkinat	7
Hintakehitys	19
Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat	21
Valuuttakurssit ja maksutase	31
Kehikot:	
1 Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.6.2000 päättäneenä pitoajanjaksona	13
2 Euroalueen rakennusala	23
3 Talouspolitiikan laajat suuntaviivat	29
Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin	37
Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella	43
Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella	59
Euroalueen tilastot	1*
Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet	67*
Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja	71*

Lyhenteet

Maat

BE	Belgia
DK	Tanska
DE	Saksa
GR	Kreikka
ES	Espanja
FR	Ranska
IE	Irlanti
IT	Italia
LU	Luxemburg
NL	Alankomaat
AT	Itävalta
PT	Portugali
FI	Suomi
SE	Ruotsi
UK	Iso-Britannia
JP	Japani
US	Yhdysvallat

Muut

BIS	Kansainvälinen järjestelypankki
BKT	bruttokansantuote
BPM4	IMF:n maksutasekäsikirja (4. laitos)
BPM5	IMF:n maksutasekäsikirja (5. laitos)
cif	kulut, vakuutus ja rahti hintaan luettuina
ECU	Euroopan valuuttayksikkö
EKP	Euroopan keskuspankki
EKPJ	Euroopan keskuspankkijärjestelmä
EKT 95	Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä 1995
EMI	Euroopan rahapoliittinen instituutti
EU	Euroopan unioni
EUR	euro
fob	vapaasti laivassa
ILO	Kansainvälinen työjärjestö
IMF	Kansainvälinen valuuttarahasto
KHI	kuluttajahintaindeksi
repo	takaisinostosopimukseen perustuva käänteisoperaatio
SITC Rev. 3	Kansainvälinen ulkomaankaupan tavaranimikkeistö (3. tarkistettu laitos)
YKHI	yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi

Euroopan yhteisön käytännön mukaisesti EU-maiden nimet ovat aakkosjärjestyksessä kunkin maan omakielisen nimen mukaan (eivät suomennoksen mukaan).

Pääkirjoitus

EKP:n neuvosto päätti kokouksissaan 21.6. ja 6.7.2000 pitää EKP:n keskeiset korot ennallaan. Eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja oli siten edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

EKP:n 8.6.2000 toteuttaman koronnoston jälkeen saadut tiedot eivät periaatteessa ole muutaneet näkymiä hintavakauden ylläpitämisestä keskipitkällä aikavälillä. Rahapolitiikan strategian ensimmäisen pilarin osalta voidaan todeta, että M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo maaliskuusta toukokuuhun 2000 oli 6,3 % eli sama kuin helmikuusta huhtikuuhun 2000. M3:n kasvuvauhdin jatkuva ja huomattava poikkeaminen 4½ prosentin viitearvosta sekä M1:n ja yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen määrän voimakas kasvu viittaavat siihen, että euroalueella oli runsaasti likviditeettiä toukokuun lopussa.

Rahapolitiikan strategian toisen pilarin osalta voidaan puolestaan todeta, että tuoreimmat talouskehitystä koskevat tiedot viittaavat euroalueen talouskasvun jatkumiseen voimakkaana vuoden 2000 alussa. Eurostatin julkaisema ensimmäinen arvio BKT:n määrän kasvusta vuoden 2000 ensimmäisen neljänneksen aikana oli 0,7 %. Vaikka tämä alustava arvio neljännesvuosikasvusta on hieman vuoden 1999 jälkipuoliskon keskimääräistä kasvua alhaisempi, kaikki muut indikaattorit viittaavat euroalueen talouden voimakkaana jatkuvaan kasvuun. Teollisuustuotannon kasvuvauhti kiihtyi huhtikuussa, minkä lisäksi myös ensimmäisen neljänneksen kasvua kuvaavia lukuja tarkistettiin ylöspäin. Teollisuuden luottamus saavutti kesäkuussa huippunsa sitten vuoden 1985, jolloin indeksiä alettiin julkaista, ja kuluttajien luottamus pysyi lähes ennätystasollaan. Kansalliset tiedot viittaavat työllisyyden voimakkaaseen kasvuun vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä. Samalla euroalueen ulkopuolinen kehitys tukee edelleen euroalueen talouskasvua. Suotuisten sisäisten ja ulkoisten kasvuedellytysten vuoksi euroalueen talouden kasvunäkymät ovat edelleen hyvät.

Euroalueen joukkolainojen tuotoissa ja euron valuuttakurssissa ei kesäkuussa ja heinäkuun alussa tapahtunut merkittäviä muutoksia. Euroalueen

ja Yhdysvaltain joukkolainojen tuottojen erot supistuivat kyseisenä ajanjaksona huomattavasti. Joukkovelkakirjamarkkinat heijastavat tällä hetkellä odotuksia talouskasvun jatkumisesta euroalueella ja euroalueen talouden kasvunäkymien kohentumisesta suhteessa Yhdysvaltoihin. Samalla euron efektiivisen valuuttakurssin heikkeneminen vuoden 1999 alusta lähtien aiheuttaa edelleen huolta. Valuuttakurssikehitys on otettava huomioon arvioitaessa hintavakauteen kohdistuvia riskejä, sillä se saattaa aiheuttaa kuluttajahintojen nousupaineita myös tulevilla ajanjaksoilla.

Öljyn hinnan muutokset ovat viime kuukausina olleet tärkein euroalueen hintakehitykseen vaikuttanut tekijä. Kuluttajahintakehityksen osalta voidaan todeta, että yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattu inflaatio pysyi vuoden 2000 toukokuussa 1,9 prosentissa. Kokonaisindeksin nousuvauhti pysyi ennallaan, sillä energian hintojen nousuvauhdin kiihtymisen vaikutusta tasapainotti se, että yhden palvelujen hintoihin sisältyvän vaihtelevan erän vuotuinen muutosvauhti hidastui. Tuottajahintojen osalta voidaan todeta, että tuottajahintaindeksin (Producer Price Index, PPI) viimeaikaiseen nousuun on eniten vaikuttanut tuontien hintakehitys. Myös tuottajahintaindeksin kulutustavaraerän vuotuinen muutosvauhti on kiihtynyt viime aikoina, mikä viittaa siihen, että tuontihintojen aikaisempi nousu on alkanut vähitellen vaikuttaa kulutustavaroiden hintoihin. Työvoimakustannuksista voidaan todeta, että Eurostatin koko euroaluetta koskevat tiedot viittaavat siihen, että näiden kustannusten nousu on vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä ollut huomattavasti nopeampaa kuin vuonna 1999. Tämä saattaa kuitenkin osittain johtua kertaluonteisista tekijöistä.

Euroalueen kuluttajahintojen nousuvauhti kiihtyy kesän aikana todennäköisesti edelleen tuontihintojen nousun välittyessä vähitellen hintoihin. Tuontihintojen nousu johtuu puolestaan pääasiassa energiakustannusten noususta ja euron valuuttakurssin aikaisemmasta heikkenemisestä.

Koska rahapolitiikan vaikutukset ilmenevät viiveellä, sen vaikutus hintakehitykseen lyhyellä aikavälillä on erittäin vähäinen. Sen vuoksi rahapolitiikan on oltava ennakoivaa ja sen toteutuksessa

on keskityttävä hintavakauteen keskipitkällä aikavälillä kohdistuviin riskeihin. Monia tekijöitä on siksi seurattava tällä hetkellä tarkoin. Ensinnäkin rahan määrän voimakas kasvu ja runsas likviditeetti edellyttävät jatkuvaa arviointia. Euroalueen hintanäkymiin vaikuttaa lisäksi tuontihintojen kehitys, jonka taustalla on puolestaan euron valuuttakurssin ja raaka-aineiden hintojen kehitys. Tämänhetkisen voimistuvan talouskasvun ja tuontihintojen aiheuttamien nousupaineiden vuoksi on tärkeää, että palkkojen keskimääräinen nousuvauhti pysyy edelleen sopusoinnussa hintavakaustavoitteen kanssa. Jotta kasvu saataisiin jatkumaan inflaatiota kiihdyttämättä ja jotta euroalueen työttömyyttä saataisiin vähennettyä, palkkakehityksen on jatkuttava maltillisena ja työ-, hyödyke- ja palvelumarkkinoilla on saatava aikaan rakenteellisia uudistuksia. Ecofin-neuvoston kesäkuussa 2000 hyväksymissä vuoden 2000 talouspolitiikan yleisissä suuntaviivoissa esitetyt uudistukset on sen vuoksi toteutettava kiireellisesti. Koko euroalueen kannalta finanssipolitiikan löysääminen suhdanteiden kohennuttua lisää myös

osaltaan hintavakautta uhkaavia hintojen nousupaineita. Useimpien maiden tämänhetkiset budjettisuunnitelmat eivät ole riittävän kunnianhimoisia suhteessa suotuisiin talousnäkyymiin.

Kuukausikatsauksen tämä numero sisältää vakioartikkelin lisäksi kolme muuta artikkelia. Näistä ensimmäinen ("Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin") sisältää taustatietoa eurojärjestelmän vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin siirtymisestä 24.6.2000 alkaneena pitoajanjaksona. Artikkelin mukaan siirtyminen uuteen huutokauppamenettelyyn on sujunut ongelmitta. Toisessa artikkelissa käsitellään rahapolitiikan välittymistä euroalueella. Keskuspankkien on tärkeää tuntea rahapolitiikan välittymisprosessi, jotta ne voisivat arvioida toimenpiteidensä vaikutusta hintavakauden ylläpitämisen kannalta. Artikkelissa "Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella" tarkastellaan euroalueen väestömuutosten mahdollisia finanssipoliittisia vaikutuksia.

Euroalueen talouskehitys

I Rahatalous ja rahoitusmarkkinat

EKP:n neuvoston rahapoliittiset päätökset

EKP:n neuvosto päätti 21.6. ja 6.7.2000 pitämässään kokouksissa, että perusrahoitusoperaatioissa (jotka toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppamenettelyä käyttäen) korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %. Talletuskorko on niin ikään edelleen 3,25 % ja maksuvalmiusluoton korko 5,25 % (ks. kuvio 1).

M3:n kasvu jatkui vahvana toukokuussa

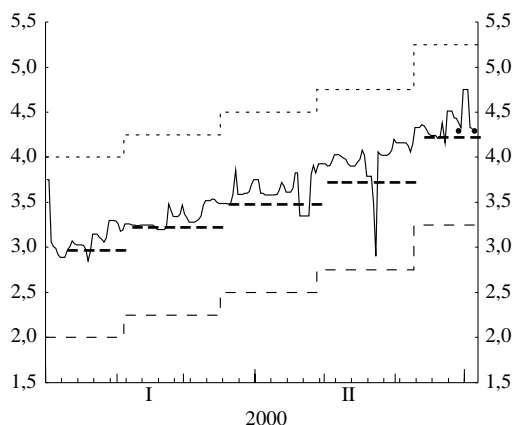
Toukokuussa 2000 lavean raha-aggregaatin M3:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui 5,9 prosenttiin huhtikuun 6,5 prosentista. M3:n vuotuisen kasvuvauhdin kolmen kuukauden keskiarvo maaliskuusta toukokuuhun 2000 pysyi ennallaan ja oli 6,3 %. Näin ollen M3:n kasvuvauhti oli edelleen miltei 2 prosenttiyksikön verran 4½ prosentin viitearvoaan nopeampaa (ks. kuvio 2).

Kuvio 1.

EKP:n korot ja rahamarkkinakorot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

- - - Maksuvalmiusluoton korko
- - - Talletuskorko
- - - Perusrahoitusoperaation korko / korkotarjousten alaraja
- Yön yli -korko (eonia)
- Perusrahoitusoperaation marginaalikorko

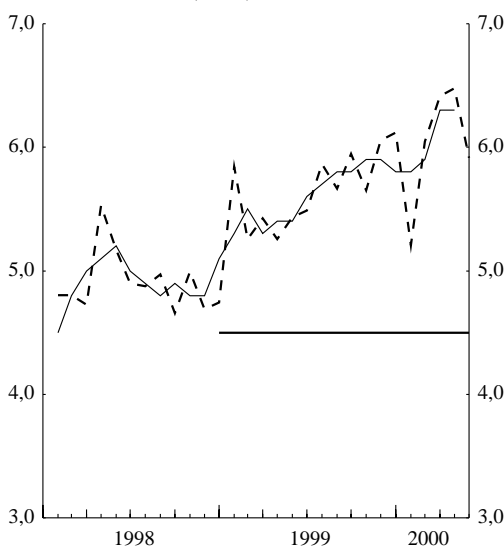
Lähteet: EKP ja Reuters.

Kuvio 2.

M3:n kasvu ja viitearvo

(vuotuinen prosenttimuutos)

- - - M3
- M3 (kolmen kuukauden keskitetty liukuva keskiarvo pyöristettynä ensimmäiseen desimaaliin)
- M3:n viitearvo (4½%)

Lähde: EKP.

M3:n kausivaihteluista puhdistettu kuukausittainen muutosvauhti oli maaliskuu-toukokuussa 2000 keskimäärin 0,5 % (ks. taulukko 1). Tämä vahvistaa sen, että toukokuuhun saakka M3:n lyhyen aikavälin kasvuvauhti oli ollut verrattain voimakas. Kausivaihteluista puhdistettuna ja vuositasolle korotettuna M3:n kuuden kuukauden kasvuvauhti oli toukokuussa 6,5 %, kun se huhtikuussa oli ollut 6,6 %. M3:n kasvun jatkuminen voimakkaana vuoden 2000 alkupuolella näytti liittyvän pääasiassa nimellisen ja reaalisen BKT:n kasvuvauhdin kiihtymiseen sekä tuottokäyrän loivenemiseen tammikuusta 2000 lähtien.

M3:n eristä liikkeessä olevan rahan vuotuinen kasvuvauhti hidastui toukokuussa 4,9 prosenttiin huhtikuun 5,5 prosentista (ks. kuvio 3). Lisäksi yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti hidastui huhtikuun 12,6 prosentista 9,4 prosenttiin toukokuussa. Vuoden 1999 syksystä asti jatkunut lyhyiden korkojen nousu on saattanut aiheuttaa sijoitusten siirtymistä yön yli -talletuk-

Taulukko 1.

M3 ja sen pääerät

(kuukauden lopun määrät ja kausivaihteluista puhdistetut kuukausimuutokset)

	Toukokuu 2000	Maaliskuu 2000		Huhtikuu 2000		Toukokuu 2000		Maalis-toukokuu 2000	
	Määrä	Muutos		Muutos		Muutos		Muutos keskimäärin	
	Miljardia euroa	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%	Miljardia euroa	%
M3	4 931,4	36,8	0,8	14,6	0,3	23,0	0,5	24,8	0,5
Liikkeessä oleva raha ja yön yli -talletukset (= M1)	1 994,0	16,7	0,8	13,5	0,7	0,1	0,0	10,1	0,5
Muut lyhytaikaiset talletukset (= M2-M1)	2 156,3	3,9	0,2	1,6	0,1	13,1	0,6	6,2	0,3
Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit (= M3-M2)	781,0	16,2	2,3	-0,5	-0,1	9,8	1,3	8,5	1,2

Lähde: EKP.

Huom. Pyörästysten vuoksi miljardeina euroina ilmoitettujen M3:n erien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

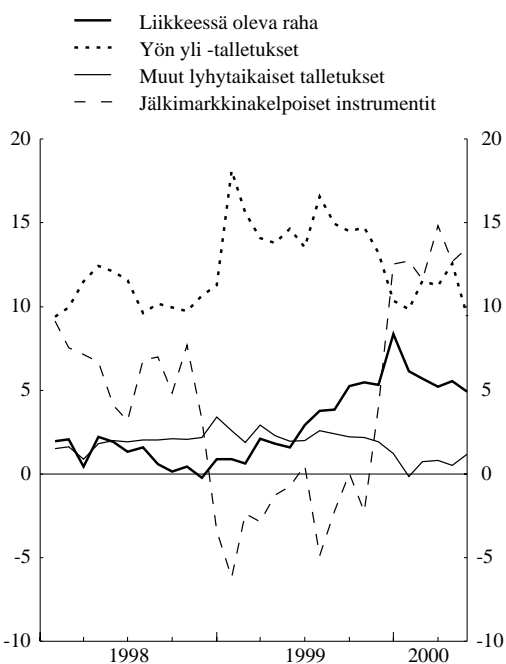
sista muihin M3:een sisältyviin lyhytaikaisiin talletuksiin ja jälkimarkkinakelpoisiin instrumentteihin. Yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti oli kuitenkin edelleen voimakas, mikä kuvastaa talouden toimeliaisuuden dynaamisuutta. Suhteel-

lisen suuri epävarmuus euroalueen osakemarkkinoilla vuoden 2000 viiden ensimmäisen kuukauden aikana on saattanut lisätä varoitoimenpiteenä tehtävien yön yli -talletusten kysyntää. Liikkeessä olevan rahan ja yön yli -talletusten edellä kuvatun kehityksen seurauksena M1:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui 8,6 prosenttiin toukokuussa 2000, kun se huhtikuussa oli ollut 11,3 %.

Kuvio 3.

M3:n erät

(vuotuinen prosenttimuutos)

Lähde: EKP.

Muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -talletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 1,2 prosenttiin huhtikuun 0,5 prosentista. Erään kuuluvat eri talletukset olivat kehittyneet toisistaan poikkeavalla tavalla. Enintään kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui toukokuussa merkittävästi eli 4,7 prosenttiin, kun se huhtikuussa oli ollut 1,3 %. Kasvu johtui oletettavasti euroalueen lyhyiden pankkikorkojen asteittaisesta noususta sekä tuottoikäyrän loiventumisesta viime kuukausina. Samaan aikaan irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten vuotuinen supistumisvauhti oli 1,2 %, kun se huhtikuussa oli ollut 0,1 %. Näin ollen näiden instrumenttien kysynnän vuoden 1999 kesällä alkanut heikkeneminen jatkui. Heikkenemisen syynä on ollut todennäköisesti se, että euroalueen lyhyet korot ovat nousseet näiden instrumenttien pankkikorkoihin verrattuna, joten näiden tuotto kiinnostaa vähemmän.

Koska M1:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui merkittävästi – hidastuminen oli voimakkaampaa kuin muiden lyhytaikaisten talletusten kuin yön yli -tal-

letusten vuotuisen kasvuvauhdin nopeutuminen – raha-aggregaatti M2:n vuotuinen kasvuvauhti hidastui huhtikuun 5,5 prosentista 4,6 prosenttiin toukokuussa 2000.

M3:een sisältyvien jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien vuotuinen kasvuvauhti nopeutui 13,5 prosenttiin toukokuussa 2000, kun se huhtikuussa oli ollut 12,7 %. Erityyppiset instrumentit kehittyivät toisistaan poikkeavalla tavalla. Enintään kahden vuoden velkapapereiden (joita on alle 2 % M3:sta) vuotuinen kasvuvauhti hidastui toukokuussa 25,5 prosenttiin, kun se huhtikuussa oli ollut 37,3 %. Toisaalta takaisinostosopimusten eli repojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui huhtikuun 2,8 prosentista 4,7 prosenttiin toukokuussa, ja rahamarkkinarahastojen rahasto-osuuksien ja rahamarkkinapapereiden kasvuvauhti nopeutui huhtikuun 13,6 prosentista 15,6 prosenttiin toukokuussa. Kaiken kaikkiaan jälkimarkkinakelpoisten instrumenttien nopea kasvu kuvastaa todennäköisesti edelleen tuottokäyrän loivenevista, joka taas johtuu lähinnä lyhyiden korkojen noususta viime kuukausina. On kuitenkin syytä muistaa, että eurojärjestelmän nykyisen tilastointijärjestelmän puitteissa ei voida mitata, kuinka suuri osa rahalaitosten liikkeeseen laskemista jälkimarkkinakelpoisista instrumenteista on euroalueen ulkopuolisten hallussa, vaikka tämä osuus pitäisi periaatteessa vähentää M3:sta.

Luotonannon kasvu yksityiselle sektorille oli edelleen nopeaa

Euroalueella oleville myönnettyjen luottojen kokonaismäärän vuotuinen kasvuvauhti hidastui toukokuussa 7,6 prosenttiin huhtikuun 8,1 prosentista. Kasvuvauhdin hidastumiseen vaikutti se, että julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen supistumisvauhti nopeutui edelleen 2,6 prosenttiin, kun se huhtikuussa oli ollut 1,2 %. Sen sijaan yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti pysyi käytännöllisesti katsoen ennallaan 11,3 prosenttina eli varsin nopeana.

Yksityiselle sektorille myönnettyistä luotoista lainojen vuotuinen kasvuvauhti oli toukokuussa 10,1 %. Yrityksille myönnettyjen lainojen kuuden kuukauden kasvuvauhti kausivaihteluista puhdis-

tettuna ja vuositasolle korotettuna oli toukokuussa myös 10,1 %, kun se huhtikuussa oli ollut 10,8 %. Yksityiselle sektorille myönnettyjen lainojen kasvuvauhdin jatkuminen nopeana kuvastaa voimakasta talouden toimeliaisuutta sekä euroalueen suotuisia talouskasvunäkymiä. Myös fuusioiden ja yritysostojen huomattavan suuri määrä euroalueella sekä asuntolainojen ja kiinteistöhintojen huomattavan nousun vuorovaikutus joissakin euroalueen maissa vaikuttavat tähän kehitykseen omalta osaltaan. On myös huomattava, että pankkien antolainauskorot ovat pitkän aikavälin keskiarvoihin verrattuna edelleen suhteellisen alhaiset. Yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen muista eristä rahalaitosten hallussa olevien muiden arvopapereiden kuin osakkeiden vuotuinen kasvuvauhti oli toukokuussa jokseenkin ennallaan eli 17,0 %, samoin kuin rahalaitosten hallussa olevien osakkeiden ja osuuksien vuotuinen kasvuvauhti, joka oli 24,0 %.

Julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen vuotuinen kasvuvauhti supistui edelleen, mihin vaikutti se, että julkisyhteisöille myönnettyjen lainojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui huhtikuun 1,0 prosentista 0,3 prosenttiin toukokuussa ja että rahalaitosten hallussa olevat julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet supistuivat toukokuussa 4,6 prosentin vuotuista vauhtia, kun vuotuinen supistumisvauhti huhtikuussa oli ollut 2,8 %.

M3:n muista vastaeristä rahalaitosten pitkäaikaisen velkojen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman toukokuussa eli 7,1 prosenttiin, kun se huhtikuussa oli ollut 6,9 %. Näistä veloista yli kahden vuoden määräaikaistalletusten vuotuinen kasvuvauhti nopeutui hieman eli 4,4 prosenttiin huhtikuun 4,0 prosentista. Yli kahden vuoden velkapapereiden vuotuinen kasvuvauhti nopeutui niin ikään hieman eli 5,8 prosenttiin huhtikuun 5,6 prosentista. Irtisanomisajaltaan yli kolmen kuukauden talletusten vuotuinen supistumisvauhti hidastui 0,6 prosenttiin, kun se huhtikuussa oli ollut 4,6 %. Pääoman ja rahastojen vuotuinen kasvuvauhti hidastui 14,4 prosenttiin huhtikuun 14,8 prosentista.

Toukokuussa 2000 euroalueen rahalaitossektorin ulkomaiset nettosaamiset pienenevät 13 miljardia euroa absoluuttisten ja kausivaihteluista

Taulukko 2.

M3 ja sen vastaerät

(kuukauden lopun kantatiedot ja 12 kuukauden virtatiedot, mrd. euroa)

	Kanta- tiedot	12 kk:n virtatiedot					
		2000 Touko	1999 Joulu	2000 Tammi	2000 Helmi	2000 Maalis	2000 Huhti
1 Luotot yksityiselle sektorille	6 474,5	584,2	538,1	592,5	623,1	655,1	652,7
2 Luotot julkisyhteisöille	2 008,5	34,7	29,0	17,8	-16,5	-25,5	-54,6
3 Ulkomaiset saamiset, netto	189,3	-171,3	-180,8	-120,2	-184,9	-194,5	-167,2
4 Pitkäaikaiset velat	3 680,2	260,8	244,4	249,5	236,5	234,5	243,1
5 Muut vastaerät (nettovelat)	60,7	-86,6	-93,0	-31,5	-104,6	-94,5	-83,8
M3 (=1+2+3-4-5)	4 931,4	273,8	235,4	272,4	290,2	295,6	272,0

Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi miljardeina euroina ilmoitettujen M3:n vastaerien yhteismäärä ei välttämättä täsmää M3:n kokonaismäärän kanssa.

puhdistamattomien lukujen perusteella. Huhtikuussa ne olivat supistuneet 23 miljardia euroa.

Toukokuuta 2000 edeltäneiden 12 kuukauden aikana yksityiselle sektorille myönnettyjen luottojen määrä kasvoi kaiken kaikkiaan 653 miljardia euroa, kun taas julkisyhteisöille myönnettyjen luottojen määrä pieneni 55 miljardia euroa (ks. taulukko 2). Samana ajanjaksona rahalaitos-sektorin ulkomaiden nettosaamisten määrä pieneni 167 miljardia euroa. Tämä kehitys heijastui rahalaitos-sektorin konsolidoidun taseen velkapuolelle siten, että M3:n määrä kasvoi 272 miljardia euroa ja pitkäaikaisten velkojen määrä 243 miljardia euroa. M3:n muut vastaerät (nettovelat) supistuivat 84 miljardia euroa.

Velkapapereiden nettoemissiot verrattain pienet huhtikuussa

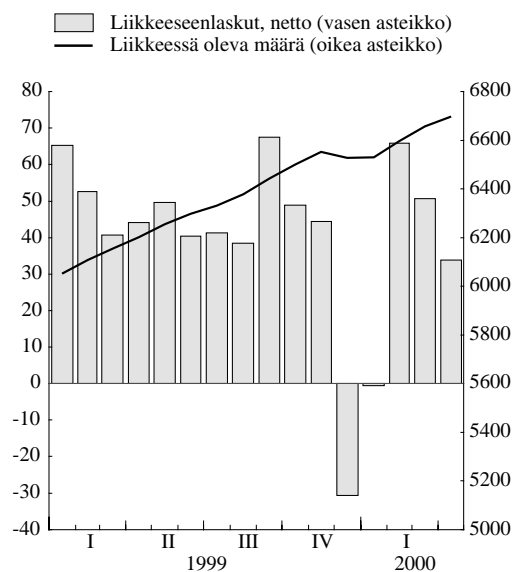
Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden velkapapereiden bruttoemissiot olivat huhtikuussa 2000 yhteensä 357,6 miljardia euroa, kun vastaava määrä huhtikuussa 1999 oli ollut 343,3 miljardia euroa. Edellisten 12 kuukauden aikana bruttoemissioiden määrä oli keskimäärin 320,7 miljardia euroa kuukaudessa. Lunastusten määrä oli 323,7 miljardia euroa huhtikuussa 2000. Näin ollen nettoemissioiden määrä oli huhtikuussa 33,8 miljardia euroa (ks. kuvio 4). Määrä oli pienempi kuin huhtikuussa 1999, jolloin nettoemissioiden määrä oli ollut 44,1 miljardia euroa, ja

pienempi kuin edellisten 12 kuukauden kuukausittaiset nettoemissiot keskimäärin eli 38,3 miljardia euroa. Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapaperei-

Kuvio 4.

Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat velkapaperit

(mrd. euroa)

Lähde: EKP.

Huom. Netto-liikkeeseenlaskut eroavat kantojen muutoksista arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun ja muiden tarkistusten vuoksi.

den kanta oli 6 698,2 miljardia euroa huhtikuun 2000 lopussa. Kanta oli 8,0 % suurempi kuin vuotta aiemmin, kun maaliskuussa 2000 kannan vuotuinen kasvu oli ollut 8,2 %.

Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden velkapapereiden nettoemissiot olivat suhteellisen vähäiset huhtikuussa 2000 ja painottuivat suureksi osaksi lyhytaikaisiin velkapapereihin. Euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien lyhytaikaisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui huhtikuussa 9,7 prosenttiin, kun se maaliskuussa oli ollut 12,6 %. Sen sijaan pitkäaikaisten velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti pysyi huhtikuussa 2000 jokseenkin ennallaan ja oli hieman alle 8 %.

Velkapapereiden erittely sektoreittain osoittaa, että euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden velkapaperiemissioiden kasvuvauhdin pieneneminen johtui pääasiassa rahalaitosten viimeistä emissio toiminnasta. Tämä heijastui myös rahalaitosten liikkeeseen laskemien euromääräisten arvopapereiden kannan vuotuisen kasvuvauhtiin, joka hidastui 10,3 prosenttiin huhtikuussa 2000 oltuaan maaliskuussa 11,1 %. Samaan aikaan muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten aiempaa vähäisempi emissio toiminta hidasti myös osaltaan euroalueella sijaitsevien liikkeeseenlaskijoiden liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan vuotuisesta kasvuvauhtiä. Muiden rahoituslaitosten kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui 39,3 prosenttiin huhtikuussa 2000, kun se maaliskuussa oli ollut 42,2 %. Yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti sitä vastoin nopeutui huhtikuussa 9,8 prosenttiin maaliskuun 8,2 prosentista. Julkisen sektorin liikkeeseen laskemista velkapapereista valtion velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti oli 3,7 % huhtikuussa 2000 eli hieman nopeampi kuin 3,5 prosentin vuotuinen kasvuvauhti maaliskuussa 2000. Muiden julkisyhteisöjen liikkeeseen laskemien velkapapereiden kannan vuotuinen kasvuvauhti hidastui huhtikuussa hieman eli 3,3 prosenttiin, kun se maaliskuussa oli ollut 3,4 %.

Pankkien korot nousivat edelleen toukokuussa

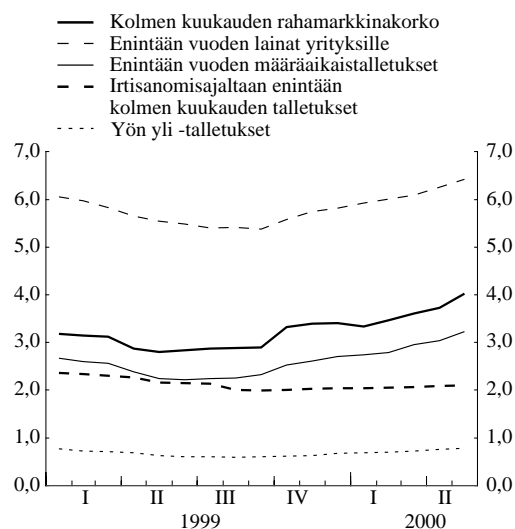
Euroalueen pankkien lyhyet korot nousivat edelleen toukokuussa 2000 (ks. kuvio 5), mihin vaikuttivat rahamarkkinakorkojen nousu samassa kuussa sekä EKP:n koronnosto 27.4.2000. Yön yli -talletusten keskikorko nousi toukokuussa hieman eli 0,8 prosenttiin, kuten myös irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten keskikorko, joka nousi 2,1 prosenttiin. Enintään vuoden pituisten määräaikaistalletusten keskikorko nousi toukokuussa 19 peruspistettä yli 3,2 prosenttiin, ja yrityksille myönnettyjen enintään vuoden pituisten lainojen keskikorko nousi 16 peruspistettä 6,4 prosenttiin. Siitä lähtien, kun rahamarkkinakorot syyskuussa 1999 alkoivat nousta, pankkien lyhyet korot ovat nousseet merkittävästi vähemmän kuin vastaavat rahamarkkinakorot. Tästä huolimatta kaikki pankkien lyhyet korot lukuun ottamatta irtisanomisajaltaan enintään kolmen kuukauden talletusten korkoja olivat toukokuussa 2000 tuntuvasti korkeammat kuin vuotta aiemmin.

Myös pankkien pitkät keskikorot nousivat toukokuussa. Yli kahden vuoden määräaikaistalletus-

Kuvio 5.

Pankkien lyhyet korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

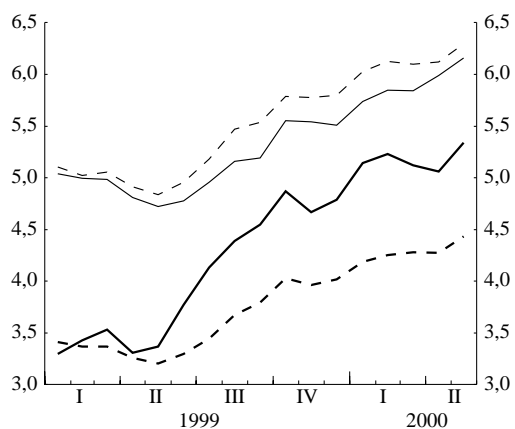
Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittaiset tiedot ja Reuters.

Kuvio 6.

Pankkien pitkät korot ja vastaava markkinakorko

(vuotuinen korko, kuukausittaisia keskiarvoja)

- Valtion viiden vuoden joukkovelkakirjalainojen tuotot
- - Asuntolainat kotitalouksille
- - Yli kahden vuoden määräaikaistalletukset
- Yli vuoden lainat yrityksille

Lähteet: EKP:n yhteenlaskemat maittäiset tiedot ja Reuters.

ten keskikorko nousi 16 peruspistettä yli 4,4 prosenttiin. Vastaavasti kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen keskikorko nousi toukokuussa 18 peruspistettä 6,3 prosenttiin ja yrityksille myönnettyjen lainojen keskikorko 17 peruspistettä vajaaseen 6,2 prosenttiin. Toukokuusta 1999 lähtien, jolloin pääomamarkkinoiden korot alkoivat nousta, pankkien pitkät korot ovat kaiken kaikkiaan nousseet huomattavasti. Esimerkiksi kotitalouksille myönnettyjen asuntolainojen keskikorko oli toukokuussa 2000 miltei 150 peruspistettä korkeampi kuin vuotta aiemmin (ks. kuvio 6).

Rahamarkkinakorot vakautuivat EKP:n nostettua korkoja 8. kesäkuuta

Eoniakorkona mitattu yön yli -korko oli noussut toukokuun lopussa, kun EKP:n neuvostolta odotettiin rahapoliittista päätöstä, ja se nousi edelleen noin 15 peruspistettä EKP:n ilmoittaessa 8.6. päätöksestään nostaa korkoja 50 peruspisteellä. Tämä osoittaa, että EKP:n koronnoston suuruus oli markkinoilla vain osittain odotettua. Kun

eoniakorko oli sopeutunut perusrahoitusoperaation koron uuteen 4,25 prosentin tasoon, se vaihteli 4,1 prosentista 4,5 prosenttiin 23.6.2000 päättyneen varantojen pitoajanjakson viimeisinä päivinä. Eoniakoron vaihtelevuudessa näkyi likviditeettitilanteen hienoinen, ennalta odottamaton kiristyminen, jota eurojärjestelmän likviditeettiä lisäävän hienosäätöoperaation toteuttaminen 21.6.2000 osittain tasoitti (ks. kehikko 1).

Kesäkuun 24. päivästä 2000 alkaneesta varantojen pitoajanjaksosta lähtien eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot on toteutettu vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppamenettelyä käyttäen siten, että operaatioiden korkotarjousten alaraja on 4,25 %. Kahdessa operaatiossa, joiden maksut suoritettiin 28.6. ja 5.7., marginaalikorko oli kummassakin 4,29 % (ks. tämän Kuukausikatsauksen artikkeli ”Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin”). Suurimman osan tämän pitoajanjakson kahdesta ensimmäisestä viikosta eoniakorko vaihteli 4,30 prosentin tienoilla. Ainoastaan 30.6. eoniakorko nousi tilapäisesti 4,75 prosenttiin ja heijasteli rahoitusmarkkinaosapuolten halua sopeuttaa toisen neljännesvuoden lopun taseitaan, kuten kesäkuun 1999 lopussakin.

EKP:n neuvoston ilmoittettua 8.6. päätöksestään nostaa korkoja myös muut rahamarkkinakorot nousivat. Yhden kuukauden euriborkorko nousi 19 peruspistettä ja kolmen kuukauden euriborkorko 13 peruspistettä 8.–9.6.2000. Tämän nousun jälkeen yhden ja kolmen kuukauden euriborkorot pysyivät lähes ennallaan kesäkuun 9. päivästä heinäkuun 5. päivään (ks. kuvio 7).

Rahoitusmarkkinoiden korko-odotukset, jotka näkyivät futuurisopimuksista johdetuissa kolmen kuukauden euriborkoroissa, muuttuivat vähän tämän vuoden toukokuun lopun ja heinäkuun 5. päivän välisenä aikana. Syyskuussa ja joulukuussa 2000 sekä maaliskuussa 2001 erääntyvistä futuurisopimuksista johdetut kolmen kuukauden euriborkorot, jotka olivat nousseet välittömästi kesäkuun 8. päivän koronnostoilmoituksen jälkeen, laskivat hieman loppukuun ajan. Heinäkuun 5. päivänä syyskuussa 2000 erääntyvistä futuurisopimuksista johdettu kolmen kuukauden euriborkorko oli 4,77 %, joulukuussa 2000 erääntyvistä

Kehikko I.

Rahapoliittiset operaatiot ja likviditeettitilanne 23.6.2000 päättyneenä pitoajanjaksona

Likviditeetin jakaminen rahapoliittisissa operaatioissa

Pitoajanjaksona 24.5.–23.6.2000 eurojärjestelmä toteutti neljä perusrahoitusoperaatiota, yhden hienosäätöoperaation ja yhden pitempiaikaisen rahoitusoperaation. Ensimmäiset kaksi perusrahoitusoperaatiota toteutettiin 3,75 prosentin kiinteällä korolla ja seuraavat kaksi 4,25 prosentin kiinteällä korolla. Jaetun likviditeetin määrä vaihteli 62,0 miljardista eurosta 78,3 miljardiin euroon. Perusrahoitusoperaatioissa tehtyjen tarjousten määrät vaihtelivat 1 868 miljardista eurosta 8 491 miljardiin euroon, ja niiden keskiarvo oli 5 258 miljardia euroa, kun se edellisenä pitoajanjaksona oli ollut 5 761 miljardia euroa. Perusrahoitusoperaatioiden jakoosuudet vaihtelivat 0,87 prosentista 3,96 prosenttiin, kun ne edellisenä pitoajanjaksona olivat vaihdelleet 1,00 prosentista 1,62 prosenttiin. Tehtyjen tarjousten määrä oli uusi ennätys, ja toisaalta jako-osuus oli kaikkien aikojen pienin eli 0,87 %. Tämä johtunee siitä, että tarkasteluajanjakson kahden ensimmäisen viikon aikana EKP:n odotettiin nostavan korkojaan.

EKP toteutti 21.6.2000 likviditeettiä lisäävän hienosäätöoperaation, joka oli vaihtuvakorkoisena huutokauppana toteutettu yön yli -käänteisoperaatio. Tehtyjen tarjousten kokonaismäärä oli 18,8 miljardia euroa, ja jaetun likviditeetin määrä oli 7,0 miljardia euroa. Operaatioon osallistui 38 vastapuolta. Operaation marginaalikorko oli 4,26 % ja painotettu keskiarvo 4,28 %. Noin 83 % tarjouksista jaettiin marginaalikorolla. Operaation tarkoituksena oli palauttaa normaali likviditeettitilanne sen jälkeen, kun talletusmahdollisuutta oli 20.6. käytetty epätavallisen paljon eli 11,2 miljardin euron arvosta.

Eurojärjestelmä toteutti pitempiaikaisen rahoitusoperaation 31.5.2000 vaihtuvakorkoisena huutokauppana, jossa jaettavan likviditeetin määräksi oli ilmoitettu 20,0 miljardia euroa. Operaatioon osallistui yhteensä 301 vastapuolta, ja tehtyjen tarjousten kokonaismäärä oli 64,3 miljardia euroa. Operaation marginaalikorko oli 4,40 % ja painotettu keskiarvo kaksi peruspistettä korkeampi eli 4,42 %.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

(mrd. euroa)

Päivittäinen keskiarvo pitoajanjaksona 24.5.–23.6.2000

	Likviditeettiä lisäivät	Likviditeettiä vähentävät	Nettovaikutus
(a) Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot	201,3	0,8	+ 200,5
Perusrahoitusoperaatiot	140,9	-	+ 140,9
Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot	59,9	-	+ 59,9
Maksuvalmiusjärjestelmä	0,3	0,8	- 0,5
Muut operaatiot	0,2	0,0	+ 0,2
(b) Muut pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät	378,1	464,5	- 86,4
Liikkeessä olevat setelit	-	354,1	- 354,1
Valtion talletukset eurojärjestelmässä	-	38,3	- 38,3
Ulkomaiset saamiset (ml. kulta), netto	378,1	-	+ 378,1
Muut tekijät, netto	-	72,1	- 72,1
(c) Luottolaitosten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä (a) + (b)			114,1
(d) Varantovelvoite			113,4

Lähde: EKP.

Pyörästysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää.

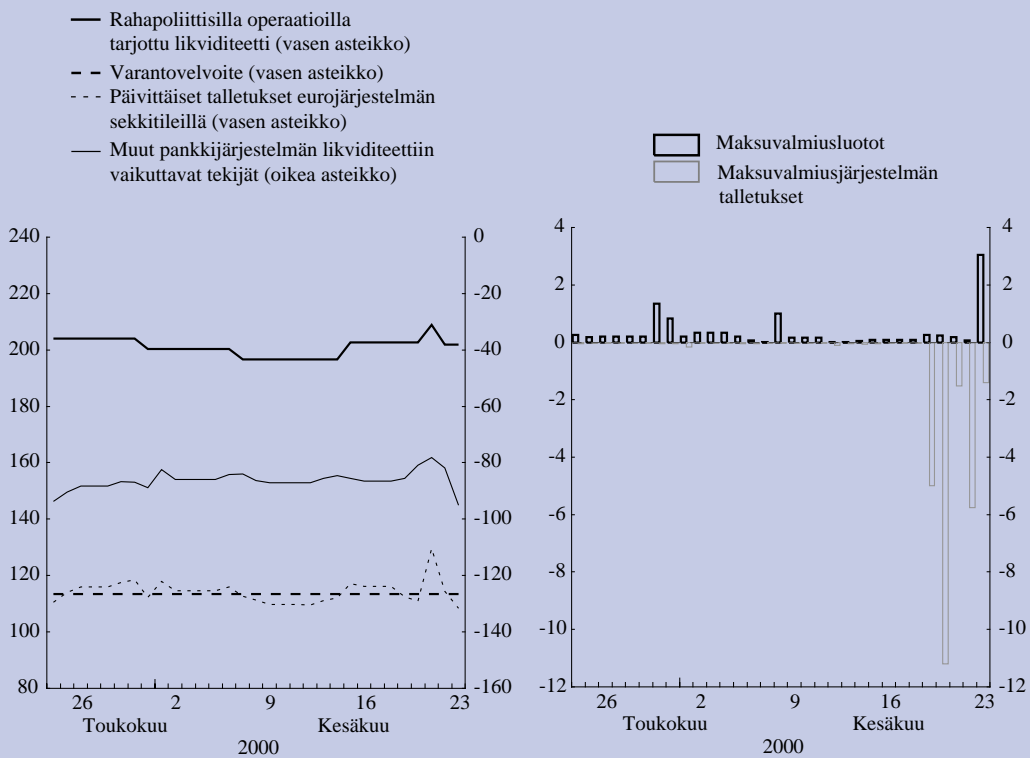
Tarkasteluajanjakson kahden ensimmäisen viikon aikana eoniakoron kehitykseen vaikuttivat ensin odotukset EKP:n korkojen nostosta ja sitten itse koronnostot. Vaikka likviditeetitilanne oli melko hyvä, eoniakorko pysyi edelleen selvästi perusrahoitusoperaation korkoa korkeamana. Kun EKP:n neuvosto oli torstaina 8.6.2000 päättänyt nostaa korkojaan 50 peruspistettä, eoniakorko nousi keskiviikkona 7.6. olleesta 4,06 prosentista 4,33 prosenttiin perjantaina 9.6. Kesäkuun 13. päivänä eoniakorko kääntyi tasaiseen laskuun, ja maanantaina 19.6. se oli 4,21 %, koska markkinoilla yhä enemmän odotettiin, että EKP päättäisi pitoajanjakson rauhallisesti. Edellä mainittu likviditeetin väheneminen siksi, että talletusmahdollisuutta käytettiin paljon 20.6., nosti eoniakoron jälleen 4,38 prosenttiin 21.6. Kun EKP 21.6. toteutti hienosäätöoperaation likviditeetin lisäämiseksi, korot laskivat jälleen iltapäivällä ja seuraavana päivänä eli 22.6. Pitoajanjakson viimeisenä päivänä eli perjantaina 23.6. pankkien välinen suhteellisen aktiivinen kaupankäynti etenkin iltapäivällä sekä ennakoitu maksuvalmiusluoton lievä käyttö päivän lopussa nostivat eoniakoron jälleen 4,51 prosenttiin.

Edelliseen pitoajanjaksoon verrattuna maksuvalmiusluoton keskimääräinen päivittäinen käyttö väheni hie-man eli 0,4 miljardista eurosta 0,3 miljardiin euroon, kun taas talletusmahdollisuuden keskimääräinen käyttö supistui 2,3 miljardista eurosta 0,8 miljardiin euroon. Talletusmahdollisuuden käyttö supistui siksi, että useim-pina päivinä sitä ei käytetty juuri lainkaan, mutta kolmena päivänä sitä käytettiin erityisen paljon.

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavat tekijät

23.6.2000 päättyneenä pitoajanjaksona

(mrd. euroa, päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

Muut kuin rahapolitiikkaan liittyvät likviditeettiin vaikuttavat tekijät

Pankkijärjestelmän likviditeettiin vaikuttavien riippumattomien tekijöiden (eli muiden kuin rahapolitiikkaan liittyvien tekijöiden) likviditeettiä vähentävä nettovaikutus (oheisen taulukon kohta b) oli keskimäärin 86,4 miljardia euroa eli 2,3 miljardia euroa vähemmän kuin edellisenä pitoajanjaksona. Tämä oli lähinnä seurausta valtion talletusten nettomääräisestä vähenemisestä. Tätä likviditeettiä lisäävää vaikutusta kompensoivat pienemmät ulkomaiset nettosaamiset sekä liikkeessä olevien setelien hieman suurempi määrä. Riippumattomien tekijöiden vaikutus vaihteli päivittäin 71,1 miljardista eurosta 95,1 miljardiin euroon.

Vastapuolten talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä

Sekkitilitalletukset olivat keskimäärin 114,1 miljardia euroa ja varantovelvoitteet 113,4 miljardia euroa. Näiden välinen ero oli siten 0,7 miljardia euroa. Tästä määrästä noin 0,2 miljardia euroa oli sekkitilitalletuksia, jotka eivät liity varantovelvoitteen täyttämiseen, ja 0,5 miljardia euroa varantovelvoitteen ylittäviä talletuksia.

futuurisopimuksista johdettu kolmen kuukauden euriborkorko 5,10 % ja maaliskuussa 2001 erääntyvistä futuurisopimuksista johdettu kolmen kuukauden euriborkorko 5,17 % eli 11,4 ja 3 peruspistettä alemmat kuin toukokuun 2000 lopussa. Kuuden kuukauden euriborkorko nousi 11 peruspistettä ja 12 kuukauden euriborkorko 5 peruspistettä toukokuun lopusta heinäkuun 5. päi-

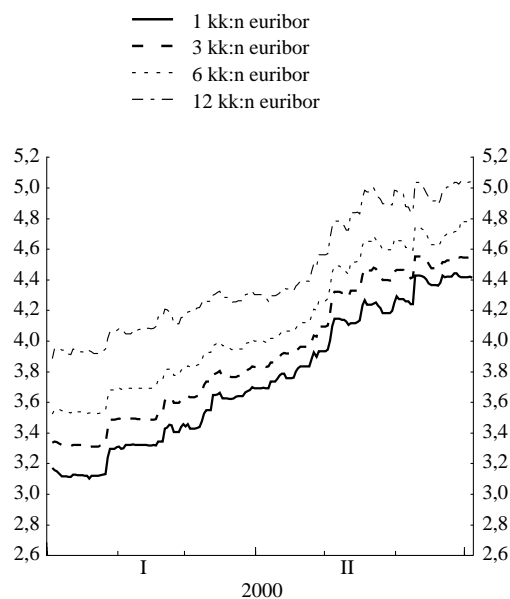
vään, jolloin kuuden kuukauden euriborkorko oli 4,78 % ja 12 kuukauden euriborkorko 5,04 %.

Eurojärjestelmän pitempiaikaisessa rahoitusoperaatiossa, jonka maksut suoritettiin 29.6.2000, marginaalikorko oli 4,49 % ja hyväksytyjen tarjousten painotettu keskikorko oli 4,52 %, eli marginaalikorko oli 6 peruspistettä ja keskikorko 3 peruspistettä alempi kuin kolmen kuukauden euriborkorko operaation toteutusajankohdalla.

Kuvio 7.

Euroalueen lyhyet korot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

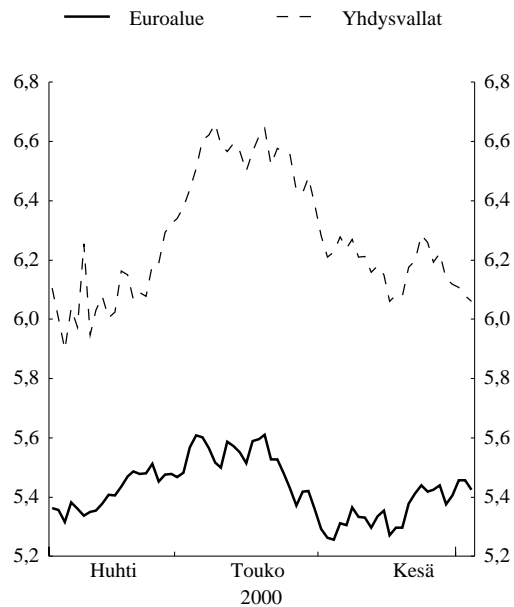
Pitkien joukkolainojen tuotot pysyivät jokseenkin vakaina kesäkuussa

Pitkät korot olivat laskeneet lyhyen aikaa toukokuussa 2000, minkä jälkeen valtion pitkien joukkolainojen tuotoissa ei euroalueella näkynyt selvää trendiä kesäkuussa ja heinäkuun alussa (ks. kuvio 8). Euroalueen 10 vuoden joukkolainojen keskimääräinen tuottotaso oli 5.7.2000 noin 5,40 % eli hieman korkeampi kuin tämän vuoden toukokuun lopussa. Sitä vastoin Yhdysvalloissa pitkien joukkolainojen tuotot supistui-
vat toukokuun lopusta heinäkuun 5. päivään. Yhdysvaltojen ja euroalueen 10 vuoden joukkolainojen tuottoero kaventui noin 40 peruspistettä tänä ajanjaksona ja oli likimain 65 peruspistettä heinäkuun 5. päivänä.

Kuvio 8.

Valtion pitkien lainojen tuotot

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Piikillä valtion lainoilla tarkoitetaan 10 vuoden joukkovelkakirjalainoja tai maturiteetiltaan lähimpiä vastaavia lainoja.

Toukokuun lopun ja heinäkuun 5. päivän välisenä aikana Yhdysvaltojen 10 vuoden joukkolainojen tuotot supistuivat noin 30 peruspistettä eli 6,05 prosentin tienoille. Yhdysvaltojen joukkolainojen tuotot olivat siten vähentyneet kumulatiivisesti tämän vuoden tammikuun lopun huipustaan noin 90 peruspistettä. Kuten toukokuussakin Yhdysvaltojen joukkolainamarkkinoiden kehitykseen näytti kesäkuussa paljolti vaikuttaneen se, että sijoittajat olivat ehkä tarkistaneet odotuksiaan ja arvioineet sekä kasvu- että inflaationäkymät ja myös tulevien lyhyiden korkojen kehityksen Yhdysvalloissa aikaisempaa heikommiksi.

Japanissa 10 vuoden joukkolainojen tuotot kasvoivat noin 10 peruspistettä tämän vuoden toukokuun lopusta heinäkuun 5. päivään eli suunnilleen 1,75 prosenttiin. Uudelleen heränneet myönteiset odotukset Japanin talouden elpymisvauhdista hiljattain julkaistujen virallisten raporttien valossa näyttivät kasvattaneen joukkolainojen tuottoja. Lisäksi osakekurssien merkittävä nou-

su Japanissa kesäkuun aikana on ehkä saattanut luoda lisää kasvupaineita Japanin pitkien joukkolainojen tuottoihin, kun sijoittajat ovat purkaneet osittain aikaisempia ”turvasatamapositiona”. Myös joidenkin markkinaosapuolten tuntema huoli valtion menojen ennakoitun kasvun mahdollisista vaikutuksista on saattanut lisätä kasvupaineita Japanin joukkolainojen tuottoihin.

Yhdysvaltojen pitkien korkojen lasku kesäkuussa ja heinäkuun alussa vaikutti vain vähän euroalueen joukkolainamarkkinoihin, mistä on osoituksena euroalueen joukkolainojen tuottojen yleinen vakaus. Samoin EKP:n koronnostopäätöksellä 8.6. oli vain vähäinen välitön vaikutus euroalueen joukkolainamarkkinoihin. Kesäkuun jälkipuoliskolla euroalueen joukkolainojen tuotot kasvoivat hieman samaan aikaan kun öljyn hinnat nousivat ja kun julkaistut talousluvut osoittivat euroalueen yksittäisten maiden inflaation odotettua nopeammaksi ja viestivät kasvunäkymien jatkumisesta myönteisinä.

Euroalueen tuottokäyrä loiveni edelleen kesäkuussa, joskin hitaammin kuin edeltävinä kuukausina. Vuoden 2000 toukokuun lopun ja heinäkuun 5. päivän välisenä aikana tuottokäyrän jyrkkyys – euroalueen 10 vuoden joukkolainojen tuottojen ja kolmen kuukauden euriborkoron erona mitattuna – väheni noin 5 peruspistettä eli alle 90 peruspisteeseen. Tämä tuottokäyrän jyrkkyuden tasoittuminen johtui edellä mainitusta lyhyiden rahamarkkinakorkojen noususta tänä ajanjaksona. Euroalueen implisiittinen yön yli -terminikorkokäyrä muuttui vain suhteellisen vähän tämän vuoden toukokuun lopusta heinäkuun alkuun (ks. kuvio 9).

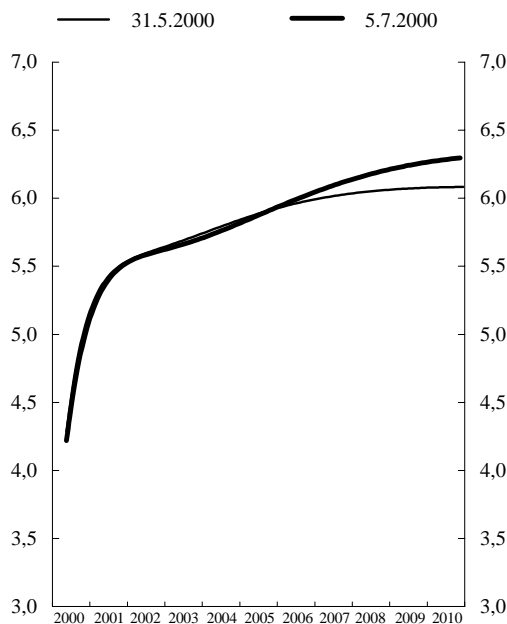
Ranskan indeksisidonnaisten joukkovelkakirjalainojen kehitys viittaa siihen, että markkinoiden euroaluetta koskevien pitkän aikavälin kasvu- ja inflaatio-odotukset pysyivät jokseenkin ennallaan kesäkuussa ja heinäkuun alussa. Etenkin Ranskan 10 vuoden indeksisidonnaisten joukkolainojen reaalityttö supistui vain vähän toukokuun lopusta heinäkuun 5. päivään, kun taas ns. tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhti, joka lasketaan Ranskan valtion 10 vuoden nimelliskorkoisten ja indeksisidonnaisten joukkolainojen perusteella, kiihtyi noin 5 peruspistettä samana ajanjaksona. Tuotot yhtenäistävä inflaatiovauhdin pienessä

kokonaismuutoksessa kesäkuussa ei näkynyt se, että tämä pitkän aikavälin inflaatio-odotusten indikaattori laski noin 10 peruspistettä EKP:n koronnoistoilmoitusta 8.6. välittömästi seuranneina päivinä ja nousi myöhemmin uudelleen kesäkuun kahtena viimeisenä viikkona ja heinäkuun alussa. Tämä kehitys näyttäisi olevan sopusoinnussa markkinoiden pitkän aikavälin inflaatio-odotusten hienoisen nousun kanssa jälkimmäisenä ajanjaksona. Näin ollen korkopäätöksen inflaatio-odotuksia mahdollisesti hillitsevä vaikutus olisi suureksi osaksi kumoutunut. Tuotot yhtenäistävän inflaatiovauhdin muutosten ja varsinkin suhteellisen pienten muutosten pohjalta on kuitenkin aina syytä tehdä vain varovaisia päätelmiä, koska tulkintoihin sisältyy monia epävarmuuksia.

Kuvio 9.

Korkojen aikarakenteesta johdetut euroalueen yön yli -korkojen odotukset

(vuotuinen korko, päivähavaintoja)

Lähde: EKP:n arvio. Korkojen aikarakenteesta johdettu termiinkorkokäyrä kuvaa markkinoiden odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä. Käyrien laskentamenetelmää selostettiin tammikuun 1999 Kuukausikatsauksen sivulla 26. Estimoinnissa käytetyt tiedot on johdettu koronvaihotosopimuksista.

Osakemarkkinoiden volatiliteetti väheni hieman kesäkuussa

Heilahdeltuaan varsin tuntuvasti maaliskuusta toukokuuhun 2000 maailmanlaajuiset osakemarkkinat rauhoittuvat hieman kesäkuussa. Toukokuun lopun ja heinäkuun 5. päivän välisenä aikana euroalueen Dow Jones Euro Stoxx -indeksin muutokset olivat vähäisiä, kun taas Yhdysvaltojen Standard & Poor's 500 -indeksi nousi noin 2 % ja Japanin Nikkei 225 -indeksi nousi suunnilleen 4 % (ks. kuvio 10). Vuoden 1999 loppuun verrattuna heinäkuun 5. päivään mennessä osakekurssit olivat nousset euroalueella noin 2,5 %, kun ne sitä vastoin olivat laskeneet Yhdysvalloissa noin 1 prosentin ja Japanissa 7 %.

Tarkasteltaessa ensin osakemarkkinoiden kansainvälistä ympäristöä voidaan todeta, että Yhdysvalloissa osakekurssien toukokuun lopussa alkanut nousu jatkui kesäkuun alussa ja kurssit pysyivät jokseenkin ennallaan tämän jälkeen. Kun markkinaosapuolten mielestä talousluvut antoivat viitteitä Yhdysvaltojen talouden kasvuvauhdin hidastumisesta, näyttivät yritysten tulevan tuloskehityksen odotukset hieman vähentyneen. Yhdysvaltojen osakekursseihin kohdistuneet vastaavat laskupaineet näyttivät kuitenkin jääneen merkitykseltään vähäisemmiksi kuin Yhdysvaltojen pitkien korkojen laskun vaikutukset kesäkuussa.

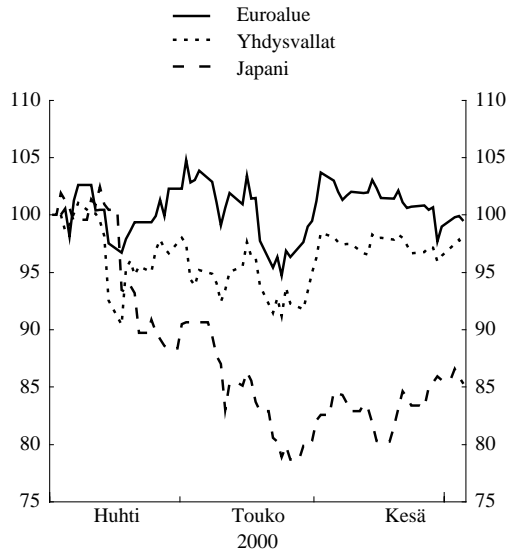
Yhdysvaltojen osakemarkkinoiden volatiliteetti väheni kesäkuussa. Osakemarkkinoiden heilahtelujen väheneminen ja osakekurssien nousu näkyivät erityisen selvästi Yhdysvaltojen tietotekniikkasektorilla. Toukokuun lopun ja heinäkuun 5. päivän välisenä aikana Nasdaq Composite -indeksi, joka koostuu suureksi osaksi tietotekniikkaosakkeista, nousi noin 14 %. Nasdaq 100 -indeksin implisiittinen volatiliteetti väheni vuositasolla toukokuun lopun 63 prosentista 48 prosenttiin 5. päivänä heinäkuuta. Tämä volatiliteettitaso oli kuitenkin paljon korkeampi kuin viime vuosien vastaava taso keskimäärin.

Japanissa osakkeiden hinnat nousivat tuntuvasti kesäkuussa. Nousu näytti kuvastavan Japanin talouden näkymiin liittyvän optimismiin lisääntymistä. Heinäkuun 5. päivään mennessä osakekurssit pysyivät Japanissa kuitenkin yhä selvästi alle vuoden 1999 lopun tason.

Kuvio 10.

Osakeindeksit

(1.4.2000 = 100, päivähavaintoja)

Lähde: Reuters.

Huom. Dow Jones Euro Stoxx laaja -osakeindeksi euroalueen osalta, Standard and Poor's 500 Yhdysvaltojen ja Nikkei 225 Japanin osalta.

Euroalueen osakkeiden hinnat Dow Jones Euro Stoxx -indeksillä mitattuina olivat heinäkuun 5. päivänä muuttuneet vain vähän toukokuun lopusta ja olivat siten 2,5 % vuoden 1999 lopun tasoa korkeammat. Osakemarkkinat olivat vakaat huolimatta lukuisista kesäkuussa julkaistuista talousindikaattoritiedoista, jotka kaikki viittasivat euroalueen talouden odotettua vahvempaan kasvuun tulevina kuukausina.

Kuten Yhdysvalloissakin, osakemarkkinoiden volatiliteetti väheni euroalueella huomattavasti kesäkuussa. Dow Jones Euro Stoxx 50 -indeksin implisiittinen volatiliteetti väheni vuositasona toukokuun lopun noin 26 prosentista noin 22 prosenttiin 5. päivänä heinäkuuta. Tämä oli alhaisin volatiliteetti sitten joulukuun 1999.

2 Hintakehitys

YKHI-inflaatiovauhti pysyi ennallaan toukokuussa 2000

Toukokuussa 2000 euroalueen yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin (YKHI) vuotuinen nousuvauhti oli 1,9 % eli sama kuin huhtikuussa. Vaikka nousuvauhti pysyikin ennallaan, monien YKHIn aluerien, etenkin energian ja jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen, vuotuinen nousuvauhti kuitenkin nopeutui. Kun sitä vastoin yhden vaihtelevan erän muutosten vaikutukset heikkenivät, palveluhintojen vuotuinen muutosvauhti hidastui toukokuussa 2000 (ks. taulukko 3).

Toukokuussa 2000 energian hintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi odotuksien mukaisesti 12,2 prosenttiin, kun se oli huhtikuussa ollut 10,5 %

(ks. kuvio 11). Kehitykseen on vaikuttanut öljyn hinnan voimakas nousu: huhtikuussa 2000 se oli keskimäärin 24,6 euroa barrelilta ja toukokuussa 30,4 euroa barrelilta. Öljyn hinnan nousuun puolestaan vaikuttivat sekä vahvat maailmanmarkkinahinnat että euron valuuttakurssin heikkeneminen toukokuun 2000 puoliväliin saakka. Vaikka euron valuuttakurssi on sittemmin hie- man vahvistunut, maailmanmarkkinahinnat ovat jatkaneet nousuaan, ja sen vuoksi öljyn hinta nousi kesäkuussa 31,5 euroon barrelilta. Tämän uskotaan johtaneen YKHIn energiaerän hintoihin kohdistuneisiin uusiin nousupaineisiin kesäkuussa. Mikäli öljyn hinta nousee edelleen, YKHlin sisältävien muiden tuotteiden kuin energian sekä palvelujen hintoihin kohdistuu nousupaineita myöhemmin.

Taulukko 3.

Euroalueen hinta- ja kustannuskehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1997	1998	1999	1999	1999	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
				III	IV	I	II	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä
Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi (YKHI) ja sen erät													
Kokonaisindeksi	1,6	1,1	1,1	1,1	1,5	2,0	.	1,9	2,0	2,1	1,9	1,9	.
<i>josta:</i>													
Tavarat	1,2	0,6	0,8	0,9	1,5	2,3	.	2,2	2,3	2,6	2,0	2,3	.
Elintarvikkeet	1,4	1,6	0,5	-0,2	0,4	0,4	.	0,4	0,6	0,4	0,6	0,8	.
Jalostetut elintarvikkeet	1,4	1,4	0,9	0,6	0,9	1,0	.	1,0	1,0	1,0	0,9	1,0	.
Jalostamattomat elintarvikkeet	1,4	1,9	0,0	-1,4	-0,3	-0,3	.	-0,5	0,0	-0,5	0,2	0,6	.
Teollisuustuotteet	1,0	0,1	1,0	1,5	2,1	3,4	.	3,1	3,2	3,7	2,7	3,1	.
Muut teollisuustuotteet kuin energia	0,5	0,9	0,7	0,6	0,6	0,6	.	0,7	0,5	0,6	0,5	0,6	.
Energia	2,8	-2,6	2,2	4,6	7,8	13,6	.	12,0	13,5	15,3	10,5	12,2	.
Palvelut	2,4	2,0	1,5	1,5	1,4	1,6	.	1,7	1,6	1,6	1,9	1,6	.
Muut hinta- ja kustannusindikaattorit													
Teollisuuden tuottajahinnat ¹⁾	1,1	-0,8	0,0	0,7	3,1	5,7	.	5,1	5,8	6,3	5,7	.	.
Yksikkötyökustannukset ²⁾	0,7	0,0	1,1	0,9	0,4	.	.	-	-	-	-	-	-
Työn tuottavuus ²⁾	1,7	1,4	0,8	1,1	1,7	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/työntekijä ²⁾	2,4	1,4	1,9	2,0	2,1	.	.	-	-	-	-	-	-
Työvoimakustannukset/tunti ³⁾	2,5	1,6	2,1	2,2	2,4	3,5	.	-	-	-	-	-	-
Öljyn hinta (euroa/barreli) ⁴⁾	17,1	12,0	17,1	19,7	23,0	27,1	29,1	24,9	27,6	28,4	24,6	30,4	31,5
Raaka-aineiden hinnat ⁵⁾	12,9	-12,5	-3,1	1,1	14,0	19,9	18,3	19,4	20,0	20,2	19,4	22,8	12,9

Lähteet: Eurostat, kansalliset tiedot, International Petroleum Exchange, HWWA – Institut für Wirtschaftsforschung (Hampuri) ja EKP:n laskelmat.

1) Ei sisällä rakentamista.

2) Koko kansantalous.

3) Koko kansantalous (paitsi maatalous, julkishallinto, koulutus, terveydenhoito ja muut palvelut).

4) Brent Blend -laatu (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Hinnat eucina joulukuuhun 1998 asti.

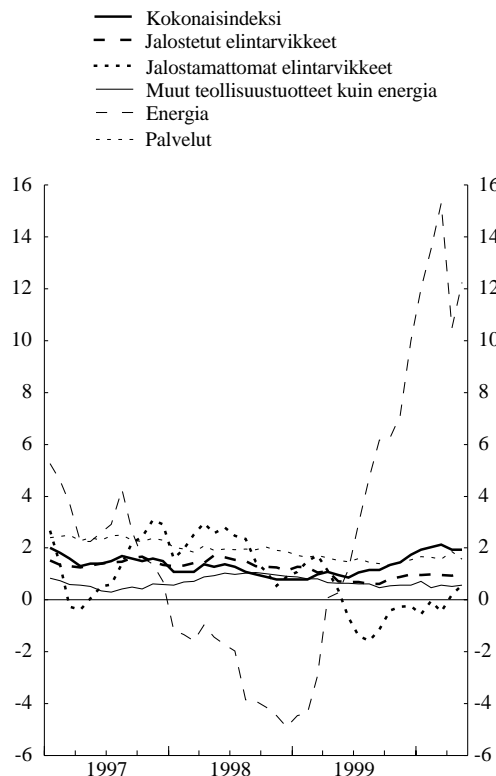
5) Ei sisällä energian hintoja. Hinnat euroina, joulukuuhun 1998 asti eucina.

Energian hintojen aiempaa voimakkaamman nousun lisäksi myös jalostamattomien elintarvikkeiden hintojen nousuvauhti toukokuussa 2000 kiihtyi 0,6 prosenttiin ja jalostettujen hieman vähemmän eli 1,0 prosenttiin. Myös muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen vuotuinen nousuvauhti kiihtyi 0,1 prosenttiyksikköä 0,6 prosenttiin toukokuussa 2000. Tämä lievä nousu viittaa siihen, että muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen nykyinen nousuvauhti on hitaampaa kuin vuosina 1998 ja 1999 keskimäärin. Muiden teollisuustuotteiden kuin energian hintojen nousuvauhdin olisi ehkä voinut olettaa nopeutuvan enemmän, koska tuotantoprosessin aikaisemmissa vaiheissa hinnat ovat nousseet, mikä on ollut nähtävissä teollisuuden tuottajahintojen nousuna. Koska valmismatkojen suhteellisen vaihtelevien hintojen nousun vaikutukset heikkenivät, palvelujen hintojen vuotuinen kasvuvauhti euroalueella hidastui 0,3 prosenttiyksikköä 1,6 prosenttiin toukokuussa 2000.

Kuvio 11.

Euroalueen YKHI-inflaatio erittäin

(vuotuinen prosenttimuutos, kuukausihavaintoja)

Lähde: Eurostat.

Tuottajahintainflaatio hidastui hieman huhtikuussa 2000

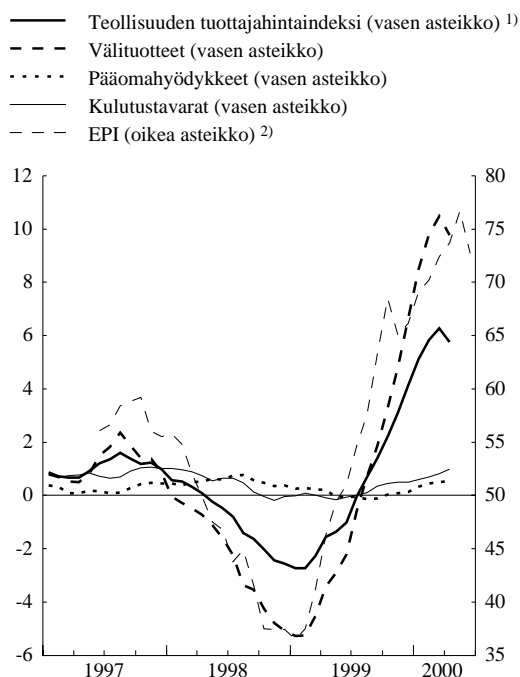
Huhtikuussa 2000 koko teollisuuden tuottajahintojen nousuvauhti euroalueella hidastui 5,7 prosenttiin, kun nousuvauhti oli maaliskuussa 2000 ollut 6,3 % (ks. kuvio 12). Vaikka tämä oli helmikuun 1999 jälkeen ensimmäinen kerta, kun teollisuuden tuottajahintojen nousuvauhti hidastui, markkinat pitkälti ennakoivat näin käyvän, koska öljyn hinta oli laskenut huhtikuussa 2000 ja vertailuajankohtana eli maaliskuussa 1999 tuottajahinnat olivat nousseet. Tuottajahintaindeksin eristä öljyn hinnan lasku vaikutti selvimmin välituotteiden hintoihin, joiden vuotuinen nousuvauhti hidastui 9,8 prosenttiin huhtikuussa 2000, kun se maaliskuussa oli ollut 10,5 %. Sitä vastoin huhtikuussa 2000 tehdasvalmisteisten kulutustavaroiden hintojen vuotuinen kasvuvauhti kiihtyi 1,0 prosenttiin, kun se oli maaliskuussa ollut 0,8 %. Tämä noususuuntaus on ollut nähtävissä vuoden 1999 puolivälistä ja loppupuolelta lähtien. Yleisesti ottaen tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksiin kuuluvien kulutustavaroiden hintakehitys, joka on tosin toistaiseksi ollut melko maltillista, vastaa odotuksia, joiden mukaan raaka-aineiden ja välituotteiden tuotantopanosten hintojen nousu on alkanut nostaa teollisuuden lopputuotteiden hintoja tuotantoketjun myöhemmissä vaiheissa. Kulutustavaroiden hintojen vuotuisen nousuvauhtiin verrattuna huhtikuussa 2000 pääomahyödykkeiden hintojen vuotuinen nousuvauhti pysyi vakaana ja oli 0,5 % eli sama kuin maaliskuussa 2000.

Kun tarkastellaan tuottajahintojen todennäköistä lyhyen aikavälin kehitystä huhtikuusta 2000, on todennäköistä, että öljyn hintojen toukokuinen huomattava nousu on aiheuttanut uusia tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin nousupaineita. Tätä näkemystä tukee myös se, että euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi (Eurozone Price Index, EPI) nousi huomattavasti toukokuussa 2000. Tämä nousu tosin kääntyi laskuksi kesäkuussa (ks. kuvio 12), mikä ehkä kertoo euron valuuttakurssin aivan viimeaikaisesta vahvistumisesta sekä muiden raaka-aineiden kuin energian aiempaa alhaisemmista hinnoista. Yleisesti ottaen EPI:n kehitys näyttäisi kuitenkin yhä viittaavan siihen, että euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanostuskustannuksiin kohdistuu nousupaineita.

Kuvio 12.

Tuottajahinnat ja tehdasteollisuuden tuotantopanosten hinnat euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Lähteet: Eurostat ja Reuters.

1) Vuotuinen prosenttimuutos; ei sisällä rakentamista.

2) Eurozone Price Index, euroalueen tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintaindeksi, jonka tiedot perustuvat ostopääliköille tehtävään kyselyyn. Indeksiluku, joka on yli 50, viittaa tehdasteollisuuden tuotantopanosten hintojen nousuun, ja 50:tä pienempi indeksiluku hintojen laskuun.

Nimellisten työvoimakustannusten kasvu nopeutui vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä

Ensimmäinen arvio tuntia kohden laskettujen kokonaistyövoimakustannusten vuotuisesta nousuvauhdista vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä osoittaa, että nousuvauhti on kiihtynyt vuoden 1999 viimeisestä neljänneksestä huomattavasti eli 1,1 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin (ks. taulukko 3). Tämä nimellispalkkojen nousu poikkesi hieman aikaisemmista sopimuspalkkatietoihin perustuvista odotuksista, vaikka nousun syynä voivat olla – ainakin osaksi – eräässä suuressa euroalueen maassa maksetut bonukset ja muut kertaluonteiset maksut, joita ei oleteta maksettavan enää vuoden 2000 loppupuoliskolla. Yksikkötyökustannusten nousuvauhti vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä oli vain 0,4 %, mikä johtuu työn tuottavuuden suhdanneluonteisesta kasvusta. Vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä työntekijää kohden laskettavien palkkakustannusten oletetaan nousseen samansuuntaisesti kuin edellä kuvattujen tuntia kohden laskettujen työvoimakustannusten. Näin ollen – vaikka tuottavuuden kasvu on todennäköisesti ollut edelleen voimakasta – yksikkötyökustannusten vuotuisen nousuvauhdin odotetaan nopeutuneen vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä.

3 Tuotanto, kysyntä ja työmarkkinat

Tuotannon kasvu jatkui alkuvuonna 2000

Eurostatin julkaiseman ensimmäisen arvion mukaan BKT:n määrä kasvoi vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä 3,2 % edellisvuoden vastaavaan neljännekseen verrattuna, joten vuotuinen kasvuvauhti on hieman nopeutunut vuoden 1999 viimeisen neljänneksen 3,1 prosentista (ks. taulukko 4). Neljännesvuosikasvu oli 0,7 % vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä. Kasvu johtui ensisijaisesti kotimaisesta kysynnästä, jonka osuus oli lähes 0,7 prosenttiyksikköä, kun

taas nettovienti edisti kasvua vain vähän. Muutkin indikaattorit viittaavat siihen, että euroalueen talouskasvu on ollut voimakasta, joten lukuja BKT:n määrän kasvusta vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä tullaan mahdollisesti tarkistamaan aiemmin arvioituja suuremmiksi.

Kulutuskysyntä ei lisääntynyt vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä, ja vuositasolla sen kasvu hidastui vuoden 1999 viimeisen neljänneksen 2,4 prosentista 1,5 prosenttiin, mikä voi tosin osittain johtua pääsiäisen myöhäisestä ajan-

Taulukko 4.

BKT:n määrän kasvu euroalueella

(prosenttimuutos, ellei toisin mainita; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	Vuosimuutos ¹⁾									Neljännesvuosimuutos ²⁾				
	1997	1998	1999	1999	1999	1999	1999	2000	2000	1999	1999	1999	1999	2000
				I	II	III	IV	I	I	II	III	IV	I	
Bruttokansantuotteen määrä	2,3	2,7	2,3	1,8	2,0	2,5	3,1	3,2	0,7	0,6	1,0	0,8	0,7	
<i>josta:</i>														
Kotimainen kysyntä	1,7	3,4	2,8	2,9	2,9	2,9	2,6	2,4	0,9	0,5	0,6	0,6	0,7	
Yksityinen kulutus	1,5	3,0	2,5	2,7	2,4	2,4	2,4	1,5	0,8	0,3	0,8	0,5	0,0	
Julkinen kulutus	0,8	0,9	1,4	1,4	1,3	1,6	1,5	1,6	0,9	0,1	0,3	0,2	1,0	
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	2,2	4,3	4,8	3,9	5,4	5,1	4,9	5,3	1,8	1,0	1,7	0,4	2,1	
Varastojen muutos ^{3) 4)}	0,2	0,5	0,1	0,2	0,1	0,1	-0,1	0,0	-0,1	0,1	-0,3	0,2	0,0	
Nettoviienti ³⁾	0,6	-0,5	-0,4	-1,0	-0,9	-0,4	0,5	0,8	-0,2	0,1	0,4	0,2	0,1	
Vienti ⁵⁾	10,3	6,9	4,4	0,5	2,2	5,5	9,3	12,6	0,1	2,7	3,5	2,6	3,2	
Tuonti ⁵⁾	8,8	9,3	6,0	3,7	5,2	7,0	8,2	10,7	0,9	2,5	2,5	2,1	3,2	

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

1) Vuosimuutos: prosenttimuutos edellisen vuoden vastaavasta ajankohdasta.

2) Neljännesvuosimuutos: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä.

3) Vaikutus BKT:n määrän kasvuun, prosenttiyksikköä.

4) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

5) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Euroalueen sisäisen kaupan tietoja ei ole poistettu kansallisen tilinpidon tuonti- ja vientiluvuista. Tästä syystä nämä tiedot ja maksutasetiedot eivät ole täysin verrannollisia.

kohdasta tänä vuonna eli huhtikuun lopusta. Kulutuskysynnän kasvun vähäisyyttä kompensoi osittain kiinteän pääoman bruttomuodostuksen voimakas kasvu. Kiinteän pääoman muodostuksen kasvuvauhti hidastui hieman vuoden 1999 lopussa, elpyi sitten ja ylsi neljännesvuositasolla 2,1 prosenttiin vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä. Myös julkisen kulutuksen kasvu oli voimakasta. Varastojen muutoksella ei vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä ollut neljännesvuosi- ja vuositasolla minkäänlaista kasvuvaiikutusta. Vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä tuonti ja vienti, euroalueen sisäinen kauppa mukaan luetuna, kasvoivat yhtä paljon eli 3,2 % vuoden 1999 viimeisestä neljänneksestä. Nettoviennin kasvuvaiikutus vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä oli alle 0,1 prosenttiyksikköä.

Euroalueen reaalisen arvonlisäyksen, jota kuvailtiin toukokuun Kuukausikatsauksessa (kehikko 3 ”Arvonlisäyksen rakenne ja kehitys euroalueella”), arvioidaan kasvaneen vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä 0,9 %, josta palvelujen osuus on 0,6 prosenttiyksikköä ja teollisuuden osuus 0,3 prosenttiyksikköä (ks. tilasto-osan taulukko 5.1).

Teollisuustuotannon kasvu nopeutui huhtikuussa 2000

Teollisuustuotannon kasvu euroalueella kiihtyi huhtikuussa 2000. Rakentamista lukuun ottamatta sen vuotuinen kasvuvauhti nopeutui maaliskuun 5,3 prosentista 6,5 prosenttiin (ks. taulukko 5). Tammi-maaliskuussa teollisuustuotannon – rakentamista lukuun ottamatta – arvioidaan kasvaneen 1,9 % edellisestä kolmen kuukauden jaksosta. Lisäksi vuoden 2000 ensimmäisen neljänneksen kasvulukuja tarkistettiin hieman aiemmin arvioituja suuremmiksi eli ensimmäisen neljänneksen kasvuvauhdiksi arvioidaan nyt 1,3 %. Tammi-maaliskuussa tehdasteollisuus kasvoi 1,8 % edellisestä kolmen kuukauden jaksosta. Kaikki teollisuudenalat myötävaikuttivat kasvuvauhdin nopeutumiseen. Varsinkin pääomahyödykkeiden ja kestokulutustavaroiden tuotannon kasvu jatkui edelleen, ja ei-kestokulutustavaroiden tuotanto kasvoi hieman alkuvuoden supistumisen jälkeen. Väli tuotteiden tuotannon jatkuva kasvu lupaa hyvää muiden teollisuudenalojen tulevan tuotannon kannalta. Rakennusalan kehitystä tarkastellaan kehikossa 2.

Kehikko 2.

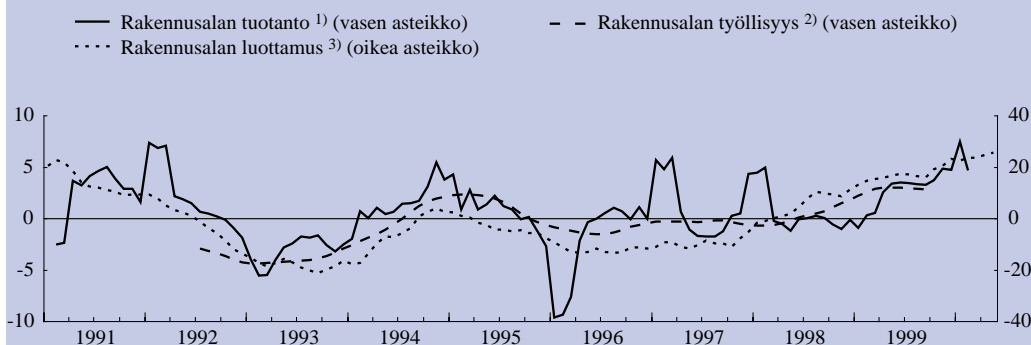
Euroalueen rakennusala

Rakennusala on tärkeä osa euroalueen taloutta. Vaikka sen osuus kaikesta taloudellisesta toiminnasta on vain noin 6 % (bruttoarvonlisäystä koskevien tietojen mukaan; ks. tämän Kuukausikatsauksen tilasto-osan taulukko 5.1), sen arvioidaan käsittävän hieman alle 15 % euroalueen koko teollisuustuotannosta. Työllisyyden kannalta rakennusalan merkitys on vähän suurempi. Vuoden 1999 työvoimakyselyn mukaan rakennusalan osuus oli vähän yli 8 % kokonaistyöllisyydestä ja noin 26,5 % teollisuuden työllisyydestä.

Rakennusala on elpynyt vuodesta 1999 alkaen

Tuotannon viimeaikaista kehitystä tarkasteltaessa nähdään merkkejä euroalueen rakennusalan vähittäisestä elpymisestä (ks. oheinen kuvio). Voimakkaan kasvun kausi 1980-luvun lopussa ja 1990-luvun alussa johti huomattavan ylikapasiteetin syntymiseen. Sen jälkeen rakennustuotanto supistui jyrkästi eli vuonna 1993 yli 3 % ja toistamiseen vuonna 1996 yli 1,5 %. Rakennustuotannon keskimääräinen vuotuinen kasvuvauhti jäi vuosien 1993 ja 1998 välisenä kuusivuotiskautena hieman negatiiviseksi ja oli -0,2 %. Näin ollen alaa on vaivannut pitkään heikkous, ja vasta viime aikoina ala on asteittain elpynyt. Rakennustuotannon noin 3 prosentin kasvuvauhti vuonna 1999 oli nopeinta ainakin vuoden 1991 jälkeen. Itse asiassa rakennusalan toimeliaisuus lisääntyi vuonna 1999 voimakkaammin kuin tehdasteollisuuden tuotanto. Rakentaminen on vilkastunut edelleen vuoden 2000 alussa. Tämä rakennusalan toimeliaisuuden lisääntyminen näyttää vaikuttaneen myös alan työllisyyteen, joka alkoi kohentua keväällä 1998 ja parani vuonna 1999 edelleen 3 %, kun koko talouden työllisyyden kasvu oli 1,5 %. Tästä syystä sekä tuotanto että työllisyys rakennusalalla ovat saavuttaneet uudelleen tason, jolla ne olivat 1990-luvun alussa.

Rakennusalan tuotanto, työllisyys ja luottamus euroalueella

Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt ja EKP:n laskelmat.

1) Kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

2) Kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia.

3) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammikuusta 1991 lähtien; kolmen kuukauden liukuvia keskiarvoja.

Rakennusalan luottamuksen ja toimeliaisuuden välinen suhde

Yrityksiä koskevista Euroopan komission kuukausittaisista suhdannekyselyistä voidaan saada joitakin tietoja rakennusalan lyhyen aikavälin kehityksestä. Rakennusalan luottamusta kuvaava indikaattori, joka perustuu rakennusalalta kysytyihin arvioihin lähikuukausien tilauskannoista ja työllisyysodotuksista, on varsin hyvin vastannut vuoden 1997 loppupuolelta jatkunutta toimeliaisuuden voimakasta elpymistä. Vaikka rakennustuotannon ja rakennusalan luottamuksen välillä on ollut havaittavissa tiettyä riippuvuutta vuoden 1990

alusta alkaen, se on ollut huomattavasti heikompi kuin teollisuuden luottamuksen ja tehdasteollisuuden tuotannon välinen riippuvuus. Rakennusalan korrelaatio on alle 0,6, tehdasteollisuuden 0,9. Rakennusalan luottamuksen ja työllisyyden välinen korrelaatio on jonkin verran suurempi eli 0,7.

Yksi syy rakennusalan luottamuksen ja tuotannon välisen korrelaation pienuuteen voi olla rakennustuotannon suurempi vaihtelevuus, koska alaan vaikuttavat enemmän ”satunnaiset” tekijät kuten sää. Toisena syynä voi olla se, että tilauskannan arviointi koskee jo saatuja tilauksia eikä uutta tilausvirtaa, jolloin uuteen tilauskantaan saattaa sisältyä jo aloitettuja töitä. Lisäksi korrelaatioon voi vaikuttaa pitkä aika, jonka aloitetun työn valmistuminen rakennusalalla yleensä vaatii. Tällöin tuotanto jakautuu hyvin monelle kuukaudelle eikä keskity tilauksia välittömästi seuraavaan ajanjaksoon. Vaikka luottamusta mitattaessa otetaan huomioon tilauskantaan koskevat arviot ja vuodesta 1997 alkanut kausi, jolloin luottamus on vahvistunut ennen tuotannon elpymistä, luottamus rakennustuotannon indikaattorina näyttää jokseenkin samanaikaisesti seuraavan alan kehitystä kuin ennakoivan sitä. Rakennusalan luottamusindikaattorin viimeaikaista kehitystä voidaan näin ollen tulkita niin, että vuoden 2000 alkupuoliskolla sekä toimeliaisuus että työllisyys ovat rakennusalalla edelleen lisääntyneet.

Tietoja on edelleen kehitettävä

Rakennustuotantoa koskevat kuukausittaiset tiedot esitetään säännöllisesti Kuukausikatsauksen tilastoliitteen taulukossa 5.2. Vähintään neljännesvuosittain julkaistaviin kaikkien EU:n jäsenvaltioiden rakennusalaan koskeviin tietoihin sovelletaan lyhyen aikavälin tilastoista annettua neuvoston asetusta (EY) N:o 1165/98 (saman asetuksen soveltamisalaan kuuluvat myös teollisuuden, vähittäiskaupan ja palvelujen lyhyen aikavälin tilastot). Tiedot korjataan työpäivien lukumäärällä, ja neuvoston asetuksessa säädetään, että ne on toimitettava enintään kahden kuukauden kuluessa tarkasteluajanjakson päättymisestä. Tarkasteltaessa Eurostatin julkaisemia euroalueen tuotantoa koskevia kuukausittaisia tietoja, jotka ovat käytettävissä vuodesta 1990 alkaen, on muistettava, että jotkin maat eivät ole vielä ilmoittaneet tietojaan (Irlanti ja Portugali), kun taas toiset antavat tiedot neljännesvuosittain (Espanja, Italia ja Suomi). Jotkin maat julkaisevat tietonsa myös huomattavasti myöhässä, minkä vuoksi koko aluetta koskeviin lukuihin viimeisimmiltä kuukausilta sisältyy huomattava määrä Eurostatin omia arvioita. Rakennusalaan koskevien tietojen odotetaan paranevan nykyisestä, kun neuvoston asetusta on saatettu kokonaan voimaan. Asetuksessa säädetään tuotannon jaottelusta talonrakentamiseen sekä maa- ja vesirakentamiseen. Rakennusalan tiedot vaaditaan myös uusista tilauksista, työllisyydestä, tehdyistä työtunneista, bruttopalkoista, rakennuskustannuksista (sekä materiaali- että työvoimakustannuksista) ja rakennusluvista (asuntojen lukumäärästä ja pinta-alasta). Useimpia näistä muuttujista ei kuitenkaan ole vielä saatavissa koko euroalueelta.

Taulukko 5.

Euroalueen teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1998	1999	2000	2000	2000	2000	2000	2000	1999	1999	2000	2000	2000
			Helmi	Maalis	Huhti	Helmi	Maalis	Huhti	Marras	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis
				Kuukausimuutos			3 kk:n liukuva keskiarvo						
Koko teollisuus													
pl. rakentaminen	4,2	1,8	5,6	5,3	6,5	1,0	0,8	0,7	1,5	1,2	1,1	1,3	1,9
Tehdasteollisuus	4,8	1,8	6,5	5,5	6,8	1,7	0,2	0,6	1,4	1,1	1,3	1,2	1,8
<i>pääaloittain:</i>													
Väli tuotteet	4,0	2,1	6,5	5,5	5,9	1,3	0,3	0,2	1,8	1,6	1,3	1,1	1,4
Pääomahyödykkeet	6,5	2,1	8,1	8,2	9,3	0,9	1,0	1,3	1,5	1,8	2,3	2,6	2,9
Kulutustavarat	2,4	1,8	3,4	2,2	5,4	3,0	-0,1	1,5	0,8	-0,3	-0,7	-0,9	1,4
Kestokulutustavarat	5,6	2,6	12,1	11,4	13,2	3,1	0,4	1,4	1,9	2,0	3,3	3,5	4,4
Ei-kestokulutustavarat	2,1	1,8	1,8	0,7	2,9	1,7	1,2	1,1	1,1	-0,3	-1,4	-2,1	0,3

Lähteet: Eurostat ja EKP:n laskelmat.

Huom. Vuotuiset prosenttimuutokset on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

Prosenttimuutokset edellisestä kuukaudesta ja kolmen kuukauden keskitetyt liukavat keskiarvot vastaavaan kolmea kuukautta aiempaan keskiarvoon nähden on laskettu käyttämällä kausivaihteluista puhdistettuja ja työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.

Teollisuuden luottamus parantui edelleen

Teollisuuden luottamus saavutti kesäkuussa 2000 uuden huippunsa sitten vuoden 1985, jolloin luottamuksen seuranta alkoi (ks. taulukko 6). Luottamuksen lisääntyminen kesäkuussa 2000 oli kuukausitasolla suurinta sitten vuoden 1997 puolivälin, mikä ilmeni varsinkin aiempaa myönteisempinä tilauskantoja ja tuotanto-odotuksia koskevin arvioina, kun taas lopputuotevarastoja koskeva arvio parani vain hieman.

Kesäkuussa 2000 euroalueen tehdasteollisuuden ostopäälliköiden indeksi (Purchasing Managers'

Index, PMI) oli 59,5 eli se ei juuri muuttunut toukokuun 59,7:stä (ks. kuvio 13). Kokonaisindeksin vähäinen heikkeneminen kesäkuussa 2000 johtuu lähinnä siitä, että toimitusajat alkoivat hieman lyhentyä pidennettyään selkeästi jo pitkäikäisen aikaa vuoden 2000 alusta lukien. Yksi osatekijöistä eli työllisyys heikkeni myös hieman, mutta kaikki muut osatekijät (tuotanto, uudet tilaukset ja varastossa olevat hankitut tavarat) koheivivat jossain määrin toukokuun 2000 tasosta. Ostopäälliköiden indeksi oli vuoden 2000 toisella neljänneksellä keskimäärin 60,0 verrattuna vuoden ensimmäisen neljänneksen 57,3:een. Suurin piirtein yhtäjaksoinen euroalueen teollisuus-

Taulukko 6.

Euroalueen yrityksiä ja kuluttajia koskevat EU:n suhdannekyselyt

(kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	1997	1998	1999	1999	1999	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000	2000
				III	IV	I	II	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä
Talouden luottamusindeksi ¹⁾				0,1	1,0	1,0	0,2	0,4	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0
Kuluttajien luottamusindikaattori ²⁾	-4	6	9	7	10	11	11	10	11	11	11	12	10
Teollisuuden luottamusindikaattori ²⁾	3	6	0	1	6	10	13	8	10	11	12	12	15
Rakentamisen luottamusindikaattori ²⁾	-12	2	14	14	18	21	23	23	19	21	23	22	24
Vähittäiskaupan luottamusindikaattori ²⁾	-4	2	0	-2	-2	5	8	3	2	10	2	9	12
Kapasiteetin käyttöaste, % ³⁾	81,4	82,9	82,0	81,8	82,5	83,4	.	83,0	-	-	83,7	-	-

Lähde: Yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Vuotuinen prosenttimuutos edellisestä kaudesta.

2) Saldoluvut prosentteina. Esitetyt tiedot on laskettu poikkeamina tammikuusta 1985 alkaen lasketusta keskiarvosta.

3) Tiedot on koottu kunkin vuoden tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Esitetyt neljännesvuosittaiset luvut ovat kahden peräkkäisen kyselyn eli kyseisen neljänneksen alussa ja seuraavan neljänneksen alussa tehdyn kyselyn keskiarvoja.

Vuosittiedot ovat neljännesvuosihavaintojen keskiarvoja.

den luottamuksen paraneminen viime kuukausina viittaa siihen, että ostopäälliköiden indeksi heikkeneminen touko- ja kesäkuussa 2000 todennäköisemmin johtuu kahden edeltävän kuukauden huomattavien nousujen osittaisesta korjautumisesta kuin yritysten luottamuksen kasvun taittumisesta. Kaiken kaikkiaan kehitys kesäkuuhun 2000 mennessä osoittaa teollisuustoiminnan kasvun jatkuneen vahvana vuoden 2000 alkupuoliskolla.

Kuluttajien luottamus heikkeni hieman kesäkuussa 2000 edellisenä kuukautena saavutetuista ennätyslukemista. Kuluttajien luottamus on kuitenkin edelleen vahvaa; se vastaa vuoden 1990 puolivälin suhdannehuippua ja ylittää selvästi vuoden 1994 lopun suhdannehuipun. Kuluttajien luotta-

muksen osatekijöistä voidaan todeta, että luottamuksen heikkeneminen kesäkuussa 2000 oli laaja-alaista: kotitaloudet arvioivat yleisen taloudellisen tilanteen sekä oman taloudellisen tilanteensa aiempaa heikommaksi ja olivat aiempaa haluttomampia tekemään suurhankintoja.

Vähittäiskaupan myynnin kasvu aiempaa voimakkaampaa

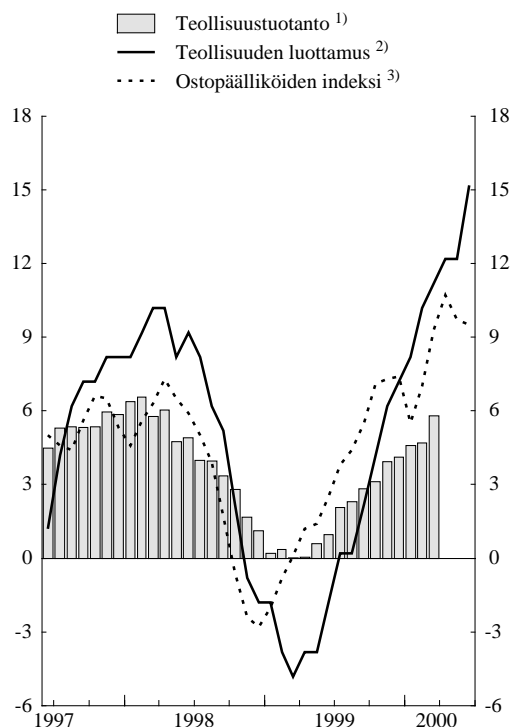
Eurostatin uusimman arvion mukaan vähittäiskaupan liikevaihto euroalueella kasvoi vuoden 2000 tammi-maaliskuussa 2,6 % vuoden 1999 vastaavaan jaksoon verrattuna (ks. kuvio 14). Vuoden 2000 ensimmäisen neljänneksen 1,9 prosenttiin nähden nopeampi kasvuvauhti käy yksiin sen kanssa, että Euroopan komission touko- ja kesäkuussa 2000 tekemien suhdannekyselyjen mukaan vähittäiskaupan luottamus on selvästi parantunut.

Kaikki vähittäiskaupan tärkeimmät osa-alueet edistivät kasvun vahvistumista. Kotitalouksien myynti oli edelleen nopeimmin kasvava vähittäiskaupan osa-alue, ja se kasvoi tammi-maaliskuussa 1,5 % edellisestä kolmen kuukauden jaksosta. Tämä tukee käsitystä, jonka mukaan euroalueen kotitalouksien luottamus on edelleen vahvaa. Elintarvikkeiden, juomien ja tupakan vähittäiskauppa pysyi vilkkaana. Tammi-maaliskuussa se kasvoi 1 prosentin ja oli huhtikuussa 4,5 % suurempaa kuin vuosi sitten.

Kulutuskyky on voimakasta myös uusimpien henkilöautojen rekisteröintejä koskevien tietojen perusteella (ks. tilasto-osan taulukko 5.2). Myynti supistui vuoden 1999 lopussa, elpyi vuoden 2000 alussa, ja autojen rekisteröintien määrän kasvu kääntyi jälleen positiiviseksi toukokuussa, jolloin kasvuvauhti oli 1,9 %. Helmi-huhtikuussa 2000 uusien henkilöautojen rekisteröintien määrä kasvoi 1,6 %.

Kaiken kaikkiaan viimeaikaiset tiedot vahvistavat tasaisen kasvun jatkuneen euroalueella vuoden 2000 alkupuoliskolla vahvan kotimaisen ja ulkomaisen kysynnän tukemana, ja myös lyhyen aikavälin näkymät vaikuttavat käytettävissä olevien indikaattorien perusteella suotuisilta.

Kuvio 13.
Teollisuustuotanto, teollisuuden luottamus ja ostopäälliköiden indeksi euroalueella

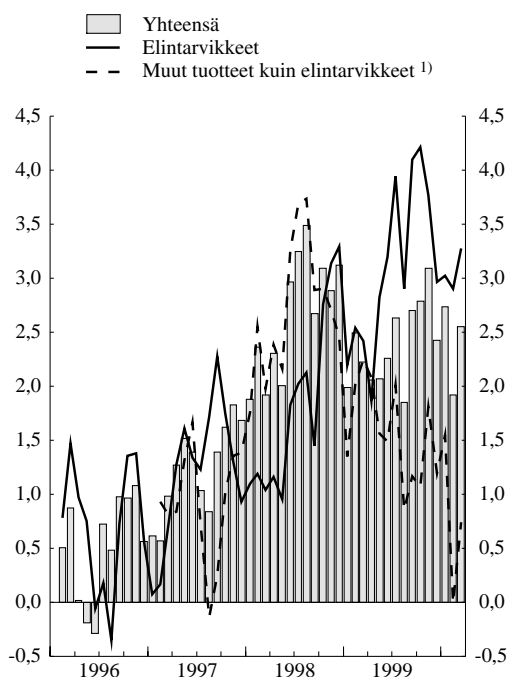
Lähteet: Eurostat, yrityksiä ja kuluttajia koskevat Euroopan komission suhdannekyselyt, Reuters ja EKP:n laskelmat.

- 1) Kolmen kuukauden liukuvien keskiarvojen vuotuisia prosenttimuutoksia; työpäivien lukumäärällä korjattuja tietoja.
- 2) Saldoluvut prosentteina; poikkeamat keskiarvosta tammi-kuusta 1985 lähtien.
- 3) PMI = Purchasing Managers' Index; poikkeamat 50:stä; positiiviset arvot viittaavat taloudellisen toimeliaisuuden lisääntymiseen.

Kuvio 14.

Vähittäiskaupan myynnin määrä euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, kolmen kuukauden keskitetty liukuva keskiarvo)

Lähde: Eurostat.

Huom. Vähittäiskaupan liikevaihto yhteensä kiinteinä hintoina; lukuihin eivät sisälly moottoriajoneuvot eivätkä moottoripyörät eikä henkilökohtaisten ja kotitalouksineiden korjaus. Vuotuinen prosenttimuutos on laskettu käyttämällä työpäivien määrällä korjattuja tietoja.

1) Koska jotkin kansallisista eristä puuttuvat, sarja alkaa vasta tammikuusta 1996.

Työttömyysaste ennallaan toukokuussa 2000

Toukokuussa 2000 euroalueen standardoitu työttömyysaste oli 9,2 % kuten huhtikuussakin. Kun työttömyyskehitystä helmikuusta 2000 lähtien kuvaavia tilastoja oli hieman tarkistettu, luvut osoittivat aiempia selvemmin työttömyyden vähentyneen helmi- ja maaliskuun välisenä aikana eli 9,5 prosentista 9,3 prosenttiin. Tarkistetut tiedot vahvistavat työttömyyden yleisen laskusuuntauksen, sillä työttömyysaste on vuoden alusta lähtien laskenut 0,3 prosenttiyksikköä. Tämä vastaa vuoden 1999 loppupuoliskon suuntausta (ks. kuvio 15).

Ikäryhmittäin tarkasteltuna tiedoista käy myös ilmi, että alle 25-vuotiaiden työttömyysaste on laskenut enemmän kuin yli 25-vuotiaiden (ks. taulukko 7). Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste pysyi lähes ennallaan marraskuusta 1999 helmikuuhun 2000 mutta laski 0,3 prosenttiyksikköä huhtikuusta toukokuuhun, kun se sekä maaliskuussa että huhtikuussa oli laskenut 0,2 prosenttiyksikköä. Tämä kuukausitasolla suhteellisen suuri lasku alensi toukokuussa 2000 nuorten työttömyysasteen 17,2 prosenttiin eli 2 prosenttiyksikköä alle toukokuun 1999 tason. Samana ajanjaksona yli 25-vuotiaiden työttömyysaste laski 0,7 prosenttiyksikköä ja oli siten toukokuussa 8,1 % eli sama kuin hieman tarkistettu huhtikuun työttömyysaste.

Taulukko 7.

Euroalueen työttömyys

(% työvoimasta, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

	1997	1998	1999	1999	1999	1999	2000	1999	2000	2000	2000	2000	2000
				II	III	IV	I	Joulu	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko
Yhteensä	11,6	10,9	10,0	10,0	9,9	9,6	9,4	9,6	9,5	9,5	9,3	9,2	9,2
Alle 25-vuotiaat ¹⁾	23,2	21,3	19,0	19,2	18,8	18,0	17,9	17,9	18,0	17,9	17,7	17,5	17,2
25-vuotiaat ja sitä vanhemmat ²⁾	9,9	9,4	8,7	8,8	8,7	8,5	8,3	8,5	8,4	8,3	8,2	8,1	8,1

Lähde: Eurostat.

Huom. ILO:n suositusten mukaan.

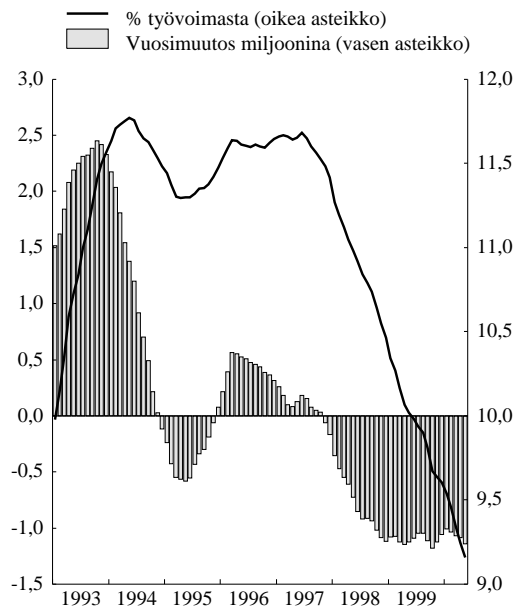
1) Vuonna 1999 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 23,1 %.

2) Vuonna 1999 tämän ryhmän osuus työttömien kokonaismäärästä oli 76,9 %.

Kuvio 15.

Euroalueen työttömyys

(kuukausihavaintoja, kausivaihteluista puhdistettuja tietoja)

Lähde: Eurostat.

Työllisyyden kasvu jatkui vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä

Käytettävissä olevien kansallisten tietojen perusteella euroalueen työllisyyden arvioidaan kasvaneen vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä 0,5 % edellisestä neljänneksestä eli kasvuvauhti

oli 0,1 prosenttiyksikköä nopeampaa kuin edellisellä neljänneksellä (ks. taulukko 8). Työllisyyden kasvu (vuositasolla 1,4 %) vastaa vuoden 1999 keskimääräistä vuotuista kasvuvauhtia ja käy yksiin taloudellisen toimeliaisuuden vahvistumisen kanssa.

Työllisyyden kasvun paraneminen johtuu osittain teollisuuden työllisyyden elpymisestä. Koko teollisuuden työpaikkojen nettomäärä kasvoi vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä 0,2 % edellisestä neljänneksestä, mitä tuki työllisyyden kasvuvauhdin huomattava nopeutuminen rakennus- alalla. Rakennusalan työllisyyden kasvu kiihtyi 0,5 prosenttiyksikköä vuoden 1999 viimeisen neljänneksen 0,3 prosentista vuoden 2000 ensimmäisen neljänneksen 0,8 prosenttiin. Lisäksi teollisuuden työllisyys rakentamista lukuun ottamatta parani myös hieman. Heikennyttyään neljän peräkkäisen neljänneksen ajan se vakaantui vuoden 1999 viimeisellä neljänneksellä ja kääntyi positiiviseksi vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä, jolloin kasvuvauhti oli neljännesvuositasolla 0,1 %. Tämä johtui suurelta osin työpaikkojen määrän huomattavasta kasvusta tehdasteollisuudessa. Tehdasteollisuuden työpaikkojen arvioidaan lisääntyneen vuoden 2000 ensimmäisellä neljänneksellä 0,3 % verrattuna vuoden 1999 viimeisen neljänneksen 0,1 prosenttiin, joten kasvuvauhti on kääntynyt jälleen positiiviseksi, kuten se oli vuoden 1997 jälkipuoliskolla ja suurimman osan vuodesta 1998. Työllisyyden kehitys viittaa siihen, että vuoden 2000 ensimmäisel-

Taulukko 8.

Työllisyyden kasvu euroalueella

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	1998	1999	1999	1999	1999	2000	1999	1999	1999	2000	2000	2000	
			II	III	IV	I	II	III	IV	I	Tammi	Helmi	Maalis
	Neljännesvuosimuutokset ¹⁾												
Koko kansantalous ²⁾	1,4	1,5	1,5	1,4	1,3	1,4	0,3	0,3	0,4	0,5	-	-	-
Koko teollisuus	0,3	0,2	0,3	0,1	0,0	0,3	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,4	0,3
Rakentaminen	0,3	3,0	3,4	3,6	2,1	2,0	0,3	0,6	0,3	0,8	2,2	2,4	1,6
Koko teollisuus pl. rakentaminen	0,4	-0,5	-0,5	-0,7	-0,5	-0,2	-0,2	-0,1	0,0	0,1	-0,3	-0,1	-0,1
Tehdasteollisuus	0,8	-0,2	-0,4	-0,5	-0,3	0,1	-0,2	0,0	0,1	0,3	0,1	0,2	0,2

Lähteet: Kansalliset tiedot ja Eurostat (Short-term Business Statistics).

1) Neljännesvuosimuutokset: prosenttimuutos edellisestä neljänneksestä; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja.

2) Ei sisällä Belgian ja Irlannin tietoja; kausivaihteluista puhdistettuja tietoja.

lä neljänneksellä työllisyyden kasvu on nopeutunut myös palvelualoilla, mikä vastaa Euroopan komission suhdannekyselyn vähittäiskauppaa

koskevia odotuksia vuoden ensimmäisestä neljänneksestä sekä kesäkuuhun 2000 ulottuvan ostopäälliköiden suhdannekyselyn tuloksia.

Kehikko 3.

Talouspolitiikan laajat suuntaviivat

Euroopan yhteisön perustamissopimus edellyttää jäsenvaltioiden harjoittavan talouspolitiikkaansa siten, että se edistää Euroopan unionin tavoitteiden saavuttamista. Niiden on myös pidettävä talouspolitiikkaansa yhteisenä asiana ja koordinoitava sitä Euroopan neuvoston kanssa. Tätä tarkoitusta varten Ecofin-neuvosto on raha- ja talousliiton (EMU) toisen vaiheen alusta lähtien – Euroopan komission suosituksesta – vahvistanut vuosittain talouspolitiikan laajat suuntaviivat (Broad Economic Policy Guidelines, BEPGs). Näiden perusteella määritellään Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden talouspolitiikan yleiset tavoitteet ja linjaukset. Rahapolitiikan osalta talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa viitataan perustamissopimuksen vaatimukseen, että rahapolitiikan tulee sitoutua hintavakauden ylläpitämiseen. Koska kaikkia EU-jäsenvaltioita koskevat suurin piirtein samat haasteet ja rahapolitiikan tarpeet, talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa on lukuisia yleisiä linjauksia, joita sovelletaan kaikkiin jäsenvaltioihin. Talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa otetaan samalla huomioon myös jäsenvaltioiden erot, jotka liittyvät talouskehitykseen ja -näkymiin sekä rakenteellisiin ja institutionaalisiin tekijöihin, ja annetaan maakohtaisia suosituksia.

Vuoden 2000 talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa konkretisoidaan EU:n talouspolitiikan keskeiset tavoitteet (jotka liittyvät talouskasvuun, työllisyyteen, innovaatioihin ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden edistämiseen). Näistä sovittiin Lissabonissa tämän vuoden maaliskuussa pidetyssä Eurooppa-neuvoston erityiskokouksessa, samoin kuin neljästä keskeisestä prioriteetista: kasvuun ja vakauteen tähtäävän makrotalouspolitiikan jatkaminen, tietoon perustuvaan talouteen siirtyminen, hyödyke-, pääoma- ja työmarkkinoiden kauaskantoisten ja kokonaisvaltaisten uudistusten edistäminen ja sosiaaliturvajärjestelmien uudenaikaistaminen. Talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa nämä prioriteetit esitetään seuraavina keskeisinä suosituksina.

Kasvuun ja vakauteen tähtäävän makrotalouspolitiikan varmistaminen

Euroalueen talouspolitiikan keskeisenä haasteena on varmistaa, että käynnissä oleva talouden elpyminen kehittyy kestäväksi vahvan kasvun ja kohenevan työllisyyden kaudeksi. Kun rahapolitiikka tukee tätä kehitystä sitoutumalla hintavakauden ylläpitämiseen, jäsenvaltioita kehoitetaan kiirehtimään meneillään olevaa julkisen talouden tervehdyttämistä, jotta julkisen talouden rahoitusasema olisi keskipitkällä aikavälillä mahdollisimman nopeasti tasapainoinen tai ylijäämäinen ja pysyisi sellaisena ja myös julkinen velka vähenisi. Lisäksi työmarkkinaosapuolten odotetaan jatkavan sellaisen palkkakehityksen tukemista, joka on sopuoinnissa hintavakauden kanssa ja edistää työpaikkojen luontia. Myös euroalueen ulkopuolisia jäsenvaltioita kehoitetaan jatkamaan vakaata raha- ja budjettipolitiikkaa.

Meneillään olevan julkistalouden tervehdyttämisprosessin nopeuttaminen

Jäsenvaltioita kehoitetaan myös välttämään suhdanteita myötäilevää budjettipolitiikkaa ja hyödyntämään odotettua paremmasta talouskasvusta johtuvan julkisen talouden kohenemisen, jotta ne saavuttaisivat vuonna 2000 sellaisen talouden rahoitusaseman, että se ylittää päivitettyissä vakaus- ja lähentymisohjelmissä määritellyt tavoitteet. Näin lähes tasapainoinen tai ylijäämäinen julkisen talouden rahoitusasema saavutettaisiin aikaisemmin kuin näissä ohjelmissä on suunniteltu. Tarvittaessa tulee myös pyrkiä tervehdyttämään julkista taloutta enemmän kuin vähimmäisvaatimukset edellyttävät talouden liikkumavaran lisäämiseksi ja varautumaan budjetissa väestön ikääntymisestä johtuviin seurauksiin.

Julkisen talouden laadun ja kestävyuden parantaminen

Julkisen talouden rahoitusaseman tervehdyttämisen katsotaan tukevan investointeja ja parantavan työllisyyttä. Suosituksista mainittakoon seuraavat. Alijäämää tulisi vähentää menoja karsimalla eikä veroja lisäämällä, ja hyvinvointivaltion järjestelmiä on sopeutettava sen varmistamiseksi, että työnteke on kannattavaa ja että työnteon kannustinvääritykset eliminoidaan. Lisäksi eläke- ja terveydenhoitojärjestelmiä on kiireellisesti arvioitava uudelleen väestön ikääntymisestä johtuvien haasteiden pohjalta.

Tarkoituksenmukaisen palkkakehityksen edistäminen

Työmarkkinaosapuolia kehoitetaan varmistamaan, että palkkojen nimelliskorotukset ovat sopusoinnussa hintavakauden kanssa, että palkkataso kuvastaa työn tuottavuuden eroja ammattitaidon, pätevyyden tai maantieteellisen alueen mukaan ja että reaali-palkkojen kehityksessä otetaan huomioon tarve vahvistaa kapasiteettia lisäävien ja työllisyyttä parantavien investointien kannattavuutta. Hallitukset voivat näin ollen luoda tarkoituksenmukaiset institutionaaliset edellytykset työmarkkinaosapuolten välisen neuvottelujen helpottamiseksi.

Tietoon perustuvaan talouteen siirtyminen

Vuoden 2000 talouspolitiikan laajat suuntaviivat edellyttävät myös sellaisten puitteiden luomista tai parantamista, joilla voidaan lisätä yksityisen sektorin osallistumista tutkimus- ja kehityskustannusten ja yhteistyöhankkeiden rahoitukseen. Samalla on varmistettava riittävä julkinen kannatus perustutkimuksen rahoitukselle, osaamiskeskusten perustamiselle ja sellaisten kannustimien kehittämiseksi, joilla tutkimuslaitosten ja yritysten välille luodaan entistä paremmat yhteydet. Sekä yksityisiä että julkisia koulutusaloitteita on vahvistettava työvoiman sopeutumiskyvyn lisäämiseksi.

Tehokkaiden hyödyke- ja palvelumarkkinoiden varmistaminen

Kilpailun lisääntymistä hyödykemarkkinoilla pidetään välttämättömänä, jotta voitaisiin täysin hyödyntää ne mahdollisuudet, joita euron käyttöönotto, globalisaatio ja uusi tekniikka tarjoavat. Vuoden 2000 talouspolitiikan laajoissa suuntaviivoissa on muun muassa suositus, että sisämarkkinalainsäädäntö tulisi panna täytäntöön täysimääräisesti ja tehokkaasti julkisissa hankinnoissa ja teknisissä standardeissa. Kilpailuviranomaisen riippumattomuus on varmistettava, ja niiden toimintatapoja olisi vahvistettava selkein ja tehokkain välinein. Televiestintäalan vapauttaminen tulisi saattaa päätökseen vuoden 2001 loppuun mennessä ja sähkö-, kaasu-, postipalvelu- ja kuljetusalojen vapauttamista tulisi nopeuttaa. Yhteisön direktiivit, joiden perusteella yleishyödylliset laitokset avautuvat markkinoille, on implementoitava täysimääräisesti. Kaupan esteet on poistettava palveluista, erityisesti rahoitus-, jakelu- ja liike-elämän palveluista, vuoden 2000 loppuun mennessä.

Pääomamarkkinoiden edistäminen integraatiota lisäämällä ja syventämällä

Pääomamarkkinoiden alueella rahoituspalveluihin liittyvät toimintasuunnitelmat on toteutettava kokonaisuudessaan vuoteen 2005 mennessä ja riskirahoitukseen liittyvät toimintasuunnitelmat vuoteen 2003 mennessä. Tämän lisäksi on edelleen panostettava siihen, että sijoituspääoman saanti tulee mahdollisimman helppoksi koko EU:n alueella (pienet ja keskisuuret yritykset mukaan lukien). On myös pyrittävä poistamaan eläkerahastojen sijoitustoiminnan ja näihin rahastoihin sijoittamisen esteitä, edistämään valtion joukkolainamarkkinoiden yhdentymisen syvenemistä neuvontaa ja avoimuutta lisäämällä ja parantamaan rajat ylittävien vähittäismaksupalvelujen tehokkuutta. Samalla tulee nopeuttaa verotukseen liittyviä toimenpiteitä uusien yritysten ja riskipääomasijoittamisen kehittämiseksi ja muuttaa konkurssilainsäädäntöä siten, että yrittäjille annetaan uusi mahdollisuus yrittämiseen.

Työmarkkinoiden tehostaminen

EU:n työttömyyden merkittävä ja kestävä vähentäminen edellyttää tuntuvia rakenteellisia parannuksia työmarkkinoiden toimivuudessa. Vuoden 2000 työllisyyspolitiikan suuntaviivoissa on jo määritelty yhteinen strategia tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Tässä yhteydessä vuoden 2000 talouspolitiikan laajat suuntaviivat painottavat erityisesti ammattitaidon ja työllistettävyyden parantamista, jotta ihmisillä säilyisi tuntuma työmarkkinoihin, työn kannustimien tehostamista ja työvoimakustannusten alentamista verotus- ja etuusjärjestelmien uudistuksilla. Samalla korostetaan työvoiman liikkuvuuden lisäämistä sektori- ja aluekohtaisesti tunnustamalla molemminpuolisesti ammatillinen pätevyys, parantamalla eläke-etuuksien siirrettävyyttä ja uudenaikaistamalla työn organisointia. Lisäksi tulisi ottaa käyttöön joustavat työaikajärjestelyt ja arvioida uudelleen tiukkaa työsuojelulainsäädäntöä ja korkeita erärahoja.

Kestävän kehityksen edistäminen

Vuoden 2000 talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen mukaan terveen ympäristöpolitiikan hyötyjä ovat tehokkaammat talouden rakenteet, jotka edistävät talouden kasvua ja työllisyyttä. Jäsenvaltioiden tulee näin ollen painottaa sellaisen markkinapohjaisen ympäristöpolitiikan käyttöönottoa tai vahvistamista, jossa niukat resurssit hinnoitellaan, ja korostaa ympäristön kannalta haitallisten verotuksellisten kannustimien ja tukiaisten uudelleenarviointia ja pyrkiä sopimaan tarkoituksenmukaisesta energiaverotuksesta EU:n tasolla.

Vuoden 2000 talouspolitiikan laajat suuntaviivat on pantava täytäntöön

Kaiken kaikkiaan EKP suhtautuu varsin myönteisesti vuoden 2000 talouspolitiikan laajojen suuntaviivojen sisältämiin aloitteellisuuteen, kattavuuteen ja täsmällisyyteen. EKP antaa myös tunnustusta viimeaikaisille aloitteille vahvistaa näitä suuntaviivoja edelleen erityisesti siten, että toteutetaan kunnianhimoiset ja perinpohjaiset seurantamenetelmät ja kehitetään rakenteellisia suoritusindikaattoreita. Suositusten onnistuminen riippuu nyt ratkaisevasti siitä, sitoutuvatko jäsenvaltiot tehostamaan toimintaansa julkisen talouden ja rakenteellisten uudistusten alueilla. Talouskasvun nykyiset suotuisat näkymät tarjoavatkin erinomaiset mahdollisuudet toteuttaa välttämättömät toimenpiteet tarmokkaasti.

4 Valuuttakurssit ja maksutase

Euron valuuttakurssi vaihteli kesäkuussa ilman selvää trendiä

Kesäkuussa 2000 valuuttamarkkinoille olivat luonteellisia euron kurssin suuret, ilman selvää trendiä tapahtuneet vaihtelut useimpiin keskeisiin valuuttoihin nähden. Heinäkuun alussa euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi euroalueen 13 tärkeän kauppakumppanin valuuttoihin nähden oli suunnilleen kesäkuun alun tasolla.

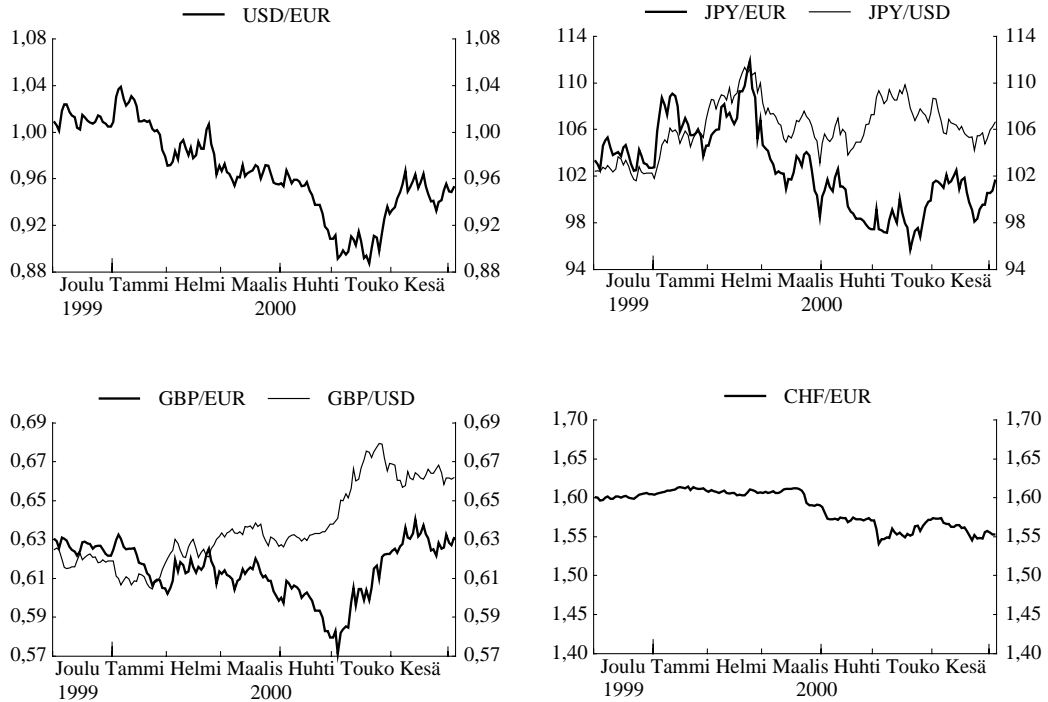
Euro vaihteli Yhdysvaltain dollariin nähden kesäkuussa aina 5.7.2000 saakka ja oli keskimäärin 0,95 suuntautumatta vahvasti nousuun tai laskuun. Tämä vaihtelu näytti johtuvan lähinnä rahoitusmarkkinoilla vallitsevasta yleisestä epävar-

muudesta Yhdysvaltain keskipitkän aikavälin talousnäkökymien ja niihin liittyvien rahapoliittisten ratkaisujen suhteen, vaikka taustalla oli talouskasvun vahvistuminen euroalueella. Julkistetut tiedot – esimerkiksi vähittäiskaupan kasvun supistumisesta toisena peräkkäisenä kuukautena, uusien asuntorakennushankkeiden vähenemisestä ja kuluttajien luottamuksen heikkenemisestä – olivat alustavia merkkejä siitä, että Yhdysvaltain taloudellisen toimeliaisuuden kasvu ehkä vähitellen hidastuu. Öljyn hinnan nousu kasvatti kuitenkin samanaikaisesti Yhdysvaltojen joukkolainojen tuottoja, kun inflaatio-odotukset vahvistuivat. Kun Yhdysvaltojen keskuspankin avomarkkinakomitea (FOMC) oli päättänyt kokouksessaan 28.6.2000 jättää ohjaukorot ennalleen,

Kuvio 16.

Valuuttakurssikehitys

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

euron kurssi dollariin nähden vahvistui hieman ja oli 5. heinäkuuta 0,95 (ks. kuvio 16).

Suhteellisen vakaan jakson jälkeen euron kurssi heikkeni hieman Japanin jeniin nähden kesäkuun kolmannella viikolla, mutta vahvistui taas kesäkuun lopussa ja heinäkuun alussa. Jenin kurssin vahvuus alkuvaiheessa liittyi suurimmaksi osaksi siihen, että arvioita Japanin talousnäkemistä tarkistettiin virallisesti aikaisempaa positiivisemmiksi, ja julkistettiin tietoihin, jotka tukivat näkemystä Japanin talouden elpymiskehityksen mahdollisesta vakiintumisesta. Tämä puolestaan vahvisti markkinoiden käsitystä siitä, että Japani saattaisi lähitulevaisuudessa luopua 16 kuukautta jatkuneesta nollakorkopolitiikastaan. Euron jenikurssi oli 5. heinäkuuta 101,7.

Euron valuuttakurssin kehittyminen Englannin puntaan nähden muistutti kesäkuussa ja heinäkuun alussa euron ja Yhdysvaltain dollarin välistä

kurssikehitystä. Heinäkuun 5. päivänä euron pun- takurssi oli 0,63.

ERM II:n valuuttojen kurssit pysyivät enimmäkseen vakaina (ks. kuvio 17). Kreikan drakma pysyi vakaana euroon nähden Kreikan keskuspankin päätettyä laskea tärkeimpiä ohjauksorkojaan 50 peruspisteellä 28.6.2000. Koronlaskupäätöstä oli odotettu laajalti sen jälkeen, kun Eurooppa-neuvosto oli 19.6.2000 virallisesti hyväksynyt Kreikan hakemuksen euron käyttöön otosta 1.1.2001. Kreikan drakma oli 5.7.2000 euroon nähden 1,2 % vahvempi kuin sen eurokeskuskurssi 341. Myös Tanskan kruunu pysyi vakaana, ja 5.7.2000 sen kurssi euroon nähden oli 7,46.

Ruotsin kruunun kurssi euroon nähden vaihteli kesäkuun alun ja heinäkuun 5. päivän välisenä aikana ilman selvää trendiä ja oli keskimäärin 8,3. Ruotsin osakemarkkinat olivat samaan aikaan jonkin verran volatiilit. Sveitsin frangiin nähden

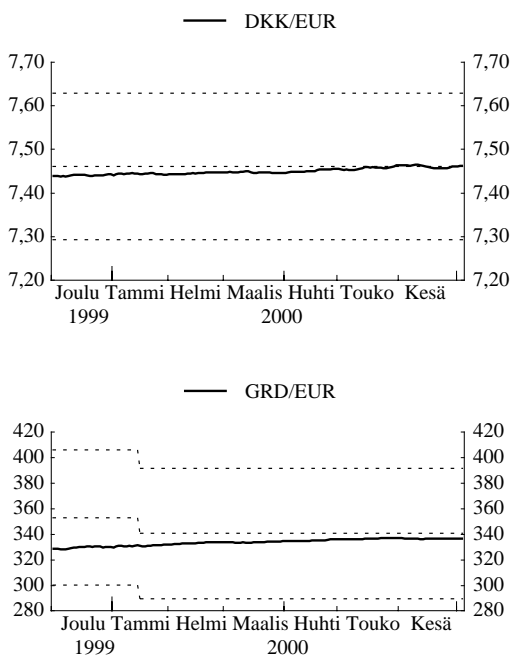
euro heikkeni hieman kesäkuun toisella puoliskolla, kun Sveitsin keskuspankki oli päättänyt nostaa kolmen kuukauden koroille asettamaansa vaihteluväliä 50 peruspisteellä 15.6.2000. Myöhemmin euron frangikurssi kuitenkin vahvistui osittain ja palasi heinäkuun alussa tasolle, jolla se oli ollut toukokuun lopulla.

Heinäkuun 5. päivänä euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi eli ulkomaankauppapainoinen kurssi, joka lasketaan suhteessa euroalueen 13 tärkeän kauppakumppanin muodostaman suppean ryhmän valuuttoihin, vastasi suunnilleen kesäkuun alun tasoa. Kuukausikeskiarvojen perusteella laskettuna nimellinen efektiivinen valuuttakurssi-indeksi nousi kesäkuussa noin 3,4 % edellisestä kuukaudesta. Tämä nousu johtui euron vahvistumisesta kuukauden alussa kaikkiin keskeisiin valuuttoihin nähden. Kesäkuussa 2000 euron nimellinen efektiivinen valuuttakurssi oli heikentynyt euron käyttöönotosta eli vuoden 1999 ensimmäisestä neljänneksestä noin 12,6 %. Euron reaalin efektiivinen valuuttakurssi –

Kuvio 17.

Valuuttakurssikehitys ERM II:ssä

(päivähavainnot)

Lähde: EKP.

Huom. Vaakasuorat viivat osoittavat keskuskurssia (DKK 7,46 ja GRD 340,75 [17.1.2000 alkaen]) ja vaihteluväliä (DKK $\pm 2,25$ % ja GRD ± 15 %).

Kuvio 18.

Nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssi-indeksit¹⁾

(kuukausittaisia/neljännesvuosittaisia keskiarvoja, 1999 I = 100)

Lähde: EKP.

1) Tiedot perustuvat EKP:n laskelmiin (ks. huhtikuun 2000 Kuukausikatsauksen artikkeli). Nouseva käyrä merkitsee euron vahvistumista. Tuoreimmat havainnot ovat kesäkuulta 2000 ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten osalta vuoden 2000 toiselta neljännekseltä.

deflaattoreina kuluttajahintaindeksi, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksi ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset – oli kyseisenä ajanjaksona heikentynyt likimain yhtä paljon (ks. kuvio 18).

Vaihtotaseen alijäämä vuoden 2000 neljänä ensimmäisenä kuukautena

Huhtikuussa 2000 euroalueen vaihtotaseen alijäämä oli 3,2 miljardia euroa, kun viime vuonna saman kuukauden vaihtotase oli ollut 4,8 miljardia euroa ylijäämäinen. Tämä johtui suurimmaksi osaksi tuotannontekijäkorvausten taseen heikkenemisestä (0,1 miljardin euron ylijäämästä 3,9 miljardin euron alijäämään) yhdessä tavarakaupan ylijäämän supistumisen ja palvelutaseen ja tulonsiirtojen taseen alijäämien syvenemisen kanssa.

Vuoden 2000 neljänä ensimmäisenä kuukautena euroalueen vaihtotaseen kumulatiivinen alijäämä oli 4,4 miljardia euroa, kun vaihtotase oli ollut edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona 11,1

Taulukko 9.

Euroalueen maksutase

(mrd. euroa, kausivaihteluista puhdistamaton)

	1999 Tammi-huhtikuu	1999 Huhtikuu	2000 Tammi-huhtikuu	2000 Helmikuu	2000 Maaliskuu	2000 Huhtikuu
Vaihtotase	11,1	4,8	-4,4	2,4	3,0	-3,2
Tulot	406,5	105,8	471,1	114,4	130,0	115,9
Menot	395,4	101,0	475,5	112,0	127,1	119,1
Tavarat	29,5	8,0	21,3	6,3	8,1	6,0
Vienti	242,9	63,3	291,3	71,8	83,5	72,3
Tuonti	213,4	55,3	270,0	65,6	75,4	66,3
Palvelut	-3,6	-0,4	-6,0	-2,0	-0,9	-1,2
Vienti	69,2	18,5	76,4	17,9	20,7	20,0
Tuonti	72,8	18,9	82,4	19,9	21,6	21,2
Tuotannontekijäkorvaukset ¹⁾	-6,3	0,1	-9,6	-0,8	-0,6	-3,9
Tulonsiirrot	-8,4	-2,9	-10,0	-1,0	-3,7	-4,0
Pääomatase	3,3	0,5	4,6	0,2	1,4	1,5
Rahoitustase	-38,2	-5,1	65,2	9,7	33,3	5,0
Suorat sijoitukset	-30,1	-14,6	142,9	144,7	2,4	-6,2
Ulkomaille	-59,6	-23,3	-76,3	-19,4	-33,0	-18,6
Euroalueelle	29,5	8,7	219,3	164,2	35,4	12,4
Arvopaperisijoitukset	-41,1	13,6	-188,8	-138,7	-24,7	-7,9
Saamiset	-87,6	-22,2	-156,7	-68,1	-37,6	-25,8
Velat	46,5	35,8	-32,1	-70,6	12,9	17,9
Johdannaiset	2,0	3,5	0,2	2,6	-3,2	2,1
Muut sijoitukset	23,7	-9,3	110,8	0,2	58,2	16,8
Valuuttavaranto	7,3	1,8	0,0	0,8	0,6	0,2
Virheelliset ja tunnistamattomat erät	23,8	-0,2	-65,4	-12,3	-37,8	-3,4

Lähde: EKP.

Huom. Pyöritysten vuoksi yhteenlaskut eivät välttämättä täsmää. Rahoitustaseessa positiivinen luku osoittaa pääoman tuontia ja negatiivinen luku pääoman vientiä. Valuuttavarannossa negatiivinen luku osoittaa valuuttavarannon lisäystä ja positiivinen luku valuuttavarannon vähennystä. Yksityiskohtaiset tilastot esitetään tämän Kuukausikatsauksen tilastoliitteen taulukoissa 8.1–8.6.

1) Kuukausitiedot vuodelta 1999 eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa.

miljardia euroa ylijäämäinen. Suurin syy tähän kehitykseen oli tavarakaupan ylijäämän supistuminen (29,5 miljardista eurosta 21,3 miljardiin euroon), joka johtui tuonnin arvon 27 prosentin kasvusta ja viennin arvon vain 20 prosentin kasvusta. Kehitykseen vaikutti myös vaihtotaseen muiden erien alijäämien syveneminen (ks. taulukko 9).

Kausivaihteluista puhdistetut ulkomaankaupan määrää kuvaavat luvut ovat nyt käytettävissä kuluun vuoden helmikuuhun saakka ja antavat lisä-

valaistusta ulkomaankaupan viimeaikaiseen kehitykseen. Vaikka tuonnin määrä on kasvanut vain 4 % vuoden 1999 helmikuusta vuoden 2000 helmikuuhun, yksikköarvoindekseihin perustuvat tuontihinnat ovat nousseet lähes 22 %. Tämä johtuu sekä euron heikkenemisestä että öljyn hinnan noususta. Viennin määrä kasvoi lähes 11 %, mikä johtuu suureksi osaksi euron heikkenemisen vuoksi parantuneesta hintakilpailukyvästä. Samalla vientihinnat kuitenkin nousivat yli 7 %, mikä osoittaa viejien kasvattaneen voittomarginaalejaan.

**Velkainstrumentteihin liittyvä
pääoman nettotuonti tasoitti osittain
osakesijoituksiin liittyvää
pääoman nettovientiä
huhtikuussa**

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset jäivät huhtikuussa 2000 huomattavasti pienemmiksi kuin kahtena edellisellä kuukaudella. Tämä johtuu siitä, että kahteen edelliseen kuukauteen sisältyi kahden yrityksen eli yhden euroalueella sijaitsevan ja yhden euroalueen ulkopuolisen yrityksen osakkeita vaihtamalla toteutettu merkittävä fuusio. Pääomaa vietiin suorina sijoituksina ja arvopaperisijoituksina nettomääräisesti yhteensä 14,1 miljardia euroa huhtikuussa 2000.

Yksityiskohtaisempi tarkastelu osoittaa, että pääoman nettovienti suorina sijoituksina oli tämän vuoden huhtikuussa 6,2 miljardia euroa. Tämä johtui 18,6 miljardin euron suorista sijoituksista ulkomaille ja 12,4 miljardin euron suorista sijoituksista euroalueelle. Pääoman nettovienti arvopaperisijoituksina oli 7,9 miljardia euroa. Pääoman nettovienti arvopaperisijoituksina johtui pääasiassa euroalueella olevien suurista sijoituksista

ulkomaisiin osakkeisiin (18,2 miljardia euroa), mitä euroalueen ulkopuolisten euroalueen osakkeisiin tekemien sijoitusten nettomääräiset myynnit (4,7 miljardia euroa) vahvistivat. Osakesijoituksiin liittyvä pääoman nettovienti oli siten yhteensä 22,9 miljardia euroa (ks. Kuukausikatsauksen tilasto-osan taulukko 8.4).

Muissa arvopaperisijoituksissa velkainstrumentteihin liittyvä pääoman nettotuonti huhtikuussa 2000 tasoitti aikaisempien kuukausien tavoin osittain osakesijoituksiin liittyvää pääoman nettovientiä. Vuoden 2000 neljänä ensimmäisenä kuukautena euroalueen velkainstrumentteihin liittyvä pääoman nettotuonti oli 42,7 miljardia euroa, kun pääoman nettovienti oli ollut edellisen vuoden vastaavana ajanjaksona 10,5 miljardia euroa. Muutos pääoman nettoviennistä pääoman nettotuontiin johtui toisaalta euroalueella olevien ulkomaisiin velkapapereihin, varsinkin ulkomaisiin joukkovelkakirjoihin, tekemien sijoitusten vähenemisestä ja toisaalta euroalueen ulkopuolisten euroalueen velkapapereihin, erityisesti rahamarkkinainstrumentteihin, tekemien sijoitusten voimakkaasta kasvusta.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin

EKP:n neuvosto päätti 8.6.2000 pitämässään kokouksessa, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppamenettelyä käyttäen. Lisäksi EKP:n neuvosto päätti asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan. Päätöksen taustalla oli kiinteäkorkoista huutokauppamenettelyä käytettäessä ilmennyt tarjousmäärien suhteeton kasvu. Uudessa menettelyssä korkotarjousten alarajana oleva korko viestii rahapolitiikan virityksestä, josta aiemmin viesti kiinteäkorkoisten huutokauppojen korko. Lisäksi päätettiin antaa viikoittaisen huutokaupan ilmoittamisen yhteydessä arvio pankkijärjestelmän likviditeettitarpeesta. EKP:n neuvosto korosti myös, että se voi päättää ottaa kiinteäkorkoiset huutokaupat uudelleen käyttöön jos ja kun se katsotaan aiheelliseksi.

I Johdanto

EKP:n neuvosto päätti 8.6.2000 pitämässään kokouksessa, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppamenettelyä käyttäen. Lisäksi EKP:n neuvosto päätti asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan. Täksi alarajaksi asetettiin aluksi 4,25 % eli edellisten kiinteäkorkoisten huutokauppojen korko.

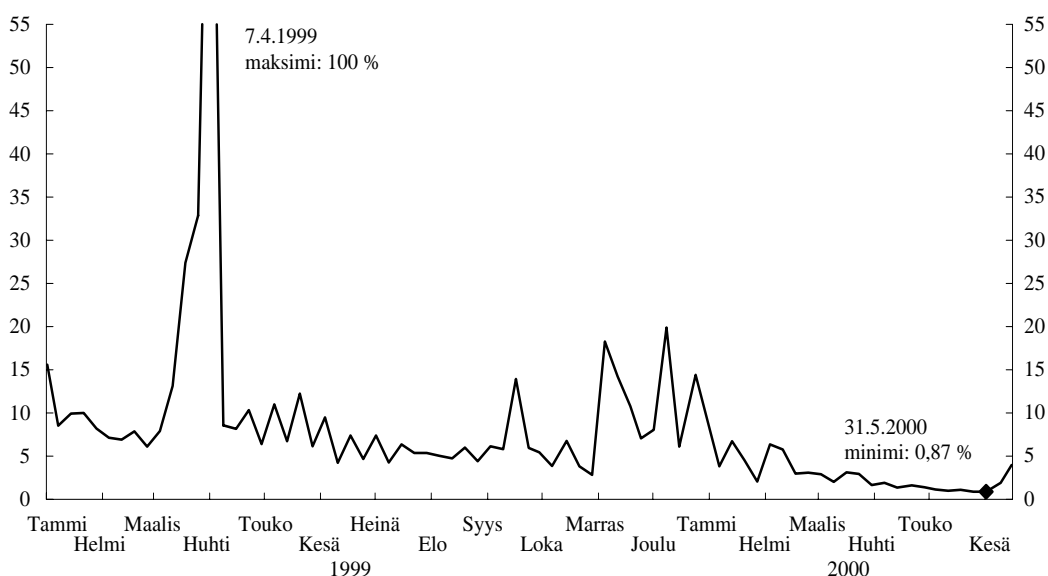
Kuten 8.6.2000 pidetyn EKP:n neuvoston kokouksen jälkeen julkaistussa lehdistötiedottees-

sa korostettiin, siirtymisellä vaihtuvakorkoisiin huutokauppoihin pyrittiin vastaamaan kiinteäkorkoista huutokauppamenettelyä käytettäessä ilmenneeseen tarjousmäärien suhteettomaan kasvuun. Kun jako-osuus (eli huutokaupassa jaetun likviditeettimäärän osuus tarjousten kokonaismäärästä) oli vuonna 1999 keskimäärin noin 10 %, vastaava osuus oli 1.1.–7.6.2000 keskimäärin vain 2,7 %. Kahdessa viimeisessä perusrahoitusoperaatioissa, jotka toteutettiin ennen kuin vaihtuvakorkoisiin huutokauppoihin siirtymisestä ilmoitettiin, jako-osuus oli alle 1 % (ks. kuvio). Tarjousmäärien voimakas kasvu vuoden 2000

Kuvio I.

Jako-osuuden kehitys kiinteäkorkoisessa huutokauppamenettelyssä

(prosentteina tarjouksista)

Lähde: EKP.

alkupuoliskolla johtui siitä, että suurimman osan ajasta markkinoilla oli odotuksia koronnostosta ja lyhyet rahamarkkinakorot olivat huomattavasti perusrahoitusoperaatioiden koron yläpuolella. Tästä syystä pankkien oli houkuttelevaa tehdä keskuspankille tarjouksia suurista määristä likviditeettiä.

Uudessa huutokaupamenettelyssä käyttöön otetulla hintakannustimella varmistetaan, että hyväksytyt vastapuolet tekevät tarjouksia, jotka ovat aiempaa paremmin suhteessa niiden likviditeettitarpeisiin.

Huutokaupamenettelyn muutoksella ei ole tarkoitus muuttaa rahapolitiikan viritystä. Korkotarjousten alarajaksi ilmoitettava korko viestii rahapolitiikan virityksestä, josta aiemmin viesti kiinteäkorkoisten huutokauppojen korko. Päätös asettaa korkotarjousten alaraja 4,25 prosenttiin korostaa rahapolitiikan virityksen jatkuvuutta.

EKP:n neuvosto korosti myös sitä, että se voi päättää ottaa kiinteäkorkoiset huutokaupat uudelleen käyttöön jos ja kun se katsotaan aiheelliseksi.

2 Huutokaupamenettely

Uusi huutokaupamenettely on pääpiirteissään seuraavanlainen. Kukaan vastapuoli voi tehdä tarjouksia enintään kymmenellä eri korolla. Kussakin korkotarjouksessa vastapuoli ilmoittaa määrän, jolla se haluaa käydä kauppaa eurojärjestelmän kanssa, ja haluamansa koron. Korkotarjousten alarajan alittavat tarjoukset hylätään. EKP toteuttaa huutokaupat siten, että tarjoukset asetetaan koron suuruuden mukaan laskevaan järjestykseen. Ensin hyväksytään ne tarjoukset, joissa korkotaso on korkein, minkä jälkeen hyväksytään tätä alemmat korkotarjoukset koron mukaan ale-

nevassa järjestyksessä, kunnes likviditeetti on kokonaan jaettu. Jos alimmalla hyväksyttävällä korolla (marginaalikorolla) tehtyjen tarjousten määrä ylittää jäljellä olevan jaettavan määrän, tämä jaetaan tarjousten koon mukaisessa suhteessa.

Yksityiskohtainen kuvaus vaihtuvakorkoisesta huutokaupamenettelystä löytyy EKP:n julkaisun ”Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKPJ:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä” (syyskuu 1998) luvusta 5.

3 Likviditeettitarpeita koskevan arvion julkaiseminen

Samalla kun tehtiin päätös vaihtuvakorkoiseen huutokaupamenettelyyn siirtymisestä, päätettiin myös alkaa julkaista arvio pankkijärjestelmän likviditeettitarpeista. Arvion avulla vastapuolten on helpompi laatia tarjouksiaan.

Pankkijärjestelmän likviditeettitarpeet aiheuttaa pääasiallisesti kaksi tekijää. Ensimmäinen tekijöistä on vähimmäisvarantoveltoite, joka vastapuolten on täytettävä keskimääräisesti kuukauden pituisen vähimmäisvarantojen pitoajanjakson aikana. Toinen tekijä on kaikkien muiden eurojärjestelmän konsolidoituun taseeseen vaikuttavien erien summa, joka on nettovaikutukseltaan likviditeettiä kiristävä. Tällaisista eristä eli nk. riippumattomista tekijöistä tärkeimpiä ovat valtioi-

den nettomääräiset talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä, setelit sekä selvitettävänä olevat erät (ks. kehikko). EKP julkaisee erilliset arvionsa vähimmäisvarantoveltoitteista ja riippumattomista tekijöistä sähköisissä markkinainformaatiojärjestelmissä.

EKP:n arvio riippumattomista tekijöistä perustuu kansallisilta keskuspankeilta saatuun informaatioon. Arvio julkaistaan säännöllisesti samaan aikaan kuin perusrahoitusoperaatioista ilmoitetaan eli yleensä joka maanantaina klo 16.30 Suomen aikaa. Riippumattomia tekijöitä koskeva arvio ilmoitetaan kyseisten tekijöiden päiväkeskiarvona ajanjaksona, joka alkaa perusrahoitusoperaation ilmoituspäivästä ja päättyy seuraavan

perusrahoitusoperaation maksujen suoritusta edeltävään päivään (kyseinen päivä mukaan lukien). Jos tämä ajanjakso ulottuu vähimmäisvarantojen pitoajanjakson viimeistä päivää pitemmälle, esitetään kaksi arviota: yksi ulottuu pitoajanjakson viimeiseen päivään ja toinen koskee sitä seuraavia päiviä.

Pankkijärjestelmälle likviditeettitarpeita aiheuttavista eristä vähimmäisvarantovelvoitteiden määrä on yleensä hyvin tarkkaan tiedossa. Koska varantopohja, jonka perusteella vähimmäisvarantovelvoitteiden määrä lasketaan, on suureksi osaksi sama kuin raha-aggregaatti M3, arviota vähimmäisvarantovelvoitteiden määrästä ei kuitenkaan ole saatavissa ennen M3:n määrän julkaisemista eli yleensä muutama päivä vähimmäisvarantojen pitoajanjakson alkamispäivän jälkeen.

Sen sijaan riippumattomien tekijöiden määrää koskevaan arvioon liittyy enemmän epävarmuutta. Riippumattomien tekijöiden määrää koskevien, viikon mittaiselle periodille tehtyjen arvioiden ja toteutuneiden määrien erotusten keskihajonta oli 1,4 miljardia euroa vuoden 2000 kuuden ensimmäisen kuukauden aikana. Oheisessa taulukossa esitetään tässä vertailussa käytetyt viikoittaiset luvut.

Vastapuolten on hyvä muistaa, että EKP:n on tarkasteltava muitakin tekijöitä likviditeetin jakoa koskevien päätöstensä pohjaksi. Ensiksikin EKP:n on otettava huomioon voimassa olevilla markkinaoperaatioilla jaetun likviditeetin määrä. Toiseksi sen on arvioitava kunakin ajankohtana kumuloitunut vähimmäisvarantovaje tai -ylijäämä verrattuna vastapuolten keskimääriin varantovelvoitteisiin. Kolmanneksi EKP:n on otettava huomioon, että vastapuolilla on yleensä jonkin verran varantovelvoitteen ylittäviä talletuksia (viime aikoina niitä on ollut päivittäin keskimäärin noin 0,7 miljardia euroa). Muut EKP:n likviditeetin jakoa koskevaan päätökseen vaikuttavat seikat liittyvät mm. varantovelvoitteiden tasaiseen täyttymiseen sekä korkotasoon.

Taulukko.

Viikoittaiset arviot riippumattomien tekijöiden määrän keskiarvosta, toteutuneet määrät ja näiden väliset poikkeamat vuonna 2000

(mrd. euroa)

Arviointipäivä	Arvioitu määrä	Toteutunut määrä	Poikkeama
10.1.2000	81,6	83,3	1,7
17.1.2000	82,7	84,2	1,5
24.1.2000	92,7	93,5	0,8
31.1.2000	86,3	86,7	0,4
7.2.2000	84,3	83,3	-1,0
14.2.2000	80,8	79,1	-1,7
21.2.2000	86,1	87,7	1,6
28.2.2000	88,7	88,0	-0,7
3.3.2000	86,8	87,8	1,0
13.3.2000	81,7	82,3	0,6
20.3.2000	86,2	85,3	-0,9
27.3.2000	82,6	81,0	-1,6
3.4.2000	78,0	79,1	1,1
10.4.2000	79,7	80,6	0,9
17.4.2000	77,8	79,6	1,8
25.4.2000	86,5	86,9	0,4
2.5.2000	84,3	84,9	0,6
8.5.2000	82,3	84,7	2,4
15.5.2000	77,2	77,8	0,6
22.5.2000	85,2	83,3	-1,9
29.5.2000	79,2	80,5	1,3
5.6.2000	78,0	81,0	3,0
13.6.2000	79,3	80,5	1,2
19.6.2000	87,1	85,3	-1,8
Keskihajonta	4,0	3,8	1,4
Keskiarvo	83,1	83,6	0,5

Lähde: EKP.

Kehikko.

Riippumattomat tekijät

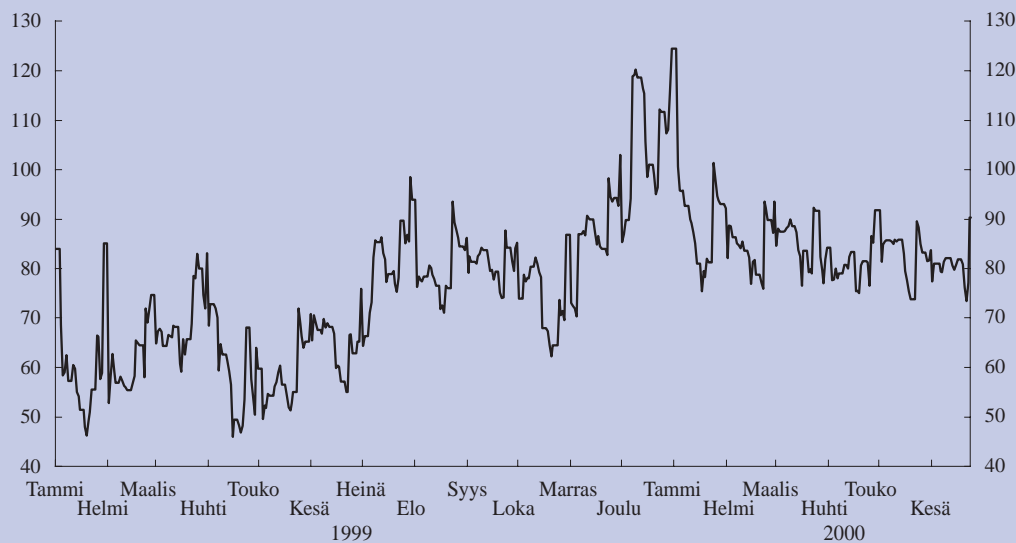
Riippumattomat tekijät ovat selvästi suurin epävarmuustekijä pankkijärjestelmän likviditeettitarpeita arvioitaessa. Tässä kehikossa luodaan yleiskatsaus näiden tekijöiden kehitykseen.

Riippumattomat tekijät voidaan jakaa neljään ryhmään: valtioiden nettomääräiset talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä, setelit, selvitetävänä olevat erät ja neljäntenä sekalaiset erät, jotka sisältävät mm. tase-erät valuuttavaranto, kotimaiset arvopaperit, arvonmuutostilit sekä pääoma ja rahastot.

Rahaliiton 18 ensimmäisen kuukauden aikana riippumattomien tekijöiden yhteismäärä vaihteli 45 miljardista eurosta 125 miljardiin euroon, ja niiden keskiarvo oli 78 miljardia euroa (oheisessa kuviossa on EKP:n jälkikäteen julkaisemia päivittäisiä lukuja riippumattomista tekijöistä). Tänä ajanjaksona riippumattomien tekijöiden keskimääräiset päivittäiset muutokset olivat jokseenkin olemattomia (0,03 miljardia euroa). Muutosten keskiahajonta oli 5,1 miljardia euroa. Jos muutosten oletetaan noudattavan normaalijakaamaa, tämä merkitsee tilastollisesti sitä, että noin viitenä päivänä sadasta riippumattomien tekijöiden kokonaismäärä muuttuu absoluuttisesti yli 10 miljardin euron verran.

Riippumattomien tekijöiden kokonaismäärä¹⁾

(päivähavainnot, mrd. euroa)

Lähde: EKP.

1) Riippumattomat tekijät määritellään kaikkien keskuspankin taseeseen kuuluvien erien paitsi rahapoliittisten operaatioiden ja vastapuolten sekkitilitalletusten summaksi.

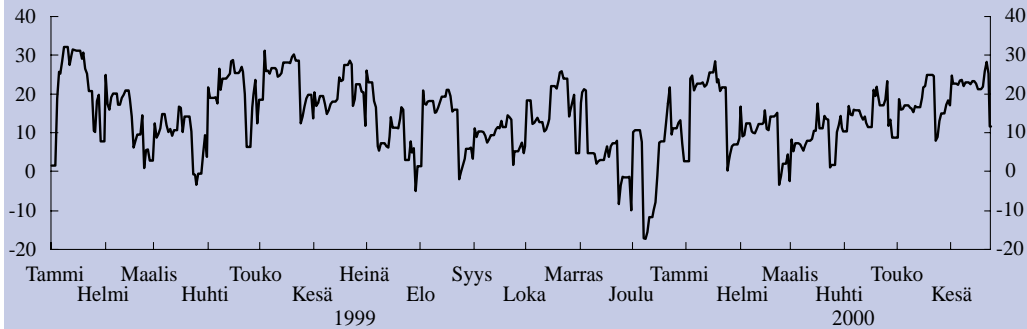
Tiettyjen erien vaihtelun takia riippumattomien tekijöiden kehitystä on vaikea ennustaa tarkoin. Valtioiden talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä olivat tarkasteluajanjaksona kaikkein vaihtelevin riippumattomien tekijöiden erä. Seuraavaksi eniten vaihtelivat setelit ja selvitetävänä olevat erät. Valtioiden talletusten keskiahajonta oli 5,0 miljardia euroa, setelien 1,0 miljardia euroa ja selvitetävänä olevien erien 0,8 miljardia euroa.

Valtioiden rahaliikenne vaikuttaa likviditeettitilanteeseen vain, jos valtiot pitävät pääasiallisia talletustilejään keskuspankeissa. Jos taas talletustilit ovat liikepankeissa, ei likviditeettivaikutusta ole. Se, kumpaa käytäntöä sovelletaan missäkin maassa (onko valtion pääasiallinen talletustili keskuspankissa vai liikepankissa), riippuu institutionaalisista järjestelyistä sekä siitä, millaista korkoa keskuspankki maksaa talletuksille. Euroalueen käytäntöjä kuvataan yksityiskohtaisemmin EKP:n verkkosivuilla (www.ecb.int) sekä Kuukausikat-

sauksen heinäkuun 1999 numerossa (sivut 16–17). Irlannissa ja Portugalissa on tehty vuoden 2000 alkupuoliskolla uudistuksia, joiden seurauksena niissä on pienentynyt huomattavasti valtion talletusten vaihtelevuus. Oheisessa kuviossa esitetään valtioiden nettomääräiset talletukset eurojärjestelmän sekkitileillä rahaliiton 18 ensimmäisen kuukauden aikana.

Valtioiden nettomääräiset talletukset keskuspankeissa

(päivähavaintoja, mrd. euroa)

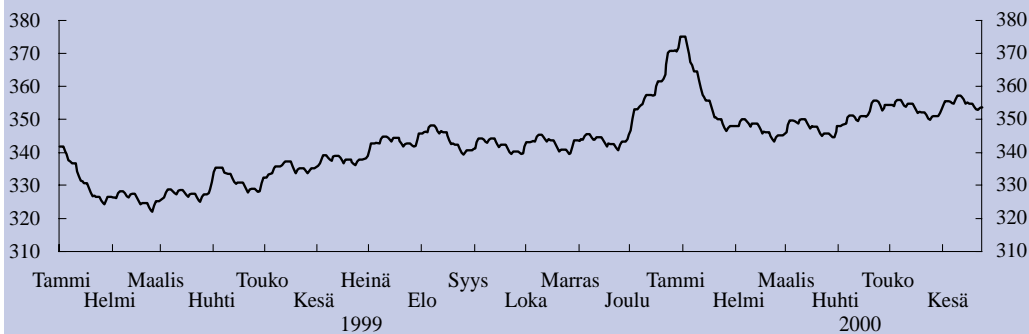

Lähde: EKP.

Liikkeessä olevien setelien määrässä on havaittavissa melko säännöllinen viikoittainen, kuukausittainen ja vuosittainen vaihtelu kasvutrendin ylä- tai alapuolella (ks. oheinen kuvio). Säännölliset vaihtelut kuvastavat esimerkiksi kulutuskäyttyymisestä, lomakausista ja etenkin joulunajan ostosseudista aiheutuvia muutoksia setelien käytössä. Aikasarjassa on nähtävissä selvä kasvupiikki vuodenvaihdetta 2000 lähestyttäessä, jolloin setelien kysyntä kasvoi voimakkaammin kuin aiempien joulunajan ostosseudonkien yhteydessä. Tammi-kuussa 2000 kysyntä taas pieneni.

Setelit

(päivähavaintoja, mrd. euroa)

Lähde: EKP.

Selvitettävänä olevien erien vaihtelevuus riippuu maksujärjestelmän ominaisuuksista. Euroalueella vain muutamat kansalliset maksujärjestelmät, eli Saksan, Espanjan ja Ranskan, vaikuttavat merkittävästi tämän tekijän vaihteluun.

4 Kahden ensimmäisen vaihtuvakorkoisella huutokauppamenettelyllä toteutetun perusrahoitusoperaation tulokset

Kaksi ensimmäistä uudella vaihtuvakorkoisella huutokauppamenettelyllä toteutettua perusrahoitusoperaatiota, joiden maksut suoritettiin 28.6. ja 5.7., sujuivat hyvin. Tarjousten kokonaismäärä oli suunnilleen kaksi kertaa suurempi kuin jaetun likviditeetin määrä. Tarjouskäyttäytyminen poikkesi selvästi kiinteäkorkoisessa huutokauppamenettelyssä ilmenneestä. Näissä kahdessa ensimmäisessä operaatiossa tarjouksia teki 700–800 luottolaitosta. Huutokauppoihin osallistui yhtä paljon vastapuolia kuin aiemminkin, mikä viittaa siihen, ettei huutokauppamenettelyn uutuus vaikuttanut vastapuolten osallistumiseen.

Molemmissa vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutetuissa perusrahoitusoperaatioissa marginaalikoroksi laskettiin 4,29 % eli marginaalikorokko oli 4 peruspistettä korkeampi kuin korkotarjousten alaraja 4,25 %.

Uutta huutokauppamenettelyä voidaan arvioida yksityiskohtaisemmin, kun menettelystä on saatu enemmän kokemuksia. Ensimmäisten kokemusten perusteella näyttää kuitenkin siltä, että pankkijärjestelmä on sopeuttanut tarjouskäyttäytymisensä uuteen huutokauppamenettelyyn nopeasti.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella

Rahapolitiikan välittymismekanismi koostuu monista eri kanavista, joiden kautta rahapoliittiset toimenpiteet vaikuttavat talouteen ja etenkin hintatasoon. Vakaan rahapolitiikan toteuttamisen kannalta välittymismekanismiin hyvä ymmärtäminen on tärkeä, koska sen avulla voidaan harkita hintavakauden ylläpitämiseksi tarvittavien rahapoliittisten päätösten laajuutta ja ajoitusta.

Tässä artikkelissa tarkastellaan euroalueen rahapolitiikan välittymismekanismiin keskeisiä piirteitä. Tietoa eri välittymiskanavista on kaikissa olosuhteissa välttämättä rajoitetusti, koska rahapolitiikan vaikutusten arviointi on erittäin vaikeaa sokkien, teknisten ja rakenteellisten muutosten ja rahapolitiikan muutosten vaikutusten samanaikaisuuden vuoksi. Lisäksi uuden rahapolitiikkaregiimin perustaminen on saattanut ja saattaa yhä edelleen muuttaa joitain taloudellisia suhteita euroalueella, ja euroalueen kokonaistalouskehityksen analysointiin tarkoitettua tilastollista ja ekonometristä toimintakehikkoa ollaan monilla tilastoinnin alueilla vielä kehittämässä. Tässä yhteydessä on tärkeää olla luottamatta liikaa yhteen ainoaan malliin vaan pitää säilyttää avoin ja joustava analyttinen lähestymistapa. Eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa rahan määrällä ja laajalla hintakehitysnäkymien ja hintavakauden riskien arvioinnilla on keskeinen asema, ja strategia on kehitetty juuri tätä lähestymistapaa silmällä pitäen. Sitä paitsi rahapoliittisten toimenpiteiden vaikutusten tehoa ja ajoitusta ympäröivä huomattavan suuri epävarmuus viestii siitä, että tulisi välttää hintakehityksen hienosäätöön tähtäävää liian aktivistista rahapolitiikkaa.

Rahapolitiikan välittymismekanismissa erotetaan yleensä kaksi vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa rahamarkkinoilla tapahtuvat muutokset vaikuttavat rahoitusmarkkinatilanteeseen siten, että varallisuushinnat ja yleinen likviditeetti- ja luottotilanne muuttuvat. Toisessa vaiheessa rahoitusmarkkinatilanteen muutokset vaikuttavat kulutukseen, investointeihin ja hintoihin. Tässä artikkelissa kuvataan, kuinka euroalueen talouden rakenne ja rahoitusrakenne vaikuttavat näiden kahden vaiheen eri välittymiskanavien ajoitukseen ja tehoon. Lisäksi korostetaan inflaatio-odotusten keskeistä merkitystä siihen, miten rahapolitiikan vaikutusten ajoitus ja suuruus määräytyvät.

I Johdanto

Eurojärjestelmän rahapolitiikan ensisijainen tavoite on ylläpitää hintavakautta. Rahapoliittiset päätökset välittyvät talouteen monin tavoin, joilla kaikilla on väliillinen vaikutus hyödykkeiden ja palveluiden hintakehitykseen. Rahapolitiikan välittymismekanismi on termi, jota käytetään tarkoittamaan niiden eri kanavien yhdistelmää, joiden kautta rahapolitiikka vaikuttaa tuotantoon ja hintoihin usein pitkien, vaihtelevien eikä täysin ennustettavissa olevien viipeiden jälkeen.

Välittymismekanismissa erotetaan kaksi vaihetta. Ensimmäisessä vaiheessa korkojen tai rahoitusmarkkinoilla. Nämä muutokset ilmenevät markkinakorkojen, varallisuushintojen ja valuuttakurssien muutoksina sekä muutoksina talouden yleisessä likviditeetti- ja luottotilanteessa. Toisessa vaiheessa muutokset rahoitusmarkkinoilla aiheuttavat muutoksia kotitalouksien ja

yritysten hyödykkeiden ja palveluiden nimellisessä kulutuksessa. Pitkällä aikavälillä tällaiset nimelliset muutokset eivät vaikuta talouden reaalisektoriin, vaan ainoastaan yleiseen hintatasoon. Lyhyellä aikavälillä muutokset nimellisessä kysynnässä voivat kuitenkin vaikuttaa reaalitalouden toimintaan. Näiden vaikutusten laajuus riippuu nimellisten hintojen jäykkyydestä ja talouden joustavuudesta yleensä. Lisäksi on suurempia välittymiskanavia, joista tärkein on rahapoliittisten toimenpiteiden vaikutus inflaatio-odotuksiin. Nämä saattavat vaikuttaa suoraan hinnoittelupäätöksiin.

Rahapoliittisten toimenpiteiden eri välittymiskanavien analysointia ja seuranta hankaloittaa kaksi tekijää. Ensiksikin rahapolitiikan välittymistavat muuttuvat jatkuvasti taloudellisen käyttäytymisen ja institutionaalisen rakenteen muuttumisen vuoksi. Tällä hetkellä tämä saattaa koskea erityisesti euroaluetta, koska etenkin sen rahoitus-

sektorin rakenne on muuttumassa osaksi euron ja yhteisen rahapolitiikan käyttöönoton myötä. Myös muut tekijät, kuten tekninen muutos tai väestörakenteen muutokset, voivat merkittävästi muuttaa talouden toimintatapaa. Välittymismekanismiin liittyy siten paljon epävarmuutta.

Toiseksi olisi syytä pitää mielessä, että rahapolitiikka ei toimi irrallaan muusta taloudesta. Euroalueen lyhyen aikavälin hintakehitykseen vaikuttavat monet muutkin sisäiset ja ulkoiset tekijät kuin rahapolitiikka. Esimerkiksi öljyn hinnan nopealla nousulla vuoden 1999 toisella puoliskolla sekä vuoden 2000 muutaman ensimmäisen kuukauden aikana oli merkittävä vaikutus inflaatioon yhdenmukaistetulla kuluttajahintaindeksillä (YKHI) mitattuna. Keskuspankin täytyy erottaa tällaisten sokkien vaikutukset muiden tekijöiden ja keskuspankin oman politiikan vaikutuksista. Kun samaan aikaan rahapolitiikan muutosten välittymisen kanssa esiintyy ulkoisia sokkeja sekä teknisiä ja rakenteellisia muutoksia, keskuspankin on huomattavan vaikea havaita epävarmuutta rahapolitiikan muutosten vaikutuksissa.

Kun välittymisprosesseja ymmärretään perusteellisemmin, paranee rahapolitiikan harjoittaminen monin tavoin. Ensinnäkin koska rahapolitiikan välittymismekanismi toimii viipeellä, rahapolitiikan täytyy olla ennakoivaa. Eurojärjestelmän

rahapolitiikan strategiassa korostetaan ennakkoivaa lähestymistapaa (ks. esim. artikkeli ”Vakautteen tähtävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia” tammikuun 1999 Kuukausikatsauksessa). Viipeiden rakenteesta ja välittymismekanismiin tehosta saatavien tietojen perusteella voidaan arvioida, milloin ja missä laajuudessa pitää tehdä inflaation hallitsemiseksi tarvittavat korkopäätökset. Näitä tietoja tarvitaan myös arvioidessa sitä, kuinka suuri osa aikaisempien rahapolitiittisten päätösten vaikutuksista on vielä toteutumatta täydessä laajuudessaan.

Lisäksi eri välittymiskanavien perusteellisempi, vaikka välttämättäkin epätäydellinen ymmärtäminen auttaa arvioimaan, mitkä indikaattorit ovat kaikkein hyödyllisimpiä tarkasteltaessa rahapolitiikan linjaa. Esimerkiksi se, että euroalue on suuri ja suhteellisen suljettu talous, viittaa siihen, että valuuttakurssikanavan merkitys rahapolitiikan välittymismekanismissa on vähäisempi kuin pienemmissä talouksissa, joissa ulkomaankaupalla on suuri merkitys. Sitä vastoin havainnot, joiden mukaan laveden raha-aggregaattien kehitys ennakoi merkittävällä tavalla tulevaa inflaatiokehitystä, viittaavat siihen, että rahan määrällä on merkitystä rahapolitiittisten toimenpiteiden välittymisessä euroalueella. Tällaiset havainnot ovat tärkeällä tavalla muovanneet eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiaa.

2 Inflaatio rahataloudellisena ilmiönä: rahan ja luoton määrän merkitys

Laajalti ollaan yhtä mieltä siitä, että inflaatio on viime kädessä rahataloudellinen ilmiö. Inflaation jatkuva hidastuminen tai nopeutuminen ei ole mahdollista, ellei sitä aiheuta tai siihen vaikuta rahan määrän kasvuvauhdissa tapahtuneet muutokset. Rahan ja hintojen pitkän aikavälin suhde on tyypillistä lähes kaikille teoreettisille malleille, ja se on empiirisesti robusti eli havaittavissa monessa suhteessa: eri maissa, ajassa, erilaisissa rahapolitiikkaregiimeissä ja eri raha-aggregaattien ollessa kyseessä.

Rahan, hintatason ja tuotannon välinen suhde ilmenee selvimmin niin kutsutun rahan kvantiteetti-yhtälön avulla. Se ilmoittaa rahan määrän suhteessa hintoihin, tuotantoon ja rahan kiertonopeuteen (rahan ja nimellisen tulon suhde käänteisenä). Rahan kiertonopeuden tai tuotannon trendit eivät ole riippuvaisia rahan määrän kasvuvauhdista pitkällä aikavälillä. Näin ollen voimakas ja pitkään jatkuva rahan määrän kasvu tuntuu liittyvän pitkään jatkuvaan inflaatioon. Kvantiteetti-yhtälö muodostaa laskentaperusteen eurojärjestelmän M3:n kasvuvauhtia koskevalle vii-

tearvolle (lisätietoja helmikuun 1999 Kuukausikatsauksen artikkelissa ”Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa”). Kuviossa I esitetään tasoitettun M3:n viitearvosta poikkeavan kasvuvauhdin ja euroalueen inflaatiovauhdin välinen kiinteä suhde.

On selvää, että lyhyellä ja keskipitkällä aikavälillä rahan määrän käyttökelpoisuus inflaatiopaineiden mittarina riippuu siitä, kuinka ennustettava rahan kiertonopeus on tai toisin ilmaistuna estimoitujen rahan kysyntäfunktioiden vakaudesta. Rahan kysynnän vakiokaavoissa raha-aggregaatit suhteutetaan tuotantoon, hintatasoon ja muihin makrotaloudellisiin muuttujiin, kuten nimellisiin korkoihin. Vaikka on syytä tiedostaa rahajärjestelmän muutokseen liittyvät epävarmuustekijät, käytettävissä oleva aineisto viittaa kuitenkin siihen, että euroalueen rahan kysynnän suhde on vakaa. Lisäksi rahan määrän poikkeaminen siitä määrästä, johon tällainen rahan kysynnän suhde

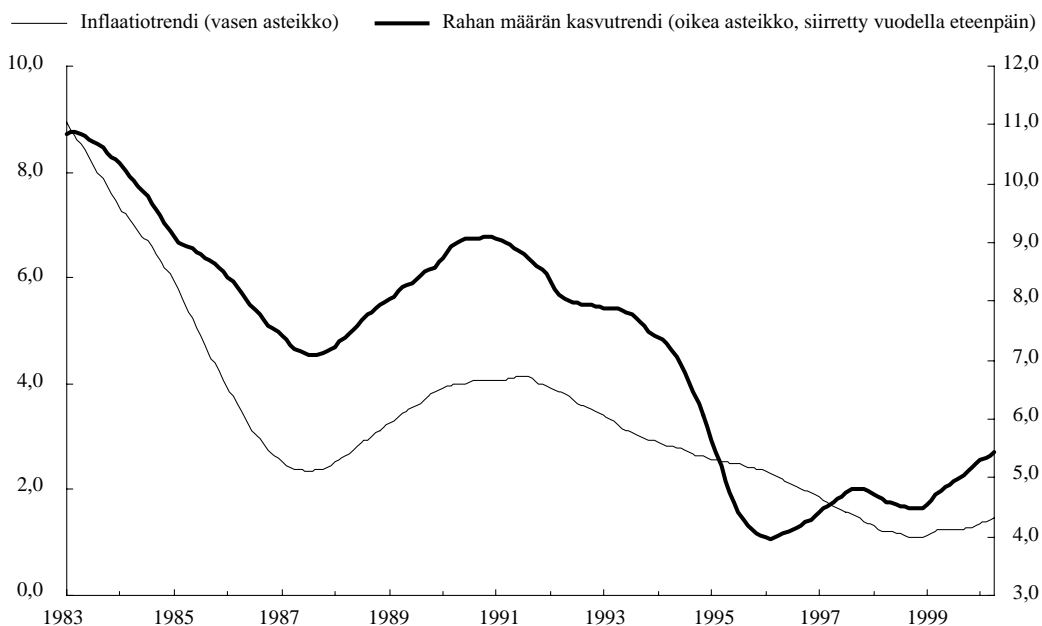
viittaisi, näyttäisi ennustavan tulevaa inflaatiota, usein paremmin kuin perinteisemmät indikaattorit, kuten tuotantokuilukin eri menetelmillä mitattuna. Tämä pätee erityisesti pitkällä aikavälillä.

Kuten edellä mainittiin, rahapolitiikan toimenpiteiden välittyminen talouteen on monimutkainen yhdistelmä erilaisia usein toisiinsa kietoutuneita kanavia, joiden kautta sekä hinnat että määrät muuttuvat. Siitä, millainen rooli rahalla ja luotoilla tarkalleen ottaen näissä prosesseissa on, ollaan vielä hyvin erimielisiä. Jotkut ekonomistit ovat sitä mieltä, että rahalla ei ole aktiivista roolia. Heidän mielestään rahapolitiikan toimenpiteet välittyvät lähinnä korkojen ja muiden rahoitusinstrumenttien hintojen kautta sekä niiden vaikutuksesta kulutukseen, investointeihin ja inflaatioon. Rahan ja luoton määrällä olisi näin ollen vain passiivinen rooli, koska pankit suurentavat ja pienentävät velkojaan ja saamisiaan vastataksaan muutoksiin niiden kysynnässä. Tämän näkemyksen mukaan raha- ja luottoindikaattorit ovat

Kuvio I.

Rahan määrän kasvu ja inflaatiotrendit euroalueella

(kuukausihavaintoja)

Huom. Rahan määrän kasvutrendi on M3:n vuotuisen prosentuaalisen muutoksen 24 kuukauden liukuva keskiarvo. Inflaatiotrendi on kuluttajahintojen vuotuisen prosentuaalisten muutosten 24 kuukauden liukuva keskiarvo (kuluttajahintaindeksi tammikuuhun 1996 asti, YKHI sen jälkeen).

hyödyllisiä ainoastaan informaatiomuuttujina eli siinä määrin kuin ne antavat etukäteistietoa esim. muutoksista nimellisessä kulutuksessa ja investoinneissa, koska nämä indikaattorit ovat saata- vissa muita indikaattoreita aikaisemmin. Jotkut ekonomistit taas uskovat, että rahan ja luottojen luomisprosessilla, joka alkaa rahaperustasta (liik- keessä oleva raha sekä rahoituslaitosten talle- tuskanta keskuspankissa), on aktiivinen rooli ra- hapolitiikan toimenpiteiden välittymisessä. Tämän näkemyksen mukaan luotu ylimääräinen raha ei heti ohjaudu muutoksiksi rahoitusinstrumenttien hinnoissa, vaan sillä voi olla välitön vaikutus kulutukseen ja investointeihin, kun pankit, kulut- tajat ja yritykset sopeuttavat vähitellen taseitaan saavuttaakseen halutun rahan määrän.

Nykyisen empiirisen aineiston valossa ei voida pitää varmana eikä toisaalta helposti kumotakaan näkemystä, että rahan luomisella on aktiivinen rooli välittymisprosessissa. Toisaalta raha on vai- kea sisällyttää rakenteellisesti perinteisiin mak- roekonometrisiin malleihin, joissa hinta- ja palk- kapaineet saavat alkunsa lähinnä hyödyke- ja työ- markkinoiden epätasapainosta. Eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa rahan määrällä ja laa- jalla tulevan hintakehityksen arvioinnilla on kes- keinen asema, ja tällä strategialla varmistetaan, että molemmat näkökulmat otetaan huomioon samalla kun otetaan huomioon myös joitakin tär- keimpiä rahapolitiikan välittymismekanismiin liit- tyviä epävarmuuksia.

3 Odotusten tärkeys ja vakauteen tähtäävä strategia

Kun analysoidaan rahapolitiikan välittymis- mek- anismia, ei voida kyllin korostaa sitä, kuinka tär- keää talouden eri toimijoiden odotusten muodostaminen on. Odotusten merkitys johtuu niiden vaikutuksesta talouden toimijoiden todelliseen käyttäytymiseen. Kotitalouksien ja yritysten täy- tyy yleensä tehdä päätöksiä, joilla on seuraamus- ta tulevaisuuteen. Kotitaloudet esimerkiksi päät- tävät, paljonko ne kuluttavat ja paljonko säästä- vät. Tällä tavoin ne päättävät myös tulevasta kulu- tusmahdollisuuksistaan. Yritysten täytyy tehdä investointipäätöksiä, ja näin ne päättävät tulevasta tuotantokapasiteetistaan. Työntekijät tai heidän edustajansa neuvottelevat yritysten kanssa tule- vista palkoista, jolloin he päättävät tulevasta tu- lotasosta ja tulevasta kustannuksista. Näin ollen talouden toimijat tavallisesti päättävät toimiensa suunnasta ja laajuudesta ennakoivasti niin, että ne ottavat huomioon inflaatiota ja talouden yleis- tä kehitystä koskevat odotuksensa.

Odotusten keskeisellä merkityksellä talouden toiminnassa on monia huomattavia vaikutuksia rahapolitiikan välittymismekanismiin sekä raha- poliitiikan harjoittamiseen yleensä. Ensinnäkin eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia koros- taa hintavakautta keskipitkällä aikavälillä, ja sillä on tärkeä tehtävä pitää inflaatio-odotukset pie- ninä. Syynä tähän on se, että inflaatio-odotuksilla

voi olla voimakas vaikutus tulevaan inflaatioon, koska ne vaikuttavat välittömästi hinnoittelupäät- töksiin. Niillä on esimerkiksi tärkeä tehtävä työ- markkinoilla, joilla palkat neuvotellaan enna- koivasti, kuten yleensä euroalueella on tapana. Eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa hin- tavakauden tarkka määritelmä on keskeinen ele- mentti, koska se ohjaa talouden toimijoita teke- mään ennakoivia päätöksiä hintavakauteen koh- distuvista odotuksista.

Toiseksi EKP:n korkojen muutosten vaikutukset rahoitusmarkkinoihin ja talouteen kokonaisu- dessaan riippuvat siitä, onko korkojen muutos ollut odotettavissa, ja yleisemmin, kuinka muu- tos vaikuttaa odotuksiin tulevasta korkopäätök- sistä ja tulevasta tuotannosta ja inflaatiosta. Kos- ka odotusten mittaaminen on tavallisesti vaikeaa – joskin vielä vaikeampaa on mitata sitä, miten odotukset reagoivat uutisiin – välittymis- meka- nismien arvioimiseen tulee näin yksi epävarmuus- tekijä lisää.

Kolmanneksi odotusten keskeinen rooli merkit- see sitä, että rahapolitiikan toimenpiteen koon tai ajoituksen ohella rahapolitiikka konteksti, jossa toimenpide toteutetaan, on tärkeä toimen- piteen vaikutuksia selittävä tekijä. Tässäkin yh- teydessä voidaan todeta, että eurojärjestelmän

rahapolitiikan strategian rooli ja uskottavuus odotusten ohjaamisessa voidaan nähdä osana laajaa rahapolitiikan välittymistä. Kun rahoitusmarkkinat ja talouden toimijat yleensä ymmärtävät rahapolitiikan tavoitteet ja sen, miten korkoja säädellään näiden tavoitteiden saavuttamiseksi, ne pystyvät suurin piirtein ennakoimaan rahapolitiittiset toimenpiteet ja siten helpottamaan keskus-

pankin tehtävää. Esimerkiksi joukkovelkakirjamarkkinat pystyvät automaattisesti ennakoimaan ohjauskorkojen noston niin nimellisesti kuin reaalisestikin heti, kun markkinoilla on merkkejä inflaatiopaineista. Tästä seuraava lyhyiden ja keskipitkien markkinakorkojen nousu kiristää taloutta ja auttaa siis keskuspankkia ylläpitämään hintavakautta.

4 Perusrahoitusoperaation koron muutoksista muutoksiin rahoitus- ja eri sijoituskohteiden markkinoilla

Euroalueen rahapolitiikan välittymismekanismin syy-seuraussuhde alkaa EKP:n korkojen – perusrahoitusoperaation ja maksuvalmiusjärjestelmän korkojen – muutoksista ja niiden aikaansaamista muutoksista rahamarkkinoilla. Muut korot, valuuttakurssi ja varallisuushinnat sopeutuvat uuteen rahamarkkinatilanteeseen eripituisten viipeiden jälkeen. Lisäksi markkinoilla tapahtuu muuta kuin hintoihin liittyvää sopeutumista, esim. luoton saatavuus luottomarkkinoilla muuttuu. Näiden muutosten laajuus, suunta ja ajoitus riippuvat tavallisesti rahoitusmarkkinoiden rakenteesta ja markkinaosapuolten taloudellisista erityispiirteistä. Etenkin kilpailun määrä, markkinoiden likvidiys ja mahdollisuus eri rahoitusinstrumenttien väliseen arbitraasiin vaikuttavat suoraan rahoitus- ja eri sijoituskohteiden markkinoiden välisiin sidonnaisuuksiin.

Ennen kuin tarkastellaan lähemmin näitä rahapolitiikan aiheuttamia muutoksia rahoitusmarkkinoilla, on syytä korostaa kahta haastetta, jotka tulevat esiin kaikissa välittymiskanavien empiirisissä analyyseissa. Ensiksikin muutokset rahoitusmarkkinoilla tapahtuvat osaksi pikemminkin ennen rahapolitiittisia päätöksiä kuin niiden jälkeen, jos päätökset ovat laajalti odotettavissa. Tämä on kuvattu kuviossa 2, jossa esitetään lyhyiden markkinakorkojen kehitys keskimäärin ennen EKP:n neuvoston tekemiä korkojen nostopäätöksiä 3.2., 16.3. ja 27.4.2000, jolloin perusrahoituskorkoa nostettiin kullakin kerralla 25 peruspistettä. Voidaan huomata, että markkinakorot alkoivat liik-

kuu kohti uutta tasoaan useita päiviä ennen kuin ohjauskoron muutoksesta ilmoitettiin, ja ne tuskin muuttuivat enää sitten, kun korkomuutos tehtiin. Tämä osoittaa, että markkinoilla osattiin laajalti odottaa korkojen muutosta, minkä vuoksi markkinakorot nousivat pikemminkin etukäteen kuin korkojen noston jälkeen. Toiseksi vakauteen tähtäävän rahapolitiikan strategian puitteissa rahapolitiittiset toimenpiteet toteutetaan normaalisti hintavakautta uhkaavan talouskehityksen seurauksena. Luonnollisesti nämä taloudelliset sokit vaikuttavat myös rahoitusmarkkinoihin. Usein onkin erittäin vaikeaa erottaa rahapolitiittisen toimenpiteen vaikutuksia taloudellisten sokkien välittömistä vaikutuksista rahoitusmarkkinoihin ja talouteen yleensä.

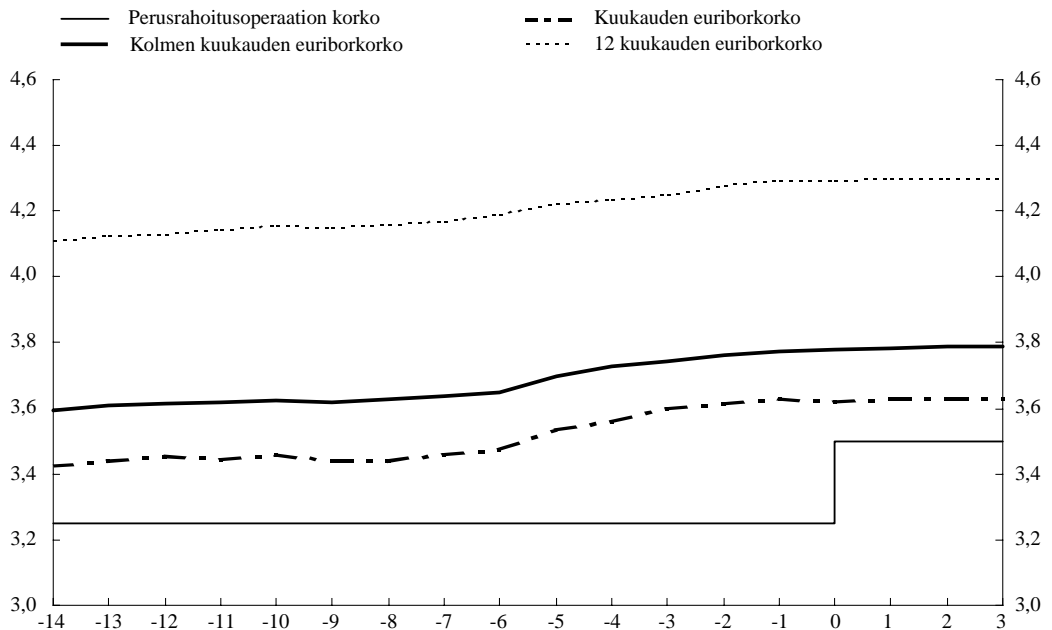
Kun rahamarkkinatilanne muuttuu, arbitraasimahdollisuuksien vaikutuksesta myös rahoitusinstrumenttien hinnoissa ja varallisuushinnoista tapahtuu yleensä nopeasti muutoksia. Koska odotuksilla on keskeinen merkitys tässä prosessissa, ei kuitenkaan ole itsestään selvää, miten suuria tai edes minkä suuntaisia ohjauskoron muutoksesta seuraavat hintojen muutokset ovat.

Korko-odotusten pohjana oleva korkojen aikarakennetta koskeva teoria perustuu siihen, että pitkä nimelliskorko voidaan laskea nykyisestä ja odotetuista tulevista lyhyistä koroista. Se, millä tavalla odottamaton muutos nykyhetken lyhyissä koroissa vaikuttaa pitkiin korkoihin, riippuisi siis siitä, miten muutos vaikuttaa odotuksiin ni-

Kuvio 2.

Korkokehitys keskimäärin ja EKP:n korkojen muutokset

(päivähavaintoja)

Lähde: EKP.

Huom. Päivänä 0 perusrahoitusoperaation korkoa nostettiin 25 peruspistettä. Korot ovat keskikorkoja 14 päivältä ennen ja 3 päivältä sen jälkeen, kun korkoja nostettiin 25 peruspistettä 3.2., 16.3. ja 27.4.2000.

mellisen lyhyen koron kehityksestä. Jos muutoksen odotetaan olevan pitkäaikainen, myös pitkät korot yleensä muuttuvat samaan suuntaan. Jos taas tilanteen odotetaan palautuvan nopeasti ennalleen, pitkissä koroissa ei välttämättä tapahdu kovin suuria muutoksia tai ne saattavat jopa laskea, jos inflaatio-odotukset heikkenevät rahapoliittisen toimenpiteen seurauksena. Vuoden 1999 alusta euroalueen tuottokäyrän muoto on muuttunut merkittävästi, kun odotuksia lyhyiden korkojen tulevasta kehityksestä on tarkistettu (ks. Kuukausikatsauksen toukokuun 2000 numeron artikkeli ”Korkojen ja korkojohdannaisten informaatioisältö rahapolitiikan kannalta”).

Yksi tekijä, joka vaikuttaa odotusten tarkistamiseen rahapoliittisten toimenpiteiden jälkeen, on itse rahapolitiikan uskottavuus. Jos markkinoilla koetaan, että keskuspankki toimii oikea-aikaisesti hintavakauden säilyttämiseksi, inflaatio-odotuk-

set ja siten myös odotukset tulevista nimelliskoroista eivät välttämättä muutu kovinkaan paljon. Tästä seuraa, että pitkät korot pysyvät suhteellisen vakaina. Jos jonkin maan inflaatiovauhti on hidas ja vakaa, siellä pitkät korot ovatkin yleensä reagoineet vähemmän herkästi ohjauksen odottamattomaan muutokseen kuin niissä maissa, joissa inflaatiovauhti on nopea ja vaihteleva. Pitkiin korkoihin voi lisäksi sisältyä muita tekijöitä, kuten likviditeetti- tai inflaatoriskipreemioita, jotka voivat muuttua sekä ajan mittaan että rahapolitiikan muutosten seurauksena.

Toinen arbitraasiehto eli nk. kattamaton korkopariteetti perustuu siihen, että eri maiden välisten nimellisten korkojen erojen ja nimellisten valuuttakurssien välillä on yhteys. Tämä ilmenee siten, että ero koti- ja ulkomaisten lyhyiden korkojen välillä on suunnilleen samansuuruinen kuin maiden valuuttojen välisen kurssin odotettu

muuttuminen sijoituksen pitoaikana, eli sijoittaja voisi odottaa saavansa saman tuoton sijoitukselleen valuutasta riippumatta. Tämänkin yhteyden voidaan odottaa pätevän vain suurin piirtein, sillä valuuttakurssiriski-, likviditeetti- ja muut preemiot voivat myös vaikuttaa tuottoihin. Empiirinen aineisto ei itse asiassa ole tukenut kovinkaan voimakkaasti tätä kattamattoman korkopariteetin hypoteesia, kun sitä on testattu yhdessä valuuttamarkkinoiden rationaalisia odotuksia koskevan hypoteesin kanssa. Lyhyiden korkojen muutosten todellinen vaikutus valuuttakurssiin riippuu yleensä siitä, kuinka muutokset vaikuttavat odotuksiin, jotka koskevat tulevaa korkokehitystä ja muita talouden muuttujia.

Rahamarkkinakorkojen muutokset voivat myös vaikuttaa arvopapereiden sekä osakkeiden, joukkolainojen, kiinteistöjen ja muun reaaliomaisuuden markkina-arvoon. Arbitraasiehtojen mukaan arvopapereiden ja reaaliomaisuuden arvo on sama kuin niiden tuleva tuottovirta diskontattuna. Esimerkiksi osakkeen arvona voidaan pitää siitä tulevaisuudessa saatavien osinkojen nykyhetken diskontattua arvoa – osinkojen määrä taas puolestaan riippuu yrityksen tulevasta voitoista. Näin ollen korkojen nousu voi vaikuttaa varallisuushintoihin kahden kanavan kautta. Ensimmäinen kanava liittyy diskonttokoron muutoksiin ajassa. Kun korot nousevat, tulevat rahavirrat diskontataan korkeammalla korolla, joten niiden nykyhetken diskontattu arvo pienenee. Toinen kanava liittyy siihen, miten korkojen nousu vaikuttaa tulevaan tuottovirtaan. Tämä koskee erityisesti osakkeita: korkojen nousu kasvattaa yritysten rahoituskustannuksia ja niinpä se voi vaikuttaa negatiivisesti yritysten tuotteiden kysyntään, mikä yleensä johtaa voittojen pienemiseen. Voittojen pieneminen taas vaikuttaa negatiivisesti osakkeiden hintoihin. Myös joukkolainoihin liittyvät riskipreemiot saattavat kasvata, jos yritysten voittojen pienemiseen liittyy aiempaa suurempi riski siitä, ettei takaisinmaksua tapahdu. Kuten edellä selitettiin, ohjauksikon nostaminen saattaa kuitenkin myös osaltaan pienentää inflaatoriskipreemioita ja laskea pitkiä korkoja, ja tällä puolestaan voi olla positiivinen vaikutus arvopapereiden ja reaaliomaisuuden markkina-arvoon.

Rahapolitiikan välittyminen pankkisektorin kautta

Markkinakorot vaikuttavat ajan mittaan myös kaikenpituisiin korkoihin luottojen ja talletusten vähittäismarkkinoilla. Nämä korot edustavat hintoja, jotka kertovat, kuinka paljon maksaa siirtää kulutuksen tai investointien ajoitusta. Euroalueella luotonanto ja -otto tapahtuu edelleen pääasiassa rahalaitossektorin välityksellä. Rahalaitossektorin euroalueen yrityksille myöntämien luottojen kanta oli 45,2 % BKT:stä vuoden 1999 lopussa. Yritysten liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta oli 7,4 % BKT:stä, kun taas Yhdysvalloissa yrityssektorin liikkeeseen laskemien velkapapereiden kanta oli 29 % BKT:stä vuoden 1999 lopussa. Euroalueella pankkien saamisten kokonaismäärä oli 175,4 % BKT:stä vuonna 1999, kun vastaava luku Yhdysvalloissa oli 98,8 %.

Se, miten rahamarkkinakorkojen muutokset välittyvät pankkikorkoihin, riippuu luoton ja talletusten kysynnän ja tarjonnan vuorovaikutuksesta sekä pankkimarkkinoiden rakenteesta. Pankkikorkojen sopeutumiseen vaikuttavat useat rakenteelliset tekijät, kuten rahoituspalvelualan kilpailu, preferenssit luotto- ja talletussopimusten maturiteettien ja korkojen tarkistettavuuden suhteen, erilaiset riskipreemiot sekä hallinnolliset kustannukset, jotka aiheutuvat korkomuutosten käytännön toteutuksesta. Kuten kuviosta 3 voidaan nähdä, euroalueen pankkikorot seuraavat yleensä melko tarkoin rahamarkkinakorkoja, joskin muutokset niissä ovat vähemmän jyrkkiä.

Rahamarkkinakorkojen muutokset välittyvät asteittain pankkien luotto- tai talletuskorkoihin. Luotto- ja talletuskoroissa tapahtuvat muutokset riippuvat monissa tapauksissa toinen toisistaan. Jos kilpailua määräaikaistalletuksista on vain vähän, pankilla on varaa siirtää rahamarkkinakorkojen nousun vaikutukset määräaikaistalletusten korkoihin hitaammin kuin siinä tapauksessa, että kilpailu on kovaa. Tällöin pankilla ei myöskään ole yhtä kovia paineita nostaa luottojen korkoja kuin sellaisella pankilla, jonka varainhankinnan kustannukset ovat nousseet samassa suhteessa kuin rahamarkkinakorot. Pitkän aikavälin kokemukset Euroopassa ja muualla ovat osoittaneet, että pankkien korot sopeutuvat hitaasti ja että lisäksi niiden sopeutumismuutos on erilainen korkojen

Taulukko I.

Euroalueen ja Yhdysvaltojen keskeisiä tunnuslukuja

(prosentteina vuoden 1999 BKT:stä)

BKT:n erät	Euroalue	Yhdysvallat
Yksityinen kulutus	56,8	67,6
Julkinen kulutus	20,1	14,4
Kiinteän pääoman bruttomuodostus	20,7	20,3
Vienti	16,9	10,8
Tuonti	15,4	13,5
Rahoitusmarkkinat		
Osakkeiden markkina-arvo	90,2	179,8
Velkapaperit, josta		
julkisen sektorin liikkeeseen laskemat	98,8	166,2 ¹⁾
pankkien liikkeeseen laskemat ²⁾	54,9	48,4
yritysten liikkeeseen laskemat	36,4	46,8
yritysten liikkeeseen laskemat	7,4	29,0
Pankkien saamiset ³⁾ , josta	175,4	98,8
lainat julkiselle sektorille	13,5	...
lainat yrityksille	45,2	12,6
asuntolainat	27,8	24,6
muut lainat kotitalouksille	16,7	8,6

Lähteet: EKP, BIS, Eurostat ja Yhdysvaltain keskuspankin varallisuusvirtoja koskeva Flow of funds -tilinpito.

1) Lukuun sisältyvät julkisen sektorin sponsoroimien yritysten ja liittovaltion kiinnitysluottopoolien liikkeeseen laskemat velkapaperit (42 % BKT:stä).

2) Euroalueen osalta rahalaitokset eurojärjestelmää lukuun ottamatta. Yhdysvaltojen osalta kaikki rahoituslaitokset.

3) Euroalueen osalta rahalaitokset eurojärjestelmää lukuun ottamatta. Yhdysvaltojen osalta liikepankit, säästöpankkilaitokset, luottoyhdistykset ja rahamarkkinarahastot.

Tilastoinnissa olevien erojen vuoksi euroalueen ja Yhdysvaltojen luvut eivät ole keskenään täysin vertailukelpoisia.

noudesta tai laskiessa. Jos markkinat eivät ole täysin kilpailevat, pankit voivat tällä korkojenasetantamenettelyllään hyötyä yleisen korkotason muutoksista.

Jotkut ekonomistit korostavat luotontarjonnan roolia välittymisprosessissa. Lyhyiden korkojen nousuun liittyy yleensä myös se, että yön yli -talletusten kasvu heikkenee. Tämän johdosta pankit saattavat supistaa lainantarjontaansa, varsinkin jos ne eivät pysty korvaamaan yön yli -talletuksia helposti muilla veloilla. Pankeista riippuvaisten luotonottajien, kuten pienten ja keskisuurten yritysten sekä kotitalouksien, luotonsaanti saattaa silloin kiristyä. Empiirisestä näkökulmasta lainankysynnän ja -tarjonnan samanaikaiset muutokset tekevät kuitenkin rahapolitiikan eri välitty-

miskanavien tunnistamisen hankalaksi. Näin ollen ei olekaan varmaa, voiko rahapolitiikka merkittävästi vaikuttaa pankkien lainantarjontaan.

Koska euroalueen rahoitussektorilla on nyt meillä perusteellisia uudelleenjärjestelyprosesseja, muuttuvat todennäköisesti myös ne tavat, joilla pankkikorot sopeutuvat ohjauksenkorkojen muutoksiin. Pankkien disintermediaatio on prosessi, jossa pankkisektorin välittämä rahoitus korvautuu suoralla, etenkin rahoitusmarkkinoilta hankitulla rahoituksella. Tämä disintermediaatio on edennyt joillakin alueilla jo pitkälle. Esimerkiksi säästöjä sijoitetaan nykyisin yhä enemmän sijoitusrahastoihin. Etenkin rahamarkkinarahastojen kehitys pakottaa pankit tarjoamaan aiempaa parempia tuottoja perinteisille talletuk-

sille sekä muuttamaan talletuskorkonsa entistä nopeammin vastaamaan rahamarkkinakorkoja.

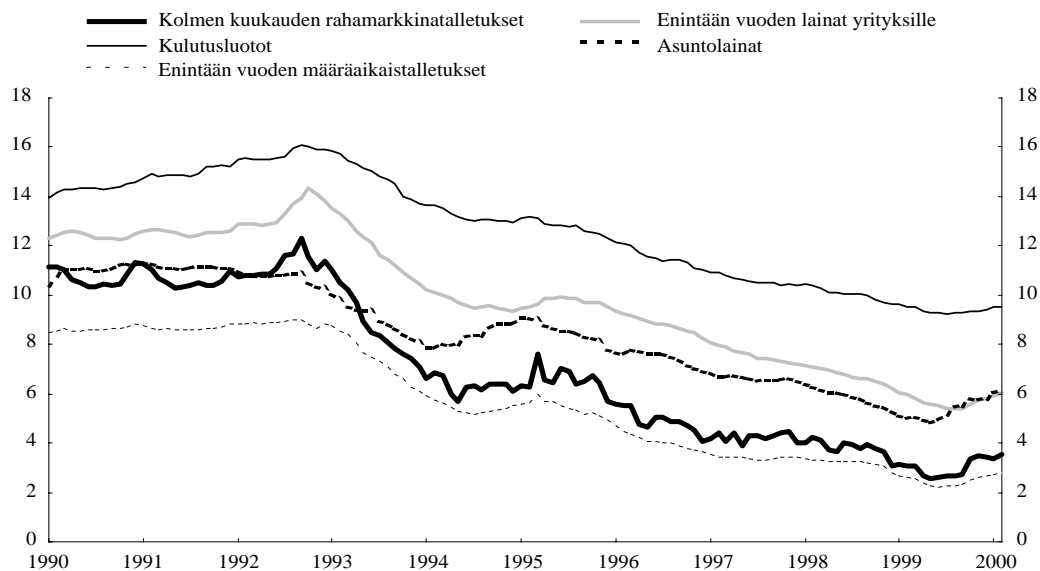
Kirstyvä kilpailu rahoituspalvelualan jokaisella loholla saa euroalueen pankit yleisemminkin tehostamaan kaikkien tuotteidensa hinnoittelua. Pankkitalletusten korkokatteet ovat heikentyneet 1990-luvulla. Yritysten velkapaperimarkkinoiden voimakas kasvu uhkaa pankkien luotontarjontaa

yrityksille. Kilpailu on lisäksi kiihtymässä myös sellaisilla lohkoilla, joilla pankit enimmäkseen kilpailevat keskenään, kuten kiinnitysluottomarkkinoilla. Sekä disintermediaatio että Euroopan pankkisektorin rationalisoituminen saavat todennäköisesti pankit siirtämään rahamarkkinatilanteiden muutokset asiakkailleen huomattavasti aiempaa nopeammin.

Kuvio 3.

Euroalueen rahamarkkina- ja pankkikorkoja

(vuotuinen korko, kuukausihavaintoja)

Lähde: EKP.

5 Rahoitusmarkkinoiden ja eri sijoituskohteiden markkinoiden muutoksista kulutus- ja investointipäätösten muutoksiin

Edellä kuvatut rahoitusmarkkinatilanteen muutokset vaikuttavat viipeellä nimelliseen kulutukseen ja investointeihin. Jos hinnat olisivat täysin joustavat, ei reaalisessa kulutuksessa ja investoinneissa olisi odotettavissa mitään muutoksia. Yleensä hinnat kuitenkin sopeutuvat vähitellen. Koska tämä hidas sopeutuminen otetaan huomioon inflaatio-odotuksissa, rahoitusmarkkinatilanteen nimellisistä muutoksista tulee nopeasti reaalisia muutoksia. Etenkin silloin kun inflaatio-odotukset pysyvät lyhyellä aikavälillä vakaana, nimelliskoron muutos merkitsee lyhyen reaalkoron muutosta.

Tällainen muutos ei vaikuta samalla tavalla kaikkiin kulutus- ja investointieriin, ja vaikutukset saattavat ilmetä vähitellen ajan mittaan. Se kuinka paljon ja milloin kulutus ja investoinnit muuttuvat, riippuu suureksi osaksi rahoitusrakenteesta ja talouden rakenteesta. Kokonaiskysyntään vaikuttavat lisäksi muutkin tekijät kuten ulkomaisen kysynnän muutokset, julkinen kulutus ja muutokset voitto- ja palkkaodotuksissa. Tästä syystä on vaikea tehdä mitään päätelmiä siitä, mikä on eri tekijöiden vaikutuksen suhteellinen voimakkuus ja laajuus.

Pääomakustannusvaikutukset

Reaalikorko on tärkeä tekijä pääomakustannuksen määräytymisessä. Jos esimerkiksi pankkilainojen tai joukkolainojen reaalkorot nousevat, nousevat myös yritysten pankkilainoilla tai joukkolainoilla rahoittamien varastojen tai kalusto-, kone- ja kiinteistöinvestointien kustannukset. Näin investointien kannattavuus huononee. Tämän lisäksi yritykset odottavat mieluummin reaalkorkojen laskua ennen uusien investointien tekemistä. Reaalikoron nousu siis vaikuttaa yleensä haitallisesti yritysten investointeihin, jos muut tekijät pysyvät ennallaan. Tätä vaikutussuhdetta on kuitenkin ollut hankala todistaa empiirisesti siksi, että reaalkorkojen muutokset ovat suhdanteita myötäileviä. Korkomuutosten vaikutukset ja niiden esiintymisviipeet vaihtelevat lisäksi toimialoittain. Muutokset vaikuttavat todennäköisesti voimakkaammin teollisuusaloihin,

jotka ovat pääomavaltaisia ja edellyttävät suuria investointeja, kuin palvelualoihin, jotka ovat yleensä vähemmän pääomavaltaisia.

Pääomavaikutukset voivat myös vaikuttaa keskeisesti kotitalouksien kestokulutustavaroiden, kuten autojen ja asuntojen, kulutukseen. Tällaiset hankinnat rahoitetaan usein osittain kulutusluotoilla tai asuntolainoilla. Reaalikoron muutokset vaikuttavat myös säästöistä saataviin tuottoihin. Esimerkiksi korkojen lasku vähentää säästämisen kiinnostavuutta ja se voi saada kotitaloudet lisäämään kulutustaan. Tällaisen kulutuksen ja säästämisen välisen ajoituksen substituutiovaikutuksen on kuitenkin todettu olevan yleensä melko pieni.

Koska euroalueen maista ei ole saatavissa yhteisiä aikasarjoja kulutuksen ja investointien eri kategorioista, ei voida systemaattisesti arvioida, kuinka eri kategoriat reagoivat rahapolitiikan impulssiin. Useita maita koskeva ekonometrisen aineisto viittaa siihen, että investoinnit, jotka reagoivat todennäköisesti paljon kulutusta herkemmin pääomakustannusten muutoksiin, reagoivat myös korkojen muutoksiin voimakkaammin kuin kulutus.

Tulovaikutukset

Korkojen muutos vaikuttaa myös lainanantajien korkotuottoihin ja lainanottajien maksamiin korkoihin. Kuten useimmissa talouksissa euroalueellakin kotitaloudet ovat nettovelkojia, kun taas julkinen sektori ja yritykset ovat nettovelallisia. Korkojen nousu kasvattaa siten kotitalouksien käytettävissä olevien tulojen kokonaismäärää, mutta pienentää yritysten voittoja ja kasvattaa julkisen sektorin alijäämää. Tulovaikutusten laajuus riippuu siitä, miten rahoitussektoriin kuulumattomien talouden toimijoiden taseet koostuvat ja erityisesti siitä, mikä on saamisten ja velkojen maturiteetti. Lisäksi tulovaikutusten esiintymisviipeisiin vaikuttaa se, ovatko lainakorot kiinteitä vai vaihtelevatko ne lyhyiden korkojen muutosten mukaan.

Euroalueen kotitalous- ja yrityssektorien rahoitustilinpito ei ole vielä kokonaisuudessaan valmistunut. Euroalueen suurten maiden kotitalouksien ja yritysten taseista on kuitenkin saatavissa aineistoa, joka osoittaa, että koko talouden laajuisesti korkokate tai nettokorkomenot reagoivat todennäköisesti melko vähän korkojen muutoksiin. Yritysten veloista osa (kolmannes) on alle vuoden pituisia, ja näin ollen niiden rahoituskustannukset nousevat todennäköisesti jonkin verran korkojen nousun jälkeen, erityisesti kun lyhytaikaista velkaa uusitaan aiempaa korkeammalla korolla. Aiempaa pienempi kassavirta voi vahvistaa investointeihin kohdistuvaa pääomakustannusvaikutusta, sillä se heikentää yritysten rahoitusasemaa ja kasvattaa niiden rahoittajien edellyttämiä riskipreemiota.

Kotitaloussektorin korollisista saamisista ja veloista suuri osa on pitkäaikaisia ja kiinteäkorkoisia, joskin kiinteä- ja vaihtuvakorkoista rahoitusta voidaan käyttää eri tavalla eri maissa. Näin ollen kotitalouksien korkotuottovirrat sopeutuvat yleensä vähitellen korkojen muutoksiin. Tuottojen uudelleenjakautumisella yritysten tai kotitalouksien kesken on vaikutuksia kokonaiskysyntään vain siinä tapauksessa, että nettovelalliset ovat alttiimpia kuluttamaan muutoksen seurauksena kasvaneita tulojaan kuin nettovelkojat. Tämä on todennäköistä silloin, kun lainansaanti on vaikeaa.

Varallisuusvaikutukset

Kuten edellä todettiin, korkojen muutokset voivat vaikuttaa rahoitusomaisuuden, kuten osakkeiden ja joukkolainojen, sekä reaaliomaisuuden, kuten asuntojen, arvoon. Korkojen muutoksilla on siten välitön vaikutus sellaisten kotitalouksien varallisuuden arvoon, joilla on tällaista omaisuutta. Se, miten suuri vaikutus tällaisilla varallisuuden arvon muutoksilla on kulutukseen, riippuu alttiudesta käyttää varallisuutta kulutuksen rahoittamiseen, varallisuuden suuruudesta ja koostumuksesta, sekä siitä, katsotaanko varallisuushintojen muutosten olevan pitkäaikaisia. Koska kulutuksen arvioidaan yleensä muuttuvan vain vähän varallisuuden muutosten myötä, varallisuushintojen muutoksilla on merkittäviä makrotaloudellisia vaikutuksia kulutukseen vain sil-

loin, kun muutokset ovat suurehkoja ja kun ne koskevat varallisuuseriä, jotka ovat yleisiä merkittävällä osalla väestöstä.

Euroalueen osakkeiden markkina-arvo vuoden 1999 lopussa oli 90,2 % BKT:stä. Vaikka se on tulossa entistä merkittävämmäksi, osakkeiden markkina-arvo on edelleen suhteellisesti paljon pienempi kuin Yhdysvalloissa (ks. taulukko 1) eikä osakeomistus ole yhtä yleistä. Näin ollen suurilakaan osakehintojen muutoksilla ei todennäköisesti ole merkittäviä välittömiä vaikutuksia kotitalouksien kulutukseen. Koska osakehinnat ovat vaihdelleet paljon, talouden toimijat saattavat diskontata osan viimeaikaisista osakekurssien nousuista ja laskuista tilapäisinä muutoksina, eikä osakehintojen muutoksilla tällöin olisi merkittävää vaikutusta kulutukseen (ks. kehikko 2 ”Osakeindeksien volatilititeetin viimeaikainen kehitys” Kuukausikatsauksen toukokuun 2000 numerossa).

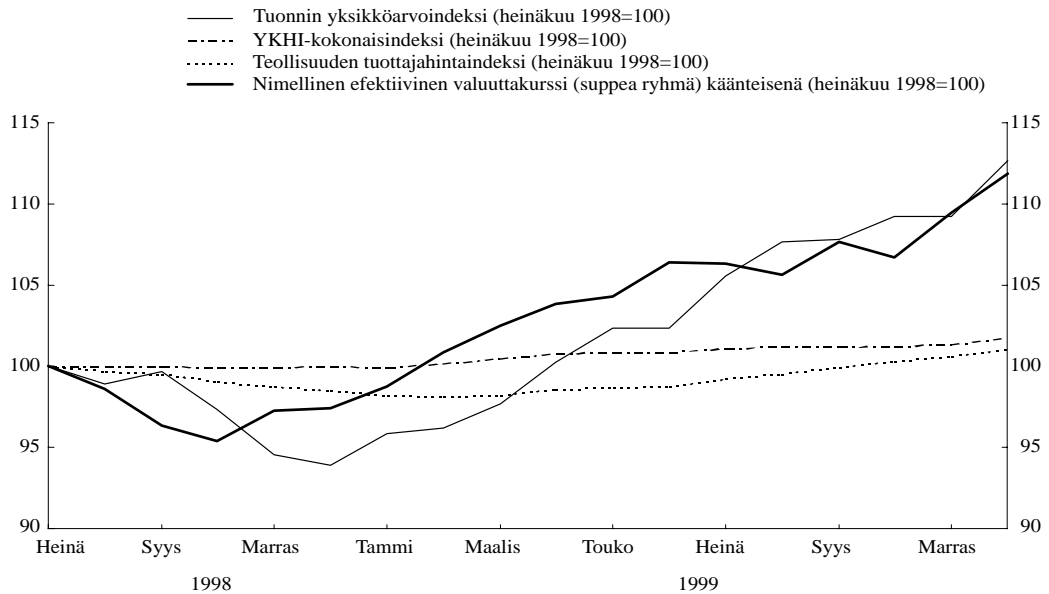
Euroalueella kotitalouksiin kohdistuvat varallisuusvaikutukset ohjautuvat todennäköisemmin muun omaisuuden kuin osakkeiden hintojen kautta. Ne joukkovelkakirjat, joita kotitaloudet yleensä omistavat joko suoraan tai välillisesti, ovat noin 100 % BKT:stä. Koska suurin osa vastaavasta velasta on kotimaisilla haltijoilla, vaikutukset rajautuvat kuitenkin pääasiassa tulonjakovaikutuksiin. Kotitalouksien varallisuudessa ovat joukkolainoja merkittävämpiä kiinteistöomistukset. Omistusasumisosuus eli omistusasunnossa asuvien kotitalouksien osuus kaikista kotitalouksista on euroalueen maissa keskimäärin liki 50 %. Asuntomarkkinoiden kautta tulevat varallisuusvaikutukset voivat tulla aiempaa merkittävämmiksi sitä mukaa kun oman asunnon käyttäminen lainan vakuutena yleistyy. Tätä näyttää tapahtuvan useissa sellaisissa euroalueen maissa, joissa asuntomarkkinat ovat erityisen vilkkaat.

Korkojen muutokset saattavat myös vaikuttaa yritysten käyttöomaisuuden, kuten laitteiden ja liikekiinteistöjen, arvoon. Silloin kuin tällaista omaisuutta käytetään luoton vakuutena, omaisuuden arvon muutokset saattavat vaikuttaa luoton ehtoihin ja siten välillisesti yrityksen kulutukseen ja investointeihin.

Kuvio 4.

Efektiivisen valuuttakurssin ja hintaindeksin kehitys

(kuukausihavaintoja)

Lähde: EKP.

Valuuttakurssivaikutukset

Valuuttakurssimuutokset vaikuttavat tuontihintoihin, ja niillä on siten välitön vaikutus kuluttajahintainflaatioon. Koska tuotantopanoksina käytettävien tavaroiden tuontihintojen muutokset vaikuttavat yritysten kustannuksiin, ne johtavat ajan myötä tuottajahintojen muutoksiin. Kuviossa 4 kuvataan nimellisen valuuttakurssin ja tuontihintojen välistä läheistä suhdetta. Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi eli YKHI reagoi tuontihintojen muutoksiin kuitenkin huomattavasti tuottajahintoja vaimeammin, sillä tuontitavaroitten osuus indeksissä on verrattain vähäinen.

Valuuttakurssimuutos vaikuttaa myös ulkomaankauppaan. Esimerkiksi euron valuuttakurssin reaalin heikkeneminen tekee vientituotteiden ja -palveluiden ulkomaan valuutan määräiset hin-

nat aiempaa edullisemmiksi. Tämä johtaa yleensä siihen, että euroalueen tavaroihin ja palveluihin kohdistuva vientikysyntä kasvaa, jolloin myös viennin määrä kasvaa. Vastaavasti ulkomaan valuutoissa hinnoiteltujen tuontitavaroitten euromääräiset hinnat kallistuvat, mikä vuoksi tuonnin kasvu yleensä heikkenee. Valuuttakurssin vahvistumisella on taas päinvastainen vaikutus. Ei kuitenkaan tule korostaa liikaa nettoviennissä tapahtuvien vähäisten muutosten vaikutusta euroalueen kokonaiskysyntään. Euroalue on kokonaisuudessaan suhteellisen suljettu talous, ja sitä voidaan verrata tässä suhteessa Yhdysvaltoihin (ks. taulukko 1). Euroalueen vienti euroalueen ulkopuolisiin maihin on noin 16,8 % BKT:stä ja tuonti euroalueen ulkopuolisista maista noin 15,2 % BKT:stä.

Kehikko.

Korkomuutosten välittymismekanismit euroalueella: menetelmiä ja havainnollistava esimerkki

On olemassa runsaasti akateemista ja keskuspankeissa laadittua kirjallisuutta, jossa on pyritty arvioimaan, miten voimakkaasti ja millaisella viipeellä ohjauskoron muutos vaikuttaa talouden toimeliaisuuteen ja hintoihin. Tässä kirjallisuudessa käytetään erilaisia ekonometrisiä menetelmiä, esimerkiksi vektoriautoregressiivisiä malleja eli VAR-malleja, pieniä rakenteellisia malleja ja suuria makroekonometrisiä malleja.

Kullakin menetelmällä on omat vahvuutensa ja heikkoutensa. VAR-malleilla ja pienillä rakenteellisilla malleilla on se etu, että ne ovat mukautuvia eivätkä edellytä suurta määrää tietoaineistoa, koska ne estimoidaan yleensä vain muutaman muuttujan avulla. Tämä on toisaalta myös yksi niiden heikoista puolista, sillä keskeisiä tuloksiin vaikuttavia muuttujia voi jäädä pois. VAR-malleja onkin arvosteltu siitä, että ne sisältävät ainoastaan korrelaatioita ilman eksplisiittistä talousteoraa ja että niiden avulla on vaikea tunnistaa syy-yhteyksiä keskeisten muuttujien välillä. Näillä malleilla ei myöskään voida estimoida muita kuin rahapolitiikkaa kohtavia odottamattomia sokkeja. Mallit eivät sovellu rahapolitiikan systemaattisen komponentin muutosten analysoimiseen, mikä olisi paljon merkittävämpää. Pienet rakenteelliset mallit soveltuvat tällaiseen analyysiin, mutta usein ne yksinkertaistavat liikaa talouden muuttujien välisiä dynaamisia suhteita. Suurilla makrotalousmalleilla on se etu, että niihin sisältyvät kaikki tärkeimmät muuttujat ja suhteet, mutta ne edellyttävät yleensä hyvin laajaa tietoaineistoa ja vahvoja identifiointiolettamuksia. Jossakin mallin osassa tehty määrittelyvirhe voi johtaa virheisiin mallin muissakin osissa, sillä näissä malleissa on usein runsaasti sidonnaisuuksia.

Näistä syistä minkään menetelmän ei voida katsoa tuottavan kaikkia tarvittavia vastauksia. Menetelmät tulisi nähdä toisiaan täydentävinä. Koska rahapolitiikan välittymismekanismin ymmärtäminen on tärkeää, eurojärjestelmä tutkii rahapolitiikan eri välittymiskanavia euroalueella. Tutkimus etenee yhtäaikaaisesti kolmella eri taholla. Ensiksikin muodostetaan rakenteellisia ekonometrisiä malleja sekä kytkemällä maakohtaisia komponentteja että katsomalla euroaluetta kokonaisuudessaan. Tätä työtä tehdään tiiviissä yhteistyössä EKP:n ja kansallisten keskuspankkien tutkijoiden kanssa. Toiseksi estimoidaan ja analysoidaan pieniä euroalueen simulointimalleja ja VAR-malleja makrotaloudellisia tilastotietoja käyttäen. Nämä mallit tuottavat vaihtoehtoisia vertailukohtia välittymismekanismin arvioimiseksi. Kolmanneksi analysoidaan yksityiskohtaisemmin euroalueen rahapolitiikan välittymistä ja tällöin aineistona käytetään mikrotaloutta (erityisesti yksittäisiä pankkeja ja yrityksiä) koskevaa aineistoa. Viimeksi mainittua tutkimusta varten on luotu eurojärjestelmän rahapolitiikan välittymistä tutkivien verkosto (Eurosystem Monetary Transmission Network), jossa ovat mukana tämän alueen empiiristä tutkimusta harjoittavat EKP:n ja kansallisten keskuspankkien tutkijat.

Yksittäisiä maita koskevassa makrotaloustutkimuksessa on laajalti todettu, että lyhyen koron odottamattomat tilapäiset sokit vaikuttavat tuotannon määrään suhteellisen nopeasti mutta usein vain vähän ja toisaalta hintoihin paljon hitaammin mutta pitemmän aikaa. Vaikka tämä kehityskulku on kaiken kaikkiaan suhteellisen samanlainen eri maissa ja eri aikoina, ei vaikutusten tarkasta voimakkuudesta ja ajoituksesta ole lainkaan yhtä varmaa tietoa. Kun näiden makroekonometristen menetelmien avulla on yritetty tunnistaa esimerkiksi maiden välisiä eroja, tulokset eivät yleensä ole olleet luotettavia tai yleispäteviä. Tämä ei ole yllättävää, koska on ensiksikin vaikeaa erottaa rahapoliittisen toimenpiteen vaikutus muiden sokkien vaikutuksesta. Toiseksi odotuksilla (joita ei pystytä havaitsemaan) on tärkeä asema välittymisprosessissa. Kolmanneksi välitysmekanismi itsekkin muuttuu rakenteissa ja rahapoliittisessa järjestelmässä tapahtuvien muutosten seurauksena.

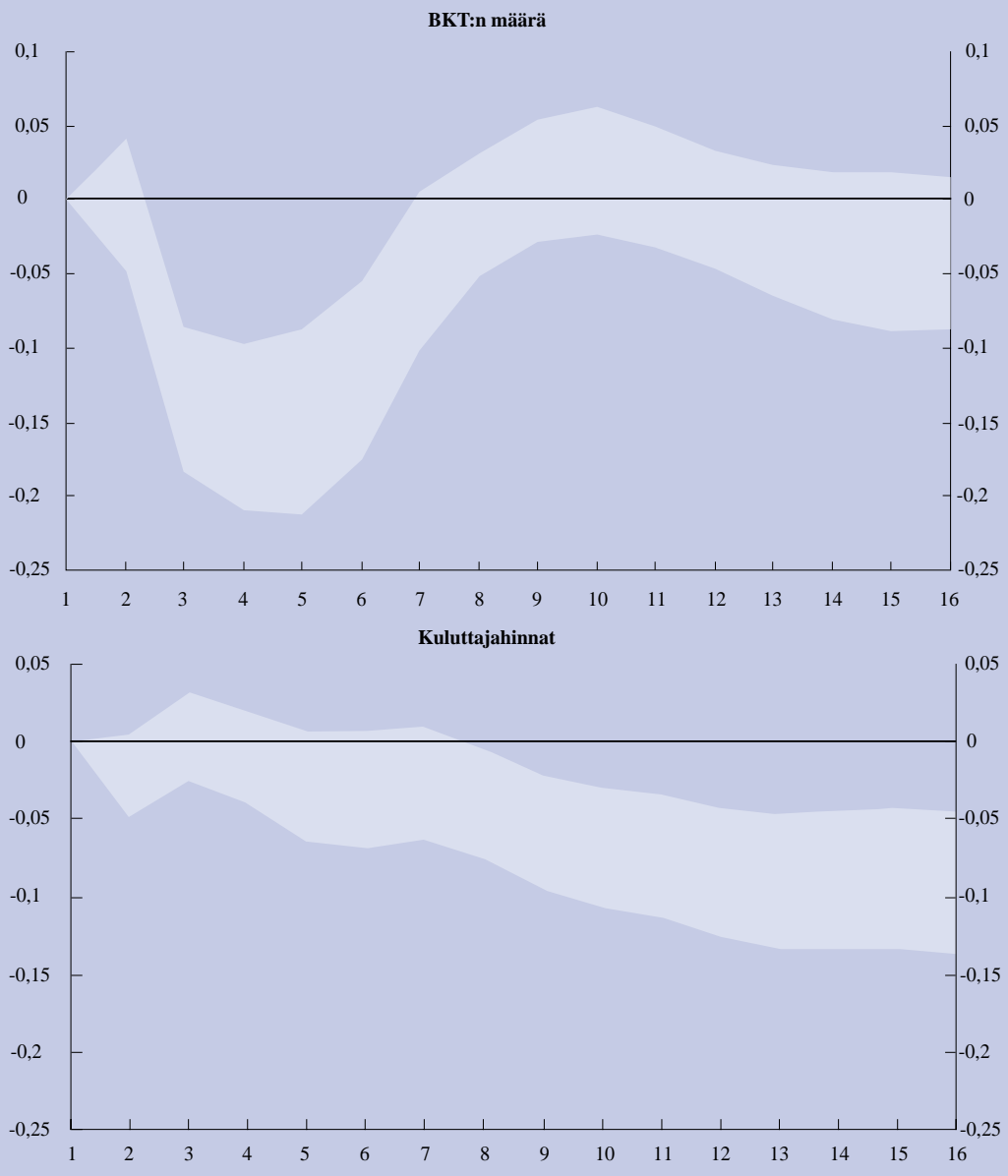
Koska ei ole saatavissa selkeää aineistoa merkittävistä maiden välisistä eroista rahapolitiikan välittymismekanismin suhteen, euroaluetta kokonaisuutena tarkastelevien analyysien tärkeys korostuu. Koska analyysiin siis sisältyy epävarmuuksia, on samanaikaisesti kuitenkin syytä suhtautua varovaisesti kaikkiin arvioihin jonkin rahapoliittisen toimenpiteen vaikutuksista. Tämä pätee erityisesti, kun otetaan huomioon, että suurin osa sitä ajanjaksoa, jolle tämänhetkiset euroalueen mallit on estimoitava, on aikaa, jolloin 11 maan euroalue ei vielä muodostanut yhteisen rahan aluetta. Oheisessa kuviossa esitetään ainoastaan havainnollistamistarkoituksessa

tuloksia yksinkertaisesta VAR-impulssivastesimulaatiosta, joka kuvaa aiheeseen liittyvästä kirjallisuudesta saatavia tuloksia. Malli on estimoitu ajanjaksosta 1980–1998 käyttämällä neljännesvuosihavaintoja BKT:n määrästä, kuluttajahinnoista, M3:sta, lyhyestä nimelliskorosta ja reaalisesta efektiivisestä valuuttakurssista. Lisäksi VAR-malliin sisältyy vakio, lineaarinen trendi, hyödykehintaindeksi, Yhdysvaltain lyhyt nimelliskorko ja Yhdysvaltain BKT:n määrä eksogeenisinä muuttujina. Rahapoliittiset sokit on tunnistettu soveltamalla VAR-jäännöstermeihin Choleskin dekomponointimenetelmää muuttujien ollessa yllä mainitussa järjestyksessä.

Oheisissa kuvioissa esitetyt tulokset vastaavat suurin piirtein kirjallisuudessa esitettyjä tuloksia sekä tässä artikkelissa käsitellyn rahapolitiikan välittymismekanismin kuvausta. Odottamatonta ja tilapäistä noin 25 peruspisteen suuruista lyhyen koron nousua seuraa tuotannon tilapäinen supistuminen noin puoli vuotta myöhemmin. Hinnat reagoivat paljon hitaammin ja tilastollisesti merkitseviä muutoksia tulee vasta puolen toista vuoden jälkeen. Luottamusvälit estimointien molemmin puolin ovat suuret, mikä on osoitus siitä, että arvioihin rahapolitiikan impulssien vaikutuksista liittyy melkoisesti epävarmuutta.

Tilapäisen korkosokin vaikutukset

(poikkeamat prosentteina, estimointijakso 1980–1998, 90 prosentin luottamusväli)

6 Kulutuksen ja inflaation muutokset

Se miten nopeasti kulutuksessa tapahtuvat muutokset johtavat hintapaineisiin riippuu siitä, miten jäykkiä nimelliset hinnat ovat ja miten joustava talous yleisemminkin on. Pitkällä aikavälillä tuotannon määrään vaikuttavat tarjontapuolen tekijät, kuten tekniikka, pääomakanta ja työvoiman suuruus. Tuotannon määrä pitkällä aikavälillä (eli potentiaalinen tuotanto) voi ajan mittaan vaihdella monen tekijän vaikutuksesta. Näitä ovat esimerkiksi työvoimaosuuden muutokset, pääomainvestoinnit, uusien tekniikoiden keksiminen tai verotuksessa tapahtuvat muutokset. Lyhyellä aikavälillä työvoimaa voidaan käyttää enemmän tai vähemmän intensiivisesti, kun teetetään ylityöitä ja lisätään työvuoroja tms. Lisäksi pääomakantaa voidaan käyttää enemmän tai vähemmän intensiivisesti, kun hyödynnetään käytettävissä olevaa kapasiteettia tehokkaammin. Jos normaalioloissa kokonaiskysynnän kasvu kuitenkin ylittää potentiaalisen tuotannon, syntyy tuotantokapeikkoja, ja ne lietsovat inflaatiopaineita.

Tällaiset inflaatiopaineet voivat ilmaantua useiden eri kanavien kautta. Kun yritykset tuottavat yli kapasiteettinsa, ne työllistävät enemmän ja vaativat lisätyövoimaa tai ylityötä. Jos työmarkkinat ovat jo kireät, tämä lisää palkkapaineita. Jos palkat nousevat enemmän kuin tuottavuus, yksikkötyökustannukset nousevat ja tuotantokustannukset kasvavat. Lisäksi pula tuotantopanoksista ja pitkän ajan kapasiteetin ylittävä tuotanto johtavat yksikkökustannuspaineisiin. Kustannus-

paineet heijastuvat lopulta hintainflaatioon, kun yritykset yrittävät pitää yllä kannattavuuttaan.

Reaalipalkkojen ja muiden suhteellisten hintojen hitaasta sopeutumisesta seuraa yleensä pitkäaikaisia reaalityönteon vaikuttavia muutoksia. Euroaluetta koskeva ekonometrinen aineisto viittaa siihen, että vaikka euroalueella nimellisten hintojen jäykkyys on verrattavissa esimerkiksi Yhdysvaltoihin, euroalueen reaalipalkat ovat sopeutuneet työttömyyden ja tuottavuuden muutoksiin huomattavasti hitaammin. Tätä on kuvattu esimerkiksi OECD:n hiljattain julkaisemassa tutkimuksessa ”EMU one year on” (EMU ensimmäisen vuoden jälkeen). Euroalueen työttömyydenkin katsotaan laajalti olevan rakenteellista. Jos rakennemuutosta ei tapahdu, on vaara, että kasvaneen kysynnän vuoksi pienentynyt työttömyys voi suhteellisen nopeasti johtaa palkkapaineisiin. Jos palkkapaineiden vastapainona ei ole tuottavuuden kasvua, ne johtavat hintapaineisiin ja vaarantavat hintavakauden säilymisen. Euroalueen työ- ja hyödykemerkkinoiden joustavuutta lisäävät rakennemuutokset voisivat auttaa ratkaisemaan rakenteellisen työttömyyden ongelmaa. Tällaiset rakennemuutokset voisivat myös auttaa saavuttamaan voimakkaamman talouskasvun inflaatiota kiihdyttämättä. Samalla voitaisiin hyödyntää tehokkaammin uuden tieto- ja viestintätekniikan etuja. Rakennemuutokset helpottaisivat samalla eurojärjestelmän ensisijaista tehtävää eli hintavakauden säilyttämistä.

7 Päätelmät

Rahapolitiikan muutokset vaikuttavat viime kädessä hintoihin lukuisien monimutkaisten ja usein yhteen kietoutuneiden kanavien välityksellä. Tässä artikkelissa on tehty laaja yleiskatsaus tämänhetkiseen tietämykseen siitä, miten rahapolitiikan välitysmekanismi toimii euroalueella. Päätelmänä on, että kolmeen rahapolitiikan kannalta merkittävään seikkaan on syytä kiinnittää erityistä huomiota. Ensimmäinen rahapolitiikan impulssit välittyvät talouteen vasta huomattavan pitkän ajan kuluttua. Tämä merkitsee sitä, että olisi hyvin

hankalaa yrittää kontrolloida hintatasoon lyhyellä aikavälillä kohdistuvia sokkeja, ja useimmissa tapauksissa tällaiset yritykset johtaisivat päinvastaisiin tuloksiin kuin mihin pyritään. Rahapolitiikan päättäjien tulee sen sijaan olla eteenpäin katsovia ja arvioida jatkuvasti, kuinka kulloinkin taloudellinen tilanne vaikuttaa hintavakausnäky-miin keskipitkällä aikavälillä.

Toiseksi rahapolitiittisten toimenpiteiden ja hintatason muutosten välisen yhteyden voimakkuu-

teen ja ajoitukseen liittyy melko paljon epävarmuutta. Tämä pätee erityisesti euroalueella, jossa yhteisen rahapolitiikan käyttöönotto on saattanut aiheuttaa rakenteellisia muutoksia. Lisäksi tilastointiin ollaan useilla alueilla vasta kehittämässä koko euroalueen tarkasteluun soveltuvia järjestelmiä. Kun tämä epävarmuus otetaan huomioon, olisi harkitsematonta pyrkiä hienosäätämään taloutta kunnianhimoisin tavoittein tai toimimaan vain yhden mallin tai indikaattorin varassa. Kolmas rahapolitiikan välittymisen ja te-

hokkuuden kannalta keskeinen elementti on kotitalouksien, yritysten, työmarkkinaosapuolten ja rahoitusmarkkinaosapuolten inflaatio-odotusten muodostuminen. Kun on suunniteltu vakauteen tähtävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiaa, on pyritty siihen, että strategia vastaisi näihin haasteisiin. Strategian avulla rahapolitiikka voidaan toteuttaa ennakoivasti ja ankkuroida näin inflaatio-odotukset tasolle, joka vastaa hintavaukautta.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella

Syntyvyyden väheneminen ja elinajanodotteen piteneminen lisäävät euroalueen maiden julkiseen talouteen kohdistuvia paineita tulevana vuosikymmeninä. Nähtävissä olevat rasitteet ja julkisen talouden rakenneuudistusten tarve vaihtelevat euroalueella väestönkehityksen ja eläkejärjestelmien rakenteiden mukaan. Joissakin maissa rahastoimattomista eläkevastuista aiheutuva laskennallinen velka näyttää jopa ylittävän julkisen velan tason. Väestön ikääntymisen mahdolliset vaikutukset julkiseen talouteen ja talouteen yleisemminkin on syytä ottaa vakavasti. Monissa maissa nykyinen finanssipolitiikka ja varsinkin tulonsiirtojärjestelmät eivät todennäköisesti ole kestäviä pitkällä aikavälillä. Julkisen talouden alijäämän ja velan kasvu suhteessa eläkejärjestelmien rahoitustarpeisiin heikentää keskipitkän aikavälin vakausta ja kasvunäkymiä. Tulonsiirtojen rahoitusongelmaa ei pidä pyrkiä ratkaisemaan lisäämällä euroalueen talouksien vero- ja sosiaaliturvamaksutaakkaa. Sen sijaan nykyiset vanhuuseläkejärjestelmät on mitoitettava uudelleen paremmin resursseja vastaaviksi ja niitä on täydennettävä muuntotyypisillä eläkejärjestelmillä, joissa on aiempaa enemmän varauduttu tuleviin sitoumuksiin rahastoinnin avulla ja joihin sisältyy tiettyjä yksityisten eläkejärjestelmien piirteitä. Eläkeuudistusten tavoitteeksi on asetettava pitkällä aikavälillä kestävät eläkejärjestelmät eikä vain lyhyen aikavälin rahoitustarpeiden tyydyttäminen.

I Väestön ikääntymisen seuraukset

Väestönkehitys

Väestön ikääntyminen on yleinen ilmiö koko euroalueella ja useimmissa teollisuusmaissa. Syntyvyyden väheneminen ja elinajanodotteen piteneminen ovat ikääntymisen tärkeimmät osatekijät. Ikääntyneiden ihmisten määrän suhteessa työikäiseen väestöön (eli niin sanotun vanhushuoltosuhteen) ennustetaan kasvavan euroalueella huomattavasti keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä; kasvun arvioidaan kiihtyvän selvästi vuoden 2020 jälkeen, jolloin suurimmat väestöryhmät alkavat tulla eläkeikään.

Teollisuusmaissa syntyvyys on vähentynyt olennaisesti viime vuosikymmenten aikana. Nykyinen syntyvyys – keskimäärin noin 1½ lasta naista kohden – on väestön luontaisen uudistumisen ja väestörakenteen vakauttamisen kannalta riittämätön. Toinen väestön ikääntymiseen ratkaisevasti vaikuttava tekijä on ihmisten pitkäikäisyys. On pitkälti lääketieteen ja terveydenhuollon kehityksen ansiota, että vuosina 1960–1997 miesten elinajanodote euroalueella on Eurostatin tilastojen mukaan pidentynyt 67 vuodesta 75 vuoteen. Naisten elinajanodote on puolestaan pidentynyt 73 vuodesta 81 vuoteen. Myös nettomääräinen maahanmuutto voi vaikuttaa väestön määrään ja

rakenteeseen, mutta Euroopan unionin (EU) jäsenvaltioissa tämän vaikutuksen katsotaan yleisesti olevan vähäinen. Vaikka usein väitetään, että maahanmuutto voisi osaltaan lievittää väestön ikääntymiseen liittyviä julkisten eläkejärjestelmien rahoitusongelmia, työntekijöiden pääsyä EU-maihin rajoittavat usein työmarkkinasäädökset tai muut rakenteelliset tekijät. Lisäksi väestön ikääntymisen hidastamiseksi tarvittaisiin nettomääräisesti huomattavasti enemmän maahanmuuttajia kuin Euroopan tähänastiset muuttovirrat.

Edellä mainittujen seikkojen perusteella voidaan päätellä, että keskipitkällä aikavälillä väestönkehityksestä tulee vakava haaste nykyisten eläkejärjestelmien kestävyydelle. Työikäisten sukupolvien lisääntyminen määräytyy aiempien syntyvyyslukujen perusteella, ja tulevien eläkkeensaajien lukumäärä riippuu tällä hetkellä elävien sukupolvien odotettavissa olevasta elinajasta, jonka kehitys on suhteellisen vakaata. Väestönkehityksen keskipitkän aikavälin ennusteita pidetään tämän vuoksi jokseenkin luotettavina. Eurostatin ennusteiden mukaan euroalueen keskimääräinen huoltosuhte kasvaa vuonna 1995 olleesta 23 prosentista yli kaksinkertaiseksi eli 48 prosenttiin vuoteen 2040 mennessä (ks. taulukko I). Nämä luvut kuvaavat yleistä suuntausta, mutta eri mai-

den lähtökohdat sekä väestönkehityksen muutosvaiheiden ajoitus eroavat toisistaan huomattavasti. Vaikuttaa siltä, että tulevina vuosikymmeninä väestörakenne muuttuu voimakkaasti erityisesti suurimmissa euroalueen maissa.

Eläkejärjestelmät euroalueella

Lähes kaikissa euroalueen maissa suurin osa vanhuuseläke-etuksista perustuu lakisääteiseen rahastoimattomaan (pay-as-you-go, PAYG) julkiseen järjestelmään, jossa eläkkeiden taso on ennalta määrätty. Joissakin maissa tätä järjestelyä on täydennetty erikokoisilla ja erityyppisillä rahastoivilla eläkejärjestelmillä. Laajaa julkisesti säänneltyä vanhuuseläkejärjestelmää puolustetaan useimmiten työikäisten kansalaisten suojelulla sen varalta, että he eivät itse huolehdi riittävällä tavalla tulevasta tarpeistaan vaan jättävät vanhuudenturvansa sosiaalihuollon varaan. Lisäksi useimpien euroalueen maiden julkisiin eläkejärjestelmiin kuuluu myös tulojen uudelleenjakoa esimerkiksi työkyvyttömyys-, lesken- ja lapseneläkkeinä. Rahastoivat julkiset tai yksityiset eläkejärjestelmät, joissa kertyviä tulevia eläkevastuita vastaa jatkuvasti kertyvä rahoitusomaisuus, eivät yleisesti ottaen ole kovin merkittäviä euroalueella, vaikka niiden merkitys näyttääkin kasvavan tietyissä jäsenvaltioissa. Näin ollen iäkkäil-

le henkilöille maksettavat eläkkeet rahoitetaan euroalueella suurelta osin tällä hetkellä työssä käyvien henkilöiden ja heidän työnantajinsa suorittamien eläkemaksujen turvin. Kun otetaan huomioon tämänhetkisten eläkemaksujen ja tällä hetkellä maksettavien eläkkeiden välinen yhteys, voidaan todeta, että väestörakenne on rahastoimattoman järjestelmän rahoituksen kannalta keskeinen tekijä.

Nykyistä keskustelua hallitsee julkisista varoista maksettavat vanhuuseläkkeet, mutta väestön ikärakenteen muutos voi vaikuttaa myös muutoin julkiseen talouteen. On esitetty näkemyksiä, joiden mukaan elinajanodotteen pitenemisen ja hedelmällisyyden vähenemisen nähtävissä olevat vaikutukset kohdistuvat terveydenhuolto- ja koulutusmenoihin. Näiden näkemysten teoreettinen ja empiirinen perusta ei ole kuitenkaan yhtä selkeä kuin eläkejärjestelmien tapauksessa. Tarkasteltaessa terveydenhuollon tulevia kehityssuuntauksia on syytä pohtia, missä määrin elinajanodotteen piteneminen ja kalliit tekniset innovaatiot lisäävät menoja asukasta kohti ja korvaavatko tuottavuusedut ja kustannuksia säästävät kannustimet menojen noususuuntauksen. Yleisesti otaksutaan, että näillä julkisten menojen osaluilla väestön ikääntymisen vaikutukset ovat keskipitkällä aikavälillä helpommin hallittavissa

Taulukko I.

Euroalueen vanhushuoltosuhteita koskeva ennuste

(65 vuotta täyttäneiden määrä suhteessa 15–64-vuotiaiden määrään, prosentteina)

	1995	2000	2020	2040
Belgia	23,8	25,4	32,6	45,5
Saksa	22,5	23,3	31,9	48,2
Espanja	22,2	24,4	29,8	49,2
Ranska	22,9	24,3	32,6	45,6
Irlanti	18,0	17,4	24,5	34,6
Italia	24,0	26,5	35,5	54,9
Luxemburg	20,6	21,5	27,9	39,9
Alankomaat	19,3	20,1	29,8	44,0
Itävalta	22,4	22,6	28,5	45,3
Portugali	21,4	22,5	27,3	39,2
Suomi	21,1	21,9	35,0	42,1
Euroalue	22,6	24,0	32,0	47,8

Lähde: Eurostat.

kuin eläkejärjestelmistä aiheutuvat menot. Koulutusmenojen osalta voidaan todeta, että uusien yksikköjen koko pienenee huomattavasti tulevana vuosikymmeninä. Henkiseen pääomaan tehtävien investointien lisääminen voisi kuitenkin lisätä menoja asukasta kohti ja siten mahdollisesti korvata väestön ikääntymiseen liittyvät säästöt. Kaiken kaikkiaan kansalaiset ja tutkijat ovat tois- taiseksi keskustelleet pääasiassa väestön ikään- tymisen vaikutuksista eläkejärjestelmiin.

On syytä korostaa erästä muutakin näkökohtaa. Tulonsiirtojärjestelmiin liittyvien menojen kehitystä – erityisesti julkisten eläkemenojen erittäin jyrkkää kasvua 1960-luvulta lähtien – ovat aiemmin hallinneet pääasiassa muut kuin väestöra- kenteen muutoksiin liittyvät tekijät. Näitä tekijöitä ovat olleet mm. julkisen eläkkeen sovelta- misalan laajentaminen, entistä paremmat etu- det, tulojen uudelleenjakoa koskevat tulonsiirto- järjestelmien uudet tehtävät sekä kasvavat ter- veydenhuoltokustannukset. On vielä epävarmaa,

vaikuttavatko nämä tekijät menojen kehitykseen myös tulevaisuudessa ja missä määrin niitä on mahdollista hillitä aiempaa tehokkaammin. Täl- laiset tulonsiirtojärjestelmiin luontaisesti kuulu- vat kustannuspaineet jatkuessaan ilmeisestikin lisääsivät suuria taloudellisia rasitteita, joita väes- tön ikääntyminen aiheuttaa.

Rahastoimattomat eläkejärjestelmät voidaan yleis- tisesti jakaa kahteen ryhmään, joiden osatekijät usein yhdistyvät nykyisissä julkisissa eläkejärjes- telmissä. Joissakin maissa on käytössä järjestel- miä, joissa eläkkeensaajan etuudet ovat suhteel- lisen pieniä, eivät juurikaan riipu eläkkeensaajan työhistoriasta ja riittävät ainoastaan vanhuusiän perustarpeisiin. Näitä vähimmäiseläkkeitä täyden- tävät tavallisesti lakisääteiset tai vapaaehtoiset lisäjärjestelyt, usein rahastoidut eläkkeet. Toisis- sa maissa puolestaan suositaan vakuutus pohjai- sia järjestelmiä, joissa eläkkeen suuruus riippuu aiemmista työtuloista ja joilla pyritään suurelta osin korvaamaan työtulot eläkeiässä. Kummas-

Taulukko 2.

Euroalueen maiden julkisten eläkejärjestelmien ominaispiirteet ¹⁾

	Lakisääteinen eläkeikä ^{2) 3)}		Keskimääräinen eläkeikä 1998 ³⁾		Indeksierto ³⁾	Julkiset eläkemenot suhteessa BKT:hen (1995) ⁴⁾
	Miehet	Naiset	Vanhuus- eläke	Varhais- eläke ⁵⁾		
Belgia	65	61	62,6	55,6	Hinnat	12,0
Saksa	65	60	62,6 ⁶⁾	-	Nettopalkat	12,0
Espanja	65	65	65,3	60,9	Hinnat	10,6
Ranska	60	60	58,8	.	Hinnat	13,3
Irlanti	65/66	65/66	62,0	.	Harkinnanvarainen	5,4
Italia	65	60	61,4	55,6	Hinnat	15,0
Luxemburg	65	65	.	.	Palkat/hinnat	12,6
Alankomaat	65	65	65,0	60,0	Palkat/hinnat	11,9
Itävalta	65	60	64,1	57,9	Nettopalkat	14,9
Portugali	65	65	65,8	.	Harkinnanvarainen	9,5
Suomi	65	65	64,5 ⁷⁾	60,4	Palkat/hinnat	12,8
Euroalue	.	.	.	.	.	12,7

1) Kaikki tiedot koskevat yksityistä sektoria.

2) Vanhuuseläke.

3) Kansalliset lähteet.

4) Lähteet: OECD Social Expenditure Database 1980–1996, EKP:n laskema euroalueen keskiarvo.

5) Ei sisällä työkyvyttömyyseläkkeitä.

6) Varhaiseläkkeet mukaan luettuina.

7) Ansiosidonnainen eläkejärjestelmä.

sakin järjestelmässä rahoitus riippuu seuraavista neljästä muuttujasta: (1) palkasta pidätettävistä eläkemaksuista, (2) eläkkeiden korvaussuhteesta eli keskivertoeläkkeiden ja keskivertotulojen suhteesta, (3) taloudellisesta huoltosuhteesta eli eläkemaksujen suorittajien lukumäärästä suhteessa eläkkeensaajien lukumäärään – mikä riippuu paljolti tosiasiallisesta eläkeiästä, työhönosalistumisasteesta ja työllisyysasteesta – sekä (4) julkisen talouden tulonsiirroista. Itse asiassa palkasta on pidätettävä sitä suuremmat eläkemaksut, mitä parempia etuuksia eläkejärjestelmän mukaan maksetaan (eli mitä parempi eläkkeiden korvaussuhde on), mitä alhaisempi taloudellinen huoltosuhte on ja mitä vähemmän tulonsiirtoja on muilta julkisen talouden osa-alueilta.

Rahastoimattomien (PAYG) julkisten eläkejärjestelmien eläkemaksuja tavallisesti tarkistetaan määräajoin, jotta vuotuiset tulot ja menot saadaan pidetyksi tasapainossa. Vaikka eläkemaksujen suuruus vaihtelee, kaikissa maissa työnantajat suorittavat osan maksusta, yleensä noin puolet tai enemmän. Koska eläkkeiden soveltamisala ja kattavuus vaihtelee, euroalueen maiden välillä on huomattavia eroja myös eläkkeiden korvaussuhteessa. Euroalueella lakisääteinen eläkeikä vaihtelee 60 vuodesta 65 vuoteen, joskin kattavat varhaiseläke-etuudet ovat laskeneet tosiasiallista eläkeikää (ks. taulukko 2). Kiinteämääräisten eläkkeiden rahastoimattomissa järjestelmissä eläkkeensaajan etuudet perustuvat yleensä aiempiin työtuloihin, jolloin määrätymisperusteena voidaan käyttää henkilön keskimääräistä ansiotuloa, loppuvaiheen ansioita tai lähes loppuvaiheen ansioita. Eläkkeensaajille maksettaviin etuuksiin sovellettavat indeksiehdot perustuvat yleensä inflaatioindeksiin tai palkkojen nousuvauhtiin taikka molempiin.

Väestön ikääntymisen vaikutukset julkiseen talouteen

Julkiseen talouteen ja koko talouselämään kohdistuvista taloudellisista rasitteista käytävä keskustelu on yleensä painottunut julkisen talouden vakioindikaattoreihin, joita ovat varsinkin julkisen talouden rahoitusjäämä ja velkaantuneisuuden aste. Nämä indikaattorit ovat saaneet entistä näkyvämmän aseman talous- ja rahaliiton insti-

tutionaalisisessa rakenteessa, koska niitä käytetään arvioitaessa, onko jäsenvaltion julkisen talouden rahoitusasema liian alijäämäinen. Vaikka julkisen talouden rahoitusasemat ovat kohentuneet 1990-luvun puolivälistä lähtien ja velkaantuminen on saatu pienemmään viimeisten parin vuoden aikana, monissa jäsenvaltioissa julkinen talous on edelleen huomattavan alijäämäinen ja julkisen velan määrä suuri.

Koska yleiset julkista taloutta koskevat indikaattorit koskevat lyhyttä, yleensä vuoden mittaista ajanjaksoa, ne eivät luonteeltaan sovellu käytettäväksi arvioitaessa väestön ikääntymisen pitkäaikaisia taloudellisia vaikutuksia rahastoimattomien eläkejärjestelmien kannalta. Jos väestö ikääntyy, rahastoimattoman järjestelmän eläkemenojen ja -tulojen tämänhetkinen kehitystrendi ei ole riittävä kertyvien eläkevastuiden kannalta. Lyhytaikaisista julkisen talouden indikaattoreista ei ole juurikaan hyötyä pitkän aikavälin rasitteiden arvioinnissa myös siitä syystä, että tiettyjen julkisen talouden rahoitusliiketoimien kirjaamiseen liittyy käsitteellisiä vaikeuksia, minkä vuoksi niitä on hankala ottaa huomioon rahoitusjäämälaskelmissa. Esimerkiksi sosiaaliturvamaksuja käsitellään yleensä samaan tapaan kuin veroja eli niiden katsotaan olevan vuotuista julkisen talouden alijäämää pienentäviä virtoja. Toisaalta maksut kuitenkin oikeuttavat maksujen suorittajat saamaan eläkkeelle jäätyään eläke-etuuksia, joten taloudellisesti ne lisäävät julkisen talouden velkaa. Samaan tapaan nykyisille eläkkeensaajille maksettavia tulonsiirtoja voidaan pitää tällaisen velan takaisinmaksuna eikä juoksevin menoina. Jos edellä mainittuihin rahoitustapahtumiin liittyviä kirjanpitokäytäntöjä muutettaisiin, se ei muuttaisi ainoastaan julkisen talouden tulojen ja menojen määrää vaan myös rahoitusjäämää tai sen kertymistä ajan mittaan julkisen velan muodossa. Näin ollen yleisesti käytettävien julkisen talouden indikaattorien perusteella voidaan tehdä vain rajoitetusti päätelmiä kulloisenkin finanssipolitiikan pitkäaikaisista vaikutuksista talouteen tai tulojen uudelleenjakoon.

Viime aikoina on yritetty usealla taholla määrittellä laajasti väestörakenteen muutokseen liittyvien julkisen talouden ja koko kansantalouden kustannuksia. Tällöin kustannukset on yleensä pyritty määrittämään käyttämällä tulevia eläke-

menoja ja -maksuja koskevia pitkän aikavälin ennusteita, jotka perustuvat enemmän tai vähemmän täsmällisiin väestö- ja talouskehitysarvioihin. Lisäksi on kehitetty yhdistelmäindikaattoreita, joiden avulla eläkemenojen ja -maksujen oletettu kehitys muunnetaan eläkejärjestelmän laskennallisen vastuuvelan kokonaisuudeksi tai kvantitatiivisiksi indikaattoreiksi, jotka ilmaisevat, missä määrin julkisen talouden vakavaraisuuden säilyttäminen edellyttää politiikkamuutoksia. ”Sukupolvi-tilinpidon mallissa” käytetään elinkaari-teorioiden taloudellista kehystä, jonka avulla pyritään kiinnittämään huomio koko julkisen talouden kestävyteen ja sukupolvien väliseen tulojen uudelleenjakoon.

Eläkemenojen kehityksen arviointiin yleisimmin käytetyssä menetelmässä oletetaan, että eläkkeinä maksetut tulonsiirrot asukasta kohti kasvavat asukasta kohti laskettujen reaalityulojen mukaisesti, ja tätä oletusta sovelletaan väestönkehitystä koskeviin ennusteisiin. Tässä menetelmässä ei kuitenkaan oteta huomioon tulevia rakenteellisia ja institutionaalisia muutoksia eikä mahdollisia muutoksia kansalaisten toiminnassa, joten se on hyvin ylimalkainen indikaattori tulevalle rahoitusrasitteelle. Täsmällisemmissä menetelmissä simuloidaan julkisen talouden tulevaa kehitystä lailla säädettyjen ja usean vuoden aikana vaihteittain toteutettavien uudistusten pohjalta. Tätä varten kunkin maan ominaispiirteistä on laadittava malli, jossa esitetään julkisten eläkkeiden ja eläkemaksujen taso ja rakenne. Simuloinneissa on havaittu, että BKT:hen suhteutetut eläkemenot lisääntyvät erittäin merkittävästi useimmissa euroalueen maissa vuosina 2000–2030. Eläkemenojen arvioidaan kasvavan noin 5 prosenttiyksikköä BKT:stä tai jopa enemmän. Nykyisten järjestelyjen mukaisesti laskettuna eläkkeiden ja eläkemaksujen erotuksen nykyarvo olisi joissakin maissa BKT:hen verrattuna jopa kaksinkertainen. Tämä on verrattavissa – ja tosiasiallisesti se voidaan lisätä – julkisen bruttovelan kantaan, joka on euroalueella keskimäärin edelleen hyvin suuri.

Edellä mainitut havainnot osoittavat, että linjanmuutoksia tarvitaan pikaisesti. Tulevan väestörakenteen muutoksen seurauksena BKT:hen suhteutetut julkisen talouden perusjäämät väistämättä huononevat erittäin merkittävästi, jos ei toteuteta laajoja uudistuksia. Perusjäämien huono-

neminen pahentaisi nykyistä julkisen talouden epätasapainoa entisestään ja tekisi valtion velkaantuneisuudesta joissakin jäsenvaltioissa entistä suuremman ongelman. On arvioitu, että nykyisiä perusjäämiä on kohennettava huomattavasti eläkevelkojen kestävämmän kasvun ehkäisemiseksi. Jos tarvittavien linjaratkaisujen toteuttamista lykätään, joudutaan myöhemmin tekemään entistä laajempia tarkistuksia.

Lisäksi on väitetty, että tulonsiirtojärjestelmät johtavat sukupolvien väliseen tulojen uudelleenjakoon tulevien sukupolvien kustannuksella. Sukupolvi-tilinpidon mallissa määritellään julkisesta taloudesta eri ikäryhmille aiheutuvat rasitteet ja oletetaan, että nykyiset sukupolvet toimivat nykyisen finanssipolitiikan ja tulonsiirtojärjestelyjen mukaisesti ja että tulevat sukupolvet kantavat täyden taloudellisen vastuun julkisen talouden pitkäaikaisesta vakavaraisuudesta. Tämän oletuksen tarkoituksena on lähinnä havainnollistaa, kuinka laajoja linjanmuutoksia tarvitaan, jotta tehdyistä sitoumuksista voidaan pitää kiinni. Tuleville sukupolville näyttää heidän elinaikanaan lankeavan nettomääräinen verotaakka, joka on joissakin euroalueen maissa puolitoistakertainen verrattuna nykyisten sukupolvien ennustettuun nettomääräiseen verotaakkaan tai jopa tätä suurempi. Lisäksi laskelmat osoittavat, että päätöksentekijöiden on tehtävä vaikea valinta ja ratkaistava, mikä sukupolvi loppujen lopuksi joutuu maksamaan väestön ikääntymisestä aiheutuvat taloudelliset rasitteet.

Julkisen talouden pitkäaikaista kehitystä koskevat laskelmat perustuvat luonnollisesti useisiin tulevaa kehitystä koskeviin oletuksiin, jotka ovat usein melko epävarmoja ja kiistanalaisia, minkä vuoksi laskelmia on syytä tulkita varovaisesti. Useimmat projektiot ovat kuitenkin siltä osin yhteneviä, että monien euroalueen maiden finanssipolitiikat ja varsinkin tulonsiirtojärjestelmät eivät vaikuta pitkällä aikavälillä kestävästi. Tämän vuoksi julkiseen talouteen on tarpeen tehdä laajoja tarkistuksia mahdollisimman pian. Erityisesti ennustettuja väestön ikääntymiseen liittyviä julkisen talouden ongelmia voitaisiin lievittää merkittävästi noudattamalla politiikkaa, jolla pyritään pienentämään julkisen talouden alijäämää ja julkista velkaa sekä julkisia menoja ja veroja.

Väestön ikääntymisen vaikutukset julkisen talouden kestävyteen

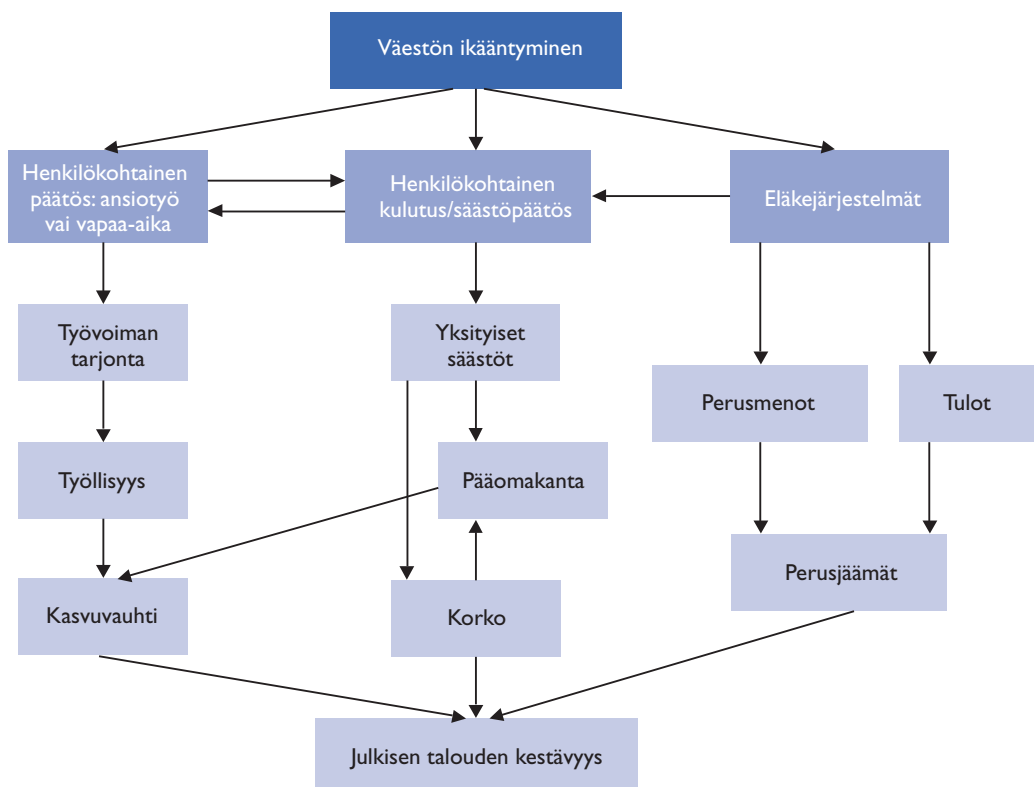
Väestörakenteen muutokset vaikuttavat välittömästi julkiseen talouteen ja finanssipolitiikan kestävyteen, ja lisäksi ikääntyminen vaikuttaa laajemminkin talouskasvuun, työllisyyteen, työn tuottavuuteen, yksityiseen säästämiseen ja elintasoon. Nämä muutokset voivat vaikuttaa merkittävästi markkinoiden toimintaan ja tehokkuuteen, rahapolitiikan välittymismekanismiin ja tehokkuuteen sekä hintavakauteen. On syytä korostaa, että kestävä julkinen talous on rahatalouden vakauden perusedellytys. Näin ollen väestön ikääntymisen taloudelliset seuraukset vaikuttavat ajan mittaan myös eurojärjestelmän rahapolitiikkaan.

Väestön ikääntymisen vaikutuksia kuhunkin yksittäiseen talouden muuttujaan on vaikea yksilöidä, koska ne ovat kaikki toisistaan riippuvaisia. Ta-

vallisimmat ja tärkeimmät riippuvuussuhteet esitetään kuviossa I. Tarkasteltaessa väestön ikääntymisen ja kestävä talouden välistä yhteyttä yksityinen säästäminen on yksi keskeinen muuttuja. Yksityinen säästäminen on merkittävä sekä ikääntyneen kansalaisen tulolähteenä että koko kansantalouden pääomanmuodostuksen kannalta. Jos väestön ikääntyminen vaikuttaa henkilökohtaisiin kulutus- ja säästöpäätöksiin, sillä voi olla merkittäviä seurauksia myös kokonaistalouden kannalta, varsinkin BKT:n kasvupotentiaalin ja asukasta kohti lasketun tulotason kannalta. Väestön ikääntymisen vaikutuksia säästämiseen onkin viime aikoina käsitelty runsaasti uusimmassa asiana käsittelevässä taloustieteellisessä kirjallisuudessa. Keskeistä on henkilökohtaisista säästöpäätöksistä mahdollisesti aiheutuvat reaktiot sekä se, missä määrin kasvavista eläkemenoista johtuu julkisen kulutuksen kasvua voidaan kompensoida lisääntyvällä yksityisellä säästämällä.

Kuvio I.

Väestön ikääntymisen vaikutukset kokonaistalouteen ja julkiseen talouteen

Kulutusta selittävien yleisten elinkaarimallien mukaan kansalaiset säästävät työiässä osan tuloistaan ja kuluttavat ne eläkeiässä jakaakseen kulutuksensa tasaisemmin koko elinajaksi. Näin ollen ikääntyvän väestön säästämisasteen pitäisi laskea, koska yhä suurempi osa väestöstä pikemminkin kuluttaa kuin kerää varallisuutta. Usein väitetään, että laajat rahastoimattomat eläkejärjestelmät vaikuttavat epäsuotuisasti kansantalouden säästämisasteeseen. Jos työntekijät katsovat eläke-etuksiensa olevan melko hyvä vastine henkilökohtaisille säästöille, he säästävät vähemmän kuin silloin kun julkisia eläkejärjestelmiä ei ole tai kun eläke-etuudet ovat suppeampia. Työntekijät pääsevät nauttimaan eläke-etuuksista kuitenkin vasta saavutettuaan vaaditun eläkeiän, joten kyseessä ei ole likvidi säästämismuoto. Tämän vuoksi sosiaaliturvamaksuja ei yleisesti pidetä varovaisuussäästämisenä, joka antaisi turvaa epävarman tulevaisuuden ja odottamattomien ansionmenetysten varalta. Niinpä pakollisen vanhuuseläkesäästämisen ei voida olettaa täysin korvaavan yksityistä säästämistä vanhuudenturvana, eikä myöskään empiirinen aineisto tue tällaista näkemystä.

Ikääntyvässä yhteiskunnassa myös sukupolvien välinen tulojen uudelleenjakoa voi pienentää yksityisiä säästöjä. Edellä mainitun sukupolven yli ulottuvan tilinpidon mukaiset laskelmat osoittavat, että rahastoimaton eläkejärjestelmä voi siirtää taloudellisia rasitteita tuleville sukupolville, koska eläkemaksuja on korotettava ennemmin tai myöhemmin tai muussa tapauksessa on tarpeen alentaa tuleville edunsaajille maksettavia etuuksia, jotta julkinen talous säilyy pitkällä aikavälillä vakavaraisena. Tämä vähentäisi entisestään nykyisten veronmaksajien halukkuutta panna osa tuloistaan säästöön, kun otetaan huomioon heidän maksamiensa sosiaaliturvamaksujen odotettavissa oleva suhteellisen hyvä tuotto.

Vaikutukset voivat olla myös päinvastaisia, eli yksityinen säästäminen voi lisääntyä ikääntyvän väestön ongelman vuoksi. Jos työntekijät ennakoivat tulevia huomattavia veronkorotuksia tai etuuksien leikkauksia, he haluavat suojata itsensä tai huollettavansa lisärasitteiden aiheuttamilta tulonmenetyksiltä ja vähentävät nykyistä kulutustaan. Tällaista reaktiota saattaa voimistaa se, että nykyisten veronmaksajien epävarmuus eläkejärjes-

telmien säilymisestä ja eläkeuudistuksen tehokkuudesta kasvaa, varsinkin erittäin velkaantuneissa maissa. Sukupolvien väliseen tulojen uudelleenjakoon vaikuttaa myös se, missä määrin testamenteilla tai lahjoituksilla siirretään varoja sukupolvelta toiselle. Tällaiset varat voivat osittain kompensoida julkisille eläkejärjestelmille ominaiset tulojen uudelleenjakoon liittyvät vaikutukset. On kuitenkin erittäin kyseenalaista, voivatko nämä yksityistä säästämistä lisäävät vaikutukset olla merkittävämpiä kuin edellä mainitut säästämistä vähentävät vaikutukset. Lisäksi on todettava, että rahastoimattomassa järjestelmässä väestön ikääntymisen mahdollinen vaikutus yksityiseen säästämiseen riippuu myös siitä, millaisia epätäydellisyyksiä pääomamarkkinoilla on ja kuinka lyhytnäköisesti kansalaiset toimivat. Jos kansalaisten maksuvalmius on rajallinen tai jos he tekevät lyhytnäköisiä säästöpäätöksiä, on epätodennäköistä, että rahastoimattomaan järjestelmään maksettavat eläkemaksut korvaisivat vapaaehtoisen yksityisen säästämisen.

Vaikka yksityiset säästöpäätökset ovat ratkaisevassa asemassa kansantalouden pääomanmuodostuksen kannalta, kansantalouden tasolla säästäminen riippuu myös julkisen sektorin rahoitus- ja investointipolitiikasta. Talouden pääomanmuodostusta arvioitaessa on otettava huomioon yksityisen ja julkisen säästämisen välinen vuorovaikutus. Erityisesti on tarkasteltava sitä, voiko lisääntynyt yksityinen säästäminen ajan mittaan kompensoida edes osittain eläkemenojen nopean kasvun vuoksi supistuneen julkisen säästämisen. Lisäksi kansantalouden koko pääomakantaan vaikuttaa myös se, miten maan hallitus suhtautuu julkisiin investointeihin verrattuna julkisiin perusmenoihin.

Käytettävissä oleva empiirinen aineisto väestön ikääntymisen vaikutuksista yksityiseen ja kokonaissäästämiseen ei ole kiistatonta. Monet taloustieteilijät ovat kuitenkin huolissaan siitä, että ennustetun keskipitkän aikavälin väestönkehityksen perusteella pääoman saatavuus voi teollisuusmaissa vaikeutua huomattavasti. Tämä merkitsisi riittämätöntä kiinteän pääoman muodostusta ja johtaisi elintason laskuun, ellei väestön ikääntymiseen liittyvä työvoiman väheneminen parantaisi tuottavuutta siinä määrin, että asukasta kohti lasketut tulot saataisiin vakautettua huolimatta

investointien supistumisesta. Kansallisen säästämisen supistuminen saattaa vaikuttaa merkittävästi myös vaihtotaseisiin, kansainvälisiin pääomavirtoihin ja siten reaalikorkoihin ja valuuttakursseihin.

Väestön ikääntymisen odotettu vaikutus nykyisiin eläkejärjestelmiin vaikuttaa myös kansalaisten halukkuuteen tarjota työvoimaansa ja siten tulevaisuuden työmarkkinaolosuhteisiin euroalueella (ks. myös toukokuun 2000 Kuukausikatsauksessa julkaistu artikkeli ”Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet”). Sekä varhaiseläkkeisiin liittyvät kannustimet että kasvaneet sosiaaliturvamaksut ovat aiemmin osaltaan lisänneet epätasapainoa euroalueen maiden työmarkkinoilla. Sosiaaliturvamaksujen korotukset, joita tarvittaisiin julkisen talouden palauttamiseksi kestäväälle pohjalle, vaikuttaisivat tuntuvasti työmarkkinaolosuhteisiin, sillä ne suurentaisivat työvoimakustannusten ja nettopalkkojen välistä kiilaa ja heikentäisivät kannusteita työmarkkinoille osallistumiseen ja työntekijöiden palkkaamiseen. Näin ollen sosiaaliturvamaksujen suuruus sinänsä vaikuttaa ratkaisevalla tavalla eläkejärjestelmän rahoituksen vakauteen ja yleisemmin euroalueen kansainväliseen kilpailukykyyn. Koska työttömyysaste on useimmissa jäsenvaltioissa suuri, eläkejärjestelmien keskipitkän ja pitkän aikavälin rahoitustarvetta ei pidä pyrkiä täyttämään nostamalla maksuja enää nykyisestään.

Usein on myös esitetty, että väestön ikääntymisen johtaa työn tuottavuuden laskuun, koska iäkkäämmät työntekijät ovat vähemmän liikkuvia ja

joustavia kuin nuoremmat. Tämä heikentää talouskasvun edellytyksiä, ja lisäksi taloudellinen tuotos supistuu, koska ikääntyvässä yhteiskunnassa työvoima vähenee. Toisaalta tätä haitallista vaikutusta mahdollisesti jossain määrin kompensoi iäkkäämpien työntekijöiden työhistoriansa aikana hankkima kokemus.

Kaiken kaikkiaan väestön ikääntymisestä voi aiheutua monimutkaisia ja mahdollisesti epäedullisia taloudellisia seurauksia, varsinkin kun tarkastellaan laajoja rahastoimattomia eläkejärjestelmiä. Julkisen talouden ja kokonaistalouden tulevista trendeistä laadituissa simulaatioissa, joissa yleisenä lähtökohtana on yleinen tasapaino ja joissa otetaan huomioon väestön ikääntymisen monenlaiset vaikutukset sekä taloudellisten muuttujien keskinäiset yhteydet, on päädytty siihen, että nykyisen politiikan jatkaminen johtaa huomattavaan tuotannon supistumiseen koko EU:n alueella seuraavien 50 vuoden aikana. Väestön ikääntymisen hidastaisi merkittävästi vuotuista BKT:n kasvuvahtia ja vaikuttaisi haitallisesti EU:n kansainväliseen kilpailukykyyn sekä sen asukkaiden elintaloon. Tällainen kehitys lisäisi tuntuvasti välittömiä taloudellisia rasitteita, joita väestön ikääntymisen jo nykyisin aiheuttaa julkiselle taloudelle ja finanssipolitiikan kestävyydelle. Hidastuva talouskasvu ja reaalikorkojen nousu pitkällä aikavälillä pahentaisivat olennaisesti eläkejärjestelmien ennakoituja rahoitusongelmia. Näin ollen jäsenvaltioiden on syytä ottaa välittömästi huomioon kasvavien eläkemenojen vaikutukset julkiseen talouteen ja tarjottava pääomanmuodostusta ja työllisyyttä edistäviä kannustimia.

2 Eläkeuudistukset

Tulevat väestön ikääntymistä koskevat ongelmat ovat määrällisiltä vaikutuksiltaan ennennäkemättömiä. Tietoisuus tähän kehitykseen liittyvistä julkisen talouden ja kokonaistalouden riskeistä on synnyttänyt keskustelua tulonsiirtojärjestelmien rakenteesta ja johtanut monissa maissa eläkeuudistusten asteittaiseen toteuttamiseen. Jotkin jäsenvaltiot ovat jo aiemmin lujittaneet järjestelmiensä rahoitus pohjaa. On kuitenkin käynyt selväksi, että nyt on tarpeen tehdä eläkejär-

jestelmiin huomattavia lisätarkistuksia ja toteuttaa uudistuksia myös muilla julkisen talouden osaluilla. Ilman tällaisia uudistuksia eläkemaksujen tuntuvat korotukset, julkisen velan voimakas kasvu tai etuuksien huomattavat leikkaukset tulevaisuudessa vaarantavat taloudellisen tehokkuuden ja uhkaavat sukupolvien välistä oikeudenmukaisuutta. Tarvittavien uudistusten lykkääminen johtaa tulevaisuudessa entistä järeämpiin toimenpiteisiin. Julkisessa keskustelussa on käsitelty laa-

jasti kahta eläkeuudistusmallia: (1) nykyisten eläkejärjestelmien etuuksien ja eläkemaksujen rakenteen uudistaminen (tätä kutsutaan usein ”parametriuudistukseksi”) ja (2) eläkejärjestelmien perusteellisempi muuttaminen rahastoiviksi järjestelmiksi, joissa tulevat etuudet perustuvat kertyneisiin varoihin (”systeemi-uudistus”). Päätöksentekijät ovat käytännössä usein ehdottaneet näiden kahden mallin yhdistelmiä.

Ennen kuin näitä kahta eläkeuudistusmallia tarkastellaan seikkaperäisemmin, on syytä korostaa, että uudistamalla julkisen sektorin yleistä rakennetta ja karsimalla julkisia kokonaismenoja on helpompi selviytyä keskipitkällä aikavälillä jyrkästi kasvavien eläkkeiden rahoittamisesta. Julkisen talouden tila sillä hetkellä, kun väestörakenteen muutos näkyy selvimmin, ratkaisee jäsenvaltion kyvyn reagoida tuleviin haasteisiin. Kun väestön ikääntymiseen liittyvät menot alkavat kasvaa dramaattisesti, kuten on ennustettu, maiden on vaikea noudattaa EU:n jäsenvaltioiden kesken soveltuvia finanssipolitiikkaa koskevia säädöksiä ja samalla olla riittävän joustavia reagoimaan suhdannemuutoksiin ja muihin odottamattomiin muutoksiin. Näin ollen jäsenvaltioiden kannattaa harjoittaa ennalta ehkäisevää politiikkaa eli pyrkiä vähentämään velkaa ja alijäämää nykyistä nopeammin. Monissa maissa on syytä kiireesti laajentaa julkisen talouden turvamarginaaleja kattamaan myös väestönkehitykseen liittyvät riskit. Nykyisen myönteisen talouskehityksen vallitessa tarvittavat toimenpiteet kannattaisi toteuttaa mahdollisimman pian.

Keskipitkän aikavälin työmarkkinakehitys on lisäksi keskeinen tekijä tarkasteltaessa väestön ikääntymiseen liittyviä, julkiseen talouteen ja kokonaistalouteen kohdistuvia rasitteita. Kuten edellä mainittiin, rahastoimattomassa tulonsiirtojärjestelmässä taloudellisten rasitteiden tulevan kasvun kannalta ratkaiseva ei ole ”demografinen” huoltosuhde vaan taloudellinen huoltosuhde (ts. eläkkeiden maksajat suhteessa eläkkeensaajiin). Jotta tuleviin haasteisiin voitaisiin vastata, on lisättävä työllisten osuutta väestöstä parantamalla työmarkkinoiden toimivuutta ja vähentämällä tekijöitä, jotka ehkäisevät työvoiman tarjontaa ja työntekijöiden palkkaamista.

Parametriuudistukset

Koska voimassa olevia eläkejärjestelyjä ei ole mahdollista muuttaa nopeasti, päätöksentekijät ovat usein päätyneet tekemään muutoksia voimassa olevien järjestelmien parametreihin. Suhteellisen pienet eläkemaksujen korotukset tai julkiset tulonsiirrot eläkejärjestelmään ovat yleensä riittäneet palauttamaan eläkejärjestelmien vakavaraisuuden rahoitusepätasapainon kasvaessa. Kun otetaan huomioon väestön ikääntymiseen liittyvien tulevien ongelmien laajuus, eläkejärjestelmiin on kuitenkin tarpeen tehdä tätä tuntuvoimampia muutoksia. Niistä käydään parhaillaan keskustelua monissa euroalueen maissa. Keskustelua käydään samaan aikaan kun taloudet globalisoituvat kovaa vauhtia. Nykyisten veronmaksajien kasvava vastustus ja verojärjestelmien välinen kansainvälinen kilpailu hillitsevät yhä enemmän jäsenvaltioiden pyrkimyksiä rahoittaa eläkeetuuksien tulevat korotukset veronkorotusten avulla. Siten keskeisenä teemana tehokkaasta eläkejärjestelmien parametriuudistuksesta käytävässä keskustelussa ovatkin erilaiset etuuksien pienentämistä koskevat vaihtoehdot, jotka on yleensä suunniteltu toteutettaviksi asteittain ja jotka vaikuttavat pääasiallisesti tuleviin eläkkeensaajiin. Etuuksien pienentämisen perusvaihtoehtoja ovat (1) tosiasiallisen keskimääräisen eläkeiän nostaminen, (2) eläkkeiden korvaussuhteen pienentäminen ja (3) eläkkeisiin sovellettavien indeksiehtojen muuttaminen. Yleisesti katsotaan tarpeelliseksi suhteellisen pitkä siirtymäaika, jona uudet järjestelyt tulevat voimaan kokonaisuudessaan. Tällöin työntekijät voivat vähitellen mukauttaa kulutus- ja säästösuunnitelmiaan ja korvata odotettujen vanhuuseläke-etuuksien menetyksen säästämällä työiässä enemmän.

Työntekijöiden eläkeiän korottamista perustellaan usein keskivertotyöntekijän pidentyneellä elinajanodotteella ja sillä, että työntekijöiden terveydentila perinteisessä eläkkeellejäänti-iässä on aiempaa parempi. Kun tavanomaiset eläkeiät aikoinaan määriteltiin, odotettu elin aika oli huomattavasti nykyistä tai tulevaisuudessa arvioitua lyhyempi. Lisäksi viime vuosikymmeninä keskivertotyöntekijät ovat houkuttelevien eläkekannustimien vuoksi jääneet eläkkeelle paljon ennen lakisääteistä eläkeikää. Julkisen talouden kannalta korkeampi eläkeikä on suotavaa, sillä sen ansios-

ta keskivertotyöntekijä maksaa eläkemaksuja useamman vuoden ajan ja toisaalta saa eläkettä lyhyemmän aikaa. Useat euroalueen maat ovat viime aikoina nostaneet tai ilmoittaneet nostavansa vaiheittain lakisääteistä eläkeikää. Monien arvioiden mukaan tosiasiallisen eläkeiän nostaminen viidellä vuodella lievittäisi olennaisesti eläkejärjestelmiin kohdistuvia tulevia taloudellisia rasitteita joissakin maissa.

Toinen usein käsitelty uudistusehdotus liittyy eläkkeiden keskimääräisen korvaussuhteen mukauttamiseen. Rahastoimattoman eläkejärjestelmän kattavuutta arvioitaessa keskeisiä seikkoja ovat niiden vuosien määrä, joka määritellään työntekijän työhistorian arviointijaksoksi, sekä tekijä, joka määrää, miten suureen eläkkeeseen arvioidut vuositulot oikeuttavat ("kertymisperuste"). Eläkkeiden keskimääräistä korvaussuhdetta voitaisiin mukauttaa muuttamalla kertymisperusteita tai nostamalla eläkeoikeuksien laskennassa käytettävien tulonhankkimisvuosien vähimmäismäärää. Tällaiset uudistukset vähentäisivät eläkejärjestelmien anteliaisuutta, jonka on usein katsottu monissa euroalueen maissa olevan liiallista, ja lisääisivät oikeudenmukaisuutta vakuutusmatematiikan näkökulmasta: maksetut eläkemaksut ja kertyvät eläkkeet vastaisivat paremmin toisiaan.

Eläkkeiden korvaussuhteeseen voidaan vaikuttaa myös muuttamalla eläkkeiden indeksiehtoja. Mikäli eläkkeet on sidottu palkkojen asemesta hintoihin, julkisessa taloudessa saavutetaan merkittäviä säästöjä. Jos kuitenkin oletetaan reaali-palkkojen nousevan ajan mittaan, tällaista indeksiehtoa sovellettaessa eläkkeensaajien suhteellinen tulokehitys työllisiin nähden heikkenee vähitellen. Kun eläkkeet sitä vastoin sidotaan ansiotasoindeksiin, eläkkeensaajat tulevat toimeen työntekijöitä paremmin, kun verot tai sosiaaliturvamaksut nousevat. Eräissä maissa, joissa eläkkeiden indeksiehtona käytetään palkkojen nousua, eläkkeet on sidottu bruttopalkkojen asemesta nettopalkkoihin. Tätä menettelyä on perusteltu lähinnä julkisen talouden säästöillä ja taloudellisen rasituksen jakautumisella tasaisemmin sukupolvien kesken. Myönteisiä taloudellisia vaikutuksia voidaan odottaa saatavan myös palkkojen indeksoinnin tilapäisellä keskeyttämisellä, joka joltaisi tämänhetkisten eläkkeensaajien eläkkeiden korvaussuhteen pysyvään pienenemiseen. Eräät

maat ovat viime aikoina muuttaneet tai ilmoittaneet muuttavansa eläkkeiden indeksointia määräaikaista.

Käynnistettyjen tai keskustelujen kohteena olleiden parametriuudistuksien epäiltiin aikoinaan useinkin olevan luonteeltaan tilapäisiä, ja sellaisiksi monet niistä itse asiassa ovat osoittautuneetkin. Niiden ei katsottu saavan sosiaaliturvaa pysyvästi vakaalle pohjalle, koska maksuja ja etuuksia voitiin myöhemmin taas muuttaa, mikäli taloudellinen tai poliittinen tilanne sitä edellytti. Eläkejärjestelmien tuntuvampaa muuttamista kannattavien mielestä parametriuudistusten vastustus on usein lähtöisin tästä uskottavuusongelmasta. Koska lisäksi on nähty, että laajan rahastoimattoman eläkejärjestelmän rahoittaminen ei ole kestävää nykyisen väestönkehityksen valossa, viime vuosikymmeninä on kannatettu laajasti lisärahoitusta tuleviin eläkkeisiin. Tällaiset muutokset merkitsivät systeemiudistusta parametriuudistuksen asemesta.

Systemiudistukset

Rahastoivissa eläkejärjestelmissä suoritettavat sosiaaliturvamaksut kartuttavat henkilökohtaisia eläketilejä, joihin yksityishenkilöillä on samanlaisia omistusoikeuksia kuin muihinkin yksityishenkilön hallussa oleviin varoihin. Maksuperusteisissa järjestelmissä sosiaaliturvamaksu on ennalta kiinnitetty, yleensä tietyksi osuudeksi palkkatulosta, ja eläke-etuudet puolestaan määräytyvät maksujen ja sijoitustuottojen mukaan. Tilille karttunut pääoma voidaan maksaa etuuden saajalle annuiteetti-eläkkeenä. Vakuutusmatemaattisesti tasapainoisessa järjestelmässä rahastoivaan järjestelmään suoritettavien maksujen taso määritellään siten, että kaikkien tulevien tulojen nykyarvo ja tulevien etuuksien nykyarvo ovat keskenään tasapainossa. Järjestelmään sisältyy oletuksia muun muassa eläkkeensaajien ja eläkemaksujen suorittajien lukumäärästä ja palkkojen noususta tulevaisuudessa. Tässä on merkittävä etu verrattuna rahastoimattomiin järjestelmiin: rahastoivassa järjestelmässä maksun suuruus on suhteessa tämänhetkisiin ja tuleviin tosiasiallisiin eläkekustannuksiin, kun taas rahastoimattoman järjestelmän tämänhetkiset maksut saattavat olla näihin eläkekustannuksiin nähden pahasti alimi-

toitettuja. Euroalueen maista Alankomaissa ja Suomessa huomattava osa vanhuuseläkejärjestelmistä on rahastoivia, kuten myös euroalueen ulkopuolisissa EU:n jäsenvaltioissa sekä teollisuusmaissa eri puolilla maailmaa.

Rahastoiduissa eläkkeissä voidaan erottaa kaksi yleistä tyyppiä, jotka tavallisesti esiintyvät yhdistelminä nykyisissä järjestelmissä: osittain rahastoidut eläkkeet ja kokonaan rahastoidut eläkkeet. Lisäksi rahastoivat järjestelmät voivat olla julkisen sektorin tai yksityisten yritysten ylläpitämiä, ja jäsenyys voi olla pakollinen tai vapaaehtoinen. Sosiaaliturvan osittaista rahastointia sovelletaan yleensä lakisääteisiin julkisiin järjestelmiin, ja se on otettu käyttöön joissakin euroalueen maissa. Lisäksi joissakin maissa on käytössä näennäisesti rahastoivia järjestelmiä. Näissä järjestelmissä eläkemaksut määräytyvät rahastoivan järjestelmän vaatimusten mukaisella tavalla eli ne ovat suuremmat kuin tämänhetkisten eläkkeiden maksamiseen tarvittava määrä. Eläkemaksuja ei kuitenkaan tosiasiallisesti sijoiteta rahoitusomaisuuteen, vaan ne kartuttavat julkisen sektorin tuloja, jolloin eläkejärjestelmään kertyneitä ylimääräisiä varoja voidaan käyttää velan lyhentämiseen. Näin säilytetään se rahastoivan järjestelmän ominaisuus, että sen eläkemaksut ovat suhteessa tuleviin eläkkeisiin, kuten edellä mainittiin.

Rahastoivissa järjestelmissä työntekijöiden eläkemaksujen ja odotettavissa olevien eläke-etuuksien välinen yhteys on suurempi kuin rahastoimattomissa järjestelmissä. Maksujen ja etuuksien välinen yhteys hämärtyy rahastoimattomissa järjestelmissä lähinnä siksi, että kyseisillä järjestelmillä on useita tulonjakoon vaikuttavia tehtäviä – usein myös vanhuuseläkkeisiin liittymättömiä tehtäviä, kuten työttömille suunnattujen tuloansiirtojen korvaaminen varhaiseläke-etuuksilla – eivätkä ne voi tarjota suoritetuille maksuille markkinakoron veroista tuottoa. Tämän vuoksi eläkkeiden rahastoinnin katsotaan vähentävän työmarkkinoiden vääristymiä, koska se luo vakuutusmatemaattisesti selkeän yhteyden maksujen ja etuuksien välille. On myös esitetty, että luvuttuja eläke-etuuksia vastaavan rahoitusomaisuuden hankkiminen on kustannuksiltaan edullisempaa kuin rahastoimattoman järjestelmän rahoitus. Tämän voidaan osoittaa pitävän yleensä paikkansa, jos reaalikorko on suurempi kuin tuot-

tavuuden kasvu ja väestönkasvu yhteensä eli jos talous on dynaamisesti tehokkaalla kasvu-uralla. Rahastoitujen eläkkeiden avulla voitaisiinkin paljolti välttää sosiaaliturvamaksujen lisäkorotukset ja eläke-etuuksien huomattavat pienennykset, joita nykyisten rahastoimattomien järjestelmien säilyttäminen edellyttää. Kun siirrytään entistä selkeämmin rahastoituihin eläkkeisiin, työmarkkinoita voitaisiin suojella kasvavien eläkekustannusten ja niihin liittyvien rahoitustarpeiden uusilta epäsuotuisilta vaikutuksilta. Tehokkuutta voitaisiin parantaa ja kustannussäästöjä saavuttaa niivomalla nykyistä enemmän yksityisyrityksiä eläkerahastojen hallinnointiin. Tämän ansiosta sosiaaliturva voitaisiin pitää erillään poliittisista paineista, jolloin se olisi vähemmän riippuvainen vaalikausista ja väestön näkökulmasta vakaampi.

Varojen aiempaa tehokkaampi kohdentaminen olisi lisäksi helpompaa rahastoivassa järjestelmässä, koska suurten eläkevarojen kertyminen edellyttäisi ja itse asiassa nopeuttaisi pääomamarkkinoiden suotuisaa kehitystä. Suurten eläkerahastojen perustaminen loisi merkittävää pääomamarkkinainstrumenttien kysyntää, ja on väitetty, että markkinoista tulisi tällöin aiempaa likvidimmät ja syvemmät. Lisäksi on esitetty, että rahastoitujen eläkkeiden ansiosta työntekijät pääsisivät nykyistä paremmin osallisiksi globalisaation mukanaan tuomista taloudellisista eduista, jolloin väestö suhtautuisi myönteisemmin pääomamarkkinoihin ja rahoitusomaisuudelle kertyviin tuottoihin. Rahastoihin järjestelmiin siirtymisen on myös usein väitetty lisäävän säästämistä kansallisella tasolla ja siten edistävän pitkän aikavälin talouskasvun mahdollisuuksia. Sukupolvien välisen kustannusten jakautumisen kannalta rahastoivaa järjestelmää pidetään oikeudenmukaisempaa kuin rahastoimatonta.

Rahastoihin eläkejärjestelmiin siirtymiseen liittyy kuitenkin muitakin tärkeitä näkökohtia. Ensimmäinen siirtyminen rahastoimattomasta rahastoivaan järjestelmään aiheuttaa ongelmia. Jos nykyiset työntekijät liittyisivät maksuperusteiseen eläkejärjestelmään, heidän suorittamansa maksut siirtyisivät heidän henkilökohtaisille eläketileilleen. Näin ollen julkisen sektorin olisi maksettava rahastoimattoman järjestelmän tämänhetkisten eläkkeensaajien saamiset voimatta turvautua työntekijöiden palkasta pidätettyihin veroihin.

Tämän seurauksena paljastuvat alijäämät toisivat eksplisiittisesti näkyviin rahastoimattomaan järjestelmään kertyneet epäsuorat velat.

Lisäksi pienituloisten työntekijöiden ei ehkä olisi mahdollista koota riittävästi eläkesäästöjä, jotta he voisivat säilyttää riittävän elintason eläkkeelle siirtyessään. Tätä keskeisempänä haittapuolena pidetään maksuperusteisen rahastoivan järjestelmän aiheuttamaa investointiriskiä eläkkeensaajille, sillä eläke-etuudet riippuvat suurelta osin kertyneiden varojen reaalituotosta, joka on epävarmaa. Näin ollen kertyneet eläkevarat eivät ehkä korvaisi menetettyjä työtuloja riittävässä määrin työntekijän tultua eläkeikään. Tällöin tarvitaan muita verovaroin rahoitettuja instrumentteja, joiden avulla tulojen uudelleenjakoon liittyvät tehtävät voidaan hoitaa.

Myös eräät muut rahastoivien järjestelmien oletetut edut on asetettu kyseenalaisiksi. Tavallisesti katsotaan, että rahastoimattoman järjestelmän rahoituspohja hupenee vähitellen maksujen suorittajien määrän vähetessä, mutta rahastoiva järjestelmä on myös periaatteessa riippuvainen väestön ikärakenteesta. Maksuperusteisessa rahastoivassa järjestelmässä eläkkeelle jääneet pyrkivät myymään kertyneet eläkesaamisensa työssä oleville. Koska työntekijöiden määrän oletetaan vähenevän, eläkkeensaajien varoihin kohdistuva kysyntä sekä varojen arvo ja niistä maksetut annuiteettieläkkeet saattavat vastaavasti pienentyä. Rahastoivien eläkejärjestelmien käyttöönottoa hankaloittaa lisäksi tarve sijoittaa huo-

mattavia yksityisiä säästöjä pääomamarkkinoille, mikä mahdollisesti alentaa rahoitusomaisuuden tuottoa. Tämä väite voidaan kuitenkin kyseenalaistaa toteamalla, että eläkevarat voidaan sijoittaa myös maihin, joissa pääoman tarve on suhteellisen suuri ja rahoitusomaisuuden tuotto suhteellisen hyvä, eli lähinnä siirtymätalouksiin ja kehittyviin talouksiin. Rahastoihin järjestelmiin pitäisi yleensä sisältyä mahdollisuus valita investointistrategiat, joilla saavutettaisiin suurin mahdollinen tuotto ilman kohtuuttomia riskejä, esimerkiksi hajauttamalla riski kansainvälisten arvopaperisalkkujen avulla. Nykyisissä järjestelmissä kansallinen lainsäädäntö usein rajoittaa tällaisten mahdollisuuksien käyttöä.

Erilaiset näkemykset voidaan tiivistää toteamalla, että nykyisin käytävässä keskustelussa jossain määrin suositaan rahastoitujen ja rahastoimattomien eläkejärjestelmien ominaisuuksien yhdistämistä, jolloin voidaan hyödyntää eri järjestelmien tarjoamia etuja ja hajauttaa suuri osa riskeistä. Usein on ehdotettu, että rahastoimattomien eläkejärjestelmien pitäisi maksaa vain kiinteämääräisiä peruseläkkeitä, joita täydennettäisiin aiemmista työtuloista riippuvilla lisäetuuksilla. Nämä täydentävät eläke-etuudet pitäisi maksaa yksityisestä tai julkisesta lakisääteisestä ”eläkepilarista” sekä vapaaehtoisesta yksityisestä ”eläkepilarista”. Tällainen kolmen pilarin malli on – maakohtaisine eroineen – otettu onnistuneesti käyttöön joissakin maissa, ja monissa muissa maissa siitä keskustellaan parhaillaan.

3 Päätelmät

Väestön ikääntyminen on todennäköisesti euroalueen finanssipolitiikan suurin ennakoitavissa oleva haaste tulevana vuosikymmeninä. Kun otetaan huomioon väestörakenteen muutoksen laajuus ja eläkemenojen suuri osuus julkisen talouden menoista, tulevien rahoitustarpeiden kattaminen edellyttää eläkeuudistusten toteuttamista ja julkisen talouden aiempaa laajempaa mukauttamista mahdollisimman pian. Jäsenvaltioiden eläkeuudistusten johtajatuksena pitäisi olla elä-

kejärjestelmien kestävyys pitkällä aikavälillä eikä lyhyen aikavälin rahoitustarpeiden tyydyttäminen. Useimmat euroalueen maat ovat lykänneet tarvittavien toimenpiteiden toteuttamista ja näyttävän sen vuoksi olevan huonosti valmistautuneita ennustettuun tulonsiirtojen nopeaan kasvuun. Lisäksi eräiden maiden julkinen velka on edelleen aivan liian suuri tai niiden rahoitusasemat eivät vielä ole vakaus- ja kasvusopimuksen mukaisia. Sopimuksen mukaan jäsenvaltioiden on

vähintään saatava rahoitusasemansa tasolle, joka mahdollistaa automaattisten vakauttajien täysimittaisen toiminnan koko suhdannevaiheen ajan alijäämän pysyessä alle 3 prosentissa BKT:stä. Tarvitaan kuitenkin laajempia turvamarginaaleja, joiden avulla voidaan varautua suhdannevaihtelujen ulkopuolisiin budjettiriskeihin. Jäsenvaltioiden on lähitulevaisuudessa kehitettävä tällaisia turvamarginaaleja vähentämällä alijäämää ja velkaa nykyistä nopeammin, jotta julkinen talous on riittävän vakaalla pohjalla, kun väestön ikääntymisen nopein vaihe on ohitettu. Lähivuosiksi ennustettu voimakas talouskasvu tarjoaa parhaan tilaisuuden tarvittavien toimenpiteiden toteuttamiseen.

Vaikka kokonaisuutena vakaa julkinen talous lievitteisikin väestön ikääntymisestä aiheutuvia taloudellisia rasitteita, tarvitaan myös muita tulonsiirtojärjestelmän uudistuksia. Korkean verotuk-

sen aiheuttamat EU:n työmarkkinoiden vääristymät sekä työvoiman tarjontaa ja kysyntää haittaavat tekijät on poistettava. Uudistuksilla on osoitettava selkeästi, että finanssipolitiikassa myönnetään asian kiireellisyys ja pyritään pitkällä aikavälillä kestäväan julkiseen talouteen eikä vain talouden epätasapainon korjaamiseen lyhyellä aikavälillä. Nykyisten järjestelmien kannalta tehokkaita ovat uudistukset, joilla mukautetaan lakisääteistä eläkeikää ja eläkkeiden korvaussuhdetta, mahdollisesti elinajanodotteen perusteella. Julkisen talouden kestävyttä voidaan edistää tiukentamalla julkisten rahastoimattomien järjestelmien eläke-etuuksien myöntämisperusteita sekä täydentämällä asteittain näitä järjestelmiä rahastoivilla elementeillä, joihin myös yksityinen sektori osallistuu. Eräät jäsenvaltiot ovat jo menestyksekkäästi harjoittaneet tällaista finanssipolitiikkaa.

Euroalueen tilastot

Sisällys

Tilastot

1	Rahapolitiikkatilastot	
1.1	Eurojärjestelmän konsolidoitu tase	4*
1.2	EKP:n korot	6*
1.3	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät	6*
1.4	Vähimmäisvarantotilastot	8*
1.5	Pankkijärjestelmän likviditeettiasema	9*
2	Euroalueen rahatalous	
2.1	Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase	10*
2.2	Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)	11*
2.3	Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä)	12*
2.4	Raha-aggregaatit	14*
2.5	Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan	17*
2.6	Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan	18*
2.7	Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät	19*
2.8	Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain	20*
3	Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot	
3.1	Rahamarkkinakorot	22*
3.2	Valtion lainojen tuotot	23*
3.3	Osakeindeksit	24*
3.4	Pankkien luotto- ja talletuskorot	25*
3.5	Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan	26*
3.6	Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan	28*
4	YKHI ja euroalueen muut hinnat	
4.1	Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi	34*
4.2	Muut hinnat ja kustannukset	35*
5	Euroalueen reaalityö	
5.1	Kansantalouden tilinpito	36*
5.2	Muita keskeisiä reaalityön tilastoja	38*
5.3	Suhdannekyselyt	39*
5.4	Työmarkkinat	40*
6	Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus	41*
7	Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa	42*
8	Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)	
8.1	Maksutase	44*
8.2	Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot	45*
8.3	Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset	46*
8.4	Maksutase: suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset	47*
8.5	Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto	48*
8.6	Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto	50*
9	Euroalueen ulkomaankauppa	52*
10	Valuuttakurssit	56*
11	Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa	58*
12	Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella	
12.1	Taloudellinen kehitys	59*
12.2	Säästäminen, investoinnit ja rahoitus	60*

Tekninen huomautus 61*

Yleistä 63*

I Rahapolitiikkatilastot

Taulukko I.1

Eurojärjestelmän konsolidoitu tase

(miljoonaa euroa)

1. Vastaavaa

		Kulta ja kultasaamiset	Valuuttamääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Valuuttamääräiset saamiset euroalueelta	Euromääräiset saamiset euroalueen ulkopuolelta	Euromääräiset luotot			
						Perusrahoitus- operaatiot	Pitempiaikaiset rahoitus- operaatiot	Käänteiset hienosäätö- operaatiot	
		1	2	3	4	5	6	7	8
2000 helmi	4.	116 248	257 465	15 278	4 505	202 290	131 113	69 996	0
	11.	116 071	257 133	15 969	4 602	199 257	128 096	69 996	0
	18.	116 000	256 516	15 419	4 801	196 077	125 052	69 996	0
	25.	115 946	255 627	15 454	4 716	193 309	121 956	69 996	0
maalis	3.	115 945	254 584	16 076	4 658	218 321	152 003	64 998	0
	10.	115 945	254 985	15 547	4 466	201 929	136 101	64 998	0
	17.	115 945	256 714	15 276	4 632	197 820	132 022	64 996	0
	24.	115 945	255 508	15 455	4 149	202 874	137 008	64 996	0
	31.	115 676	267 136	16 938	4 131	201 733	140 871	60 000	0
huhti	7.	115 677	267 192	16 746	4 616	197 546	136 770	60 000	0
	14.	115 677	267 972	16 706	4 564	190 999	129 864	60 000	0
	21.	115 677	267 366	17 335	4 829	201 782	140 115	60 000	0
	28.	115 677	267 406	17 349	4 833	209 911	147 156	59 999	0
touko	5.	115 677	266 475	17 500	4 834	214 169	152 812	59 999	0
	12.	115 677	264 161	18 202	4 680	196 865	135 608	59 999	0
	19.	115 677	270 555	17 825	4 988	198 601	137 533	59 999	0
	26.	115 677	267 485	17 556	4 988	205 413	144 080	59 995	0
kesä	2.	115 677	265 353	19 344	4 850	201 957	140 340	59 905	0
	9.	115 677	264 791	18 333	4 722	198 214	136 728	59 905	0
	16.	115 677	264 177	18 138	4 717	204 375	142 783	59 905	0
	23.	115 677	263 531	18 262	4 529	206 453	142 020	59 905	0
	30.	121 188	263 926	18 325	4 130	234 528	172 961	59 907	0

2. Vastattavaa

		Liikkeessä olevat setelit	Euromääräiset velat euroalueen rahoitus- sektorille	RTGS-tilit (ml. vähimmäisvarantotalletukset)	Talletusmahdollisuus	Määräaikais- talletukset	Käänteiset hienosäätö- operaatiot	Vakuuksien muutos- pyyntöihin liittyvät talletukset	Liikkeeseen lasketut sijoitus- todistukset
2000 helmi	4.	349 983	108 021	107 970	32	0	0	19	7 876
	11.	348 690	107 672	107 624	29	0	0	19	7 876
	18.	346 113	109 479	109 386	68	0	0	25	7 876
	25.	345 046	95 549	95 429	97	0	0	23	7 876
maalis	3.	349 733	122 882	122 828	39	0	0	15	7 876
	10.	349 984	105 429	105 367	46	0	0	16	7 876
	17.	347 725	106 159	105 799	343	0	0	17	7 876
	24.	345 861	103 195	102 997	182	0	0	16	7 876
	31.	347 917	111 151	110 076	1 075	0	0	0	6 265
huhti	7.	351 026	112 258	112 229	29	0	0	0	6 265
	14.	351 012	101 179	101 157	22	0	0	0	6 265
	21.	355 714	113 857	109 440	4 416	0	0	1	6 265
	28.	354 266	111 871	101 478	10 371	0	0	22	6 265
touko	5.	355 893	122 195	122 129	41	0	0	25	6 265
	12.	354 655	104 640	104 335	291	0	0	14	6 265
	19.	352 117	118 570	118 401	150	0	0	19	6 265
	26.	350 858	115 949	115 908	26	0	0	15	6 265
kesä	2.	355 498	114 669	114 637	25	0	0	7	6 265
	9.	357 130	109 696	109 665	25	0	0	6	6 265
	16.	354 702	116 117	116 072	33	0	0	12	6 265
	23.	353 587	109 841	108 429	1 400	0	0	12	6 265
	30.	355 726	120 417	120 316	91	0	0	10	6 265

Lähde: EKP.

Käänteiset rakenteelliset operaatiot	Maksuvalmiusluotot	Vakuuksien muutospyyntöihin liittyvät luotot	Muut luotot	Euromääräiset arvopaperit euroalueelta	Euromääräiset saamiset julkis-yhteisöiltä	Muut saamiset	Yhteensä		
				13	14	15	16		
9	10	11	12	13	14	15	16		
0	18	110	1 053	24 363	59 255	83 072	762 476	2000 helmi	4.
0	135	76	954	24 205	59 255	82 933	759 425		11.
0	48	30	951	24 071	59 255	83 715	755 854		18.
0	21	84	1 252	24 576	59 255	83 324	752 207		25.
0	402	96	822	24 850	59 021	84 194	777 649	maalis	3.
0	67	97	666	24 916	59 021	83 180	759 989		10.
0	30	92	680	24 695	59 021	83 085	757 188		17.
0	24	114	732	25 208	59 021	83 018	761 178		24.
0	62	69	731	25 309	59 021	84 477	774 421		31.
0	132	67	577	24 954	59 021	84 676	770 428	huhti	7.
0	289	76	770	25 034	59 021	85 629	765 602		14.
0	430	60	1 177	24 944	59 021	86 251	777 205		21.
0	1 573	29	1 154	24 937	59 021	83 828	782 962		28.
0	144	32	1 182	25 347	59 032	83 446	786 480	touko	5.
0	92	35	1 131	25 225	59 032	84 232	768 074		12.
0	135	30	904	25 103	59 026	84 128	775 903		19.
0	193	41	1 104	25 191	59 026	83 886	779 222		26.
0	330	81	1 301	25 030	59 026	83 657	774 894	kesä	2.
0	163	56	1 362	25 163	59 026	84 056	769 982		9.
0	80	49	1 558	24 852	58 986	83 897	774 819		16.
0	3 050	53	1 425	25 171	58 986	84 159	776 768		23.
0	145	89	1 426	25 086	58 986	86 299	812 468		30.

Euro-määräiset velat muille euroalueella oleville	Euro-määräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Valuuttamääräiset velat euroalueelle	Valuuttamääräiset velat euroalueen ulkopuolelle	Myönnettyjen erityisnosto-oikeuksien vastaerä	Muut velat	Arvonmuutos-tili	Pääoma ja rahastot	Yhteensä		
								13	14	15
9	10	11	12	13	14	15	16	17		
50 717	7 030	999	14 477	6 531	55 919	107 483	53 440	762 476	2000 helmi	4.
50 813	6 912	1 046	13 138	6 531	55 150	107 379	54 218	759 425		11.
48 627	7 062	823	11 923	6 531	55 822	107 379	54 219	755 854		18.
60 837	7 792	770	10 520	6 531	55 663	107 379	54 244	752 207		25.
55 238	6 998	807	10 082	6 531	55 879	107 379	54 244	777 649	maalis	3.
54 599	7 076	805	9 877	6 531	56 159	107 379	54 274	759 989		10.
51 599	6 899	882	11 340	6 531	56 554	107 357	54 266	757 188		17.
61 001	7 135	884	9 624	6 532	57 476	107 357	54 237	761 178		24.
52 334	7 001	933	9 924	6 762	59 864	118 011	54 259	774 421		31.
46 811	7 545	900	11 285	6 762	54 965	118 008	54 603	770 428	huhti	7.
51 133	7 086	884	13 039	6 763	55 630	118 007	54 604	765 602		14.
45 684	7 323	958	13 035	6 763	54 995	118 007	54 604	777 205		21.
53 831	7 694	816	13 523	6 763	55 321	118 007	54 605	782 962		28.
45 523	7 357	805	13 271	6 763	55 739	118 007	54 662	786 480	touko	5.
46 144	7 120	915	12 361	6 763	56 541	118 007	54 663	768 074		12.
37 673	7 158	921	17 910	6 763	55 540	118 007	54 979	775 903		19.
47 699	7 269	840	14 723	6 763	55 869	118 007	54 980	779 222		26.
40 153	7 242	842	14 362	6 763	56 112	118 007	54 981	774 894	kesä	2.
39 480	7 842	817	13 204	6 763	55 664	118 007	55 114	769 982		9.
41 339	7 081	815	12 578	6 763	56 037	118 007	55 115	774 819		16.
50 836	7 131	819	12 281	6 763	56 123	118 007	55 115	776 768		23.
65 224	7 305	814	13 272	6 691	60 749	120 893	55 112	812 468		30.

Taulukko 1.2

EKP:n korot

(koroko vuotuisina prosentteina, muutokset prosenttiyksikköinä)

Voimassa alkaen ¹⁾	Talletusmahdollisuus		Perusrahoitusoperaatiot			Maksuvalmiusluotto		
			Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat	Muutos	Korko	Muutos	
	Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Korko	Korko				
	1	2	3	4	5	6	7	
1999 tammi	1.	2,00	-	3,00	-	-	4,50	-
	4. ²⁾	2,75	0,75	3,00	-	...	3,25	-1,25
	22.	2,00	-0,75	3,00	-	...	4,50	1,25
huhti	9.	1,50	-0,50	2,50	-	-0,50	3,50	-1,00
marras	5.	2,00	0,50	3,00	-	0,50	4,00	0,50
2000 helmi	4.	2,25	0,25	3,25	-	0,25	4,25	0,25
maalis	17.	2,50	0,25	3,50	-	0,25	4,50	0,25
huhti	28.	2,75	0,25	3,75	-	0,25	4,75	0,25
kesä	9.	3,25	0,50	4,25	-	0,50	5,25	0,50
	28. ³⁾	3,25	...	-	4,25	...	5,25	...

Lähde: EKP.

- Päiväys viittaa talletuskorkoon ja maksuvalmiusluoton korkoon. Perusrahoitusoperaatioiden koronmuutokset ovat voimassa ensimmäisestä päivämäärästä seuranneesta operaatiosta alkaen, ellei toisin mainita.
- EKP ilmoitti 22. joulukuuta 1998, että maksuvalmiusluoton koron ja talletuskoron välillä sovelletaan poikkeuksellisesti 4.–21.1.1999 kapeaa 10 peruspisteen korkoputkea. Tämän järjestelyn tarkoituksena on helpottaa markkinaosapuolten sopeutumista uuteen regimiin.
- EKP ilmoitti 8. kesäkuuta 2000, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina. Korkotarjousten alaraja tarkoittaa alinta korkoa, jolla vastapuolet voivat tehdä tarjouksia.

Taulukko 1.3

Eurojärjestelmän rahapolittiset operaatiot, huutokaupoissa hyväksytyt määrät¹⁾

(määrät miljoonaa euroa, korot vuotuisia korkoa)

1. Perusrahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat			Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteä korko	Korkotarjousten alaraja	Marginaalikorko	Painotettu keskikorko	
1	2	3	4	5	6	7	
2000 tammi	12.	914 566	35 000	3,00	-	-	14
	19.	1 145 548	77 000	3,00	-	-	14
	26.	1 520 993	69 000	3,00	-	-	14
helmi	2.	3 012 630	62 000	3,00	-	-	14
	9.	1 036 648	66 000	3,25	-	-	14
	16.	1 022 832	59 000	3,25	-	-	14
	23.	2 126 309	63 000	3,25	-	-	14
maalis	1.	2 901 133	89 000	3,25	-	-	14
	8.	1 627 522	47 000	3,25	-	-	14
	15.	4 165 993	85 000	3,25	-	-	14
	22.	1 661 995	52 000	3,50	-	-	14
	29.	3 022 435	89 000	3,50	-	-	14
huhti	5.	2 869 408	48 000	3,50	-	-	14
	12.	4 290 278	82 000	3,50	-	-	15
	19.	4 277 306	58 000	3,50	-	-	15
	27.	5 492 939	89 000	3,50	-	-	13
touko	4.	4 624 944	64 000	3,75	-	-	13
	10.	6 352 776	72 000	3,75	-	-	14
	17.	6 574 441	66 000	3,75	-	-	14
	24.	7 057 234	78 000	3,75	-	-	14
	31.	7 127 001	62 000	3,75	-	-	15
kesä	7.	8 491 195	75 000	3,75	-	-	14
	15.	3 544 808	68 000	4,25	-	-	13
	21.	1 867 673	74 000	4,25	-	-	14
	28. ²⁾	201 612	99 000	-	4,25	4,29	4,32
heinä	5.	171 848	58 000	-	4,25	4,29	4,30

Lähde: EKP.

- Esitetyt summat voivat hieman poiketa taulukossa 1.1 (vastaavaa) esitetyistä (sarakkeet 6–8) likviditeetin jaon yhteydessä suorittamattomien maksujen vuoksi.
- Ks. taulukon 1.2 alaviite 3. Marginaalikorko tarkoittaa alinta korkoa, jolla likviditeettiä jaettiin.

2. Pitempiaikaiset rahoitusoperaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
			Kiinteä korko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6
1999 tammi 14.	79 846	15 000	-	3,13	-	42
14.	39 343	15 000	-	3,10	-	70
14.	46 152	15 000	-	3,08	-	105
helmi 25.	77 300	15 000	-	3,04	-	91
maalis 25.	53 659	15 000	-	2,96	2,97	98
huhti 29.	66 911	15 000	-	2,53	2,54	91
touko 27.	72 294	15 000	-	2,53	2,54	91
heinä 1.	76 284	15 000	-	2,63	2,64	91
29.	64 973	15 000	-	2,65	2,66	91
elo 26.	52 416	15 000	-	2,65	2,66	91
syys 30.	41 443	15 000	-	2,66	2,67	84
loka 28.	74 430	25 000	-	3,19	3,42	91
marras 25.	74 988	25 000	-	3,18	3,27	98
joulu 23.	91 088	25 000	-	3,26	3,29	98
2000 tammi 27.	87 052	20 000	-	3,28	3,30	91
maalis 2.	72 960	20 000	-	3,60	3,61	91
30.	74 929	20 000	-	3,78	3,80	91
huhti 27.	64 094	20 000	-	4,00	4,01	91
kesä 1.	64 317	20 000	-	4,40	4,42	91
29.	41 833	20 000	-	4,49	4,52	91

3. Muut huutokauppoina toteutetut operaatiot

Huutokaupan maksujen suorituspäivä	Operaation tyyppi	Tehdyt tarjoukset (määrä)	Hyväksytyt tarjoukset (määrä)	Kiinteäkorkoiset huutokaupat	Vaihtuvakorkoiset huutokaupat		Operaation kesto [...] päivää
				Kiinteä korko	Marginaalikorko ³⁾	Painotettu keskikorko	
	1	2	3	4	5	6	7
2000 tammi 5.	Määräaikaistalletusten kerääminen	14 420	14 420	-	3,00	3,00	7
kesä 21.	Käänteisoperaatio	18 845	7 000	-	4,26	4,28	1

3) Ks. alaviite 2.

Taulukko 1.4

Vähimmäisvarantotilastot

1. Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten varantopohja^{1), 2)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopussa)

Varantopohja	Yhteensä	Velat, joihin sovelletaan 2 prosentin velvoitetta			Velat, joihin sovelletaan 0 prosentin velvoitetta			
		Talletukset (yön yli, enintään 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Enintään 2 vuoden velkapaperit	Rahamarkkina- paperit	Talletukset (yli 2 vuoden määräaika ja irtisanomisaika)	Repot	Yli 2 vuoden velkapaperit	
	1	2	3	4	5	6	7	
1999	touko	8 797,6	4 867,1	101,1	158,7	1 130,8	541,0	1 999,0
	kesä	8 857,3	4 916,6	106,3	152,0	1 145,5	517,6	2 019,3
	heinä	8 848,9	4 895,7	109,2	155,5	1 153,5	513,8	2 021,2
	elo	8 856,3	4 893,0	113,2	165,4	1 164,9	484,8	2 035,0
	syys	8 969,1	4 912,7	120,6	170,0	1 166,5	537,2	2 062,1
	loka	9 083,7	4 967,3	129,0	178,5	1 180,3	554,2	2 074,5
	marras	9 295,2	5 079,6	135,9	202,9	1 193,3	562,6	2 121,0
	joulu	9 187,4	5 123,4	113,5	169,3	1 204,9	503,5	2 072,8
2000	tammi	9 265,7	5 164,6	108,0	156,8	1 210,3	547,9	2 078,2
	helmi	9 338,9	5 189,6	114,5	164,5	1 220,7	553,1	2 096,4
	maalis	9 490,8	5 306,7	117,1	174,9	1 231,3	543,8	2 116,9
	huhti	9 629,4	5 411,5	116,7	174,7	1 243,2	537,5	2 145,9
	touko ^(p)	9 636,9	5 386,6	118,4	188,4	1 242,0	540,0	2 161,6

Lähde: EKP.

- 1) Luottolaitosten velkoja muille EKP:n vähimmäisvarantovelvoitteen alaisille luottolaitoksille, EKP:lle tai kansallisille keskuspankeille ei sisällytetä varantopohjaan. Jos luottolaitos ei pysty osoittamaan liikkeeseen laskemiensa edellä mainittujen euroalueen laitosten hallussa olevien enintään kahden vuoden velkapaperien ja rahamarkkinapaperien määrää, se voi tehdä varantopohjaansa näistä veloista prosentti vähennyksen. Varantopohjaan sovellettava vähennys oli 10 % marraskuuhun 1999 saakka, sen jälkeen 30 %.
- 2) Pitoajanjakso alkavat kunkin kuukauden 24. päivänä ja päättyvät seuraavan kuukauden 23. päivänä. Varantovelvoite lasketaan edeltävän kuukauden lopun varantopohjan perusteella.

2. Varantojen pito¹⁾

(miljardia euroa, korko vuotuisena prosenttina)

Varantojen pitoajanjakso päättyy	Vaaditut varantotalletukset ²⁾	Toteutuneet varantotalletukset ³⁾	Varantovelvoitteen ylittävät talletukset ⁴⁾	Varantovaje ⁵⁾	Vähimmäisvarantojen korko, % ⁶⁾	
	1	2	3	4	5	
1999	heinä	102,0	102,7	0,8	0,0	2,50
	elo	102,8	103,5	0,6	0,0	2,50
	syys	102,6	103,0	0,5	0,0	2,50
	loka	102,8	103,3	0,6	0,0	2,50
	marras	103,4	104,0	0,5	0,0	2,73
	joulu	104,9	105,4	0,5	0,0	3,00
2000	tammi	107,7	108,5	0,8	0,0	3,00
	helmi	107,5	107,9	0,4	0,0	3,12
	maalis	108,0	108,4	0,5	0,0	3,27
	huhti	108,7	109,5	0,8	0,0	3,50
	touko	111,3	111,8	0,5	0,0	3,67
	kesä	113,4	113,9	0,5	0,0	3,90
	heinä ^(p)	113,3	-	-	-	-

Lähde: EKP.

- 1) Tässä taulukossa ilmoitetaan päättyneiden pitoajanjaksojen täydelliset tiedot ja nykyisen pitoajanjakson varantovelvoitteet.
- 2) Kunkin luottolaitoksen varantovelvoitteen määrä lasketaan varantopohjana olevista veloista niiden velvoiteprosenttien mukaan, joita sovelletaan kunkin velkaerään. Velat lasketaan kuukauden lopun tasetietojen mukaan. Jokainen luottolaitos saa tehdä 100 000 euron suuruisen kättäsummavähennyksen varantovelvoitteestaan. Euroalueen varantovelvoitteet lasketaan yhteen.
- 3) Vähimmäisvarantovelvoitteen alaisten luottolaitosten yhteenlasketut keskimääräiset päivittäiset varantotalletukset varantotilillä pitoajanjakson aikana.
- 4) Keskimääräiset varantovelvoitteen ylittävät toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka ovat täyttäneet varantovelvoitteen.
- 5) Keskimääräiset varantovelvoitteen alittavat toteutuneet varantotalletukset pitoajanjakson aikana laskettuna niiden luottolaitosten perusteella, jotka eivät ole täyttäneet varantovelvoitetta.
- 6) EKP:n (kalenteripäivien määrällä painotettu) eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatioiden keskimääräinen korko pitoajanjakson aikana (ks. taulukko 1.3).

Taulukko 1.5

Pankkijärjestelmän likvideettiasema¹⁾

(miljardia euroa; jakson päivittäisten arvojen keskiarvoja)

Pitoajanjakso päättyy	Likvideettiä lisäävät tekijät					Likvideettiä vähentävät tekijät					Luotto- laitosten sekkitiilit ⁴⁾	Perusraha (keskus- pankki- raha) ⁵⁾				
	Eurojärjestelmän rahapoliittiset operaatiot					Talletus- mahdol- lisuus	Muut likvideettiä vähentävät operaatiot ²⁾	Liikkeessä olevat setelit	Valtioiden tilit euro- järjestel- mässä	Muut tekijät (netto) ³⁾						
	Eurojär- jestelmän kulta- ja valuutta- saamiset (netto)	Perus- rahoitus- operaatiot	Pitempi- aikaiset rahoitus- operaatiot	Maksu- valmius- luotto	Muut likvideettiä lisäävät ²⁾ operaatiot								1	2	3	4
1999	helmi	328,2	104,6	34,2	3,8	30,2	1,3	0,2	329,3	41,0	28,9	100,3	430,9			
	maalis	323,6	136,4	45,0	0,4	0,0	1,4	0,0	326,9	49,8	25,0	102,2	430,5			
	huhti	338,4	130,1	45,0	0,7	0,0	0,3	0,0	331,0	42,9	39,0	101,1	432,3			
	touko	342,5	121,6	45,0	0,8	0,0	0,4	0,0	333,9	36,3	38,0	101,2	435,5			
	kesä	339,8	132,0	45,0	0,4	0,0	0,6	0,0	337,0	40,4	37,2	101,9	439,6			
	heinä	342,4	143,1	45,0	0,4	0,0	0,5	0,0	342,1	45,7	39,5	102,9	445,6			
	elo	343,2	150,1	45,0	0,5	0,0	1,0	0,0	344,8	47,3	42,1	103,6	449,4			
	syys	343,5	150,4	45,0	0,2	0,0	0,7	0,0	342,1	51,4	41,6	103,2	446,0			
	loka	349,7	143,0	45,0	0,3	0,0	0,6	0,0	342,5	45,4	45,9	103,5	446,7			
	marras	351,8	140,5	53,7	0,3	0,0	0,4	0,0	343,1	51,5	47,3	104,2	447,6			
	joulu	351,7	150,4	65,0	0,3	0,0	1,0	0,0	354,3	59,0	47,5	105,6	460,8			
2000	tammi	362,3	138,5	75,0	1,9	0,0	0,5	3,3	363,0	41,0	61,2	108,7	472,3			
	helmi	367,8	130,9	70,5	0,1	0,0	0,2	0,0	347,6	49,2	64,2	108,1	455,9			
	maalis	369,2	136,1	66,2	0,2	0,0	0,3	0,0	347,6	51,7	63,5	108,6	456,4			
	huhti	377,1	136,7	61,0	0,2	0,0	0,9	0,0	349,7	45,6	69,1	109,7	460,3			
	touko	378,8	142,6	60,0	0,4	0,0	2,3	0,0	353,8	41,9	71,8	112,0	468,2			
	kesä	378,1	140,9	59,9	0,3	0,2	0,8	0,0	354,1	38,3	72,1	114,2	469,1			

Lähde: EKP.

- 1) Pankkijärjestelmän likvideettiasema määritellään euroalueen luottolaitosten eurojärjestelmään kuuluvissa keskuspankeissa pitämien sekkitiili-saldojen yhteissummana. Summat johdetaan eurojärjestelmän konsolidoidusta taseesta.
- 2) Sisältää kansallisten keskuspankkien EMU:n toisessa vaiheessa tekemät rahapoliittiset operaatiot, joiden eräänäytminen ajoittuu kolmanteen vaiheeseen.
- 3) Eurojärjestelmän konsolidoidun taseen muut erät.
- 4) Likvideettiä lisäävien (erät 1–5) ja likvideettiä vähentävien erien (erät 6–10) erotus.
- 5) Talletusmahdollisuuden (erä 6), liikkeessä olevien setelien (erä 8) ja sekkitiilien (erä 11) summa.

2 Euroalueen rahatalous

Taulukko 2.1

Eurojärjestelmän yhteenlaskettu tase ¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihteluista puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Yhteensä														
	Lainat euro-alueelle	Raha-laitoksille	Julkis-yhteisöille	Muulle	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Raha-laitosten	Julkis-yhteisöjen	Muiden	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Raha-laitosten	Muiden	Ulkomaiset saamiset ²⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	15
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1997	237,2	215,5	21,1	0,6	114,0	0,7	111,8	1,5	2,9	0,5	2,4	324,1	7,0	51,6	736,7
1998															
II	293,4	272,1	21,1	0,2	105,4	4,8	99,7	0,8	3,2	0,6	2,6	337,2	7,8	47,9	794,9
III	302,8	281,5	21,1	0,2	82,7	1,0	81,0	0,7	4,8	2,0	2,8	329,4	8,0	50,0	777,6
IV	225,2	204,6	20,4	0,1	87,8	1,1	86,2	0,5	5,5	1,8	3,7	322,3	7,9	49,3	698,0
1999															
I	608,5	587,9	20,4	0,2	94,0	1,5	91,9	0,6	8,1	4,0	4,1	426,0	9,3	52,2	1 198,3
1999															
touko	481,1	460,5	20,4	0,2	93,1	1,6	90,8	0,7	8,2	4,0	4,2	387,6	9,6	51,1	1 030,9
kesä	788,8	768,3	20,4	0,2	92,4	1,5	90,0	0,9	8,7	4,4	4,3	499,4	9,7	47,1	1 446,1
heinä	755,2	734,7	20,4	0,2	92,3	1,5	89,9	0,9	8,7	4,4	4,3	452,0	9,8	51,6	1 369,8
elo	530,8	510,2	20,4	0,2	91,9	1,1	90,0	0,7	8,8	4,4	4,4	423,0	9,9	52,8	1 117,1
syys	456,9	436,3	20,4	0,2	92,4	1,4	89,9	1,1	8,7	4,3	4,4	427,9	9,8	47,9	1 043,7
loka	567,0	546,4	20,4	0,2	92,4	1,9	89,4	1,2	8,6	4,3	4,3	432,6	9,9	53,9	1 164,3
marras	508,4	487,8	20,4	0,2	92,6	2,1	89,4	1,1	8,8	4,2	4,6	410,3	9,9	56,0	1 086,1
joulu	442,3	422,1	19,7	0,5	89,1	1,9	86,1	1,1	14,1	4,3	9,8	400,6	9,9	55,8	1 011,9
2000															
tamm	463,6	443,3	19,8	0,6	90,3	1,7	87,6	1,0	14,2	4,4	9,8	424,3	9,9	52,1	1 054,4
helm	382,2	361,8	19,8	0,6	93,2	1,8	90,4	1,0	14,2	4,3	9,8	417,5	9,8	52,2	969,0
maal	443,2	424,3	18,4	0,5	96,2	2,4	92,7	1,1	14,4	4,3	10,1	439,1	9,8	48,6	1 051,3
huht	465,5	446,6	18,4	0,5	96,7	2,6	93,0	1,1	14,4	4,3	10,1	438,0	9,9	51,1	1 075,5
touko ^(p)	469,2	450,3	18,4	0,5	97,2	2,8	93,2	1,2	14,4	4,4	10,1	441,8	10,0	51,6	1 084,2

2. Velat

	Yhteensä										
	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Raha-laitosten	Valtion	Muiden julkis-yhteisöjen/muiden	Raha-markkina-paperit	Liikkeeseen lasketut velka-paperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulkomaiset velat ²⁾	Muut velat	11
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1997	354,9	147,0	91,9	51,7	3,4	13,4	14,8	106,0	33,4	67,2	736,7
1998											
II	345,5	217,8	159,1	53,4	5,3	14,4	13,3	114,3	27,2	62,5	794,9
III	341,5	211,8	140,2	66,4	5,2	11,9	12,0	109,6	23,2	67,6	777,6
IV	359,1	152,0	94,2	54,4	3,5	8,5	5,3	97,1	18,6	57,4	698,0
1999											
I	348,3	549,5	486,6	54,4	8,5	4,9	5,3	138,0	97,9	54,5	1 198,3
1999											
touko	353,0	419,7	369,5	41,8	8,3	4,9	5,3	137,4	61,5	49,2	1 030,9
kesä	355,8	724,3	672,3	43,1	8,9	4,9	5,3	140,7	171,4	43,8	1 446,1
heinä	363,6	682,7	620,6	55,5	6,6	4,9	5,3	139,9	124,3	49,2	1 369,8
elo	358,6	463,7	403,2	53,8	6,6	4,9	5,3	139,9	93,9	50,9	1 117,1
syys	359,4	390,5	332,9	50,1	7,6	3,3	5,3	146,3	88,8	50,1	1 043,7
loka	361,2	500,6	440,8	50,2	9,5	3,3	5,3	150,6	93,8	49,4	1 164,3
marras	362,9	443,0	368,3	64,1	10,6	3,3	4,6	150,3	69,5	52,4	1 086,1
joulu	393,0	339,3	277,1	53,4	8,8	3,3	4,6	175,1	49,8	46,9	1 011,9
2000											
tamm	365,9	387,5	332,0	47,1	8,4	3,3	4,6	174,6	72,6	45,9	1 054,4
helm	363,5	311,8	246,7	56,7	8,4	3,3	4,6	173,9	64,4	47,5	969,0
maal	365,9	372,0	319,6	43,3	9,1	1,7	4,6	185,7	75,1	46,5	1 051,3
huht	372,3	388,3	334,5	43,4	10,3	1,7	4,6	188,4	75,2	45,0	1 075,5
touko ^(p)	371,4	390,7	345,1	34,1	11,5	1,7	4,6	187,6	82,4	45,8	1 084,2

Lähde: EKP.

1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista.

2) Tammikuun 1999 alusta alkaen ulkomaisiin saamisiin ja velkoihin sisältyvät TARGETin toimintaan liittyvät eurojärjestelmän väliaikaiset bruttosaamiset ja -velat euroalueen ulkopuolisten jäsenvaltioiden kansallisiin keskuspankkeihin nähden. Tammikuun 2000 lopussa niitä oli noin 46 miljardia euroa, helmikuun 2000 lopussa noin 40 miljardia euroa, maaliskuun 2000 lopussa noin 51 miljardia euroa, huhtikuun 2000 lopussa noin 47 miljardia euroa ja toukokuun lopussa noin 53 miljardia euroa. Vuoden 1999 kunkin kuukauden lopun tilanne on esitetty vastaavassa alaviiteessä Kuukausikatsauksen helmikuun 2000 numerossa.

Taulukko 2.2

Euroalueen rahalaitosten yhteenlaskettu tase (pl. eurojärjestelmä)

(miljardia euroa, kausivaihteluista puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset

	Lainat euro-alueelle				Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Rahamarkkinapaperit	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeen laskemat osakkeet ja osuudet		Ulko-maiset saamiset	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	Yhteensä	
	1	2	3	4	5	6	7	8		10	11					12
1997	8 436,1	2 905,6	821,4	4 709,1	1 868,4	635,5	1 050,6	182,3	99,7	329,8	94,2	235,6	1 594,8	238,9	796,9	13 364,7
1998 II	8 750,4	3 064,6	808,4	4 877,4	2 007,8	678,1	1 139,4	190,3	104,9	401,5	118,5	283,0	1 668,4	240,3	737,5	13 910,8
1998 III	8 844,1	3 073,7	809,8	4 960,5	2 040,0	705,5	1 137,2	197,3	105,8	381,2	109,8	271,4	1 650,8	237,0	785,8	14 044,4
1998 IV	9 098,4	3 181,5	821,2	5 095,8	2 012,3	721,3	1 102,3	188,7	107,1	424,2	123,3	300,8	1 579,9	243,9	777,4	14 243,2
1999 I	9 252,2	3 277,3	816,8	5 158,1	2 087,4	760,8	1 130,0	196,6	99,1	469,0	126,1	342,9	1 627,6	244,6	877,0	14 656,9
1999 touko	9 312,1	3 290,6	809,8	5 211,7	2 140,8	787,4	1 145,2	208,2	102,8	497,2	128,1	369,1	1 621,8	247,5	831,1	14 753,1
1999 kesä	9 452,1	3 330,5	816,5	5 305,1	2 138,3	800,3	1 125,4	212,6	101,9	484,7	124,4	360,3	1 646,0	250,0	865,8	14 938,7
1999 heinä	9 461,6	3 313,2	808,4	5 340,0	2 131,8	801,7	1 114,1	216,0	108,2	483,3	125,9	357,3	1 630,2	254,5	849,0	14 918,5
1999 elo	9 489,5	3 350,1	804,4	5 335,1	2 152,8	810,4	1 118,2	224,3	110,5	482,7	126,7	356,1	1 632,9	255,3	828,6	14 952,4
1999 syys	9 568,5	3 384,2	809,4	5 374,9	2 179,9	828,0	1 134,5	217,4	111,1	481,5	129,6	351,9	1 653,3	258,9	816,9	15 070,2
1999 loka	9 697,4	3 457,5	818,7	5 421,2	2 202,9	840,3	1 147,2	215,4	115,1	484,4	130,9	353,5	1 686,5	261,1	842,6	15 290,0
1999 marras	9 859,3	3 541,9	831,7	5 485,8	2 217,7	850,0	1 144,6	223,1	128,1	497,9	129,7	368,1	1 764,9	265,3	902,5	15 635,7
1999 joul	9 764,7	3 420,0	827,5	5 517,1	2 175,5	826,6	1 121,7	227,2	129,9	520,9	137,5	383,4	1 703,0	281,2	922,6	15 497,8
2000 tammi	9 832,8	3 450,8	819,5	5 562,5	2 193,2	834,5	1 131,1	227,6	121,1	526,6	139,4	387,1	1 723,9	282,5	938,0	15 618,1
2000 helmi	9 836,7	3 425,3	814,9	5 596,5	2 215,9	845,1	1 137,2	233,7	130,8	544,1	142,6	401,5	1 768,5	282,1	954,2	15 732,4
2000 maal	9 979,5	3 499,6	818,2	5 661,7	2 218,4	870,2	1 115,7	232,6	131,8	589,3	152,6	436,7	1 805,8	285,7	960,9	15 971,5
2000 huhti	10 030,0	3 487,1	820,5	5 722,5	2 213,2	879,0	1 093,5	240,7	149,0	604,7	154,7	450,0	1 907,2	287,1	1 002,7	16 193,9
2000 touko ^①	10 105,4	3 541,0	814,2	5 750,3	2 226,3	895,3	1 082,8	248,2	157,0	624,0	159,7	464,3	1 891,8	287,0	1 004,9	16 296,4

2. Velat

	Liikkeessä oleva raha	Talletukset euro-alueelta	Rahalaitosten	Valtion	Muiden julkis-yhteisöjen/muiden	Muiden				Rahamarkkinapaperit	Liikkeen lasketut velkapaperit	Rahamarkkinapaperit	Oma pääoma ja varaukset	Ulko-maiset velat	Muut velat	Yhteensä
						Yön yli	Määrä- aikaiset	Irtisanomiset	Repot							
1997	0,4	7 773,9	3 009,3	102,1	4 662,5	1 229,6	1 901,2	1 326,3	205,4	252,0	1 924,8	138,8	687,5	1 373,5	1 213,9	13 364,7
1998 II	0,4	8 010,8	3 176,1	93,9	4 740,8	1 292,8	1 899,7	1 346,4	201,9	259,8	2 041,2	145,9	723,4	1 480,1	1 249,1	13 910,8
1998 III	0,4	8 043,6	3 227,5	90,0	4 726,2	1 268,8	1 901,0	1 345,4	211,0	260,4	2 093,2	154,1	725,9	1 482,8	1 284,0	14 044,4
1998 IV	0,4	8 279,3	3 311,7	95,3	4 872,3	1 382,7	1 924,1	1 388,8	176,7	241,2	2 116,0	160,8	742,4	1 500,4	1 202,7	14 243,2
1999 I	0,5	8 330,1	3 390,4	78,9	4 860,8	1 387,1	1 984,9	1 310,5	178,3	279,8	2 193,9	180,5	759,3	1 618,1	1 294,7	14 656,9
1999 touko	0,5	8 372,2	3 397,1	78,9	4 896,3	1 434,5	1 974,7	1 314,7	172,4	296,8	2 247,5	190,3	777,6	1 659,2	1 209,0	14 753,1
1999 kesä	0,5	8 447,1	3 438,9	81,9	4 926,3	1 479,6	1 961,1	1 319,1	166,4	305,3	2 269,0	183,2	781,9	1 666,6	1 285,0	14 938,7
1999 heinä	0,5	8 452,7	3 441,0	79,5	4 932,3	1 468,2	1 979,2	1 321,3	163,6	302,3	2 274,8	184,3	788,2	1 646,1	1 269,5	14 918,5
1999 elo	0,6	8 452,0	3 458,0	84,0	4 910,0	1 439,1	1 988,1	1 320,2	162,6	307,3	2 291,0	195,0	787,9	1 683,1	1 235,5	14 952,4
1999 syys	0,6	8 508,2	3 503,8	83,1	4 921,3	1 466,9	1 976,3	1 317,5	160,6	307,1	2 329,3	204,1	795,0	1 688,5	1 237,4	15 070,2
1999 loka	0,6	8 605,0	3 584,7	84,8	4 935,5	1 467,4	1 996,7	1 314,0	157,4	307,6	2 355,7	214,6	801,2	1 753,8	1 251,4	15 290,0
1999 marras	0,7	8 735,1	3 679,8	81,9	4 973,5	1 501,1	2 005,0	1 308,7	158,6	310,2	2 376,9	243,5	805,2	1 839,5	1 324,6	15 635,7
1999 joul	0,7	8 709,4	3 579,8	88,6	5 041,0	1 532,3	2 037,4	1 327,1	144,2	309,8	2 364,2	242,1	836,4	1 774,7	1 260,5	15 497,8
2000 tammi	0,7	8 709,0	3 555,9	86,5	5 066,6	1 561,7	2 023,0	1 327,1	154,9	326,3	2 370,2	221,6	856,6	1 837,0	1 296,6	15 618,1
2000 helmi	0,7	8 707,1	3 548,2	87,7	5 071,1	1 554,6	2 040,3	1 316,9	159,4	343,6	2 396,1	233,0	864,1	1 874,7	1 313,1	15 732,4
2000 maal	0,7	8 774,3	3 596,0	85,4	5 092,9	1 564,6	2 047,0	1 307,1	174,3	343,0	2 421,7	244,6	871,3	1 987,5	1 328,5	15 971,5
2000 huhti	0,7	8 790,4	3 573,4	86,7	5 130,3	1 598,9	2 055,2	1 299,5	176,7	409,7	2 450,6	244,0	880,5	2 066,2	1 352,0	16 193,9
2000 touko ^①	0,6	8 844,2	3 636,9	78,3	5 129,0	1 582,5	2 074,3	1 291,4	180,8	413,2	2 469,6	255,9	888,1	2 061,9	1 362,9	16 296,4

Lähde: EKP.

Taulukko 2.3

Euroalueen rahalaitosten konsolidoitu tase (ml. eurojärjestelmä¹⁾)

(miljardia euroa, kausivaihteluista puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Saamiset: kannat

											Yhteensä	
		Lainat			Hallussa			Hallussa olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		euro- alueelle	Julkis- yhteisöille	Muulle	olevat euro- alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis- yhteisöjen	Muiden					
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	loka	5 829,0	835,2	4 993,8	1 429,7	1 226,7	203,0	274,3	1 968,6	247,1	799,5	10 548,1
	marras	5 882,8	841,5	5 041,3	1 418,3	1 221,6	196,7	288,8	2 008,4	249,3	821,1	10 668,7
	joulu	5 937,5	841,6	5 095,9	1 377,8	1 188,5	189,2	304,5	1 902,2	251,8	790,6	10 564,4
1999	tammi	5 949,6	839,4	5 110,1	1 400,2	1 190,4	209,8	320,0	2 047,8	254,1	962,3	10 933,9
	helmi	5 950,9	839,6	5 111,3	1 410,1	1 206,2	203,9	326,8	1 958,8	252,7	979,1	10 878,4
	maalis	5 995,5	837,2	5 158,3	1 419,1	1 221,9	197,2	347,0	2 053,6	253,9	897,9	10 967,0
	huhti	6 009,5	830,0	5 179,5	1 421,9	1 219,4	202,6	359,9	2 058,4	255,9	864,0	10 969,7
	touko	6 042,1	830,2	5 211,8	1 444,9	1 236,0	208,9	373,3	2 009,4	257,1	850,0	10 976,7
	kesä	6 142,1	836,9	5 305,2	1 429,0	1 215,5	213,5	364,5	2 145,4	259,6	880,2	11 220,8
	heinä	6 168,9	828,8	5 340,2	1 421,0	1 204,0	216,9	361,7	2 082,2	264,4	868,2	11 166,3
	elo	6 160,0	824,8	5 335,2	1 433,2	1 208,2	225,0	360,4	2 056,0	265,2	848,4	11 123,1
	syys	6 204,9	829,8	5 375,1	1 442,9	1 224,4	218,5	356,3	2 081,2	268,7	832,0	11 186,1
	loka	6 260,4	839,1	5 421,3	1 453,1	1 236,5	216,6	357,8	2 119,1	271,0	864,0	11 325,4
	marras	6 338,0	852,1	5 486,0	1 458,2	1 234,0	224,2	372,7	2 175,2	275,3	924,8	11 544,2
	joulu	6 364,9	847,3	5 517,7	1 436,1	1 207,8	228,3	393,3	2 103,6	291,2	934,4	11 523,4
2000	tammi	6 402,4	839,3	5 563,1	1 447,3	1 218,7	228,6	396,9	2 148,2	292,4	956,2	11 643,4
	helmi	6 431,8	834,7	5 597,1	1 462,2	1 227,5	234,7	411,3	2 186,1	291,9	973,1	11 756,4
	maalis	6 498,8	836,6	5 662,2	1 442,0	1 208,4	233,6	446,8	2 244,9	295,5	977,3	11 905,3
	huhti	6 561,8	838,9	5 723,0	1 428,2	1 186,5	241,8	460,1	2 345,2	297,0	1 018,2	12 110,6
	touko ^(p)	6 583,4	832,6	5 750,8	1 425,3	1 175,9	249,4	474,4	2 333,6	296,9	1 021,6	12 135,1

2. Velat: kannat

													Yhteensä		
		Liik- keessä oleva raha	Valtion talletuk- set	Muiden julkisyh- teisöjen/ muiden talletuk- set euro- alueelta	Määrä- aikaiset				Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markki- napaperit	Liikke- seen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
					Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot							
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	loka	313,3	155,1	4 751,0	1 276,0	1 904,4	1 348,9	221,8	325,4	1 391,4	720,0	1 552,2	1 343,8	-4,0	10 548,1
	marras	314,2	148,2	4 772,1	1 323,4	1 897,2	1 349,8	201,8	328,8	1 402,8	717,3	1 606,9	1 355,0	23,4	10 668,7
	joulu	323,4	149,7	4 875,8	1 386,2	1 924,1	1 388,8	176,7	303,5	1 398,9	714,3	1 518,9	1 260,1	19,7	10 564,4
1999	tammi	313,2	132,3	4 882,6	1 415,3	1 983,5	1 312,6	171,2	340,0	1 417,8	755,2	1 682,6	1 429,7	-19,7	10 933,9
	helmi	312,8	141,1	4 866,6	1 388,9	1 980,2	1 313,6	183,9	355,4	1 433,9	753,5	1 642,9	1 379,5	-7,3	10 878,4
	maalis	317,4	133,4	4 869,3	1 395,6	1 984,9	1 310,5	178,3	366,1	1 436,9	767,1	1 716,0	1 349,2	11,7	10 967,0
	huhti	319,5	115,8	4 883,6	1 411,1	1 986,8	1 314,0	171,7	387,6	1 453,5	778,0	1 731,0	1 300,2	0,6	10 969,7
	touko	321,2	120,7	4 904,6	1 442,8	1 974,7	1 314,7	172,4	389,1	1 463,8	783,0	1 720,7	1 258,1	15,4	10 976,7
	kesä	323,7	124,9	4 935,2	1 488,5	1 961,1	1 319,1	166,4	391,5	1 472,5	793,6	1 838,0	1 328,8	12,5	11 220,8
	heinä	331,7	134,9	4 938,9	1 474,8	1 979,2	1 321,3	163,6	383,3	1 477,0	797,8	1 770,4	1 318,6	13,7	11 166,3
	elo	326,2	137,8	4 916,7	1 445,7	1 988,1	1 320,2	162,6	396,6	1 484,8	796,7	1 776,9	1 286,5	0,9	11 123,1
	syys	327,1	133,2	4 928,8	1 474,4	1 976,3	1 317,5	160,6	403,5	1 505,2	807,3	1 777,3	1 287,4	16,2	11 186,1
	loka	329,4	135,0	4 945,1	1 476,9	1 996,7	1 314,0	157,4	410,5	1 518,8	816,6	1 847,6	1 300,8	21,6	11 325,4
	marras	329,9	146,0	4 984,1	1 511,7	2 005,0	1 308,7	158,6	428,9	1 529,3	821,6	1 909,0	1 377,1	18,4	11 544,2
	joulu	349,6	142,0	5 049,8	1 541,1	2 037,4	1 327,1	144,2	425,2	1 540,3	869,8	1 824,5	1 307,4	14,7	11 523,4
2000	tammi	332,7	133,6	5 075,0	1 570,1	2 023,0	1 327,1	154,9	430,1	1 538,6	887,3	1 909,6	1 342,5	-6,1	11 643,4
	helmi	330,9	144,4	5 079,5	1 563,0	2 040,3	1 316,9	159,4	449,1	1 553,7	891,2	1 939,1	1 360,6	7,8	11 756,4
	maalis	334,2	128,7	5 102,0	1 573,7	2 047,0	1 307,1	174,3	457,5	1 553,7	900,1	2 062,5	1 375,0	-8,3	11 905,3
	huhti	337,4	130,1	5 140,7	1 609,3	2 055,2	1 299,5	176,7	506,4	1 573,5	909,9	2 141,4	1 397,0	-25,8	12 110,6
	touko ^(p)	337,2	112,4	5 140,5	1 594,1	2 074,3	1 291,4	180,8	513,8	1 576,0	911,6	2 144,3	1 408,6	-9,3	12 135,1

Lähde: EKP.

1) Euroopan keskuspankki (EKP) perustettiin 1.6.1998. Eurojärjestelmää koskevat tilastot koostuvat EKP:n (kesäkuusta 1998 alkaen) ja euroalueen jäsenmaiden kansallisten keskuspankkien tilastoista.

2) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista.

3) Ks. myös taulukon 2.1 alaviite 2.

3. Saamiset: virrat²⁾

											Yhteensä	
		Lainat euro-alueelle	Julkis-yhteisöille	Muille	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet	Julkis-yhteisöjen	Muiden	Hallussa olevat euro-alueella olevien liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet	Ulkomaiset saamiset ³⁾	Kiinteä omaisuus	Muut saamiset	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1998	marras	56,0	6,2	49,7	-11,6	-5,2	-6,4	14,5	22,3	2,3	21,4	104,9
	joulu	64,3	0,2	64,1	-39,7	-32,1	-7,6	15,6	-102,6	2,7	-29,9	-89,5
1999	tammi	75,4	-1,3	76,7	17,7	12,6	5,1	9,4	120,7	-0,1	158,5	381,6
	helmi	-1,1	0,0	-1,2	9,5	15,7	-6,2	6,7	-114,2	-1,3	16,8	-83,7
	maalis	39,3	-3,2	42,4	25,2	24,1	1,1	19,9	52,2	1,2	-91,5	46,3
	huhti	12,5	-8,7	21,2	3,7	-1,6	5,3	12,9	-6,3	2,0	-33,9	-9,1
	touko	31,5	0,1	31,3	22,9	16,6	6,2	13,3	-59,0	1,2	-14,1	-4,2
	kesä	101,3	6,6	94,8	-17,0	-21,4	4,4	-9,4	128,0	2,4	29,8	235,2
	heinä	29,7	-8,0	37,6	-7,6	-11,2	3,6	-2,9	-36,5	4,7	-12,0	-24,5
	elo	-9,9	-4,1	-5,8	11,5	3,7	7,8	-1,4	-41,6	0,8	-19,8	-60,3
	syys	46,4	5,1	41,3	9,2	15,8	-6,5	-4,1	20,3	3,6	-9,6	65,8
	loka	52,1	9,1	43,0	9,5	11,7	-2,2	1,5	19,9	2,0	32,1	117,1
	marras	73,6	12,7	60,9	3,9	-3,2	7,1	14,8	22,0	4,3	60,8	179,5
	joulu	31,0	-5,1	36,0	-27,6	-31,4	3,8	15,4	-77,0	16,1	6,0	-36,2
2000	tammi	32,9	-8,1	41,0	14,4	13,7	0,7	3,4	22,5	1,4	21,8	96,4
	helmi	30,0	-4,6	34,7	15,3	9,1	6,2	12,9	32,9	-0,5	16,8	107,4
	maalis	64,8	2,8	61,9	-18,2	-16,2	-1,9	34,1	34,6	3,7	4,5	123,5
	huhti	55,7	1,9	53,8	-16,2	-21,2	5,0	12,6	14,3	1,5	34,0	101,9
	touko ^(p)	20,3	-6,1	26,4	1,5	-6,3	7,9	14,3	11,5	-0,1	3,4	50,9

4. Velat: virrat²⁾

													Yhteensä		
		Liikkeessä oleva raha	Valtion talletukset	Muiden julkis-yhteisöjen/muiden talletukset euro-alueelta	Yön yli	Määrä- aikaiset	Irti- sanomis- ehtoiset	Repot	Raha- markki- narahas- tojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Liikkee- seen lasketut velka- paperit	Oma pääoma ja varauk- set	Ulko- maiset velat ³⁾	Muut velat	Raha- laitosten väliset velat, netto	
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	marras	0,9	-6,8	18,9	46,5	-8,5	0,9	-20,0	3,1	10,2	-1,9	40,1	13,1	27,4	104,9
	joulu	9,2	1,5	105,9	63,3	28,7	39,0	-25,1	-24,6	-4,5	-3,5	-81,6	-88,9	-3,1	-89,5
1999	tammi	-9,2	-5,4	40,5	29,8	-2,2	14,2	-1,4	13,6	20,3	10,3	156,5	178,7	-23,6	381,6
	helmi	-0,4	8,8	-26,2	-27,6	-12,2	0,9	12,6	15,1	12,2	-0,8	-61,5	-50,1	19,2	-83,7
	maalis	4,7	-7,6	-0,5	5,3	3,0	-3,1	-5,6	6,4	4,8	12,5	55,6	-42,2	12,8	46,3
	huhti	2,1	-17,6	13,1	15,1	1,1	3,4	-6,6	20,9	15,3	11,2	6,6	-50,0	-10,8	-9,1
	touko	1,7	4,9	19,7	31,2	-12,9	0,6	0,8	1,3	8,6	5,9	-19,3	-41,8	14,8	-4,2
	kesä	2,4	4,2	29,2	45,2	-14,4	4,5	-6,0	1,3	7,0	13,1	109,1	72,7	-3,8	235,2
	heinä	8,0	10,0	6,8	-12,6	20,0	2,2	-2,8	-7,8	7,7	4,9	-45,7	-9,2	0,6	-24,5
	elo	-5,5	2,9	-24,3	-29,8	7,7	-1,1	-1,1	13,1	4,7	-0,4	-4,9	-33,7	-12,2	-60,3
	syys	0,9	-4,7	13,0	29,2	-11,6	-2,7	-2,0	6,5	20,4	5,2	4,2	4,9	15,3	65,8
	loka	2,2	1,8	13,8	1,6	19,0	-3,6	-3,2	6,6	10,4	7,0	54,6	16,7	4,1	117,1
	marras	0,5	11,0	34,5	33,1	5,7	-5,3	1,1	17,8	6,2	4,1	32,3	76,4	-3,3	179,5
	joulu	19,5	-4,0	65,7	29,4	32,3	18,5	-14,4	-14,7	11,1	31,9	-87,8	-58,3	0,4	-36,2
2000	tammi	-16,9	-8,4	22,8	28,1	-15,7	-0,2	10,7	0,8	-3,6	20,0	67,8	37,4	-23,6	96,4
	helmi	-1,8	10,8	4,1	-7,2	17,0	-10,2	4,5	19,0	14,9	5,4	25,1	16,1	13,9	107,4
	maalis	3,4	-15,8	19,3	9,4	4,9	-9,9	14,9	7,8	-1,5	10,0	102,7	13,9	-16,2	123,5
	huhti	3,3	1,4	32,9	33,4	4,9	-7,7	2,3	2,5	14,7	9,6	36,8	15,6	-14,8	101,9
	touko ^(p)	-0,2	-17,7	2,9	-11,8	19,7	-9,2	4,1	10,5	5,9	3,5	23,8	13,6	8,6	50,9

Taulukko 2.4

Raha-aggregaatit¹⁾

(miljardia euroa; kausivaihteluista puhdistamaton; vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Kannat ajanjakson lopussa

		M1								M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit
		Liikkeessä oleva raha		Yön yli -talletukset		Yhteensä		Joulukuu 1998 = 100 ²⁾		Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ²⁾			
		1	2	3	4	Enintään 2 vuoden määrä- aika- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset	7	8					
										9	10			
1998	loka	313,3	1 340,8	1 654,0	93,11	878,8	1 195,3	3 728,1	95,46	221,8	325,4	82,7		
	marras	314,2	1 387,9	1 702,0	95,76	877,1	1 196,1	3 775,2	96,62	201,8	328,8	79,7		
	joulu	323,4	1 453,5	1 776,9	100,00	894,5	1 234,4	3 905,8	100,00	176,7	303,5	69,7		
1999	tammi	313,2	1 483,1	1 796,3	101,19	887,9	1 249,8	3 934,1	100,85	171,2	340,0	54,5		
	helmi	312,8	1 453,1	1 765,9	99,41	873,1	1 252,5	3 891,5	99,69	183,9	355,4	56,1		
	maalis	317,4	1 469,1	1 786,5	100,49	872,7	1 250,1	3 909,3	100,07	178,3	366,1	49,1		
	huhti	319,5	1 481,4	1 800,9	101,28	872,9	1 255,1	3 929,0	100,55	171,7	387,6	53,0		
	touko	321,2	1 510,6	1 831,9	102,99	863,3	1 259,9	3 955,0	101,19	172,4	389,1	57,6		
	kesä	323,7	1 551,2	1 874,8	105,38	840,2	1 265,7	3 980,7	101,82	166,4	391,5	59,2		
	heinä	331,7	1 543,6	1 875,3	105,47	853,3	1 270,4	3 999,0	102,35	163,6	383,3	61,7		
	elo	326,2	1 513,6	1 839,8	103,43	856,1	1 270,3	3 966,2	101,47	162,6	396,6	63,0		
	syys	327,1	1 537,5	1 864,6	104,85	842,1	1 267,8	3 974,5	101,70	160,6	403,5	75,5		
	loka	329,4	1 542,0	1 871,4	105,18	857,4	1 265,5	3 994,3	102,11	157,4	410,5	74,0		
	marras	329,9	1 575,9	1 905,8	107,02	856,8	1 260,4	4 023,0	102,75	158,6	428,9	75,6		
	joulu	349,6	1 609,4	1 959,0	109,99	877,5	1 282,9	4 119,5	105,21	144,2	425,2	88,0		
2000	tammi	332,7	1 636,4	1 969,1	110,51	860,7	1 283,8	4 113,7	105,01	154,9	430,1	86,2		
	helmi	330,9	1 626,6	1 957,5	109,84	875,6	1 272,5	4 105,7	104,84	159,4	449,1	89,9		
	maalis	334,2	1 639,8	1 974,1	110,70	884,5	1 262,2	4 120,7	105,16	174,3	457,5	88,6		
	huhti	337,4	1 675,2	2 012,6	112,75	892,5	1 254,7	4 159,8	106,04	176,7	506,4	87,9		
	touko ³⁾	337,2	1 656,8	1 994,0	111,89	910,0	1 246,3	4 150,3	105,89	180,8	513,8	86,5		

2. Virrat⁴⁾

		M1				M2		Repot	Raha- markkina- rahastojen rahasto- osuudet ja raha- markkina- paperit	Enintään 2 vuoden velka- paperit		
		Liikkeessä oleva raha		Yön yli -talletukset		Yhteensä					Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾	
		1	2	3	4	Enintään 2 vuoden määrä- aika- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan enintään 3 kk:n talletukset					
											7	8
1998	marras	0,9	46,3	47,2	8,5	-2,7	0,7	45,2	4,9	-20,0	3,1	-3,2
	joulu	9,2	66,1	75,3	9,2	18,9	38,0	132,2	6,0	-25,1	-24,6	-10,3
1999	tammi	-9,2	30,3	21,1	14,7	-3,2	15,3	33,2	7,8	-1,4	13,6	-5,5
	helmi	-0,4	-31,2	-31,6	12,6	-16,3	2,6	-45,3	6,5	12,6	15,1	1,1
	maalis	4,7	14,6	19,3	11,7	-1,7	-2,6	15,0	6,8	-5,6	6,4	-0,4
	huhti	2,1	11,9	14,0	11,5	-0,4	5,0	18,6	6,3	-6,6	20,9	1,0
	touko	1,7	28,8	30,5	12,1	-10,2	4,7	24,9	6,4	0,8	1,3	4,4
	kesä	2,4	40,0	42,5	11,5	-23,7	5,8	24,6	6,3	-6,0	1,3	1,4
	heinä	8,0	-6,4	1,6	14,1	14,4	4,8	20,8	7,7	-2,8	-7,8	2,9
	elo	-5,5	-30,8	-36,3	12,8	2,0	-0,1	-34,5	7,0	-1,1	13,1	1,0
	syys	0,9	24,5	25,4	12,8	-13,9	-2,5	9,0	6,9	-2,0	6,5	0,8
	loka	2,2	3,6	5,8	13,0	12,7	-2,4	16,1	7,0	-3,2	6,6	-1,9
	marras	0,5	32,2	32,7	11,8	-2,5	-5,2	25,1	6,3	1,1	17,8	0,7
	joulu	19,5	33,4	52,9	10,0	20,8	22,6	96,3	5,2	-14,4	-14,7	12,8
2000	tammi	-16,9	26,1	9,2	9,2	-17,7	0,8	-7,7	4,1	10,7	0,8	-2,2
	helmi	-1,8	-10,0	-11,8	10,5	16,4	-11,3	-6,7	5,2	4,5	19,0	3,7
	maalis	3,4	11,9	15,3	10,2	7,6	-10,4	12,5	5,1	14,9	7,8	-2,0
	huhti	3,3	33,2	36,5	11,3	5,6	-7,6	34,5	5,5	2,3	2,5	0,1
	touko ³⁾	-0,2	-15,0	-15,2	8,6	18,8	-9,5	-5,9	4,6	4,1	10,5	-0,9

Lähde: EKP.

1) Raha-aggregaatteihin kuuluvat rahalaitosten sekä joidenkin valtionhallintoon kuuluvien yksiköiden (kuten posti ja valtiokonttori) monetaariset velat muille euroalueella oleville kuin rahalaitoksille ja valtioille.

2) Kun joulukuun 1998 (kausivaihteluista puhdistamaton) kanta = 100, indeksi osoittaa virroista lasketun kumulatiivisen prosenttimuutoksen kyseisenä ajankohtana, kuten alaväliteessä 4 on esitetty. Indeksien prosenttimuutos kahden ajankohdan välillä vastaa aggregaatin muutosta uudelleenluokitellun ja muiden vastaavien tekijöiden vaikutusta.

M3			M3:n keskeiset vastaerät										
Yhteensä	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾		Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat					Luotot ³⁾				Ulko-maiset netto-saamiset	
			Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro- alueella	Niistä: lainat	Joulukuu 1998 = 100 ³⁾			
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
4 357,9	97,81		1 026,1	209,3	1 308,7	720,0	2 061,9	5 471,1	4 993,8	97,77	416,4	1998	loka
4 385,5	98,38		1 020,5	209,6	1 323,1	717,3	2 063,1	5 526,9	5 041,3	98,74	401,5		marras
4 455,6	100,00		1 030,2	214,8	1 329,2	714,3	2 030,1	5 589,6	5 095,9	100,00	383,3		joulu
4 499,8	100,90		1 096,3	123,1	1 363,3	755,2	2 029,8	5 640,0	5 110,1	101,50	365,1	1999	tammi
4 486,9	100,53		1 107,8	121,8	1 377,7	753,5	2 045,8	5 641,9	5 111,3	101,48	315,9		helmi
4 502,8	100,87		1 112,9	120,9	1 387,8	767,1	2 059,1	5 702,5	5 158,3	102,32	337,6		maalis
4 541,3	101,63		1 114,8	118,7	1 400,4	778,0	2 049,4	5 741,9	5 179,5	102,74	327,4		huhti
4 574,2	102,34		1 112,3	115,1	1 406,3	783,0	2 066,2	5 794,0	5 211,8	103,37	288,7		touko
4 597,9	102,81		1 121,9	114,2	1 413,3	793,6	2 052,3	5 883,3	5 305,2	105,25	307,4		kesä
4 607,6	103,11		1 126,6	111,9	1 415,3	797,8	2 032,8	5 918,8	5 340,2	105,99	311,8		heinä
4 588,5	102,63		1 132,6	111,0	1 421,8	796,7	2 033,0	5 920,7	5 335,2	105,88	279,0		elo
4 614,1	102,95		1 134,9	111,2	1 429,7	807,3	2 054,2	5 949,9	5 375,1	106,70	304,0		syys
4 636,2	103,34		1 139,7	110,6	1 444,7	816,6	2 075,6	5 995,7	5 421,3	107,55	271,5		loka
4 686,1	104,34		1 148,7	110,6	1 453,8	821,6	2 086,1	6 082,8	5 486,0	108,76	266,2		marras
4 776,9	106,12		1 160,3	112,8	1 452,3	869,8	2 055,0	6 139,2	5 517,7	109,47	279,1		joulu
4 784,8	106,15		1 162,6	111,8	1 452,5	887,3	2 058,0	6 188,5	5 563,1	110,29	238,6	2000	tammi
4 804,1	106,61		1 165,1	112,8	1 463,9	891,2	2 062,2	6 243,1	5 597,1	110,97	247,0		helmi
4 841,1	107,34		1 162,9	113,6	1 465,0	900,1	2 045,0	6 342,7	5 662,2	112,20	182,3		maalis
4 930,8	108,22		1 163,1	113,2	1 485,6	909,9	2 025,3	6 424,9	5 723,0	113,27	203,8		huhti
4 931,4	108,39		1 164,7	114,4	1 489,5	911,6	2 008,5	6 474,5	5 750,8	113,79	189,3		touko ⁴⁾

M3			M3:n keskeiset vastaerät										
Yhteensä	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾	3 kk:n liukuva keskiarvo	Rahalaitosten pitempiäaikaiset velat					Luotot ³⁾				Ulko- maiset netto- saamiset	
			Yli 2 vuoden määrä- aikais- talletukset	Irtisanomis- ajaltaan yli 3 kk:n talletukset	Yli 2 vuoden velka- paperit	Oma pääoma ja varaukset	Luotot julkiselle sektorille	Luotot muille euro- alueella	Niistä: lainat	Vuotuinen prosentti- muutos ⁴⁾			
12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23		
25,1	4,7	4,8	-5,8	0,4	13,4	-1,9	1,0	57,9	49,7	9,3	-17,8	1998	marras
72,3	4,7	5,1	9,9	5,5	5,7	-3,5	-31,9	72,1	64,1	9,0	-21,0		joulu
40,0	5,8	5,3	1,3	-1,1	25,7	10,3	11,3	91,1	76,7	10,4	-35,8	1999	tammi
-16,5	5,3	5,5	4,1	-1,3	11,0	-0,8	15,7	-0,6	-1,2	9,8	-52,8		helmi
15,4	5,4	5,3	4,7	-0,8	5,2	12,5	20,9	63,5	42,4	10,0	-3,4		maalis
34,0	5,3	5,4	1,7	-2,2	14,2	11,2	-10,3	39,4	21,2	9,6	-12,9		huhti
31,4	5,4	5,4	-2,7	-3,6	4,3	5,9	16,7	50,9	31,3	9,9	-39,6		touko
21,3	5,5	5,6	9,3	-1,0	5,6	13,1	-14,8	89,8	94,8	10,4	18,9		kesä
13,2	5,9	5,7	5,2	-2,3	4,8	4,9	-19,2	38,4	37,6	10,2	9,2		heinä
-21,4	5,7	5,8	5,7	-0,9	3,7	-0,4	-0,3	0,6	-5,8	10,0	-36,6		elo
14,3	5,9	5,8	2,3	0,2	19,6	5,2	20,8	30,7	41,3	9,9	16,0		syys
17,6	5,7	5,9	6,1	-0,6	12,2	7,0	20,8	42,3	43,0	10,0	-34,7		loka
44,7	6,1	5,9	8,1	0,1	5,4	4,1	9,5	82,8	60,9	10,1	-10,3		marras
79,9	6,1	5,8	11,5	2,1	-1,7	31,9	-36,5	55,3	36,0	9,5	10,8		joulu
1,5	5,2	5,8	2,0	-0,9	-1,4	20,0	5,7	45,0	41,0	8,7	-45,4	2000	tammi
20,5	6,0	5,9	0,7	1,0	11,2	5,4	4,5	53,8	34,7	9,4	7,8		helmi
33,2	6,4	6,3	-2,8	0,8	0,4	10,0	-13,4	94,1	61,9	9,7	-68,1		maalis
39,5	6,5	6,3	-0,8	-0,4	14,5	9,6	-19,3	71,4	53,8	10,2	-22,5		huhti
7,8	5,9	-	1,0	1,2	6,8	3,5	-12,4	48,5	26,4	10,1	-12,3		touko ⁴⁾

3) Luottoihin kuuluvat rahalaitosten lainat euroalueella ja sijoitukset euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin muihin arvopapereihin kuin osakkeisiin.

4) Laskettu kantojen kuukausimuutoksista, jotka on puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten, valuuttakurssimuutosten tai itse transaktioista johtumattomien muiden vastaavien muutosten aiheuttamista eroista. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

Taulukko 2.4 (jatkoa)

Raha-aggregaatit¹⁾

(miljardia euroa; prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

3. Kausivaihteluista puhdistetut kannat

	M 2								M 3		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt)	
	M 1				Yhteensä		Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁴⁾		Yhteensä	Indeksi ²⁾	Yhteensä	Indeksi ²⁾
	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ³⁾		Yhteensä	Indeksi ²⁾	Yhteensä	Indeksi ²⁾				
	1	2	3	4					5	6	7	8
1998 loka	1 678,4	94,48	2 087,9	98,07	3 766,4	96,44	633,4	115,20	4 399,8	98,75	5 006,8	98,02
marras	1 695,8	95,41	2 098,4	98,51	3 794,2	97,10	609,9	110,82	4 404,1	98,80	5 048,9	98,89
joulu	1 719,6	96,78	2 110,2	99,12	3 829,9	98,06	574,6	104,51	4 404,5	98,85	5 066,2	99,42
1999 tammi	1 783,6	100,47	2 110,6	99,29	3 894,1	99,83	579,6	103,70	4 473,7	100,31	5 090,3	101,11
helmi	1 780,7	100,24	2 104,7	98,94	3 885,4	99,53	593,0	105,94	4 478,3	100,33	5 114,2	101,54
maalis	1 800,5	101,28	2 114,6	99,34	3 915,1	100,22	587,8	105,44	4 503,0	100,87	5 161,5	102,39
huhti	1 812,0	101,90	2 118,7	99,50	3 930,7	100,59	602,1	107,40	4 532,9	101,44	5 190,0	102,95
touko	1 831,6	102,97	2 122,8	99,66	3 954,3	101,17	605,7	107,97	4 560,1	102,02	5 230,8	103,74
kesä	1 844,9	103,70	2 117,4	99,38	3 962,4	101,35	613,8	109,18	4 576,2	102,33	5 285,0	104,85
heinä	1 864,6	104,86	2 129,8	100,03	3 994,4	102,23	608,3	108,37	4 602,7	103,00	5 321,2	105,62
elo	1 872,1	105,24	2 132,4	100,11	4 004,5	102,45	615,5	109,55	4 620,0	103,33	5 355,1	106,27
syys	1 882,7	105,87	2 131,5	100,08	4 014,2	102,71	637,7	111,36	4 651,9	103,79	5 390,2	107,00
loka	1 891,6	106,31	2 139,4	100,32	4 031,0	103,05	646,5	112,75	4 677,5	104,26	5 435,4	107,83
marras	1 904,9	106,97	2 141,3	100,32	4 046,2	103,34	662,2	115,22	4 708,3	104,83	5 492,6	108,89
joulu	1 906,8	107,06	2 139,0	100,21	4 045,8	103,33	684,7	117,19	4 730,5	105,09	5 486,9	108,86
2000 tammi	1 948,7	109,36	2 122,2	99,38	4 070,9	103,92	690,0	117,32	4 760,9	105,62	5 538,1	109,79
helmi	1 974,7	110,81	2 130,4	99,84	4 105,2	104,83	696,0	118,32	4 801,1	106,54	5 600,8	111,05
maalis	1 992,7	111,75	2 135,6	100,02	4 128,4	105,36	713,5	121,07	4 841,8	107,36	5 665,4	112,27
huhti	2 008,3	112,51	2 139,7	100,09	4 148,1	105,74	757,8	120,98	4 905,9	107,67	5 735,1	113,51
touko ⁶⁾	2 005,0	112,51	2 152,7	100,71	4 157,7	106,08	764,0	122,55	4 921,8	108,18	5 773,5	114,24

4. Kausivaihteluista puhdistetut virrat⁵⁾

	M 2								M 3		Lainat muille euroalueella (pl. julkisyhteisöt)	
	M 1				Yhteensä		Jälkimarkkinakelpoiset instrumentit ⁴⁾		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %
	Yhteensä		Muut lyhytaikaiset talletukset ³⁾		Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %	Yhteensä	Muutos edellisestä kuukaudesta, %				
	1	2	3	4					5	6	7	8
1998 loka	9,9	0,6	5,4	0,3	15,3	0,4	20,7	3,4	36,0	0,8	33,4	0,7
marras	16,6	1,0	9,3	0,4	25,9	0,7	-24,1	-3,8	1,8	0,0	44,4	0,9
joulu	24,2	1,4	13,1	0,6	37,3	1,0	-34,7	-5,7	2,6	0,1	26,8	0,5
1999 tammi	65,6	3,8	3,5	0,2	69,1	1,8	-4,4	-0,8	64,7	1,5	86,3	1,7
helmi	-4,0	-0,2	-7,5	-0,4	-11,5	-0,3	12,5	2,2	1,0	0,0	21,5	0,4
maalis	18,5	1,0	8,4	0,4	26,9	0,7	-2,8	-0,5	24,1	0,5	42,8	0,8
huhti	11,0	0,6	3,5	0,2	14,5	0,4	10,9	1,9	25,5	0,6	28,6	0,6
touko	19,1	1,1	3,5	0,2	22,5	0,6	3,2	0,5	25,7	0,6	39,8	0,8
kesä	12,9	0,7	-6,0	-0,3	6,9	0,2	6,8	1,1	13,7	0,3	55,6	1,1
heinä	20,8	1,1	13,7	0,6	34,5	0,9	-4,6	-0,7	30,0	0,7	38,8	0,7
elo	6,7	0,4	1,7	0,1	8,4	0,2	6,6	1,1	15,0	0,3	33,1	0,6
syys	11,1	0,6	-0,7	0,0	10,4	0,3	10,2	1,7	20,6	0,4	36,6	0,7
loka	7,9	0,4	5,2	0,2	13,2	0,3	7,9	1,2	21,1	0,5	42,0	0,8
marras	11,6	0,6	-0,1	0,0	11,5	0,3	14,2	2,2	25,7	0,5	53,4	1,0
joulu	1,7	0,1	-2,2	-0,1	-0,5	0,0	11,3	1,7	10,8	0,2	-1,3	0,0
2000 tammi	40,9	2,1	-17,8	-0,8	23,2	0,6	0,8	0,1	24,0	0,5	46,8	0,9
helmi	25,9	1,3	9,7	0,5	35,6	0,9	5,9	0,8	41,4	0,9	63,3	1,1
maalis	16,7	0,8	3,9	0,2	20,6	0,5	16,2	2,3	36,8	0,8	61,4	1,1
huhti	13,5	0,7	1,6	0,1	15,2	0,4	-0,5	-0,1	14,6	0,3	62,7	1,1
touko ⁶⁾	0,1	0,0	13,1	0,6	13,2	0,3	9,8	1,3	23,0	0,5	37,1	0,6

Lähde: EKP.

1) Ks. sivu 14* alaviite 1.

2) Ks. sivu 14* alaviite 2. Suhteellisten vuosimuutosten laskemistavasta ks. tekninen huomautus.

3) Muihin lyhytaikaisiin talletuksiin kuuluvat enintään 2 vuoden määräaikaistalletukset ja irtisanomisajaltaan enintään 3 kuukauden talletukset.

4) Jälkimarkkinakelpoisin instrumentteihin kuuluvat reposopimukset, rahamarkkinarahastojen rahasto-osuudet ja rahamarkkinapaperit sekä enintään 2 vuoden velkapaperit.

5) Ks. sivu 15* alaviite 4.

Taulukko 2.5

Rahalaitosten lainat vastapuolen, käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihteluista puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Lainat muille kuin rahoituslaitossectorille ja julkisyhteisöille

	Yritykset ²⁾				Kotitaloudet ³⁾	Kulutusluotot ³⁾			Asuntoluotot ³⁾			Muu luotonanto			Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt ²⁾		
	1	2	3	4		5	6	7	8	9	10	11	12	13		14	15
1998 II	2 200,5	785,1	320,8	1 094,6	2 373,6	78,2	121,8	190,2	28,4	49,7	1 344,7	113,9	79,2	367,6	37,5		
III	2 223,6	775,1	324,3	1 124,3	2 420,4	80,2	126,0	195,1	28,9	48,6	1 379,3	111,8	86,6	364,0	36,8		
IV	2 286,8	813,3	316,2	1 157,3	2 479,6	84,6	128,4	199,8	28,2	42,0	1 419,6	114,3	82,0	380,7	36,9		
1999 I	2 258,7	818,7	338,5	1 101,4	2 527,5	86,5	147,6	187,3	15,4	66,9	1 464,0	135,5	99,3	325,1	35,8		
II	2 330,1	844,0	352,6	1 133,5	2 593,0	84,6	152,8	192,9	18,7	63,7	1 513,6	138,3	99,2	329,1	35,8		
III	2 344,9	831,5	362,3	1 151,2	2 653,5	86,2	155,6	195,3	19,5	64,3	1 561,4	136,2	97,8	337,3	36,2		
IV	2 417,7	857,9	372,8	1 186,9	2 718,2	88,7	154,5	194,2	19,9	60,4	1 619,2	142,1	100,2	339,0	37,4		
2000 I ⁴⁾	2 491,1	892,3	389,6	1 209,2	2 768,0	90,2	160,9	197,9	20,2	59,5	1 654,0	140,6	100,8	344,0	39,1		

2. Lainat muille rahoituslaitossectoriin kuuluville kuin rahalaitoksille

	Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾				Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾			
	16	17	18	19	20	21	22	23
1998 II	246,3	148,1	51,4	46,8	23,4	16,4	2,1	4,8
III	247,5	143,3	54,2	50,0	35,2	27,2	2,4	5,6
IV	264,0	158,0	52,9	53,0	27,8	19,0	2,5	6,3
1999 I	300,3	183,6	54,8	61,8	35,9	27,0	3,0	5,9
II	306,0	192,0	52,3	61,7	40,3	28,8	2,7	8,8
III	298,7	181,1	53,3	64,3	41,7	32,9	2,8	6,0
IV	314,8	190,4	54,6	69,7	29,2	20,6	2,7	5,9
2000 I ⁴⁾	331,8	203,3	55,9	72,7	32,8	21,6	3,9	7,3

3. Lainat julkisyhteisöille

	Julkisyhteisöt ²⁾										Sosiaaliturvarahastot		
	24	Muut julkisyhteisöt										34	
		Valtio ⁴⁾	Osavaltiohallinto						Paikallishallinto				
			25	26	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta	Yli 5 vuotta	30	Enintään 1 vuosi	Yli 1 vuosi ja enintään 5 vuotta			Yli 5 vuotta
27	28	29	31	32	33								
1998 II	830,1	219,1	271,8	8,6	15,6	247,6	333,5	19,9	13,0	300,6	5,6		
III	831,5	216,5	273,7	7,8	14,2	251,7	326,1	18,3	11,2	296,7	15,3		
IV	841,7	201,6	291,2	11,4	13,5	266,3	334,9	18,9	10,9	305,2	14,0		
1999 I	837,2	220,7	276,7	12,1	20,9	243,7	327,4	19,4	12,5	295,5	12,4		
II	836,9	212,0	279,2	11,5	20,5	247,1	328,4	20,0	10,9	297,5	17,3		
III	829,8	206,2	278,4	10,1	21,3	247,0	328,4	19,8	10,4	298,2	16,8		
IV	844,0	199,9	289,9	15,0	22,1	252,7	338,7	20,5	11,8	306,4	15,6		
2000 I ⁴⁾	833,0	197,0	288,5	13,2	24,0	251,3	332,1	19,9	10,7	301,5	15,5		

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin.
- 2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.
- 3) Kulutus- ja asuntoluottojen määritelmät vaihtelevat euroalueen eri maissa.
- 4) Valtion lainoista ei ole saatavissa maturiteettijakaamaa.

Taulukko 2.6

Talletukset rahalaitoksissa vastapuolen ja vaateen mukaan ¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihteluista puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Muiden kuin rahoituslaitosten ja julkisyhteisöjen talletukset

		Yritykset ²⁾				Kotitaloudet ²⁾					
		1	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	6	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot
			2	aikaiset				4	4		
1998	II	704,9	390,1	245,4	26,5	42,9	3 256,4	768,4	1 120,7	1 311,8	55,6
	III	705,6	392,2	250,5	25,4	37,5	3 225,1	745,6	1 111,0	1 311,6	56,8
	IV	743,2	435,6	252,4	25,6	29,5	3 313,1	794,1	1 116,4	1 355,0	47,7
1999	I	726,1	393,2	285,9	23,5	23,5	3 222,5	797,3	1 110,7	1 275,0	39,5
	II	739,0	425,9	263,7	25,7	23,7	3 237,1	841,3	1 082,5	1 280,7	32,6
	III	743,3	427,3	268,4	25,4	22,1	3 232,1	843,5	1 075,4	1 279,2	33,9
	IV	768,2	443,6	279,3	23,8	21,5	3 299,3	870,1	1 098,7	1 291,1	39,4
2000	I ³⁾	781,0	444,0	288,9	24,5	23,6	3 292,3	886,3	1 093,9	1 269,6	42,5

2. Muiden rahoituslaitossektoriin kuuluvien kuin rahalaitosten talletukset

		Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾				Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot ²⁾					
		1	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	6	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot
			2	aikaiset				4	4		
1998	II	248,8	70,3	79,5	10,7	88,2	402,7	26,6	358,8	4,7	12,6
	III	254,1	68,6	77,8	10,3	97,4	408,3	24,8	363,1	4,4	16,0
	IV	259,2	79,1	83,4	9,3	87,3	410,9	28,6	367,5	4,6	10,2
1999	I	375,5	127,4	141,9	4,7	101,5	424,9	32,0	379,1	3,0	10,8
	II	400,1	132,9	164,9	4,7	97,6	429,9	36,4	379,5	3,3	10,7
	III	390,1	122,0	172,4	5,2	90,4	435,2	31,8	388,6	3,3	11,5
	IV	397,8	142,6	181,2	4,7	69,3	446,3	32,0	399,2	3,3	11,9
2000	I ³⁾	433,7	157,6	178,7	5,6	91,8	456,5	34,2	405,9	3,2	13,1

3. Julkisyhteisöjen talletukset

		Julkisyhteisöt ²⁾																
		Valtio	Muut julkisyhteisöt															
			Osavaltiohallinto				Paikallishallinto				Sosiaaliturvarahastot							
			Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot	Yön yli	Määrä-	Irti-	Repot				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17		
1998	II	285,5	147,3	51,1	7,4	43,5	0,1	0,1	45,7	21,8	19,3	3,4	1,2	41,3	15,0	23,8	1,3	1,2
	III	297,0	156,4	52,7	7,8	44,6	0,1	0,2	47,2	21,7	20,3	3,5	1,6	40,8	14,3	23,7	1,3	1,5
	IV	299,4	149,7	53,7	10,1	43,5	0,1	0,1	52,8	25,7	22,3	3,5	1,2	43,1	12,9	28,3	1,1	0,8
1999	I	253,8	133,4	25,6	7,4	17,9	0,1	0,2	52,9	24,1	23,9	3,2	1,7	41,9	14,3	25,6	1,0	1,0
	II	254,5	124,9	27,3	8,1	18,9	0,2	0,1	54,3	26,1	24,1	3,4	0,7	47,9	18,2	27,6	1,1	1,0
	III	262,0	133,2	27,8	8,7	18,7	0,1	0,2	54,4	24,5	25,4	3,3	1,1	46,6	17,1	27,2	0,9	1,5
	IV	280,7	142,0	31,6	10,2	21,1	0,1	0,2	59,0	27,1	27,2	3,4	1,2	48,1	16,0	30,6	0,7	0,7
2000	I ³⁾	267,8	128,7	28,7	8,3	20,2	0,1	0,1	58,5	25,6	27,5	3,3	2,1	51,9	18,3	31,9	0,7	1,1

Lähde: EKP.

- 1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin.
 2) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Yritykset: S11, Kotitaloudet: S14, Kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt: S15, Muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (vastaa EKT 95:n luokitusta muut rahoituslaitokset): S123 (ml. Rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset: S124), Vakuutuslaitokset ja eläkerahastot: S125, Julkisyhteisöt: S13.

Taulukko 2.7

Euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvat rahalaitosten saamiset ja velat; pääerät¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihteluista puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

1. Eurojärjestelmä²⁾

	Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset					
	Pankit ^{3),4)}		Muut kuin pankit		5	Pankit ³⁾		Muut kuin pankit		9	Pankit ³⁾		12	Pankit ³⁾		Muut kuin pankit	
	1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		6	Julkis-yhteisöt	Muut	7		8	10		Muut	11	13	Julkis-yhteisöt
1998	II	93,7	77,3	12,9	3,4	91,6	9,3	80,9	1,5	1,0	0,3	0,8	14,4	9,1	5,0	0,3	
	III	78,7	70,4	4,4	3,9	94,0	3,0	89,8	1,2	0,6	0,1	0,5	10,3	9,5	0,4	0,4	
	IV	84,4	71,6	11,6	1,1	120,8	2,3	116,2	2,3	0,6	0,1	0,5	12,8	12,1	0,4	0,4	
1999	I	108,4	97,1	8,4	2,9	185,4	3,9	178,7	2,9	0,4	0,1	0,3	91,9	89,6	0,4	1,8	
	II	191,4	174,7	13,1	3,7	175,2	4,5	166,9	3,8	0,4	0,1	0,3	165,2	162,8	0,2	2,2	
	III	108,1	99,0	6,8	2,3	176,2	4,0	168,1	4,1	0,4	0,1	0,3	82,6	80,6	0,4	1,5	
	IV	59,6	45,6	7,4	6,6	193,9	5,7	184,4	3,8	0,6	0,1	0,5	43,2	39,8	0,3	3,2	
2000	I ⁴⁾	92,9	81,8	8,9	2,2	199,7	4,8	189,2	5,7	0,5	0,1	0,4	68,3	66,7	0,2	1,4	

2. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset					
	Pankit ^{3),4)}		Muut kuin pankit		5	Pankit ³⁾		Muut kuin pankit		9	Pankit ³⁾		12	Pankit ³⁾		Muut kuin pankit	
	1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		6	Julkis-yhteisöt	Muut	7		8	10		Muut	11	13	Julkis-yhteisöt
1998	II	1 336,5	963,3	65,9	307,4	282,0	81,2	92,0	108,8	56,6	16,9	39,7	1 487,2	1 123,2	61,6	302,4	
	III	1 323,6	949,8	68,7	305,1	271,1	66,6	84,1	120,4	57,6	23,0	34,7	1 485,9	1 159,3	34,0	292,7	
	IV	1 253,0	889,8	70,7	292,5	272,4	64,5	89,4	118,5	55,2	21,9	33,3	1 501,9	1 139,6	39,2	323,0	
1999	I	1 267,2	896,0	61,1	310,1	300,1	71,5	105,6	123,0	58,5	22,3	36,1	1 618,1	1 204,4	70,8	342,9	
	II	1 248,2	849,8	63,9	334,4	320,7	78,3	104,1	138,3	75,2	32,5	42,7	1 666,6	1 215,6	63,1	387,9	
	III	1 254,4	850,5	64,5	339,4	319,6	87,6	90,0	142,0	77,6	37,7	39,9	1 688,5	1 230,2	62,6	395,7	
	IV	1 277,2	862,8	64,8	349,6	340,1	94,0	89,6	156,5	80,1	37,4	42,7	1 773,5	1 278,4	72,0	423,1	
2000	I ⁴⁾	1 330,7	890,2	66,2	374,2	370,6	103,4	98,9	168,3	99,1	45,4	53,7	1 986,1	1 437,9	71,1	477,1	

3. Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä)

	Lainat euroalueen ulkopuolisille				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat muut arvopaperit kuin osakkeet				Hallussa olevat euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat osakkeet ja osuudet			Euroalueen ulkopuolisten talletukset					
	Pankit ^{3),4)}		Muut kuin pankit		5	Pankit ³⁾		Muut kuin pankit		9	Pankit ³⁾		12	Pankit ³⁾		Muut kuin pankit	
	1	2	Julkis-yhteisöt	Muut		6	Julkis-yhteisöt	Muut	7		8	10		Muut	11	13	Julkis-yhteisöt
1998	II	1 430,2	1 040,6	78,8	310,8	373,6	90,4	172,9	110,3	57,7	17,2	40,5	1 501,6	1 132,3	66,5	302,8	
	III	1 402,3	1 020,2	73,1	309,0	365,1	69,7	173,8	121,6	58,2	23,0	35,1	1 496,2	1 168,8	34,3	293,1	
	IV	1 337,4	961,5	82,3	293,6	393,2	66,8	205,6	120,8	55,8	22,0	33,8	1 514,7	1 151,7	39,6	323,4	
1999	I	1 375,6	993,1	69,5	313,0	485,5	75,4	284,3	125,9	58,8	22,4	36,4	1 710,0	1 294,0	71,3	344,7	
	II	1 439,6	1 024,5	77,0	338,1	495,9	82,7	271,0	142,1	75,6	32,5	43,0	1 831,8	1 378,4	63,3	390,1	
	III	1 362,5	949,5	71,3	341,7	495,8	91,6	258,1	146,1	78,0	37,8	40,2	1 771,0	1 310,8	63,0	397,2	
	IV	1 336,9	908,5	72,2	356,2	534,0	99,7	273,9	160,3	80,7	37,5	43,2	1 816,8	1 318,2	72,3	426,3	
2000	I ⁴⁾	1 423,5	972,0	75,1	376,4	570,3	108,2	288,1	174,0	99,6	45,5	54,1	2 054,4	1 504,6	71,3	478,5	

Lähde: EKP.

1) Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista. Tilastot perustuvat osittain arvioihin.

2) Tammikuussa 1999 käyttöön otettujen uusien raportointisääntöjen vuoksi aikasarjoissa on katkos vuoden 1999 ensimmäisenä neljänneksenä.

3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

4) Lukuun sisältyvät rahalaitosten talletukset euroalueen ulkopuolisissa pankeissa.

Taulukko 2.8

Euroalueen rahalaitosten joidenkin velkojen ja saamisten tarkastelu valuutoittain¹⁾

(miljardia euroa, kausivaihteluista puhdistamaton, ajanjakson lopussa)

Velat

1. Talletukset euroalueelta

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 II	3 280,8	2 937,1	39,2	304,5	213,9	20,9	42,9	26,9	4 897,6	4 742,9	18,7	135,9	99,5	15,8	10,2	10,5
III	3 310,6	2 932,0	41,1	337,4	234,1	27,1	44,2	32,0	4 889,2	4 736,7	19,7	132,7	95,2	12,7	13,7	11,2
IV	3 405,4	3 024,3	41,3	339,8	237,7	27,3	50,3	24,5	5 025,5	4 878,3	19,9	127,2	91,2	13,2	13,2	9,7
1999 I	3 877,0	3 453,2	49,1	374,6	263,6	27,1	54,5	29,4	5 002,5	4 850,6	23,7	128,1	89,2	14,2	14,5	10,2
II	4 111,3	3 712,2	44,0	355,0	252,8	27,0	51,5	23,6	5 059,6	4 899,3	25,7	134,6	96,6	15,0	12,5	10,5
III	3 836,7	3 430,1	46,0	360,6	253,4	30,0	56,1	21,0	5 061,5	4 901,1	25,8	134,6	95,9	16,3	11,9	10,4
IV	3 856,9	3 448,1	42,4	366,4	258,1	33,9	54,1	20,2	5 191,3	5 027,2	24,0	140,1	100,8	17,3	11,5	10,5
2000 I ³⁾	3 915,6	3 482,9	51,3	381,4	263,1	38,8	59,6	19,8	5 230,1	5 056,7	28,4	145,1	105,5	17,2	11,7	10,6

2. Talletukset euroalueen ulkopuolelta

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 II	1 132,3	460,7	121,4	550,3	425,7	40,9	49,9	33,7	372,7	147,8	32,6	192,3	140,3	18,9	11,6	21,5
III	1 168,8	464,3	127,3	577,2	443,6	47,5	54,1	32,0	330,8	143,1	28,8	158,9	122,3	13,8	11,2	11,6
IV	1 151,7	455,3	123,5	572,9	438,1	56,1	52,6	26,1	366,4	154,5	33,2	178,6	131,3	22,8	12,1	12,5
1999 I	1 294,0	556,5	128,4	609,2	470,4	52,9	53,1	32,7	415,2	178,1	36,8	200,3	149,2	24,2	12,9	13,9
II	1 378,4	613,9	135,3	629,2	501,2	39,2	52,3	36,5	453,2	193,3	40,9	219,0	168,0	24,5	11,7	14,8
III	1 310,8	553,8	130,1	626,9	495,6	43,9	53,5	33,9	458,8	199,8	43,4	215,7	161,9	27,5	11,4	14,8
IV	1 318,2	539,0	120,9	658,3	526,0	48,8	50,7	32,8	498,5	214,0	46,7	237,9	183,4	27,3	13,0	14,2
2000 I ³⁾	1 504,6	597,4	155,5	751,6	588,7	63,9	64,4	34,7	549,8	236,8	54,3	258,7	198,3	32,6	12,5	15,3

3. Euroalueen rahalaitosten liikkeeseen laskemat velka- ja rahamarkkinapaperit

	Velkapaperit								Rahamarkkinapaperit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 II	2 053,9	1 833,8	22,5	197,6	112,7	37,6	30,6	16,7	160,2	144,2	0,7	15,3	10,9	1,8	1,2	1,3
III	2 105,7	1 891,4	26,0	188,3	105,3	33,9	33,4	15,8	166,1	147,9	0,6	17,6	15,5	1,0	0,7	0,3
IV	2 121,3	1 903,5	27,7	190,1	106,6	35,4	33,2	15,0	169,4	155,4	0,6	13,4	11,3	0,9	1,1	0,1
1999 I	2 199,2	1 967,3	26,7	205,3	119,5	35,4	35,2	15,1	185,4	169,8	0,8	14,9	12,6	0,8	1,3	0,2
II	2 274,3	2 026,8	32,2	215,3	125,7	35,4	37,1	17,0	188,1	170,3	1,4	16,5	13,8	1,1	1,5	0,2
III	2 334,5	2 079,9	33,8	220,9	127,7	38,5	37,2	17,4	207,4	187,8	1,2	18,4	13,3	2,7	2,2	0,2
IV	2 368,6	2 108,4	35,2	225,0	128,0	42,4	36,9	17,6	245,4	220,5	1,5	23,4	17,2	3,6	2,3	0,4
2000 I ³⁾	2 426,2	2 144,6	37,5	244,1	136,1	49,2	36,7	22,2	246,2	221,8	1,7	22,7	15,8	4,2	2,0	0,7

Lähde: EKP.

- 1) Tilastot on tarkistettu uusien tietojen mukaisiksi. Kantoja ei ole puhdistettu uudelleenluokittelun, arvostusmuutosten tai valuuttakurssimuutosten aiheuttamista eroista.
- 2) Sisältää euron kansalliset ilmentymät.
- 3) Termillä pankit tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset.

Saamiset

4. Lainat euroalueelle

	Rahalaitokset								Muut kuin rahalaitokset							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 II	3 336,7	-	-	-	-	-	-	-	5 707,9	5 545,5	25,3	137,0	80,8	13,5	38,4	4,4
III	3 355,3	-	-	-	-	-	-	-	5 792,7	5 630,4	26,3	136,0	77,7	12,7	42,8	2,9
IV	3 386,1	-	-	-	-	-	-	-	5 937,5	5 764,0	26,6	147,0	79,0	15,4	48,8	3,8
1999 I	3 865,2	-	-	-	-	-	-	-	5 995,5	5 798,9	20,2	176,4	99,9	18,3	53,7	4,5
II	4 098,8	-	-	-	-	-	-	-	6 142,1	5 931,2	21,3	189,6	108,9	19,5	57,9	3,2
III	3 820,5	-	-	-	-	-	-	-	6 204,9	5 985,0	23,3	196,6	106,9	23,9	61,6	4,2
IV	3 842,1	-	-	-	-	-	-	-	6 364,9	6 132,6	22,3	210,0	114,7	28,3	62,4	4,6
2000 I ⁴⁾	3 923,9	-	-	-	-	-	-	-	6 498,8	6 232,9	32,0	234,0	128,1	34,7	67,0	4,2

5. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueella olevat liikkeeseenlaskijat

	Rahalaitosten liikkeeseen laskemat								Muiden kuin rahalaitosten liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 II	683,9	656,0	5,9	22,0	13,8	2,5	1,1	4,6	1 430,3	1 389,7	8,6	32,0	15,6	6,4	2,5	7,6
III	706,8	679,7	7,2	20,0	12,9	2,9	1,4	2,9	1 416,1	1 380,3	10,2	25,6	14,0	7,0	2,3	2,3
IV	722,4	680,9	17,8	23,6	15,8	3,6	1,8	2,5	1 377,8	1 340,9	10,6	26,3	14,7	8,2	2,3	1,1
1999 I	762,3	726,7	7,8	27,9	18,3	5,6	1,3	2,7	1 419,1	1 386,6	3,9	28,5	15,4	10,2	2,0	0,9
II	801,7	767,6	6,5	27,6	18,3	5,2	1,1	3,0	1 429,0	1 398,8	3,2	26,9	13,6	10,2	2,1	1,1
III	829,4	795,4	6,8	27,2	17,8	5,1	1,7	2,6	1 442,9	1 412,7	3,1	27,1	13,0	10,4	2,2	1,6
IV	828,5	793,9	7,3	27,3	18,2	4,8	2,3	2,0	1 436,1	1 403,6	5,4	27,1	12,7	10,3	1,9	2,2
2000 I ⁴⁾	872,6	835,0	10,7	26,9	17,4	4,9	2,0	2,7	1 442,0	1 410,1	4,7	27,2	13,3	10,9	2,0	1,0

6. Lainat euroalueen ulkopuolelle

	Pankit ³⁾								Muut kuin pankit							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 II	1 040,6	417,6	84,9	538,1	409,3	62,8	28,7	37,3	386,3	181,5	20,9	183,9	162,9	4,6	11,1	5,3
III	1 020,2	419,3	98,3	502,6	365,2	67,5	26,7	43,2	378,8	174,7	24,5	179,6	156,5	5,3	11,9	5,9
IV	961,5	371,7	74,1	515,7	375,8	74,7	27,0	38,1	372,6	148,1	26,8	197,8	171,6	8,3	13,3	4,5
1999 I	993,1	457,8	76,3	459,0	325,1	62,3	27,2	44,4	384,4	134,1	29,0	221,4	193,7	7,7	14,4	5,6
II	1 024,5	474,4	80,5	469,6	349,1	52,9	26,2	41,4	417,2	139,9	35,0	242,3	211,7	8,0	16,3	6,3
III	949,5	428,1	78,4	442,9	320,3	54,1	28,3	40,2	413,6	143,4	36,9	233,3	198,7	10,8	18,0	5,8
IV	908,5	388,9	74,9	444,6	323,4	53,9	30,0	37,4	431,8	138,6	39,6	253,5	217,0	11,1	18,8	6,7
2000 I ⁴⁾	972,0	426,8	90,5	454,7	322,7	58,1	33,2	40,7	455,4	145,7	40,0	269,7	229,7	13,7	20,0	6,3

7. Euroalueen rahalaitosten hallussa olevat muut arvopaperit kuin osakkeet: euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat

	Pankkien liikkeeseen laskemat ³⁾								Muiden kuin pankkien liikkeeseen laskemat							
	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut	Kaikki valuu- tat	Euro ²⁾	Muut EU- maiden valuutat	Muut kuin EU- maiden valuutat	USD	JPY	CHF	Muut
1998 II	90,4	18,1	5,3	67,1	38,6	4,5	0,7	23,3	278,0	49,3	25,9	202,7	141,3	20,4	3,8	37,3
III	69,7	20,3	-4,3	53,7	39,7	5,2	1,0	7,8	290,2	41,5	31,5	217,2	161,1	30,1	4,2	21,6
IV	66,8	19,6	5,6	41,5	28,1	4,9	0,8	7,6	321,2	48,1	31,0	242,1	182,2	35,7	4,4	19,8
1999 I	75,4	19,5	5,6	50,3	35,0	5,3	0,9	9,1	409,8	52,4	31,0	326,4	255,1	37,2	4,3	29,7
II	82,7	21,7	6,4	54,7	39,2	5,6	1,2	8,8	412,9	66,7	33,8	312,3	247,8	37,1	4,9	22,5
III	91,6	33,9	6,1	51,5	38,1	5,9	1,0	6,5	403,6	80,5	30,9	292,2	237,4	33,5	4,5	16,8
IV	99,7	38,0	7,2	54,5	39,5	6,9	1,0	7,1	433,0	91,3	31,4	310,4	253,2	34,4	4,7	18,1
2000 I ⁴⁾	108,2	39,7	7,0	61,6	45,8	6,5	1,0	8,2	460,2	85,7	34,5	340,0	274,0	39,2	6,1	20,7

3 Euroalueen rahoitusmarkkinat ja korot

Taulukko 3.1

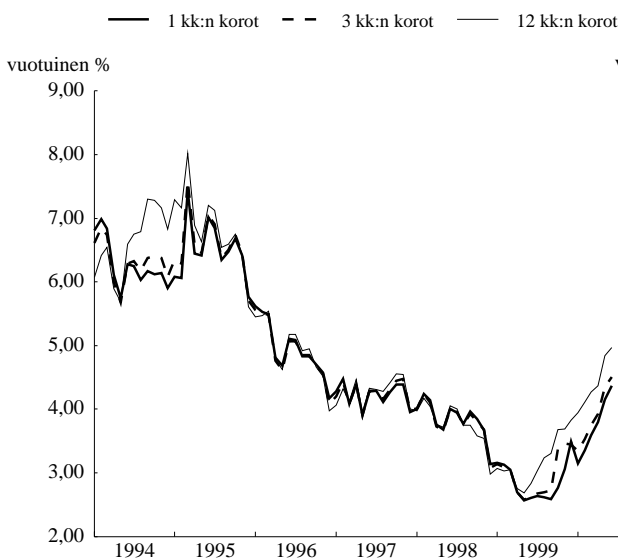
Rahamarkkinakorot ¹⁾

(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ⁴⁾					Yhdysvallat ⁶⁾	Japani ⁶⁾
	Yön yli -talletukset ^{2, 3)}	1 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset ⁵⁾	6 kk:n talletukset ⁵⁾	12 kk:n talletukset ⁵⁾	3 kk:n talletukset	3 kk:n talletukset
	1	2	3	4	5	6	7
1995	5,62	6,51	6,59	6,68	6,86	6,04	1,23
1996	4,04	4,95	4,92	4,89	4,93	5,51	0,57
1997	3,98	4,23	4,24	4,25	4,28	5,76	0,62
1998	3,09	3,84	3,83	3,78	3,77	5,57	0,66
1999	2,74	2,86	2,96	3,06	3,19	5,42	0,22
1999 kesä	2,56	2,61	2,63	2,68	2,84	5,18	0,10
heinä	2,52	2,63	2,68	2,90	3,03	5,31	0,11
elo	2,44	2,61	2,70	3,05	3,24	5,45	0,09
syys	2,43	2,58	2,73	3,11	3,30	5,57	0,10
elo	2,50	2,76	3,38	3,46	3,68	6,18	0,25
marras	2,94	3,06	3,47	3,48	3,69	6,10	0,30
joulu	3,04	3,49	3,44	3,51	3,83	6,13	0,33
2000 tammi	3,04	3,15	3,34	3,56	3,95	6,04	0,15
helmi	3,28	3,36	3,54	3,73	4,11	6,10	0,13
maalis	3,51	3,59	3,75	3,94	4,27	6,20	0,14
huhti	3,69	3,80	3,93	4,09	4,37	6,31	0,12
touko	3,92	4,15	4,35	4,53	4,84	6,75	0,10
kesä	4,29	4,37	4,50	4,68	4,96	6,79	0,13
2000 kesä 2.	4,16	4,28	4,47	4,65	4,96	6,85	0,10
9.	4,33	4,43	4,55	4,75	5,04	6,81	0,11
16.	4,24	4,36	4,48	4,63	4,91	6,78	0,11
23.	4,51	4,42	4,53	4,70	5,01	6,77	0,14
30.	4,75	4,42	4,55	4,78	5,04	6,77	0,23

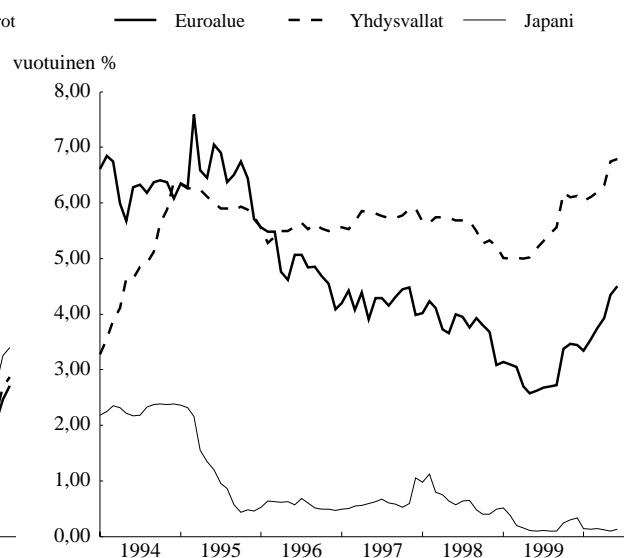
Euroalueen rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

3 kk:n rahamarkkinakorot

(kuukausittain)

Lähteet: Reuters ja EKP.

- 1) Kuukausi- ja vuosittiedot ovat ajanjakson keskiarvoja lukuun ottamatta yön yli -korkoja koskevia tietoja vuoden 1998 loppuun asti.
- 2) Pankkien välisten talletusmarkkinoiden ottolainauskorot (bid rates) joulukuuhun 1998 asti. Sarakkeessa 1 esitetään eoniakoron keskiarvo (euro overnight index average) tammikuusta 1999 alkaen.
- 3) Ajanjakson lopun korot joulukuuhun 1998 asti; sen jälkeen ajanjakson keskiarvot.
- 4) Ajalta ennen tammikuuta 1999 on laskettu keinotekoiset euroalueen korot käyttämällä BKT:llä painotettuja kansallisia korkoja.
- 5) Tammikuusta 1999 alkaen euriborkorko ja sitä ennen liborkorko (London interbank offered rate), jos käytettävissä.
- 6) Liborkorko (London interbank offered rate).

Taulukko 3.2

Valtion lainojen tuotot ¹⁾

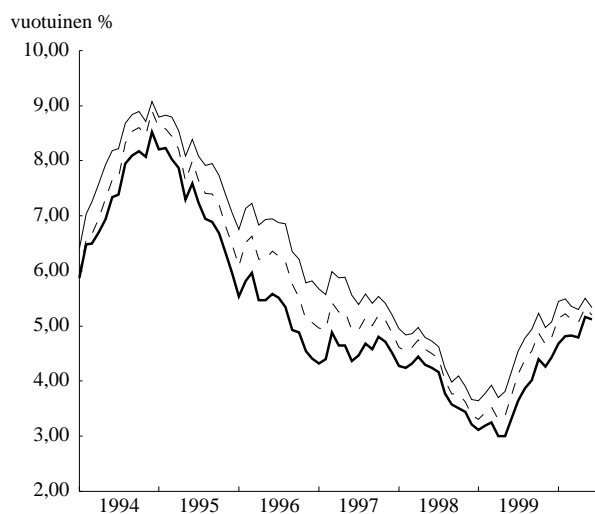
(vuotuisina prosentteina)

	Euroalue ²⁾					Yhdysvallat	Japani
	2 v	3 v	5 v	7 v	10 v	10 v	10 v
	1	2	3	4	5	6	7
1995	5,69	5,97	6,48	7,06	8,73	6,69	3,32
1996	4,17	4,41	5,06	5,82	7,23	6,54	3,03
1997	4,33	4,51	4,87	5,20	5,99	6,45	2,15
1998	3,16	3,22	3,38	3,67	4,71	5,33	1,30
1999	3,38	3,63	4,01	4,38	4,66	5,64	1,75
1999 kesä	3,09	3,34	3,77	4,20	4,53	5,90	1,60
heinä	3,30	3,64	4,13	4,55	4,86	5,80	1,69
elo	3,56	3,87	4,39	4,78	5,06	5,94	1,89
syys	3,66	4,02	4,55	4,94	5,24	5,91	1,75
loka	4,07	4,40	4,87	5,23	5,47	6,10	1,78
marras	3,99	4,27	4,67	4,97	5,18	6,03	1,81
joulu	4,18	4,43	4,79	5,07	5,30	6,26	1,73
2000 tammi	4,38	4,68	5,14	5,44	5,70	6,66	1,71
helmi	4,55	4,82	5,23	5,49	5,66	6,52	1,83
maalis	4,59	4,83	5,12	5,35	5,49	6,26	1,81
huhti	4,58	4,79	5,06	5,30	5,41	6,00	1,75
touko	5,00	5,16	5,34	5,51	5,52	6,42	1,71
kesä	5,02	5,12	5,19	5,33	5,35	6,10	1,69
2000 kesä 2.	4,93	5,04	5,10	5,25	5,26	6,12	1,68
9.	5,12	5,18	5,22	5,33	5,33	6,12	1,66
16.	4,91	5,02	5,10	5,26	5,27	5,97	1,63
23.	5,10	5,22	5,30	5,43	5,44	6,19	1,69
30.	5,07	5,16	5,23	5,39	5,41	6,03	1,75

Valtion lainojen tuotot euroalueella

(kuukausittain)

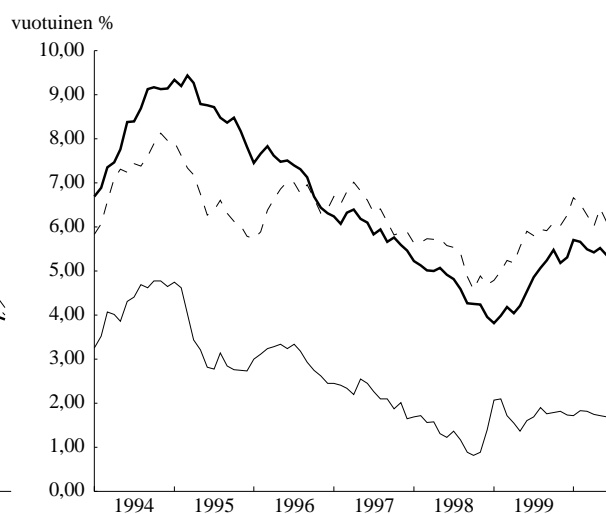
— 3 vuotta - - - 5 vuotta — 7 vuotta

Valtion 10 vuoden lainojen tuotot

(kuukausittain)

— Euroalue - - - Yhdysvallat — Japani

Lähteet: Reuters, EKP, Federal Reserve ja Bank of Japan.

- 1) Euroalueen 2, 3, 5 ja 7 vuoden lainojen tuotot perustuvat joulukuuhun 1998 asti ajanjakson lopun tietoihin. Kymmenen vuoden lainojen tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja. Sen jälkeen kaikki tuotot ovat ajanjakson keskiarvoja.
- 2) Euroalueen lainojen tuotot on joulukuuhun 1998 asti laskettu BKT:llä painotetuista yhdenmukaistetuista valtion lainojen tuotoista. Sen jälkeen painoina on kaikissa maturiteeteissa käytetty valtion lainojen nimellisiä kantoja.

Taulukko 3.3

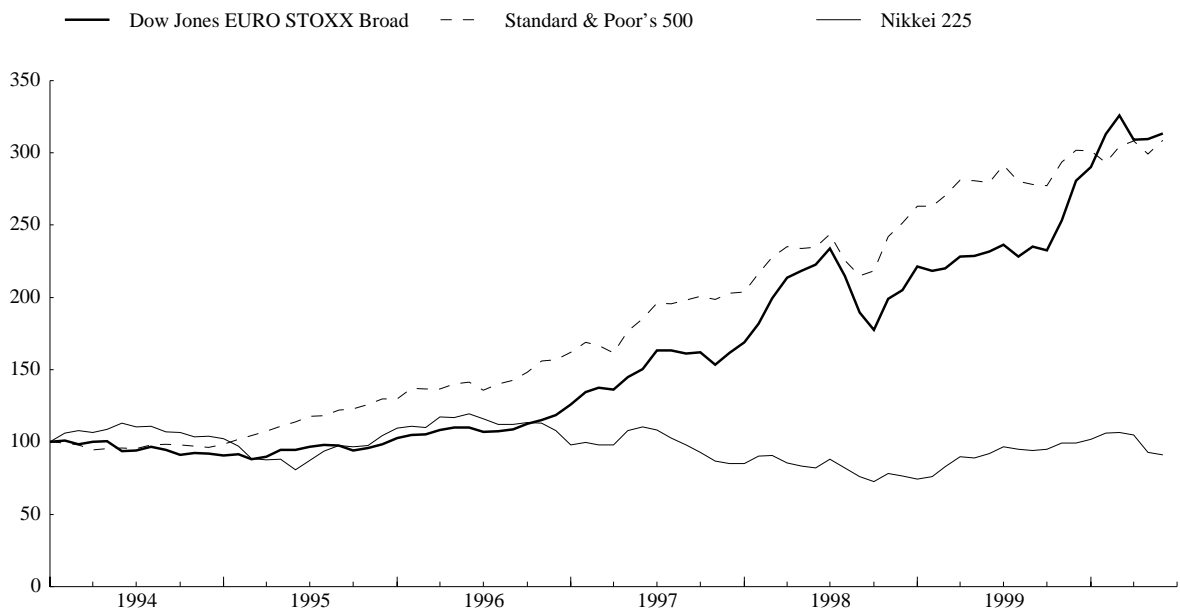
Osakeindeksit

(indeksit pisteinä)¹⁾

	Dow Jones: Euro Stoxx -indeksit												Yhdys- vallat	Japani		
	Viiteaineisto		Toimialakohtaiset indeksit													
	Laaja	50 yritystä	Raaka- aineet	Kulutus- tavarat (sykli- nen)	Kulutus- tavarat (ei- sykli- nen)	Energia	Rahoitus	Teolli- suus	Tek- niikka	Yleis- hyö- dylliset yhtiöt	Tele- vies- tintä	Ter- veyden- hoito			Standard & Poor's 500 -indeksi	Nikkei 225 -indeksi
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14			
1995	130,5	1 388,1	150,6	127,9	141,1	131,2	117,0	124,5	146,0	132,3	161,9	166,4	542,2	17 363,4		
1996	151,6	1 657,5	181,1	146,8	180,6	159,5	129,9	134,7	150,0	166,3	202,4	230,2	671,2	21 061,7		
1997	207,6	2 319,6	233,4	191,9	231,9	227,3	184,4	168,0	227,7	205,5	324,4	301,8	873,9	18 373,4		
1998	280,5	3 076,3	257,9	245,0	295,5	249,3	281,3	218,4	333,6	282,1	487,7	348,6	1 085,3	15 338,4		
1999	325,8	3 787,3	279,2	262,9	327,7	286,0	295,7	285,1	470,4	306,0	718,8	392,8	1 327,8	16 829,9		
1999	kesä	321,7	3 749,5	279,8	265,9	327,3	299,0	288,5	284,4	440,2	300,3	694,1	377,6	1 322,6	17 136,0	
	heinä	328,1	3 846,2	294,7	265,5	330,4	316,0	289,6	294,5	481,6	302,3	687,0	392,9	1 381,0	18 008,6	
	elo	316,8	3 691,3	302,1	251,2	319,3	314,7	279,2	288,8	455,2	289,8	649,7	380,3	1 327,5	17 670,3	
	syys	325,9	3 772,8	294,3	257,5	328,7	312,3	289,8	297,8	480,8	296,1	683,3	383,3	1 318,2	17 532,8	
	loka	322,4	3 742,6	282,7	253,2	321,5	295,4	290,9	294,4	489,0	281,9	695,7	395,5	1 312,6	17 697,9	
	marras	351,2	4 160,0	294,9	265,0	333,2	305,7	310,3	314,7	589,9	297,4	836,2	427,1	1 391,6	18 440,3	
	joulu	389,1	4 590,1	334,6	288,4	327,7	307,4	318,6	366,0	755,7	311,7	1 051,7	398,2	1 429,0	18 430,6	
2000	tamm	402,4	4 714,7	338,2	296,9	319,8	300,6	318,9	379,8	836,4	310,1	1 143,2	366,6	1 427,5	18 905,6	
	helmi	433,8	5 090,6	309,3	308,1	307,6	299,7	313,6	396,4	989,4	346,4	1 423,7	371,3	1 388,4	19 700,9	
	maal	452,1	5 317,1	302,5	316,1	305,4	310,5	325,4	402,7	1 070,1	374,6	1 496,0	377,8	1 442,2	19 823,0	
	huhti	428,6	5 149,1	306,8	293,7	313,3	329,1	339,0	382,2	957,4	353,9	1 236,7	411,1	1 459,7	19 517,7	
	touko	429,4	5 174,7	304,2	294,5	322,3	353,1	340,0	388,0	1 004,4	356,4	1 135,1	435,5	1 416,7	17 222,5	
	kesä	434,7	5 274,2	274,6	294,8	326,1	349,8	350,0	385,4	1 052,1	349,7	1 149,7	456,4	1 462,0	16 969,3	
2000	kesä	2.	444,7	5 428,3	285,1	301,8	320,3	352,8	349,3	395,1	1 082,5	369,8	1 223,4	450,3	1 477,3	16 800,1
		9.	437,4	5 293,0	282,8	296,1	322,7	347,6	348,5	392,8	1 070,2	359,4	1 168,7	435,2	1 456,9	16 861,9
		16.	435,1	5 281,6	268,0	293,3	329,0	348,1	352,5	387,6	1 055,1	348,0	1 152,3	452,4	1 464,5	16 318,3
		23.	432,0	5 240,6	261,9	292,5	328,1	353,3	346,6	381,1	1 076,3	340,3	1 115,0	472,6	1 441,5	16 963,2
		30.	424,6	5 145,4	273,3	286,2	331,4	348,0	354,1	368,5	993,5	337,5	1 075,1	484,9	1 454,6	17 411,1

Dow Jones: Euro Stoxx (laaja), Standard & Poor's 500 ja Nikkei 225 uudelleen painotettuina

(peruskuukausi tammikuu 1994 = 100; kuukausittain)

Lähde: Reuters.

1) Kuukausi- ja vuositiedot ovat ajanjakson keskiarvoja.

Taulukko 3.4

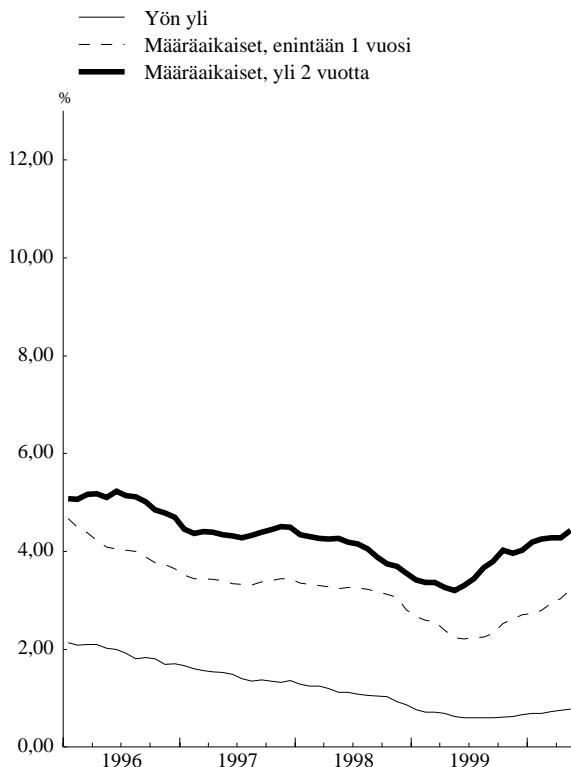
Pankkien luotto- ja talletuskorot

(vuotuisina prosentteina; jakson keskiarvo)

	Talletuskorot						Luottokorot				
	Yön yli	Määräaikaiset			Irtisanomisehtoiset		Yritykset		Kotitaloudet		
		1	Enintään 1 vuosi 2	Enintään 2 vuotta 3	Yli 2 vuotta 4	Enintään 3 kk 5	Yli 3 kk 6	Enintään 1 vuosi 7	Yli 1 vuosi 8	Kulutus- luotot 9	Asunto- luotot 10
1997	1,46	3,41	3,63	4,40	2,80	3,09	7,58	6,64	10,61	6,63	
1998	1,10	3,20	3,22	4,06	2,61	3,25	6,74	5,80	10,05	5,87	
1999	0,65	2,44	2,45	3,57	2,15	2,76	5,66	5,10	9,38	5,29	
1999											
touko	0,63	2,24	2,24	3,21	2,16	2,48	5,55	4,72	9,31	4,84	
kesä	0,60	2,22	2,22	3,30	2,15	2,45	5,49	4,78	9,29	4,96	
heinä	0,60	2,24	2,24	3,45	2,14	2,63	5,40	4,96	9,21	5,18	
elo	0,60	2,25	2,26	3,67	2,00	2,73	5,42	5,16	9,31	5,47	
syys	0,60	2,32	2,32	3,79	1,99	2,80	5,38	5,19	9,29	5,53	
loka	0,61	2,52	2,52	4,03	2,00	2,93	5,58	5,55	9,36	5,79	
marras	0,63	2,62	2,62	3,96	2,02	3,01	5,74	5,54	9,36	5,77	
joulu	0,67	2,70	2,71	4,02	2,04	3,05	5,82	5,51	9,37	5,80	
2000											
tammi	0,69	2,74	2,74	4,19	2,05	3,18	5,92	5,74	9,51	6,03	
helmi	0,70	2,79	2,80	4,25	2,06	3,18	6,01	5,84	9,52	6,13	
maalis	0,72	2,95	2,95	4,28	2,07	3,33	6,09	5,84	9,54	6,10	
huhti	0,76	3,04	3,04	4,27	2,09	3,44	6,26	5,99	9,62	6,12	
touko	0,78	3,22	3,22	4,43	2,10	3,65	6,42	6,16	9,70	6,30	

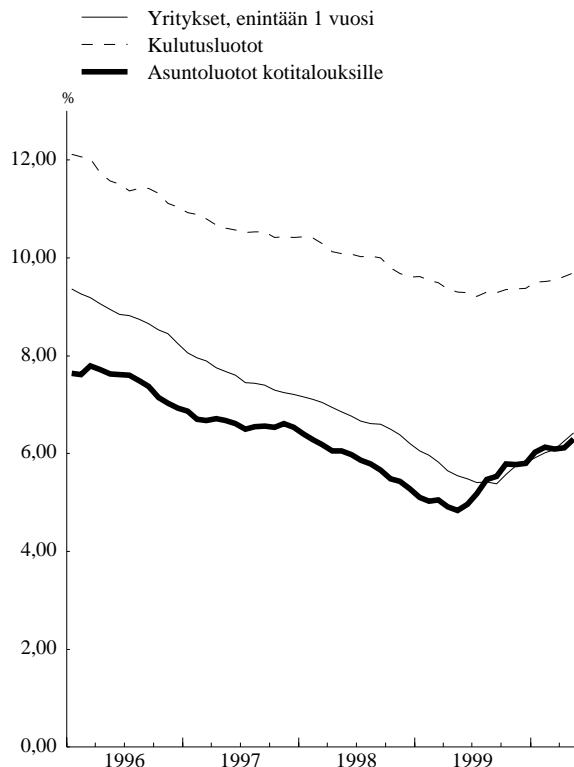
Talletuskorot

(kuukausittain)

Luottokorot

(kuukausittain)

Lähde: EKP.

Näitä euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevia tietoja on käytettävä varoen ja ainoastaan tilastollisiin tarkoituksiin; korkojen kehitystä olisi analysoitava pääasiassa muutoksina eikä niinkään tasoina. Korot lasketaan kansallisten keskuspankkien ilmoittamien kansallisten luotto- ja talletuskorkojen painotettuna keskiarvona. Kansalliset luotto- ja talletuskorot edustavat niitä kansallisista lähteistä saatavissa olevia korkotietoja, joiden katsotaan sopivan laadittuihin luokituksiin. Nämä kansalliset korot on laskettu yhteen euroalueen korkotiedoiksi käyttäen joissakin tapauksissa arvioita, kun euroalueen kansallisissa rahoitusinstrumenteissa on havaittu epäyhtenäisyyttä. Kansallisten luotto- ja talletuskorkojen kattavuutta (uudet luotot ja/tai luottokannat), tietojen luonnetta (nimelliset tai efektiiviset korot) tai keräämismenetelmiä ei myöskään ole yhdenmukaistettu. Euroalueen pankkien luotto- ja talletuskorkojen maakohtaiset painot kootaan rahalaitostilastotiedoista tai mahdollisimman edustavista muista tiedoista. Painot heijastavat instrumenttien käytön maakohtaisia osuuksia euroalueella laskettuna kantatiedoista. Painot tarkistetaan kuukausittain siten, että korot ja painot viittaavat aina saman kuukauden tietoihin.

Taulukko 3.5

Muiden arvopapereiden kuin osakkeiden liikkeeseenlaskut alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja valuutan mukaan^{1),2)}

(miljardia euroa; vaihto ajanjakson aikana ja ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

1. Lyhytaikaiset³⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
					Euromääräiset ⁴⁾				Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseen-laskut	Kuolelutuk-set	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuolelutuk-set	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuolelutuk-set
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
huhti	217,0	200,1	16,8	579,0	212,0	196,0	16,0	554,8	5,0	4,1
touko	172,0	172,5	-0,5	579,0	165,4	167,7	-2,2	552,6	6,6	4,8
kesä	175,7	187,1	-11,4	567,4	169,8	182,4	-12,7	540,3	5,9	4,7
heinä	209,8	212,1	-2,3	563,5	203,3	205,9	-2,6	536,0	6,5	6,2
elo	181,8	164,7	17,2	581,7	175,0	159,0	16,0	552,1	6,8	5,6
syys	192,1	188,2	4,0	585,5	185,0	183,3	1,7	553,2	7,1	4,8
loka	198,3	189,9	8,4	596,1	192,3	182,9	9,4	563,1	6,0	7,0
marras	195,0	176,6	18,4	615,1	187,6	169,9	17,7	580,7	7,5	6,7
joulu	171,4	169,2	2,2	618,2	162,6	163,5	-0,8	580,0	8,7	5,7
2000										
tammi	250,7	266,0	-15,3	599,4	239,3	255,7	-16,4	562,1	11,4	10,3
helmi	252,5	239,1	13,5	613,8	239,9	230,0	9,9	572,1	12,6	9,0
maalis	269,6	249,2	20,4	633,1	257,4	240,0	17,3	590,3	12,2	9,2
huhti	251,6	249,7	1,9	635,4	239,5	238,5	1,0	590,7	12,1	11,1

2. Pitkäaikaiset³⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
					Euromääräiset ⁴⁾				Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseen-laskut	Kuolelutuk-set	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuolelutuk-set	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuolelutuk-set
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
huhti	126,3	99,1	27,3	5 623,3	116,6	94,4	22,2	5 207,6	9,7	4,7
touko	129,0	78,9	50,1	5 675,9	119,7	72,0	47,7	5 256,0	9,3	6,9
kesä	117,4	65,5	51,8	5 729,6	107,2	59,5	47,6	5 303,5	10,2	6,0
heinä	130,7	87,2	43,5	5 768,7	121,6	77,0	44,6	5 349,2	9,1	10,1
elo	70,7	49,4	21,3	5 795,9	62,3	43,7	18,6	5 368,5	8,4	5,7
syys	138,3	74,8	63,5	5 857,9	123,3	66,9	56,4	5 425,1	15,0	7,8
loka	115,5	75,0	40,5	5 904,1	106,9	69,4	37,6	5 463,8	8,5	5,6
marras	104,4	78,4	26,0	5 936,4	94,8	71,9	22,8	5 486,7	9,6	6,4
joulu	76,7	109,5	-32,8	5 910,0	70,3	96,3	-26,0	5 458,6	6,4	13,2
2000										
tammi	109,5	94,7	14,8	5 930,2	100,9	87,2	13,7	5 474,2	8,6	7,5
helmi	122,5	70,0	52,5	5 983,1	111,4	62,1	49,3	5 524,1	11,1	7,9
maalis	123,7	93,4	30,3	6 023,8	113,9	83,2	30,8	5 556,9	9,8	10,3
huhti	106,0	74,1	31,9	6 062,9	98,7	68,2	30,5	5 587,2	7,3	5,9

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat									
					Euromääräiset ⁴⁾				Muun valuutan määräiset	
	Liikkeeseen-laskut	Kuolelutuk-set	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuolelutuk-set	Liikkeeseen-laskut, netto	Liikkeessä oleva määrä	Liikkeeseen-laskut	Kuolelutuk-set
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
huhti	343,3	299,2	44,1	6 202,3	328,6	290,4	38,3	5 762,4	14,7	8,8
touko	301,0	251,4	49,6	6 254,9	285,2	239,7	45,5	5 808,6	15,9	11,7
kesä	293,1	252,6	40,4	6 297,0	276,9	241,9	35,0	5 843,8	16,1	10,7
heinä	340,5	299,3	41,3	6 332,2	325,0	282,9	42,0	5 885,2	15,6	16,3
elo	252,5	214,1	38,4	6 377,6	237,3	202,7	34,5	5 920,7	15,3	11,4
syys	330,4	262,9	67,5	6 443,4	308,3	250,2	58,1	5 978,3	22,1	12,7
loka	313,8	265,0	48,9	6 500,2	299,3	252,3	47,0	6 027,0	14,6	12,7
marras	299,4	255,0	44,4	6 551,5	282,3	241,8	40,5	6 067,4	17,1	13,1
joulu	248,1	278,7	-30,7	6 528,2	232,9	259,8	-26,9	6 038,6	15,1	18,9
2000										
tammi	360,2	360,7	-0,5	6 529,6	340,1	342,8	-2,7	6 036,4	20,0	17,9
helmi	375,0	309,1	65,9	6 596,9	351,3	292,1	59,2	6 096,3	23,7	17,0
maalis	393,3	342,7	50,7	6 656,9	371,3	323,2	48,1	6 147,2	22,0	19,5
huhti	357,6	323,7	33,8	6 698,2	338,2	306,7	31,4	6 177,9	19,4	17,0

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.

2) Nettoluut eroavat kantojen muutoksista arvostusmuutosten, uudelleenluokittelun tai muiden tarkistusten vuoksi.

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾					Euromääräiset yhteensä ⁴⁾					
Liikkeeseen laskut, netto	Liikkeeseessä oleva määrä	Liikkeeseen laskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut, netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut, netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
0,8	24,2	.	.	.	.	.	.	.	.	1999	huhti	
1,7	26,4	.	.	.	.	.	.	.	.		touko	
1,2	27,1	19,2	22,7	-3,5	22,8	566,4	568,8	-2,3	563,1		kesä	
0,3	27,5	.	.	.	.	.	.	.	.		heinä	
1,2	29,6	.	.	.	.	.	.	.	.		elo	
2,3	32,3	28,0	18,6	9,4	31,7	591,3	566,8	24,5	584,8		syys	
-1,0	33,0	.	.	.	.	.	.	.	.		loka	
0,8	34,4	.	.	.	.	.	.	.	.		marras	
3,0	38,2	21,8	20,0	1,8	34,6	564,4	536,3	28,0	614,6		joulu	
1,1	37,3	.	.	.	.	.	.	.	.	2000	tammi	
3,6	41,6	.	.	.	.	.	.	.	.		helmi	
3,0	42,8	34,3	32,0	2,3	38,7	770,9	757,7	13,1	629,0		maalis	
0,9	44,7	.	.	.	.	.	.	.	.		huhti	

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾					Euromääräiset yhteensä ⁴⁾					
Liikkeeseen laskut, netto	Liikkeeseessä oleva määrä	Liikkeeseen laskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut, netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut, netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
5,0	415,7	.	.	.	.	.	.	.	.	1999	huhti	
2,4	419,9	.	.	.	.	.	.	.	.		touko	
4,2	426,1	55,4	11,8	43,6	514,9	398,9	237,8	161,2	5 818,4		kesä	
-1,1	419,5	.	.	.	.	.	.	.	.		heinä	
2,7	427,3	.	.	.	.	.	.	.	.		elo	
7,2	432,8	63,5	12,4	51,1	566,3	370,7	200,1	170,7	5 991,4		syys	
2,9	440,2	.	.	.	.	.	.	.	.		loka	
3,2	449,7	.	.	.	.	.	.	.	.		marras	
-6,8	451,4	49,2	21,3	27,9	594,5	321,2	258,9	62,3	6 053,1		joulu	
1,1	455,9	.	.	.	.	.	.	.	.	2000	tammi	
3,2	459,0	.	.	.	.	.	.	.	.		helmi	
-0,5	466,9	67,7	21,0	46,7	657,0	393,8	253,4	140,4	6 213,9		maalis	
1,5	475,7	.	.	.	.	.	.	.	.		huhti	

		Euroalueen ulkopuolisten euromääräiset liikkeeseenlaskut ⁴⁾					Euromääräiset yhteensä ⁴⁾					
Liikkeeseen laskut, netto	Liikkeeseessä oleva määrä	Liikkeeseen laskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut, netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)	Liikkeeseenlaskut (vuosineljänneksen aikana)	Kuoletukset (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeeseenlaskut, netto (vuosineljänneksen aikana)	Liikkeessä oleva määrä (vuosineljänneksen lopussa)			
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20			
5,9	439,9	.	.	.	.	.	.	.	.	1999	huhti	
4,2	446,3	.	.	.	.	.	.	.	.		touko	
5,4	453,2	74,6	34,5	40,1	537,8	965,4	806,5	158,8	6 381,5		kesä	
-0,8	447,0	.	.	.	.	.	.	.	.		heinä	
3,9	456,9	.	.	.	.	.	.	.	.		elo	
9,5	465,2	91,5	31,0	60,5	597,9	962,1	766,9	195,2	6 576,2		syys	
1,9	473,3	.	.	.	.	.	.	.	.		loka	
3,9	484,1	.	.	.	.	.	.	.	.		marras	
-3,8	489,7	71,0	41,3	29,7	629,1	885,6	795,3	90,3	6 667,7		joulu	
2,2	493,2	.	.	.	.	.	.	.	.	2000	tammi	
6,8	500,6	.	.	.	.	.	.	.	.		helmi	
2,6	509,7	102,0	53,0	49,0	695,7	1 164,7	1 011,2	153,6	6 842,9		maalis	
2,4	520,3	.	.	.	.	.	.	.	.		huhti	

- 3) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti); poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pidempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määriteltä.
- 4) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.

Taulukko 3.6

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan^{1), 2), 3)}

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kanta; nimellisarvoon)

Liikkeessä oleva määrä

1. Lyhytaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
huhti	554,8	181,4	8,7	61,0	300,7	3,0	.	.	.	.
touko	552,6	179,8	8,5	59,7	301,7	2,9	.	.	.	.
kesä	540,3	174,0	8,3	58,6	296,5	2,9	22,8	8,3	8,7	5,0
heinä	536,0	178,8	6,8	60,9	286,5	3,0	.	.	.	.
elo	552,1	191,3	7,0	62,3	288,7	2,8	.	.	.	.
syys	553,2	200,6	6,8	64,6	278,6	2,5	31,7	11,2	12,0	7,3
loka	563,1	213,9	6,6	66,1	273,6	3,0	.	.	.	.
marras	580,7	237,3	6,4	67,5	266,0	3,5	.	.	.	.
joulu	580,0	248,7	5,7	66,5	254,4	4,8	34,6	14,4	12,1	6,3
2000										
tammi	562,1	229,2	6,2	66,1	257,1	3,5	.	.	.	.
helmi	572,1	240,4	6,2	65,8	256,7	3,0	.	.	.	.
maalis	590,3	250,9	6,0	66,7	264,1	2,6	38,7	16,3	12,5	8,6
huhti	590,7	245,7	5,8	72,3	264,1	2,8	.	.	.	.

2. Pitkäaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
huhti	5 207,6	1 892,4	135,2	187,0	2 899,8	93,2	.	.	.	.
touko	5 256,0	1 916,2	141,0	185,1	2 920,0	93,6	.	.	.	.
kesä	5 303,5	1 927,7	160,3	187,6	2 934,2	93,7	514,9	136,0	68,8	80,8
heinä	5 349,2	1 932,4	167,3	194,1	2 961,2	94,1	.	.	.	.
elo	5 368,5	1 938,2	168,8	194,2	2 973,3	94,0	.	.	.	.
syys	5 425,1	1 964,1	176,7	195,3	2 994,1	94,9	566,3	153,2	75,9	101,0
loka	5 463,8	1 983,5	179,1	198,6	3 008,9	93,7	.	.	.	.
marras	5 486,7	1 993,8	186,6	197,9	3 014,2	94,2	.	.	.	.
joulu	5 458,6	1 976,6	189,0	196,6	3 002,2	94,1	594,5	159,1	81,8	113,7
2000										
tammi	5 474,2	1 984,1	189,5	191,4	3 015,0	94,3	.	.	.	.
helmi	5 524,1	2 004,0	191,7	191,3	3 042,1	95,0	.	.	.	.
maalis	5 556,9	2 022,9	193,0	194,7	3 050,3	95,9	657,0	182,1	91,9	133,1
huhti	5 587,2	2 041,4	194,6	200,0	3 054,4	96,7	.	.	.	.

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999										
huhti	5 762,4	2 073,8	143,9	247,9	3 200,5	96,3	.	.	.	.
touko	5 808,6	2 096,0	149,5	244,9	3 221,7	96,5	.	.	.	.
kesä	5 843,8	2 101,6	168,6	246,2	3 230,7	96,6	537,8	144,3	77,5	85,8
heinä	5 885,2	2 111,2	174,1	255,0	3 247,6	97,2	.	.	.	.
elo	5 920,7	2 129,5	175,8	256,5	3 262,0	96,8	.	.	.	.
syys	5 978,3	2 164,7	183,5	260,0	3 272,7	97,4	597,9	164,4	87,9	108,2
loka	6 027,0	2 197,4	185,7	264,7	3 282,5	96,6	.	.	.	.
marras	6 067,4	2 231,1	193,0	265,4	3 280,2	97,7	.	.	.	.
joulu	6 038,6	2 225,3	194,7	263,1	3 256,6	99,0	629,1	173,5	93,9	120,0
2000										
tammi	6 036,4	2 213,2	195,7	257,6	3 272,2	97,7	.	.	.	.
helmi	6 096,3	2 244,4	198,0	257,1	3 298,7	98,1	.	.	.	.
maalis	6 147,2	2 273,9	199,0	261,4	3 314,4	98,5	695,7	198,4	104,4	141,6
huhti	6 177,9	2 287,1	200,4	272,3	3 318,5	99,5	.	.	.	.

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

- 1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.
- 2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määräiset erät.
- 3) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokituksen: Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S125); yritykset (S11); valtionhallinto (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

				Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 huhti	
0,3	0,3	0,1	563,1	182,3	17,0	63,6	296,9	3,2	0,1	touko	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	kesä	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	heinä	
0,3	0,6	0,3	584,8	211,8	18,8	71,9	279,0	3,1	0,3	elo	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	syys	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka	
0,3	0,6	0,8	614,6	263,0	17,8	72,8	254,7	5,5	0,8	marras	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi	
0,2	0,3	0,7	629,0	267,2	18,5	75,3	264,3	3,0	0,7	helmi	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	huhti	

				Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 huhti	
78,1	27,5	123,7	5 818,4	2 063,7	229,1	268,4	3 012,3	121,2	123,7	touko	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	kesä	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	heinä	
82,7	29,4	124,1	5 991,4	2 117,3	252,6	296,3	3 076,8	124,3	124,1	elo	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	syys	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka	
86,6	29,3	124,0	6 053,1	2 135,7	270,8	310,3	3 088,8	123,4	124,0	marras	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi	
96,0	30,6	123,4	6 213,9	2 205,0	284,9	327,7	3 146,3	126,5	123,4	helmi	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	huhti	

				Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskus-pankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin raha-laitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansain-väliset järjestöt ⁶⁾		
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20		
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 huhti	
78,5	27,9	123,8	6 381,5	2 246,0	246,1	332,0	3 309,2	124,4	123,8	touko	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	kesä	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	heinä	
83,1	30,0	124,3	6 576,2	2 329,1	271,3	368,2	3 355,8	127,4	124,3	elo	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	syys	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka	
86,9	29,9	124,8	6 667,7	2 398,8	288,6	383,1	3 343,6	128,9	124,8	marras	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi	
96,2	31,0	124,1	6 842,9	2 472,3	303,4	403,0	3 410,6	129,5	124,1	helmi	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	huhti	

4) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritely.

5) Termillä pankit (ml. keskuspankit) tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä).

6) Sisältää Euroopan investointipankin. EKP sisältyy eurojärjestelmään.

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan^{1), 2), 3)}

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, brutto

1. Lyhytaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999 huhti	212,0	112,4	1,5	40,8	56,0	1,3	.	.	.	.
touko	165,4	87,6	1,5	34,1	40,4	1,8	.	.	.	.
kesä	169,8	95,7	1,9	34,8	36,4	0,9	19,2	6,8	7,2	4,5
heinä	203,3	110,9	1,7	42,5	46,9	1,4	.	.	.	.
elo	175,0	92,3	2,0	35,8	43,8	1,1	.	.	.	.
syys	185,0	105,1	1,2	37,8	40,0	0,8	28,0	9,7	10,6	6,7
loka	192,3	107,3	1,5	41,3	40,7	1,5	.	.	.	.
marras	187,6	117,7	1,2	33,7	33,0	2,0	.	.	.	.
joulu	162,6	117,9	0,9	23,0	18,5	2,3	21,8	9,6	6,9	4,2
2000 tammi	239,3	154,7	2,1	40,0	41,2	1,3	.	.	.	.
helmi	239,9	155,4	1,9	44,2	37,0	1,4	.	.	.	.
maalis	257,4	169,8	1,7	45,0	40,0	0,9	34,3	14,7	10,7	7,9
huhti	239,5	141,4	2,0	51,3	43,3	1,4	.	.	.	.

2. Pitkäaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999 huhti	116,6	50,4	6,1	6,5	51,4	2,2	.	.	.	.
touko	119,7	46,5	7,5	0,9	63,7	1,1	.	.	.	.
kesä	107,2	39,9	20,1	5,3	40,9	0,9	55,4	15,4	11,9	16,4
heinä	121,6	35,5	9,1	8,8	67,2	1,0	.	.	.	.
elo	62,3	27,6	2,2	1,7	30,5	0,2	.	.	.	.
syys	123,3	55,7	9,5	3,7	53,0	1,4	63,5	21,2	9,8	22,2
loka	106,9	49,8	4,0	5,5	46,5	1,0	.	.	.	.
marras	94,8	45,3	9,1	2,9	36,1	1,3	.	.	.	.
joulu	70,3	39,3	4,4	1,6	23,5	1,5	49,2	13,7	7,8	15,9
2000 tammi	100,9	40,7	2,0	0,1	57,3	0,7	.	.	.	.
helmi	111,4	50,5	3,9	3,4	51,7	2,0	.	.	.	.
maalis	113,9	52,4	2,6	4,6	52,5	1,7	67,7	24,9	10,1	18,6
huhti	98,7	45,6	3,1	6,6	41,6	1,8	.	.	.	.

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat			
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1999 huhti	328,6	162,8	7,6	47,3	107,4	3,5	.	.	.	.
touko	285,2	134,1	9,0	35,0	104,1	2,9	.	.	.	.
kesä	276,9	135,6	22,1	40,2	77,2	1,9	74,6	22,3	19,1	20,9
heinä	325,0	146,4	10,8	51,3	114,1	2,4	.	.	.	.
elo	237,3	119,9	4,2	37,5	74,3	1,4	.	.	.	.
syys	308,3	160,9	10,7	41,6	93,0	2,2	91,5	30,9	20,4	28,9
loka	299,3	157,1	5,6	46,9	87,2	2,5	.	.	.	.
marras	282,3	163,0	10,3	36,6	69,2	3,3	.	.	.	.
joulu	232,9	157,2	5,3	24,6	42,1	3,8	71,0	23,3	14,8	20,1
2000 tammi	340,1	195,4	4,1	40,1	98,4	2,1	.	.	.	.
helmi	351,3	205,9	5,8	47,6	88,6	3,4	.	.	.	.
maalis	371,3	222,1	4,3	49,7	92,5	2,7	102,0	39,6	20,8	26,6
huhti	338,2	187,0	5,0	57,9	84,9	3,3	.	.	.	.

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.

2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määrälliset erät.

3) Vastaavat EKT 95:n sektoriluokitukset: Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtionhallinto (S1311); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 huhti
0,3	0,2	0,1	566,4	302,5	12,1	114,2	133,1	4,3	0,1	touko
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	kesä
0,3	0,5	0,2	591,3	318,0	15,4	122,9	131,0	3,8	0,2	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
0,2	0,2	0,7	564,4	352,6	10,6	102,2	92,4	5,8	0,7	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
0,2	0,2	0,6	770,9	494,6	16,3	137,1	118,3	3,9	0,6	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	huhti

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 huhti
6,4	2,1	3,3	398,9	152,2	45,7	29,1	162,4	6,3	3,3	touko
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	kesä
5,0	2,1	3,2	370,7	140,0	30,6	36,5	155,7	4,7	3,2	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
6,6	1,0	4,2	321,2	148,1	25,4	26,0	112,7	4,8	4,2	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
9,6	1,9	2,6	393,8	168,4	18,6	26,8	171,1	6,4	2,6	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	huhti

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 huhti
6,7	2,3	3,4	965,4	454,8	57,8	143,3	295,5	10,6	3,4	touko
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	kesä
5,3	2,6	3,5	962,1	458,0	46,0	159,3	286,7	8,5	3,5	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
6,8	1,1	5,0	885,6	500,7	36,0	128,2	205,1	10,7	5,0	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
9,8	2,1	3,2	1 164,7	663,1	34,9	163,9	289,4	10,2	3,2	joulu
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2000 tammi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	huhti

4) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritetty.

5) Termillä pankit (ml. keskuspankit) tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä).

6) Sisältää Euroopan investointipankin. EKP sisältyy eurojärjestelmään.

Taulukko 3.6 (jatkoa)

Muut euromääräiset arvopaperit kuin osakkeet alkuperäisen maturiteetin, liikkeeseenlaskijan sijainnin ja sektorin mukaan^{1), 2), 3)}

(miljardia euroa; liikkeeseenlaskut ajanjakson aikana; nimellisarvoon)

Liikkeeseenlaskut, netto

1. Lyhytaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 huhti	16,0	9,2	-0,1	3,0	4,0	-0,1	.	.	.	.	
touko	-2,2	-1,7	-0,2	-1,2	1,0	-0,1	.	.	.	.	
kesä	-12,7	-6,2	-0,1	-1,2	-5,2	0,0	-3,5	-4,6	0,8	0,7	
heinä	-2,6	5,2	-0,1	2,3	-10,1	0,1	.	.	.	.	
elo	16,0	12,3	0,2	1,4	2,3	-0,3	.	.	.	.	
syys	1,7	9,9	-0,1	2,3	-10,1	-0,3	9,4	3,1	3,5	2,4	
loka	9,4	12,7	-0,2	1,5	-5,0	0,4	.	.	.	.	
marras	17,7	23,5	-0,3	1,4	-7,6	0,6	.	.	.	.	
joulu	-0,8	10,9	-0,4	-0,9	-11,6	1,3	1,8	2,8	-0,3	-1,3	
2000 tammi	-16,4	-18,0	0,6	-0,4	2,7	-1,4	.	.	.	.	
helmi	9,9	11,0	0,0	-0,3	-0,5	-0,4	.	.	.	.	
maalis	17,3	9,8	-0,3	0,8	7,4	-0,4	2,3	1,2	-0,2	1,9	
huhti	1,0	-4,2	-0,1	5,5	-0,4	0,1	.	.	.	.	

2. Pitkäaikaiset⁴⁾

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 huhti	22,2	18,2	4,1	3,5	-4,6	1,0	.	.	.	.	
touko	47,7	23,2	5,8	-1,8	20,1	0,4	.	.	.	.	
kesä	47,6	11,7	19,2	2,5	14,2	0,0	43,6	10,7	10,9	15,2	
heinä	44,6	5,0	5,7	6,6	26,9	0,5	.	.	.	.	
elo	18,6	5,2	1,4	0,0	12,0	-0,1	.	.	.	.	
syys	56,4	25,9	7,7	1,1	20,7	0,9	51,1	17,1	7,1	20,1	
loka	37,6	18,3	2,4	3,4	14,8	-1,3	.	.	.	.	
marras	22,8	9,6	7,6	-0,1	5,3	0,5	.	.	.	.	
joulu	-26,0	-15,4	2,4	-1,1	-11,9	0,0	27,9	5,6	6,0	12,8	
2000 tammi	13,7	5,3	0,5	-5,4	13,2	0,1	.	.	.	.	
helmi	49,3	19,3	2,2	-0,1	27,0	0,8	.	.	.	.	
maalis	30,8	17,6	1,0	3,0	8,3	0,9	46,7	18,5	7,6	15,4	
huhti	30,5	18,3	1,5	5,3	4,6	0,8	.	.	.	.	

3. Yhteensä

	Euroalueella olevien liikkeeseen laskemat						Euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemat				
	Yhteensä	Raha-laitokset (ml. euro-järjestelmä)	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkisyhteisöt	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoitus-laitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1999 huhti	38,3	27,5	4,0	6,5	-0,6	0,9	.	.	.	.	
touko	45,5	21,5	5,6	-3,0	21,1	0,3	.	.	.	.	
kesä	35,0	5,4	19,2	1,4	9,0	0,0	40,1	6,1	11,7	15,8	
heinä	42,0	10,2	5,5	8,8	16,9	0,6	.	.	.	.	
elo	34,5	17,5	1,7	1,4	14,3	-0,4	.	.	.	.	
syys	58,1	35,8	7,6	3,4	10,6	0,6	60,5	20,2	10,6	22,5	
loka	47,0	31,0	2,2	4,8	9,8	-0,8	.	.	.	.	
marras	40,5	33,1	7,3	1,3	-2,3	1,1	.	.	.	.	
joulu	-26,9	-4,5	2,0	-2,0	-23,6	1,2	29,7	8,4	5,7	11,5	
2000 tammi	-2,7	-12,7	1,1	-5,8	16,0	-1,2	.	.	.	.	
helmi	59,2	30,4	2,3	-0,4	26,6	0,4	.	.	.	.	
maalis	48,1	27,4	0,7	3,8	15,7	0,5	49,0	19,6	7,5	17,3	
huhti	31,4	14,1	1,4	10,8	4,1	1,0	.	.	.	.	

Lähteet: EKP ja BIS (euroalueen ulkopuoliset liikkeeseenlaskijat).

1) Euroalueella olevia liikkeeseenlaskijoita koskevien tilastojen kattavuudeksi arvioidaan noin 95 % kaikista liikkeeseenlaskuista.

2) Mukaan lukien euron kansallisten ilmentymien määrälliset erät.

3) Vastaavat EKT 95:n sektoriuukitukset: Rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä) sisältää EKP:n ja euroalueen jäsenvaltioiden kansalliset keskuspankit (S121) sekä muut rahalaitokset (S122); muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset sisältää muut rahoituslaitokset kuin vakuutuslaitokset ja eläke-rahastot (S123), rahoituksen ja vakuutuksen välitystä avustavat laitokset (S124) sekä vakuutuslaitokset ja eläkerahastot (S125); yritykset (S11); valtionhallinto (S131); muut julkisyhteisöt sisältää osavaltiohallinnon (S1312), paikallishallinnon (S1313) ja sosiaaliturvarahastot (S1314).

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 huhti
-0,1	-0,1	-0,1	-2,3	-3,3	0,4	1,3	-0,3	-0,3	-0,1	touko
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	kesä
0,0	0,3	0,1	24,5	30,5	3,4	8,4	-17,9	-0,1	0,1	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
0,0	0,0	0,6	28,0	49,9	-1,2	0,6	-24,2	2,3	0,6	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
-0,1	-0,3	-0,2	13,1	3,9	0,2	2,1	9,5	-2,5	-0,2	2000 tammi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	huhti

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 huhti
4,7	1,5	0,5	161,2	63,8	40,1	19,4	34,5	3,0	0,5	touko
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	kesä
4,6	1,8	0,4	170,7	53,2	22,0	27,8	64,2	3,1	0,4	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
3,9	-0,1	-0,3	62,3	18,1	18,4	15,0	12,0	-0,9	-0,3	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
7,1	0,9	-2,8	140,4	60,7	11,4	12,8	55,7	2,7	-2,8	2000 tammi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	huhti

			Yhteensä							
Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	Yhteensä	Pankit (ml. keskuspankit) ⁵⁾	Muut rahoituslaitokset kuin rahalaitokset	Yritykset	Valtio	Muut julkis-yhteisöt	Kansainväliset järjestöt ⁶⁾	
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1999 huhti
4,6	1,4	0,4	158,8	60,5	40,4	20,6	34,2	2,7	0,4	touko
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	kesä
4,6	2,1	0,6	195,2	83,7	25,4	36,2	46,3	3,0	0,6	heinä
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	elo
3,9	-0,1	0,2	90,3	68,0	17,2	15,7	-12,2	1,4	0,2	syys
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	loka
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	marras
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	joulu
7,0	0,5	-3,0	153,6	64,7	11,6	14,9	65,2	0,2	-3,0	2000 tammi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	helmi
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	maalis
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	huhti

4) Lyhytaikaisilla arvopapereilla tarkoitetaan arvopapereita, joiden alkuperäinen maturiteetti on enintään yksi vuosi (EKT 95:n luokittelun mukaisesti; poikkeuksellisesti enintään kaksi vuotta). Pitkäaikaisiin arvopapereihin lasketaan arvopaperit, joiden alkuperäinen maturiteetti on pitempi kuin yksi vuosi tai joiden valinnainen maturiteetti on vähintään yksi vuosi tai joiden maturiteettia ei ole määritely.

5) Termillä pankit (ml. keskuspankit) tarkoitetaan tässä taulukossa euroalueen ulkopuolisia laitoksia, jotka ovat samantyyppisiä kuin rahalaitokset (ml. eurojärjestelmä).

6) Sisältää Euroopan investointipankin. EKP sisältyy eurojärjestelmään.

4 YKHI ja euroalueen muut hinnat

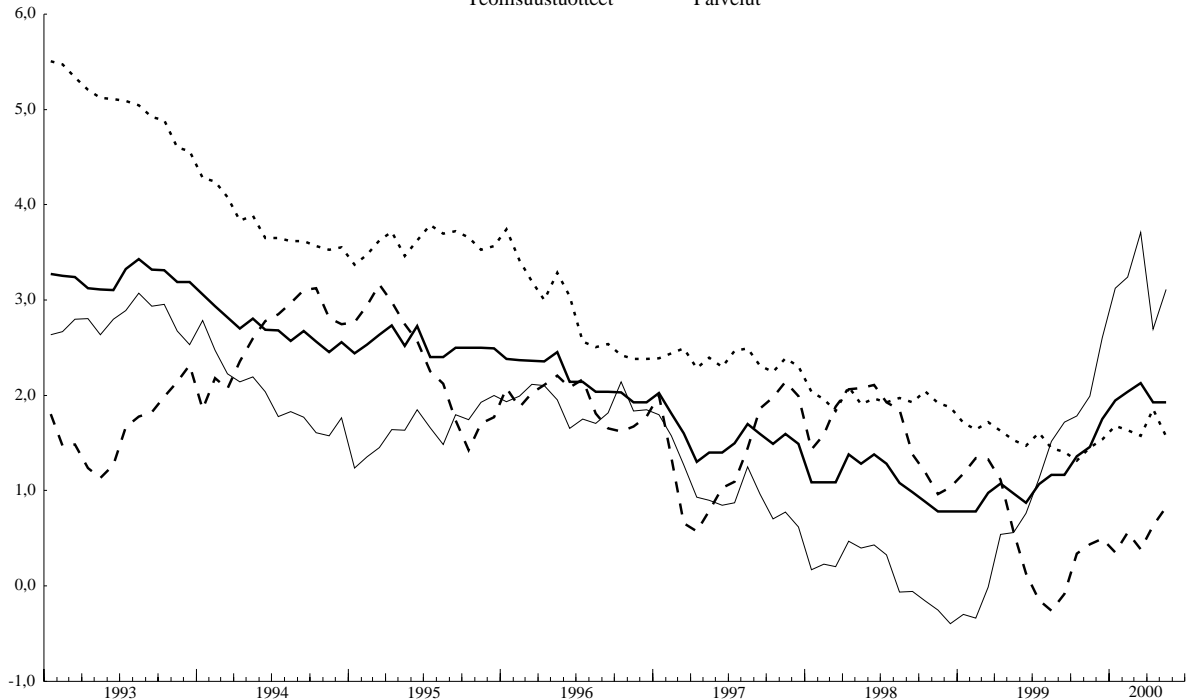
Taulukko 4.1

Yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Kokonais- indeksi 1996 = 100	Kokonais- indeksi	Tavarat							Palvelut
			Elin- tarvikkeet ²⁾	Elin- tarvikkeet ²⁾		Teollisuus- tuotteet	Teollisuus- tuotteet			
				Jalostetut elin- tarvikkeet ²⁾	Jalostamat- tomat elin- tarvikkeet		Muut teollisuus- tuotteet kuin energia	Energia		
Paino kokonais- indeksissä (%) ³⁾	100,0	100,0	62,7	20,9	12,6	8,2	41,8	32,8	9,0	37,3
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1995	97,9	2,5	2,0	2,3	2,5	2,1	1,6	1,6	1,9	3,6
1996	100,0	2,2	1,9	1,9	2,0	1,9	1,9	1,8	2,4	2,9
1997	101,6	1,6	1,2	1,4	1,4	1,4	1,0	0,5	2,8	2,4
1998	102,7	1,1	0,6	1,6	1,4	1,9	0,1	0,9	-2,6	2,0
1999	103,8	1,1	0,8	0,5	0,9	0,0	1,0	0,7	2,2	1,5
1999 I	103,1	0,8	0,3	1,3	1,2	1,4	-0,2	0,8	-3,9	1,7
1999 II	103,8	1,0	0,6	0,6	0,8	0,3	0,6	0,6	0,5	1,5
1999 III	104,1	1,1	0,9	-0,2	0,6	-1,4	1,5	0,6	4,6	1,5
1999 IV	104,4	1,5	1,5	0,4	0,9	-0,3	2,1	0,6	7,8	1,4
2000 I	105,2	2,0	2,3	0,4	1,0	-0,3	3,4	0,6	13,6	1,6
1999 touko	103,8	1,0	0,6	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6	0,3	1,5
1999 kesä	103,8	0,9	0,5	0,1	0,7	-0,7	0,8	0,6	1,2	1,5
1999 heinä	104,0	1,1	0,7	-0,1	0,7	-1,4	1,1	0,6	2,9	1,6
1999 elo	104,1	1,2	0,9	-0,3	0,6	-1,6	1,5	0,6	4,7	1,4
1999 syys	104,1	1,2	1,1	-0,1	0,6	-1,1	1,7	0,5	6,2	1,4
1999 loka	104,2	1,4	1,3	0,3	0,8	-0,4	1,8	0,5	6,3	1,3
1999 marras	104,3	1,5	1,5	0,4	0,9	-0,3	2,0	0,6	7,1	1,5
1999 joulou	104,7	1,7	1,9	0,5	1,0	-0,2	2,6	0,6	10,0	1,5
2000 tammi	104,8	1,9	2,2	0,4	1,0	-0,5	3,1	0,7	12,0	1,7
2000 helmi	105,2	2,0	2,3	0,6	1,0	0,0	3,2	0,5	13,5	1,6
2000 maalisk	105,6	2,1	2,6	0,4	1,0	-0,5	3,7	0,6	15,3	1,6
2000 huhti	105,7	1,9	2,0	0,6	0,9	0,2	2,7	0,5	10,5	1,9
2000 touko	105,8	1,9	2,3	0,8	1,0	0,6	3,1	0,6	12,2	1,6

— YKHI yhteensä - - - Elintarvikkeet²⁾
 — Teollisuustuotteet ······ Palvelut

Lähde: Eurostat. Kansallisiin kuluttajahintaindeksihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia vuodesta 1995 käytettävissä olleen YKHI-indeksin kanssa.

1) kattavuutta on laajennettu tammikuusta 2000 alkaen. Muutos vaikuttaa vuotuisen prosenttimuutokseen vuonna 2000. Muutosta on selitetty lyhyesti tilastoliitteen Yleistä-osassa.

2) Sisältää alkoholijuomat ja tupakkatuotteet.

3) Viittaa ajanjaksoon 2000.

Taulukko 4.2

Muut hinnat ja kustannukset

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

1. Teollisuuden tuottajahinnat ja raaka-aineiden hinnat

	Teollisuuden tuottajahinnat									Raaka-aineiden maailmanmarkkinahinnat ²⁾		Öljyn hinta ³⁾ (euroa/ barreli)
	Teollisuus yhteensä pl. rakennusteollisuus		Tehdasteollisuus						Rakentaminen ¹⁾	Kokonaisindeksi	Kokonaisindeksi pl. energia	
	1995 = 100			Väli- tuotteet	Pääoma- hyödyk- keet	Kulutus- tavarat	Kulutus-					
							Kesto- kulutus- tavarat	Ei-kesto- kulutus- tavarat				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1995	100,0	3,6	3,9	5,0	1,8	-	-	2,9	-	0,2	2,1	13,0
1996	100,4	0,4	0,8	-1,2	1,2	1,9	1,7	2,0	1,3	6,5	-6,9	15,9
1997	101,4	1,1	0,8	1,2	0,3	0,8	0,1	1,2	1,3	10,0	12,9	17,1
1998	100,6	-0,8	-0,6	-2,3	0,5	0,5	0,1	0,7	0,2	-21,2	-12,5	12,0
1999	100,5	0,0	0,3	-0,6	0,1	0,1	0,2	0,1	0,9	17,8	-3,1	17,1
1999 II	99,7	-1,3	-0,9	-2,8	0,0	-0,1	0,1	-0,2	0,8	5,9	-8,2	15,0
1999 III	101,1	0,7	1,1	0,7	-0,1	0,2	0,2	0,2	1,2	31,0	1,1	19,7
1999 IV	102,6	3,1	3,2	4,9	0,1	0,5	0,4	0,5	0,9	61,5	14,0	23,0
2000 I	104,5	5,7	5,6	9,6	0,4	0,7	0,7	0,7	.	78,3	19,9	27,1
2000 II	.	.	.	.	.	.	.	.	.	53,7	18,3	29,1
1999 kesä	99,8	-1,0	-0,8	-2,2	0,0	-0,1	0,0	-0,1	-	12,8	-4,2	15,6
1999 heinä	100,6	0,0	0,3	-0,6	-0,1	0,0	0,1	0,0	-	22,7	-2,3	18,1
1999 elo	101,0	0,7	1,2	0,7	-0,1	0,1	0,1	0,1	-	29,2	-0,5	19,2
1999 syys	101,6	1,4	1,8	1,9	-0,1	0,3	0,4	0,3	-	41,4	6,6	21,8
1999 loka	102,0	2,2	2,4	3,3	0,0	0,5	0,4	0,5	-	44,3	10,7	20,8
1999 marras	102,5	3,1	3,2	4,8	0,1	0,5	0,4	0,6	-	60,4	11,9	23,5
1999 joul	103,2	4,1	4,1	6,7	0,1	0,5	0,5	0,5	-	81,3	19,3	24,8
2000 tammi	103,9	5,1	5,0	8,5	0,3	0,6	0,6	0,6	-	76,2	19,4	24,9
2000 helmi	104,5	5,8	5,7	9,8	0,5	0,7	0,7	0,7	-	87,6	20,0	27,6
2000 maal	105,2	6,3	6,1	10,5	0,5	0,8	0,8	0,8	-	72,0	20,2	28,4
2000 huhti	105,3	5,7	5,4	9,8	0,5	1,0	0,8	1,1	-	43,9	19,4	24,6
2000 touko	.	.	.	.	.	.	.	.	-	61,9	22,8	30,4
2000 kesä	.	.	.	.	.	.	.	.	-	55,2	12,9	31,5

2. Bruttokansantuotteen deflaattorit ja työvoimakustannukset

	Bruttokansantuotteen deflaattorit ⁴⁾ (kp.)								
	BKT		Kotimainen kysyntä	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pää- oman brutto- muodostus	Vienti ⁵⁾	Tuonti ⁵⁾	
	1995 = 100								
	13	14	15	16	17	18	19	20	
1995	100,0	2,7	2,7	2,9	2,9	1,7	2,9	2,7	
1996	102,0	2,0	2,0	2,5	2,2	0,9	0,9	0,8	
1997	103,6	1,5	1,7	1,8	1,6	0,9	1,8	2,5	
1998	105,2	1,6	1,1	1,3	1,4	0,8	-0,1	-1,5	
1999	106,4	1,2	1,4	1,4	2,2	0,7	-0,5	0,2	
1997 IV	104,3	1,6	1,6	1,8	1,8	1,0	2,4	2,5	
1998 I	104,6	1,7	1,5	1,5	1,2	0,9	1,4	0,8	
1998 II	105,0	1,6	1,3	1,5	1,2	1,0	0,8	-0,4	
1998 III	105,4	1,6	1,0	1,2	1,6	0,8	-0,5	-2,6	
1998 IV	105,8	1,5	0,8	1,0	1,6	0,4	-1,8	-4,0	
1999 I	106,1	1,4	0,9	1,1	1,9	0,3	-1,9	-3,8	
1999 II	106,3	1,3	1,2	1,3	2,2	0,4	-1,5	-1,5	
1999 III	106,6	1,1	1,6	1,4	2,4	1,0	-0,2	1,4	
1999 IV	106,7	0,9	1,8	1,7	2,3	1,3	1,7	4,8	

Lähteet: Eurostat paitsi sarakkeissa 10 ja 11 (HWWA, Institut für Wirtschaftsforschung, Hampuri), sarakkeessa 12 (International Petroleum Exchange) ja sarakkeissa 13–20 (EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin).

1) Asuinrakennukset; tiedot perustuvat yhdenmukaistamattomiin tilastoihin.

2) Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

3) Brent Blend (yhden kuukauden kuluttua tapahtuvaan toimitukseen). Joulukuuhun 1998 asti ecuina; tammikuusta 1999 alkaen euroina.

4) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een; vuoden 1998 loppuun asti tilastot perustuvat kansallisissa valuutassa laskettuihin kansallisiin deflaattoreihin.

5) Viennin ja tuonnin deflaattorit viittaavat tavaroihin ja palveluihin, ja niihin sisältyy euroalueen sisäinen kauppa.

5 Euroalueen reaalityalous

Taulukko 5.1

Kansantalouden tilinpito¹⁾

Bruttokansantuote ja sen käyttö

1. Käyvin hinnoin

(miljardia euroa [miljardia euca vuoden 1998 loppuun], kausivaihteluista puhdistettu)

	BKT									
	1	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
		2	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	7	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾	9
1995	5 307,9	5 209,4	2 995,8	1 093,6	1 094,1	25,9	98,5	1 568,0	1 469,6	
1996	5 530,9	5 404,9	3 140,3	1 143,3	1 122,3	-0,9	126,0	1 656,8	1 530,8	
1997	5 643,6	5 493,3	3 191,6	1 151,1	1 137,7	12,9	150,3	1 825,7	1 675,4	
1998	5 865,4	5 720,9	3 315,7	1 174,3	1 193,4	37,4	144,6	1 939,6	1 795,0	
1999	6 111,4	6 000,8	3 465,7	1 225,2	1 267,2	42,8	110,5	2 025,3	1 914,7	
1998 IV	1 489,4	1 457,6	843,9	297,8	303,8	12,1	31,8	480,7	448,9	
1999 I	1 506,5	1 476,7	854,2	302,7	309,8	10,0	29,8	479,9	450,1	
II	1 517,6	1 490,5	861,4	305,1	313,6	10,4	27,1	494,8	467,7	
III	1 536,0	1 508,7	871,1	307,8	320,9	8,9	27,3	516,3	489,0	
IV	1 551,3	1 525,0	878,9	309,6	322,9	13,6	26,3	534,2	507,9	

2000 I

2. Kiintein hinnoin

(miljardia euca, vuoden 1995 hinnoin, kausivaihteluista puhdistettu)

	BKT									
	10	Kotimainen kysyntä					Tavaroiden ja palveluiden ulkomaankaupan tase ³⁾			
		11	Yksityinen kulutus	Julkinen kulutus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Varastojen muutokset ²⁾	16	Vienti ³⁾	Tuonti ³⁾	18
1995	5 307,9	5 209,4	2 995,8	1 093,6	1 094,1	25,9	98,5	1 568,0	1 469,6	
1996	5 380,9	5 261,3	3 040,4	1 112,9	1 106,3	1,6	119,7	1 636,1	1 516,4	
1997	5 502,6	5 348,6	3 084,9	1 122,3	1 130,1	11,3	154,0	1 804,2	1 650,2	
1998	5 652,0	5 528,1	3 176,3	1 132,6	1 179,2	39,9	123,9	1 928,1	1 804,2	
1999	5 784,4	5 685,3	3 255,6	1 148,8	1 236,0	44,8	99,1	2 012,1	1 913,0	
1998 IV	1 420,4	1 397,2	801,3	283,9	298,6	13,4	23,2	480,4	457,2	
1999 I	1 429,9	1 410,0	808,1	286,4	303,9	11,7	19,9	481,0	461,1	
II	1 438,1	1 416,7	810,4	286,8	306,8	12,6	21,5	494,2	472,8	
III	1 452,1	1 424,7	816,5	287,5	312,0	8,6	27,3	511,8	484,5	
IV	1 464,3	1 433,8	820,6	288,1	313,3	11,8	30,4	525,1	494,6	
2000 I	1 475,2	1 443,8	820,4	291,1	319,9	12,4	31,5	541,8	510,3	

(vuotuinen prosenttimuutos)

1995	2,2	2,0	1,8	0,6	2,5	-	-	7,8	7,4
1996	1,4	1,0	1,5	1,8	1,1	-	-	4,3	3,2
1997	2,3	1,7	1,5	0,8	2,2	-	-	10,3	8,8
1998	2,7	3,4	3,0	0,9	4,3	-	-	6,9	9,3
1999	2,3	2,8	2,5	1,4	4,8	-	-	4,4	6,0
1998 IV	2,0	3,2	3,1	1,0	3,7	-	-	2,1	6,0
1999 I	1,8	2,9	2,7	1,4	3,9	-	-	0,5	3,7
II	2,0	2,9	2,4	1,3	5,4	-	-	2,2	5,2
III	2,5	2,9	2,4	1,6	5,1	-	-	5,5	7,0
IV	3,1	2,6	2,4	1,5	4,9	-	-	9,3	8,2
2000 I	3,2	2,4	1,5	1,6	5,3	-	-	12,6	10,7

Lähde: Eurostat.

1) Tiedot perustuvat pääosin EKT 95:een. Yleistä-osan alussa selostetaan lyhyesti käyvin hinnoin ilmaistuja tietoja, jotka on esitetty euca vuoden 1998 loppuun asti.

2) Sisältää arvoesineiden hankinnat miinus vähennykset.

3) Vienti ja tuonti käsittävät tavarat ja palvelut ja sisältävät euroalueen sisäisen kaupan. Käsitteet eivät ole täysin yhdenmukaisia taulukoiden 8 ja 9 vienti- ja tuontikäsitteiden kanssa.

Arvonlisäys toiminnoittain¹⁾

3. Käyvin hinnoin

(1995 = 100; kausivaihteluista puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden välituotekäyttö ²⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalkkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistointa, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
Osuus (%) ³⁾	100	2,6	23,7	6,0	20,7	25,4	21,6		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1995	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1996	104,0	105,7	102,2	99,7	102,9	106,9	104,7	101,3	104,9
1997	105,8	104,8	104,0	96,4	105,4	110,2	105,6	99,3	108,7
1998	109,6	105,7	107,6	96,1	110,2	115,2	108,7	99,1	115,0
1999	113,6	104,8	109,4	100,5	114,7	121,3	113,0	100,4	123,6
1998 IV	111,1	105,2	107,6	97,4	112,1	117,9	110,7	99,9	117,9
1999 I	112,2	105,5	107,7	99,3	113,4	119,4	111,8	100,2	121,3
II	112,9	104,1	108,2	99,8	113,9	120,4	112,9	100,5	123,1
III	114,2	104,3	110,1	100,9	115,3	122,0	113,5	100,2	124,1
IV	115,3	105,2	111,7	102,0	116,3	123,3	113,9	100,6	125,8

2000 I

4. Kiintein hinnoin⁴⁾

(1995 = 100; kausivaihteluista puhdistettu)

	Arvonlisäys, brutto							Välillisten rahoituspalveluiden välituotekäyttö ²⁾	Tuoteverot vähennettynä tuotetukipalkkioilla
	Yhteensä	Maa-, riista-, metsä- ja kalatalous	Tehdasteollisuus, sähkö-, kaasu- ja vesihuolto, mineraalien kaivu	Rakentaminen	Kauppa, korjaus, majoitus- ja ravitsemistointa, kuljetus ja tietoliikenne	Rahoitustoiminta, kiinteistö- ja vuokrauspalvelut, liike-elämän palvelut	Julkinen hallinto, koulutus, terveyspalvelut ja muut palvelut		
Osuus (%) ³⁾	100	2,6	23,7	6,0	20,7	25,4	21,6		
	10	11	12	13	14	15	16	17	18
1995	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1996	101,4	106,1	100,0	98,2	100,6	103,7	101,4	102,9	101,4
1997	103,8	107,0	103,3	96,1	104,1	106,9	102,0	106,2	103,6
1998	106,7	109,5	106,5	94,9	108,4	110,6	103,4	110,9	106,5
1999	109,1	111,9	108,3	97,0	112,1	113,9	104,6	115,5	110,2
1998 IV	107,2	109,9	106,2	94,8	109,4	111,9	104,0	113,1	107,6
1999 I	107,8	111,0	106,4	96,2	110,7	112,4	104,3	113,1	108,9
II	108,5	111,1	107,5	96,6	111,3	113,3	104,4	114,4	109,4
III	109,6	112,8	109,1	97,2	112,7	114,4	104,8	116,6	110,3
IV	110,4	112,7	110,3	97,8	113,5	115,5	105,0	118,0	112,3
2000 I	111,4	111,6	111,6	98,3	114,6	116,9	105,5	119,2	111,7

(vuotuinen prosenttimuutos)

1995	2,3	0,9	3,0	-0,3	2,2	3,1	1,5	-0,1	0,6
1996	1,4	6,1	0,0	-1,8	0,6	3,7	1,4	2,9	1,4
1997	2,3	0,9	3,3	-2,1	3,5	3,1	0,6	3,3	2,2
1998	2,8	2,3	3,1	-1,3	4,1	3,4	1,4	4,4	2,8
1999	2,3	2,2	1,7	2,2	3,3	3,0	1,2	4,2	3,5
1998 IV	1,9	0,7	0,8	-1,7	3,4	3,1	1,6	4,8	3,4
1999 I	1,8	1,1	0,1	0,3	3,0	2,9	1,5	3,9	3,2
II	1,9	1,6	0,6	2,6	3,1	2,6	1,1	4,1	3,2
III	2,5	3,4	2,1	2,8	3,6	3,1	1,1	4,5	3,3
IV	3,0	2,6	3,9	3,1	3,7	3,3	1,0	4,3	4,4
2000 I	3,4	0,5	4,9	2,2	3,5	4,1	1,1	5,4	2,5

Lähde: Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Arviot perustuvat epätäydellisiin kansallisiin tietoihin, ja siksi ne esitetään indekseinä.

2) Välillisten rahoituspalveluiden käyttö luokitellaan välituotekäytöksi, jota ei ole jaoteltu toimialoittain.

3) Jokaisen toimialan osuus kokonaisarvonlisäyksestä vuonna 1995.

4) Arvonlisäys vuoden 1995 hintoina.

Taulukko 5.2

Muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja¹⁾

1. Teollisuustuotanto

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Yhteensä (ml. rakentaminen)		Yhteensä (pl. rakentaminen)		Tehdasteollisuus						Rakenta- minen	
	1995 = 100 (kp.)		1995 = 100 (kp.)		Väli- tuotteet	Pääoma- hyödykkeet	Kulutus- tavarat	Kestokulutus- tavarat	Ei- kestokulutus- tavarat			
	1	2	3	4						5		6
1995	100,1	2,8	100,1	3,5	3,6	2,6	7,3	.	-1,2	1,8	0,5	
1996	100,1	0,0	100,4	0,3	0,1	-0,2	2,4	-0,3	0,1	-0,4	-1,6	
1997	103,9	3,8	104,7	4,3	5,0	5,5	4,7	2,8	4,2	2,3	0,4	
1998	107,7	3,7	109,1	4,2	4,8	4,0	6,5	2,4	5,6	2,1	0,6	
1999	109,9	2,0	111,0	1,8	1,8	2,1	2,1	1,8	2,6	1,8	3,1	
1999	I	108,2	0,3	109,3	0,3	0,1	-0,1	0,9	0,8	0,6	0,8	0,4
	II	108,6	1,0	110,0	0,6	0,5	0,5	1,2	0,4	1,5	0,5	3,4
	III	110,7	2,4	111,6	2,3	2,2	3,0	2,5	2,2	3,0	2,0	3,4
	IV	112,0	4,1	113,3	3,9	4,4	5,2	3,7	3,7	5,3	3,9	4,9
2000	I	113,6	5,0	114,7	4,7	5,1	5,5	7,4	1,6	10,1	0,7	4,7
1999	touko	108,7	0,3	109,9	-0,1	0,0	-0,3	-0,5	0,4	1,3	1,0	3,0
	kesä	109,4	2,1	110,6	1,8	1,6	1,8	2,8	1,6	3,0	1,6	4,0
	heinä	109,9	1,5	111,1	1,2	1,0	2,0	0,7	1,4	1,9	1,3	3,5
	elo	111,3	3,4	111,6	3,5	3,3	3,7	4,2	4,2	6,9	2,6	2,9
	syys	110,7	2,6	112,1	2,4	2,5	3,3	2,9	1,5	2,1	2,0	3,6
	loka	111,2	2,9	112,8	2,7	3,0	3,5	2,8	2,5	3,0	3,0	3,4
	marras	112,4	4,4	113,5	4,2	4,7	5,1	3,7	4,7	5,5	4,6	4,3
	joulu	112,5	5,1	113,6	4,9	5,7	7,2	4,5	3,9	8,0	4,2	7,5
2000	tammi	112,1	3,0	113,7	3,1	3,2	4,4	5,5	-0,8	6,4	-0,3	2,5
	helmi	114,7	7,0	114,8	5,6	6,5	6,5	8,1	3,4	12,1	1,8	12,6
	maalis	114,0	5,0	115,7	5,3	5,5	5,5	8,2	2,2	11,4	0,7	-0,2
	huhti	.	.	116,6	6,5	6,8	5,9	9,3	5,4	13,2	2,9	.
	touko	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

2. Vähittäiskaupan myynti ja henkilöautojen rekisteröinnit

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Vähittäiskaupan myynti (kp.)									Uusien henkilöautojen rekisteröinnit	
	Käyvin hinnoin				Kiintein hinnoin					Tuhansia ²⁾ (kp.)	
	Yhteensä		Yhteensä		Elintarvikkeet, juomat ja tupakka	Muut kuin elintarvikkeet					
	1995 = 100		1995 = 100			Tekstiilit, vaatteet, jalkineet	Kotitalous- esineet				
12	13	14	15	16	17				18	19	
1995	100,0	.	100,0	.	.	.	.	.	.	777	0,8
1996	102,1	2,1	100,5	0,5	0,6	.	-1,0	-0,1	.	826	6,2
1997	104,4	2,3	101,7	1,2	1,2	0,9	0,6	1,1	.	861	4,2
1998	108,1	3,5	104,4	2,7	1,8	2,8	1,8	3,9	.	923	7,2
1999	111,6	3,3	106,9	2,4	3,1	1,6	1,2	2,6	.	973	5,4
1999	I	110,2	3,3	106,2	2,7	2,8	2,1	1,8	1,3	970	6,4
	II	110,7	2,8	106,2	2,2	2,9	1,6	1,9	2,5	982	8,5
	III	111,8	2,8	107,0	1,9	3,0	0,9	-1,4	3,5	990	6,4
	IV	113,6	4,2	108,3	2,8	3,5	1,6	2,5	3,0	951	-0,1
2000	I	114,1	3,5	108,7	2,4	3,3	0,3	0,4	3,9	984	1,5
1999	touko	110,5	1,9	106,0	1,5	1,8	0,8	-0,2	1,3	969	5,7
	kesä	111,6	3,9	106,9	3,1	4,8	2,1	3,1	2,8	978	7,8
	heinä	111,7	2,7	106,9	1,9	2,6	1,2	-0,1	3,4	1 045	10,4
	elo	112,1	3,0	107,3	2,1	3,0	1,8	0,3	4,2	962	5,1
	syys	111,6	2,6	106,9	1,8	3,4	-0,2	-4,3	2,9	965	2,1
	loka	113,5	4,9	108,4	3,7	4,8	2,1	3,9	3,1	970	2,9
	marras	113,9	3,7	108,3	2,2	2,8	1,3	1,6	3,0	957	-1,2
	joulu	113,4	3,9	108,1	2,6	2,9	1,5	2,2	3,1	925	-2,6
2000	tammi	113,8	3,8	108,5	2,6	3,7	0,6	-0,5	3,3	976	0,7
	helmi	114,8	4,9	109,3	3,6	3,7	2,7	5,3	5,1	997	5,4
	maalis	113,7	1,9	108,3	1,1	2,6	-2,2	-3,2	3,4	978	-0,8
	huhti	115,5	4,9	110,0	4,0	4,5	2,2	0,6	4,5	977	-2,1
	touko	.	.	.	.	.	.	.	.	990	1,9

Lähteet: Eurostat paitsi sarakeissa 20–21 (EKP:n laskelmat perustuvat ACEA/A.A.A., European Automobile Manufacturers' Associationin tilastoihin).

1) Korjattu työpäivien määrällä.

2) Kuukausikeskiarvoja.

Taulukko 5.3

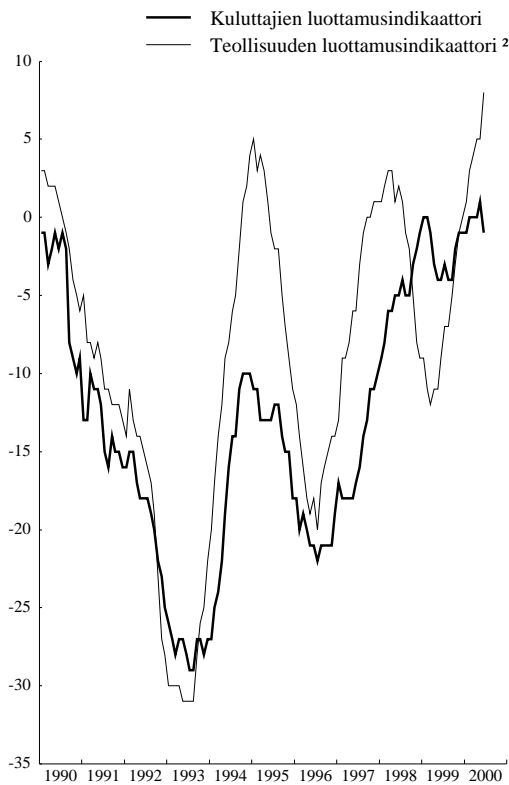
Suhdannekselyt

(saldoprosenttia, kausivaihteluista puhdistettu, ellei toisin mainita)

	Tehdasteollisuus				Rakentamisen luottamusindikaattori	Vähittäiskaupan luottamusindikaattori	Kuluttajien luottamusindikaattori
	Luottamusindikaattori	Tuotantoodotukset	Tilaukanta	Kapasiteetin käyttöaste ¹⁾ (%)			
	1	2	3	4	5	6	7
1995	-2	10	-8	82,6	-27	-12	-13
1996	-16	-1	-30	80,6	-36	-11	-20
1997	-4	11	-15	81,0	-33	-9	-15
1998	-1	11	-5	83,0	-19	-3	-5
1999	-7	7	-17	81,8	-7	-5	-2
1999 II	-10	3	-21	81,8	-7	-4	-4
1999 III	-6	8	-17	81,6	-7	-7	-4
1999 IV	-1	14	-9	81,9	-3	-7	-1
2000 I	3	15	-2	83,0	0	0	0
2000 II	6	17	5	83,7	2	3	0
1999 kesä	-9	5	-22	-	-6	-9	-4
1999 heinä	-7	7	-18	-	-5	-6	-3
1999 elo	-7	7	-17	-	-9	-7	-4
1999 syys	-5	10	-15	-	-8	-7	-4
1999 loka	-3	13	-11	-	-6	-9	-2
1999 marras	-1	15	-9	-	0	-9	-1
1999 joul	0	13	-6	-	-4	-2	-1
2000 tammi	1	13	-4	-	2	-2	-1
2000 helmi	3	16	-2	-	-2	-3	0
2000 maal	4	15	1	-	0	5	0
2000 huht	5	15	3	-	2	-3	0
2000 touko	5	16	4	-	1	4	1
2000 kesä	8	20	8	-	3	7	-1

Kuluttajien ja teollisuuden luottamusindikaattorit

(saldoprosenttia, kuukausittain, kausivaihteluista puhdistettu)

Kapasiteetin käyttöaste ja tilaukanta

(kapasiteetin käyttöaste, prosenttia, neljännesvuosittain; tilaukanta, saldoprosenttia, kuukausittain; kausivaihteluista puhdistettu)

Lähde: Euroopan komission suhdannekyselyt.

1) Tiedot kapasiteetin käyttöasteesta kerätään tammi-, huhti-, heinä- ja lokakuussa. Vuositiedot ovat neljännesvuosittaisten kyselyjen keskiarvoja.

2) Tehdasteollisuus.

Taulukko 5.4

Työmarkkinat

1. Työllisyys ja työttömyys¹⁾

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	Työllisyys						Työttömyys (kp.)				
	Koko kansantalous				Teollisuus- tuotanto (pl. rakenta- minen)	Palvelut	Yhteensä		Aikuis- väestö ²⁾	Nuoriso ²⁾	
	1995 = 100		Palkan- saajat	Yrittäjät			Miljoonaa	% työvoimasta			% työvoimasta
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10		
1995	100,0	.	.	.	.	.	14,357	11,4	9,6	23,3	
1996	100,3	0,3	0,3	0,5	-1,4	1,4	14,790	11,6	9,8	23,9	
1997	100,9	0,6	0,7	0,2	-0,4	1,2	14,875	11,6	9,9	23,2	
1998	102,2	1,3	1,5	0,8	1,0	1,8	14,079	10,9	9,4	21,3	
1999	103,7	1,4	1,7	-0,1	0,2	2,0	12,979	10,0	8,7	19,0	
1999	I	102,6	1,5	1,7	0,5	0,7	13,362	10,3	8,9	19,9	
	II	103,0	1,5	1,8	-0,1	0,1	13,075	10,0	8,8	19,2	
	III	103,3	1,3	1,6	-0,4	0,0	12,900	9,9	8,7	18,8	
	IV	103,7	1,3	1,6	-0,4	0,1	12,577	9,6	8,5	18,0	
2000	I	.	.	.	.	.	12,325	9,4	8,3	17,9	
1999	touko	-	-	-	-	-	13,068	10,0	8,8	19,2	
	kesä	-	-	-	-	-	13,016	10,0	8,7	19,0	
	heinä	-	-	-	-	-	12,977	9,9	8,7	19,0	
	elo	-	-	-	-	-	12,924	9,9	8,7	18,9	
	syys	-	-	-	-	-	12,801	9,8	8,6	18,5	
	loka	-	-	-	-	-	12,626	9,7	8,5	18,1	
	marras	-	-	-	-	-	12,573	9,6	8,5	18,0	
	joulu	-	-	-	-	-	12,533	9,6	8,5	17,9	
2000	tammi	-	-	-	-	-	12,460	9,5	8,4	18,0	
	helmi	-	-	-	-	-	12,343	9,5	8,3	17,9	
	maalisk	-	-	-	-	-	12,173	9,3	8,2	17,7	
	huhti	-	-	-	-	-	12,054	9,2	8,1	17,5	
	touko	-	-	-	-	-	11,929	9,2	8,1	17,2	

2. Työkustannukset ja työn tuottavuus

(vuotuinen prosenttimuutos)

	Yksikkötyökustannukset koko kansantaloudessa ja aluerät (kp.)			Työkustannusindeksit ja aluerät ³⁾					Palkat työntekijää kohden tehdas- teollisuudessa
	Yksikkötyö- kustannukset	Työkustan- nukset työntekijää kohden	Työn tuottavuus	Yhteensä	Palkat ja palkkiot	Muut	Teollisuus	Palvelut	
							Yhteensä	Yhteensä	
	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1995	1,5	3,4	1,9	-	-	-	-	-	3,9
1996	1,9	3,2	1,2	3,4	3,0	4,3	3,5	3,9	3,7
1997	0,7	2,4	1,7	2,5	2,4	2,8	2,3	2,6	2,6
1998	0,0	1,4	1,4	1,6	1,8	1,1	1,7	1,2	2,9
1999	1,1	1,9	0,8	2,1	2,3	1,6	2,2	1,7	2,4
1998	I	-1,6	1,1	2,7	1,7	1,9	0,9	1,4	2,4
	II	0,0	1,2	1,2	1,7	1,9	1,0	1,3	3,2
	III	0,3	1,2	0,9	1,5	1,6	1,3	1,1	3,0
	IV	0,7	1,2	0,4	1,7	1,9	1,2	1,2	3,2
1999	I	1,6	1,7	0,1	1,9	2,0	1,5	2,1	2,8
	II	1,6	2,1	0,5	2,0	2,1	1,5	1,9	2,5
	III	0,9	2,0	1,1	2,2	2,4	1,7	2,3	2,2
	IV	0,4	2,1	1,7	2,4	2,6	1,7	2,5	1,9
2000	I	.	.	.	3,5	3,6	.	3,5	3,3

Lähteet: Sarakkeet 1–6 ja 18 Eurostatin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat, sarakkeet 7–10 sekä 14–17 Eurostat ja sarakkeet 11–13 ja 19 kansallisiin tilastoihin perustuvat EKP:n laskelmat.

1) Työllisyystilastot perustuvat EKT 95:een. Kattavuuserojen vuoksi neljännesvuositilastot eivät täysin täsmää vuositilastojen kanssa. Työttömyys-tilastot ovat ILO:n suositusten mukaisia.

2) Aikuisväestö käsittää 25-vuotiaat ja sitä vanhemmat, nuoriso alle 25-vuotiaat; ilmaistu prosentteina ikäryhmän työvoimasta.

3) Työkustannukset tuntia kohden koko kansantaloudessa, pl. maatalous, julkishallinto, koulutus ja terveydenhuolto. Kattavuuserojen vuoksi erien kokonaissummat eivät välttämättä täsmää.

6 Euroalueen säästäminen, investoinnit ja rahoitus

Taulukko 6

Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä, ellei toisin mainita)

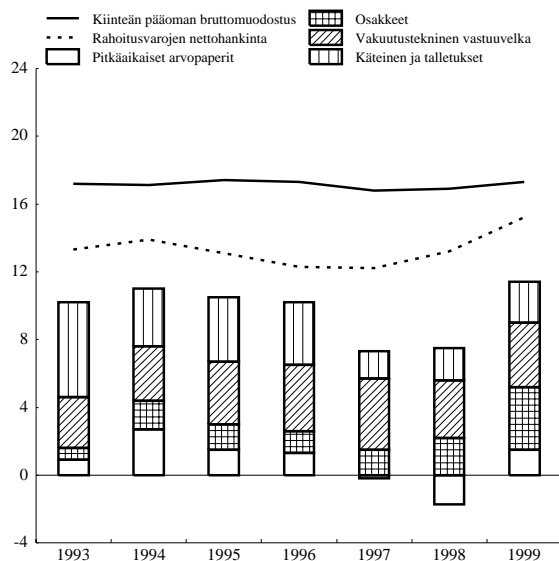
	Euroalueen säästäminen ja investoinnit ¹⁾			Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) investoinnit ^{1), 2)}							Osakkeet	Vakuutus- tekninen vastuuvelka
	Brutto- säästäminen	Kiinteän pääoman brutto- muodostus	Netto- luotonanto rahaliiton ulko- puolisille	Kiinteän pääoman brutto- muodostus	Yritykset (pl. rahoitus- sektori)	Rahoitus- varojen netto- hankinta	Käteinen ja talletukset	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkä- aikaiset arvopaperit			
										1		
1992	21,3	22,5	-0,9	18,8	11,8	13,5	4,0	1,6	0,4	1,4	2,9	
1993	20,4	20,7	0,6	17,2	10,4	13,3	5,6	0,5	0,9	0,7	3,0	
1994	20,8	20,3	0,3	17,1	10,2	13,9	3,4	2,5	2,7	1,7	3,2	
1995	21,8	20,7	0,5	17,4	10,6	13,1	3,8	1,9	1,5	1,5	3,7	
1996	21,5	20,4	1,0	17,3	10,5	12,3	3,7	0,2	1,3	1,3	3,9	
1997	21,9	19,9	1,6	16,8	10,4	12,2	1,6	-0,6	-0,2	1,5	4,2	
1998	22,0	19,9	1,2	16,9	10,6	13,2	1,9	-2,3	-1,7	2,2	3,4	
1999	21,5	20,3	0,4	17,3	10,9	15,2	2,4	1,5	1,5	3,7	3,8	

	Yksityisen sektorin (pl. rahoitussektori) rahoitus ^{1), 2)}						Netto- rahoitus- investoinnit ³⁾	Rahoitus- investoinnit, % brutto- investoin- neista ⁴⁾	Netto- velkaantu- minen, % rahoituk- sesta ⁵⁾		
	Brutto- säästäminen	Kotitaloudet	Netto- velkaantu- minen	Muut arvopaperit kuin osakkeet	Pitkä- aikaiset arvopaperit	Osakkeet				Lainat	
											12
1992	21,0	13,1	10,2	0,7	0,6	1,4	6,7	4,7	3,3	41,8	32,7
1993	20,7	12,7	7,9	1,3	1,4	1,5	3,6	4,4	5,4	43,6	27,6
1994	20,7	11,9	9,7	1,0	1,1	1,8	3,9	4,0	4,2	44,8	31,9
1995	21,6	12,0	6,7	-1,8	-1,7	1,4	4,8	3,3	6,4	43,0	23,7
1996	21,0	11,6	8,1	0,2	0,0	1,7	5,4	4,4	4,2	41,6	27,8
1997	20,1	10,4	8,6	0,1	0,0	1,4	6,2	4,6	3,6	42,1	30,0
1998	19,0	9,8	10,7	0,4	0,2	2,4	7,0	5,0	2,5	43,9	36,0
1999	18,5	10,4	13,4	1,0	0,6	1,7	9,6	7,1	1,8	46,8	42,0

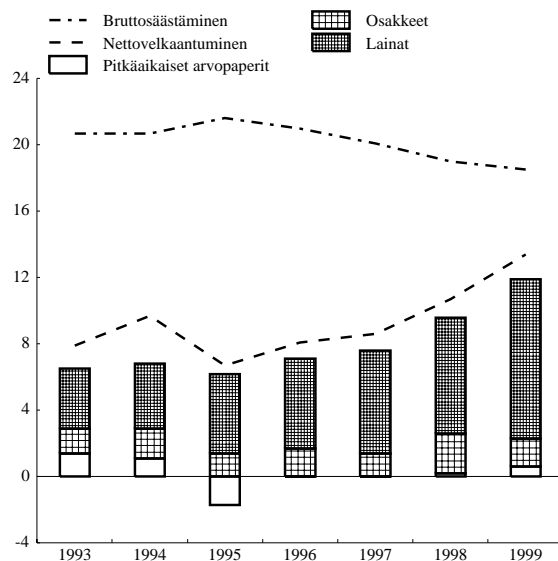
Yksityisen ei-rahoitussektorin investoinnit ja rahoitus^{1), 2)}

(prosenttia BKT:stä)

Investoinnit

Rahoitus

Lähde: EKP.

1) Keskeisiä investointien ja rahoituksen eräiä.

2) Yksityinen ei-rahoitussektori sisältää yritykset, kotitaloudet ja kottalouksia palvelevat voittoja tavoittelemattomat yhteisöt.

3) Sarakkeet 6–14.

4) Sarake 6: (sarakkeet 4+6).

5) Sarake 14: (sarakkeet 12+14).

7 Julkisen talouden rahoitusasema euroalueella ja yksittäisissä euromaissa

Taulukko 7

Julkisen talouden rahoitusasema

(prosenttia BKT:stä)

1. Euroalue¹⁾ – tulot ja menot

	Tulot							Menot							
	Yhteensä	Tulot					Pääoma-tulot	Yhteensä	Menot					Pääoma-menot	Investoinnit
		Välittömät verot	Väilliset verot	Sosiaaliturvamaksut	Myyntit	Palkan-saaja-korvaukset			Väliuote-käyttö	Korko-menot	Tulon-siirrot koti-talouksille				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
1991	46,4	46,0	11,8	13,0	16,7	2,3	0,3	50,8	45,9	11,2	5,4	5,1	20,4	4,8	3,3
1992	47,5	46,8	11,9	13,0	17,1	2,4	0,7	52,1	47,4	11,4	5,5	5,5	21,4	4,7	3,2
1993	48,3	47,8	12,1	13,3	17,5	2,4	0,5	53,8	49,1	11,6	5,7	5,8	22,3	4,7	3,1
1994	47,7	47,3	11,6	13,5	17,5	2,4	0,4	52,7	48,3	11,3	5,4	5,5	22,3	4,4	2,9
1995	47,2	46,7	11,6	13,3	17,3	2,5	0,5	52,2	47,7	11,2	5,3	5,7	22,3	4,5	2,7
1996	48,0	47,5	12,0	13,4	17,6	2,5	0,5	52,3	48,3	11,2	5,3	5,7	22,8	4,0	2,6
1997	48,3	47,6	12,2	13,6	17,5	2,5	0,7	50,9	47,1	11,0	5,3	5,1	22,6	3,7	2,4
1998	47,8	47,3	12,4	14,2	16,5	2,4	0,5	49,9	46,0	10,7	5,2	4,7	22,1	3,9	2,4
1999	48,5	47,9	12,9	14,4	16,4	2,4	0,5	49,7	45,7	10,7	5,2	4,2	22,1	4,0	2,5

2. Euroalue¹⁾ – säästäminen, rahoitusjäämä ja velka

	Brutto-säästäminen	Alijäämä (-) / ylijäämä (+)				Perus-alijäämä/-ylijäämä	Alijäämä-/velka-oikaisu ²⁾	Velan muutos ³⁾				Konsolidoitu nimellinen bruttovelka			
		Yhteensä	Valtion-hallinto	Paikallis-hallinto	Sosiaaliturvamaksut			Yhteensä	Käteinen, talletukset ja lainat	Lyhyt-aikaiset arvopaperit	Keskipit-kät/pitkä-aikaiset arvopaperit	Yhteensä	Käteinen, talletukset ja lainat	Lyhyt-aikaiset arvopaperit	Keskipit-kät / pitkä-aikaiset arvopaperit
1991	0,1	-4,4	-4,2	-0,5	0,3	0,7	0,6	5,0	1,3	0,3	3,3	57,3	18,4	9,5	29,3
1992	-0,6	-4,6	-4,0	-0,5	-0,1	1,0	2,0	6,6	1,7	1,1	3,8	60,8	19,1	10,2	31,5
1993	-1,3	-5,5	-4,9	-0,6	-0,1	0,3	2,4	7,9	1,5	0,0	6,4	67,2	20,1	9,9	37,2
1994	-1,0	-5,0	-4,3	-0,7	0,0	0,5	0,8	5,8	0,2	0,9	4,7	69,8	19,4	10,3	40,1
1995	-1,0	-5,0	-4,1	-0,5	-0,3	0,7	2,7	7,6	2,6	0,0	5,0	74,0	21,0	9,8	43,2
1996	-0,8	-4,3	-3,6	-0,5	-0,2	1,4	-0,6	3,7	0,2	0,4	3,1	75,2	20,5	9,9	44,9
1997	0,5	-2,6	-2,3	-0,3	0,1	2,5	-0,4	2,2	-0,1	-0,6	2,9	74,6	19,6	8,9	46,1
1998	1,3	-2,0	-2,2	0,1	0,1	2,6	-0,5	1,5	-0,4	-0,6	2,5	72,9	18,4	7,9	46,7
1999	2,3	-1,2	-1,6	0,1	0,3	3,1	0,5	1,6	-0,2	-0,8	2,7	72,1	17,5	6,8	47,7

3. Euromaat – alijäämä (-) / ylijäämä (+)

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	-3,7	-3,4	-5,0	-4,2	-0,6	-7,1	2,7	-1,8	-3,8	-3,8	-3,2
1997	-2,0	-2,6	-3,2	-3,0	0,8	-2,7	3,6	-1,2	-1,9	-2,6	-1,5
1998	-1,0	-1,7	-2,6	-2,7	2,1	-2,8	3,2	-0,8	-2,5	-2,1	1,3
1999	-0,9	-1,1	-1,1	-1,8	2,0	-1,9	2,4	0,5	-2,0	-2,0	2,3
2000 ⁴⁾	-0,5	-1,0	-0,7	-1,5	1,7	-1,5	2,6	1,0	-1,7	-1,5	4,1

4. Euromaat – konsolidoitu nimellinen bruttovelka

	BE	DE	ES	FR	IE	IT	LU	NL	AT	PT	FI
	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22
1996	128,3	59,8	68,0	57,1	74,1	122,1	6,2	75,3	68,3	63,6	57,1
1997	123,0	60,9	66,7	59,0	65,3	119,8	6,0	70,3	63,9	60,3	54,1
1998	117,4	60,7	64,9	59,3	55,6	116,3	6,4	67,0	63,5	56,5	49,0
1999	114,4	61,0	63,5	58,6	52,4	114,9	6,2	63,6	64,5	56,7	47,1
2000 ⁴⁾	110,0	60,7	62,3	58,2	45,2	110,8	5,8	58,7	64,0	57,0	42,6

Lähteet: Euroaluetta koskevat tiedot: EKP; euromaiden ali-/ylijäämää ja velkaa koskevat tiedot: Euroopan komissio.

1) Tuloja, menoja ja alijäämää koskevat tiedot perustuvat EKT 95:een. Euroalueen maiden keskinäisiä tulonsiirtoja ei ole konsolidoitu.

2) Alijäämän vuosimuutos / nimellisen konsolidoidun bruttovelan muutos, % BKT:stä.

3) Nimellisen konsolidoidun bruttovelan vuosimuutos, % BKT:stä: (velka [t] - velka [t-1])/BKT (t).

4) Euroopan komission ennusteet.

8 Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto)

Taulukko 8.1

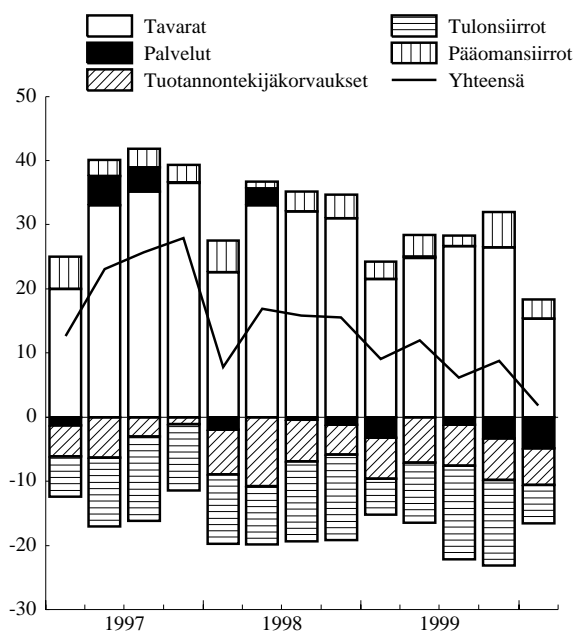
Maksutase^{1), 2)}

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

	Vaihtotase					Pää- oman- siirrot	Rahoitustase						Virheelli- set ja tunnis- tamattomat erät
	Yhteensä	Tavarat	Palvelut	Tuo- tannon- tekijä- kor- vaukset	Tulon- siirrot		Yhteensä	Suorat sijoi- tukset	Arvo- paperi- sijoi- tukset	Johdan- naiset	Muut sijoi- tukset	Valuutta- varanto	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1997	76,2	124,8	7,1	-15,2	-40,5	13,1	.	-48,1	-22,8	.	.	.	.
1998	43,3	118,8	-0,9	-28,8	-45,8	12,7	-69,1	-102,6	-85,3	-8,2	118,5	8,5	13,1
1999	22,8	99,5	-7,5	-26,4	-42,8	13,3	-64,3	-138,8	-28,9	-1,0	90,8	13,7	28,2
1999 I	6,4	21,5	-3,2	-6,4	-5,5	2,8	-33,1	-15,6	-54,7	-1,4	33,0	5,5	24,0
1999 II	8,6	24,8	0,2	-7,1	-9,3	3,4	-28,3	-52,6	-7,0	-0,6	25,3	6,6	16,2
1999 III	4,5	26,6	-1,1	-6,4	-14,6	1,7	-6,7	-23,3	29,8	1,5	-16,1	1,4	0,5
1999 IV	3,4	26,5	-3,3	-6,5	-13,4	5,5	3,8	-47,3	3,0	-0,5	48,5	0,2	-12,6
2000 I	-1,2	15,3	-4,8	-5,7	-6,0	3,1	60,2	149,2	-180,9	-1,9	94,0	-0,2	-62,0
1999 helmi	2,3	6,9	0,0	-2,5	-2,2	-0,1	6,8	-6,2	-26,4	-0,4	34,8	5,0	-9,0
1999 maalis	6,4	9,8	-0,4	-1,6	-1,4	0,2	-40,3	-4,6	-37,1	0,9	-2,1	2,7	33,7
1999 huhti	4,8	8,0	-0,4	0,1	-2,9	0,5	-5,1	-14,6	13,6	3,5	-9,3	1,8	-0,2
1999 touko	-1,5	5,9	0,7	-4,9	-3,2	1,4	-11,0	-19,1	-28,5	-3,9	37,0	3,5	11,1
1999 kesä	5,4	11,0	-0,1	-2,3	-3,2	1,4	-12,2	-18,9	7,9	-0,1	-2,3	1,3	5,4
1999 heinä	6,4	14,6	-0,1	-3,6	-4,5	0,7	-24,4	-9,8	-3,2	0,8	-11,5	-0,8	17,3
1999 elo	1,3	6,5	-0,5	0,1	-4,8	0,6	27,2	-7,2	12,0	1,9	20,0	0,5	-29,0
1999 syys	-3,2	5,6	-0,6	-2,9	-5,2	0,4	-9,5	-6,3	20,9	-1,2	-24,6	1,7	12,3
1999 loka	2,2	10,5	-0,2	-3,9	-4,1	1,5	14,7	-7,3	-13,5	-1,8	37,2	0,1	-18,4
1999 marras	1,6	8,4	-1,8	-0,7	-4,3	1,1	-4,5	-19,4	13,6	1,6	-1,0	0,6	1,8
1999 joul	-0,5	7,7	-1,3	-1,9	-5,0	2,8	-6,4	-20,6	2,9	-0,3	12,2	-0,5	4,0
2000 tammi	-6,6	0,9	-1,9	-4,3	-1,3	1,4	17,1	2,0	-17,5	-1,3	35,5	-1,6	-11,9
2000 helmi	2,4	6,3	-2,0	-0,8	-1,0	0,2	9,7	144,7	-138,7	2,6	0,2	0,8	-12,3
2000 maalis	3,0	8,1	-0,9	-0,6	-3,7	1,4	33,3	2,4	-24,7	-3,2	58,2	0,6	-37,8
2000 huhti	-3,2	6,0	-1,2	-3,9	-4,0	1,5	5,0	-6,2	-7,9	2,1	16,8	0,2	-3,4

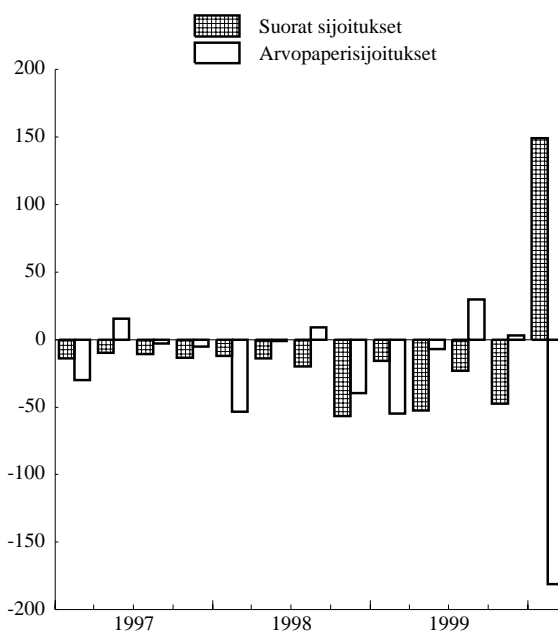
Vaihtotase ja pääomansiirrot

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-). Valuuttavaranto: lisäys (-), vähennys (+).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.2

Maksutase: vaihtotase ja pääomansiirrot¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], bruttovirrat)

	Vaihtotase										Pääomansiirrot	
	Yhteensä		Tavarat		Palvelut		Tuotannon- tekijäkorvaukset		Tulonsiirrot		Tulot	Menot
	Tulot	Menot	Vienti	Tuonti	Vienti	Tuonti	Tulot	Menot	Tulot	Menot		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997	1 212,2	1 136,0	744,1	619,3	217,9	210,8	189,5	204,7	60,7	101,1	18,9	5,8
1998	1 264,0	1 220,6	772,4	653,6	232,0	232,8	198,5	227,3	61,1	106,9	17,8	5,1
1999	1 303,8	1 280,9	796,0	696,5	236,0	243,5	205,0	231,4	66,8	109,6	19,6	6,3
1999 I	300,8	294,4	179,7	158,2	50,7	53,9	46,6	53,0	23,8	29,3	4,4	1,7
II	325,2	316,6	193,1	168,2	59,3	59,1	58,0	65,1	14,8	24,2	4,6	1,2
III	323,2	318,7	199,9	173,2	62,5	63,6	47,9	54,4	12,9	27,5	3,1	1,5
IV	354,7	351,3	223,4	196,9	63,6	66,8	52,5	59,0	15,3	28,6	7,5	2,0
2000 I	355,3	356,5	219,0	203,7	56,3	61,2	54,4	60,2	25,5	31,4	4,3	1,2
1999 helmi	95,1	92,8	57,4	50,5	17,2	17,2	14,2	16,7	6,2	8,4	0,7	0,8
maalis	110,4	103,9	68,8	59,0	18,7	19,0	17,7	19,3	5,3	6,6	0,6	0,5
huhti	105,8	101,0	63,3	55,3	18,5	18,9	19,1	19,1	4,9	7,8	1,0	0,4
touko	102,6	104,2	60,7	54,9	19,2	18,5	17,3	22,2	5,4	8,6	1,8	0,3
kesä	116,8	111,4	69,1	58,1	21,6	21,7	21,6	23,8	4,6	7,8	1,9	0,5
heinä	115,9	109,4	72,8	58,2	22,7	22,8	15,7	19,3	4,6	9,1	1,3	0,6
elo	98,3	97,0	58,8	52,3	19,1	19,6	16,2	16,1	4,2	9,0	1,0	0,4
syys	109,0	112,2	68,2	62,7	20,6	21,2	16,1	19,0	4,1	9,4	0,8	0,5
loka	115,7	113,5	74,0	63,5	20,9	21,1	15,9	19,8	4,9	9,1	2,0	0,5
marras	117,6	116,0	75,3	66,9	20,5	22,3	17,1	17,8	4,7	9,0	1,8	0,7
joulu	121,3	121,8	74,1	66,4	22,2	23,4	19,5	21,4	5,6	10,6	3,7	0,8
2000 tammi	110,8	117,4	63,7	62,8	17,8	19,7	16,4	20,6	13,0	14,3	1,8	0,4
helmi	114,4	112,0	71,8	65,6	17,9	19,9	17,8	18,6	6,9	7,9	0,6	0,4
maalis	130,0	127,1	83,5	75,4	20,7	21,6	20,3	20,9	5,6	9,2	1,9	0,4
huhti	115,9	119,1	72,3	66,3	20,0	21,2	18,7	22,6	4,8	8,9	2,1	0,5

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.3

Maksutase: tuotannontekijäkorvaukset

(miljardia euroa, bruttovirrat)

	Yhteensä		Palkansaaja-korvaukset		Pääomakorvaukset							
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset		Muut sijoitukset	
					Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1999	205,0	231,4	9,6	4,9	195,4	226,5	42,4	38,4	61,9	98,5	91,1	89,7
1999 I	46,6	53,0	2,3	0,9	44,4	52,1	7,8	8,8	13,6	21,7	23,0	21,6
II	58,0	65,1	2,3	1,3	55,7	63,8	12,7	8,1	17,4	31,4	25,5	24,3
III	47,9	54,4	2,3	1,4	45,6	53,0	9,5	9,8	15,7	22,4	20,4	20,7
IV	52,5	59,0	2,7	1,3	49,7	57,6	12,4	11,6	15,2	23,0	22,2	23,0

	Suorien sijoitusten tuotot				Arvopaperisijoitusten tuotot							
	Oman pääoman tuotot		Korot		Osingot		Korot velkapapereista					
	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot	Yhteensä		Joukkolainat		Rahamarkkinapaperit	
							Tulot	Menot	Tulot	Menot	Tulot	Menot
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
1999	37,4	33,8	5,0	4,6	9,7	27,3	52,2	71,2	49,9	70,2	2,3	1,0
1999 I	6,9	8,0	0,9	0,9	1,6	3,7	12,0	18,0	11,6	17,3	0,5	0,7
II	11,5	7,0	1,2	1,1	3,3	12,8	14,1	18,6	13,5	18,1	0,6	0,5
III	8,2	8,6	1,3	1,2	2,4	4,9	13,3	17,5	12,7	17,7	0,6	-0,2
IV	10,7	10,2	1,7	1,4	2,4	5,8	12,8	17,2	12,1	17,2	0,7	0,0

Lähde: EKP.

Taulukko 8.4

Maksutase: suorat sijoitukset ja arvopaperisijoitukset¹⁾

(miljardia euroa [miljardia eua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Suorat sijoitukset; arvopaperisijoitukset vaateittain²⁾

	Suorat sijoitukset		Arvopaperisijoitukset									
	Ulko- maille	Euro- alueelle	Yhteensä		Osakkeet		Velkapaperit					
			Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset			Velat		
							Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit	Yhteensä	Joukko- lainat	Raha- markkina- paperit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1997	-93,4	45,3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
1998	-183,0	80,4	-302,1	216,8	-98,7	98,3	-203,3	-187,1	-16,3	118,5	102,7	15,8
1999	-212,9	74,1	-316,5	287,5	-153,7	97,7	-162,7	-149,0	-13,8	189,8	119,2	70,6
1999 I	-36,3	20,8	-65,3	10,7	-21,7	-5,4	-43,6	-43,8	0,1	16,1	2,9	13,2
II	-76,9	24,3	-85,6	78,6	-40,9	31,3	-44,7	-52,5	7,8	47,3	33,7	13,7
III	-26,9	3,6	-64,3	94,1	-37,2	27,1	-27,0	-21,0	-6,1	67,0	42,3	24,7
IV	-72,7	25,4	-101,2	104,2	-53,9	44,8	-47,3	-31,7	-15,7	59,4	40,4	19,1
2000 I	-57,7	206,9	-130,8	-50,0	-102,2	-106,4	-28,7	-25,5	-3,1	56,4	30,6	25,8
1999 helmi	-12,0	5,8	-16,2	-10,2	-4,3	1,9	-11,9	-13,2	1,3	-12,1	-18,0	6,0
maalis	-12,5	7,9	-30,0	-7,1	-11,0	-16,9	-19,0	-21,2	2,3	9,7	5,2	4,5
huhti	-23,3	8,7	-22,2	35,8	-11,7	8,2	-10,5	-14,8	4,3	27,6	27,7	-0,1
touko	-28,3	9,1	-37,9	9,4	-15,7	10,8	-22,2	-23,3	1,1	-1,4	-9,2	7,8
kesä	-25,3	6,4	-25,5	33,4	-13,5	12,3	-12,0	-14,4	2,4	21,1	15,2	5,9
heinä	-3,6	-6,2	-22,0	18,8	-9,8	11,0	-12,2	-11,8	-0,3	7,8	0,4	7,4
elo	-12,8	5,6	-22,8	34,8	-14,8	5,5	-8,0	-6,5	-1,5	29,3	21,8	7,5
syys	-10,5	4,3	-19,5	40,4	-12,6	10,5	-6,9	-2,7	-4,2	29,9	20,1	9,8
loka	-15,2	7,9	-24,2	10,8	-13,2	10,2	-11,1	-5,4	-5,6	0,6	1,5	-0,9
marras	-22,4	3,0	-35,4	49,0	-18,3	16,1	-17,1	-12,2	-4,9	32,9	32,7	0,2
joulu	-35,2	14,5	-41,5	44,4	-22,4	18,5	-19,1	-14,0	-5,1	25,9	6,2	19,7
2000 tammi	-5,4	7,4	-25,1	7,6	-22,0	4,0	-3,1	-6,1	2,9	3,6	0,1	3,5
helmi	-19,4	164,2	-68,1	-70,6	-52,6	-92,0	-15,5	-12,6	-2,9	21,4	5,6	15,8
maalis	-33,0	35,4	-37,6	12,9	-27,6	-18,4	-10,0	-6,9	-3,2	31,4	24,9	6,5
huhti	-18,6	12,4	-25,8	17,9	-18,2	-4,7	-7,6	-4,7	-2,8	22,6	13,9	8,7

2. Arvopaperisijoitukset: saamiset vaateittain ja omistajasektoreittain

	Osakkeet				Velkapaperit							
	Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit	Joukkolainat				Rahamarkkinapaperit			
					Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit	Euro- järjes- telmä	Julkis- yhteisöt	Raha- laitokset (pl. euro- järjes- telmä)	Muut sektorit
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1999	0,1	-2,0	3,3	-155,1	0,7	-1,6	-17,7	-130,4	0,6	-0,1	-8,0	-6,2
1999 I	0,1	-0,4	1,1	-22,5	0,1	-0,4	5,1	-48,6	1,4	-0,2	-1,1	0,0
II	0,0	-0,3	-3,0	-37,7	0,8	-0,3	-10,5	-42,5	0,5	-0,5	1,1	6,6
III	0,0	-0,5	6,1	-42,9	0,1	-0,6	-4,4	-16,1	-1,0	0,4	-1,0	-4,4
IV	-0,1	-0,9	-1,0	-51,9	-0,3	-0,3	-7,8	-23,3	-0,3	0,1	-7,0	-8,4

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisen ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

Taulukko 8.5

Maksutase: muut sijoitukset ja valuuttavaranto

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], nettovirrat)

1. Muut sijoitukset sektoreittain^{1), 2)}

	Yhteensä		Eurojärjestelmä		Julkisyhteisöt		Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)						Muut sektorit	
	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Yhteensä		Pitkäaikaiset		Lyhytaikaiset		Saamiset	Velat
							Saamiset	Velat	Saamiset	Velat	Saamiset	Velat		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1998	-67,5	186,0	-0,7	3,5	-1,4	-7,7	-22,6	178,1	-34,2	34,8	11,6	143,3	-42,8	12,1
1999	-58,0	148,8	9,4	0,0	-0,7	-13,4	-24,8	137,4	-50,4	39,7	25,6	97,7	-41,9	24,7
1999 I	-34,6	67,7	2,9	0,0	-3,3	-4,2	-13,4	58,6	-13,9	7,1	0,6	51,5	-20,9	13,3
1999 II	1,0	24,4	4,4	0,0	3,9	-2,9	8,2	19,4	-15,6	13,2	23,9	6,2	-15,6	7,8
1999 III	-28,1	12,0	-0,3	0,0	-1,6	-2,4	-8,6	10,3	-14,3	8,1	5,7	2,2	-17,7	4,1
1999 IV	3,8	44,7	2,3	0,0	0,3	-3,9	-11,1	49,1	-6,5	11,3	-4,5	37,8	12,2	-0,5
2000 I	-69,5	163,5	-3,5	0,0	-6,4	-3,2	-29,5	169,1	-11,0	24,7	-18,5	144,4	-30,2	-2,4
1999 helmi	30,9	3,9	-4,5	0,0	-2,2	-0,6	48,5	1,5	-0,6	-3,2	49,1	4,6	-10,9	3,1
1999 maalisk	-0,8	-1,3	-1,0	0,0	-1,1	1,2	3,2	-8,1	-7,1	6,8	10,3	-14,9	-1,8	5,6
1999 huhti	10,5	-19,8	0,4	0,0	-0,2	0,3	15,0	-20,8	-4,7	2,7	19,7	-23,5	-4,8	0,7
1999 touko	-10,7	47,6	3,1	0,0	1,0	-0,9	-13,4	50,4	-3,9	6,1	-9,5	44,3	-1,4	-1,9
1999 kesä	1,1	-3,5	0,9	0,0	3,0	-2,3	6,6	-10,1	-7,1	4,5	13,7	-14,6	-9,4	9,0
1999 heinä	-14,2	2,7	0,8	0,0	-1,7	-1,2	-8,2	0,4	-2,1	3,7	-6,0	-3,2	-5,1	3,5
1999 elo	-5,1	25,1	-1,5	0,0	0,2	-0,1	-2,6	26,3	-5,4	0,1	2,8	26,2	-1,2	-1,1
1999 syys	-8,8	-15,8	0,5	0,0	-0,1	-1,1	2,2	-16,4	-6,8	4,3	9,0	-20,7	-11,4	1,7
1999 loka	-16,8	53,9	0,3	0,0	-1,1	-1,1	-20,8	51,1	-3,1	3,5	-17,7	47,5	4,9	4,0
1999 marras	-71,8	70,8	-1,7	0,0	1,1	-1,8	-68,5	71,6	1,0	-0,4	-69,4	72,0	-2,7	1,0
1999 jouluk	92,3	-80,1	3,8	0,0	0,3	-1,0	78,2	-73,6	-4,4	8,2	82,5	-81,8	10,0	-5,5
2000 tammi	-4,1	39,6	-0,3	0,0	-2,2	-1,2	8,3	41,3	-3,4	7,8	11,7	33,5	-9,9	-0,5
2000 helmik	-32,6	32,9	-1,8	0,0	-4,1	-0,5	-22,4	30,3	-2,9	8,3	-19,5	22,1	-4,4	3,1
2000 maalisk	-32,8	91,0	-1,3	0,0	-0,1	-1,5	-15,4	97,5	-4,7	8,7	-10,7	88,8	-16,0	-5,0
2000 huhtik	-26,0	42,8	3,1	0,0	0,9	0,5	-27,9	41,8	-5,2	4,9	-22,7	36,9	-2,1	0,5

2. Muut sijoitukset sektoreittain ja vaateittain¹⁾

2.1. Eurojärjestelmä

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset	Velat	Netto	Saamiset	Velat	Netto
	1	2	3	4	5	6
1999	10,0	0,0	10,0	-0,7	0,0	-0,7
1999 I	3,6	0,0	3,6	-0,7	0,0	-0,7
1999 II	4,3	0,0	4,3	0,1	0,0	0,1
1999 III	-0,3	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0
1999 IV	2,4	0,0	2,4	0,0	0,0	0,0

Lähde: EKP.

1) Pääoman tuonti (+), pääoman vienti (-).

2) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2.2. Julkisyhteisöt

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset 7	Velat 8	Netto 9	Saamiset 10	Velat 11	Netto 12	Saamiset 13	Velat 14	Netto 15
1999	-0,3	0,0	-0,4	1,5	-13,1	-11,6	-1,9	-0,2	-2,1
1999 I	-0,2	0,0	-0,2	-2,9	-4,1	-7,0	-0,3	-0,1	-0,4
II	-0,1	0,0	-0,1	5,7	-2,7	3,0	-1,8	-0,2	-2,0
III	-0,1	0,0	-0,1	-1,2	-2,5	-3,7	-0,3	0,1	-0,2
IV	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	-3,9	-3,9	0,4	0,0	0,4

2.3. Rahalaitokset (pl. eurojärjestelmä)

	Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset 16	Velat 17	Netto 18	Saamiset 19	Velat 20	Netto 21
1999	-25,9	137,0	111,2	1,1	0,4	1,5
1999 I	-17,1	61,3	44,2	3,7	-2,7	1,0
II	9,1	18,4	27,4	-0,8	1,1	0,2
III	-6,8	9,8	3,0	-1,8	0,5	-1,3
IV	-11,1	47,6	36,6	0,0	1,5	1,5

2.4. Muut sektorit

	Kauppaluotot			Lainat / käteinen ja talletukset			Muut saamiset/velat		
	Saamiset 22	Velat 23	Netto 24	Saamiset 25	Velat 26	Netto 27	Saamiset 28	Velat 29	Netto 30
1999	-13,4	2,7	-10,8	-5,7	14,5	8,8	-22,8	7,5	-15,3
1999 I	-3,5	4,1	0,6	-11,8	3,4	-8,4	-5,5	5,8	0,2
II	-6,2	-2,9	-9,1	1,4	9,6	11,1	-10,8	1,0	-9,7
III	-2,9	-0,1	-3,0	-11,9	2,7	-9,2	-2,9	1,5	-1,4
IV	-0,7	1,5	0,8	16,6	-1,2	15,4	-3,7	-0,8	-4,4

3. Valuuttavaranto¹⁾

	Yhteensä 1	Kulta 2	Erityiset nosto- oikeudet 3	Varanto- osuus IMF:ssä 4	Valuuttasaamiset						Muut saamiset 12	
					Yhteensä 5	Käteinen ja talletukset		Arvopaperit				Johdan- naiset 11
						Rahaviran- omaiset ja BIS 6	Pankit 7	Osakkeet 8	Joukko- lainat 9	Raha- markkina- paperit 10		
1999	13,7	0,3	1,0	3,0	9,5	3,2	0,8	0,2	7,8	-2,4	-0,1	0,0
1999 I	5,5	0,0	2,5	0,0	3,3	1,5	3,0	0,0	1,3	-2,5	0,0	-0,3
II	6,6	0,0	-1,1	0,8	6,8	-4,6	-2,4	0,0	11,0	2,8	0,0	0,1
III	1,4	0,0	0,2	1,9	-0,9	5,3	-2,7	0,2	-3,2	-0,5	0,0	0,2
IV	0,2	0,3	-0,7	0,3	0,4	0,9	3,0	0,0	-1,3	-2,2	-0,1	-0,1

Lähde: EKP.

1) Lisäys (-), vähennys (+).

Taulukko 8.6

Ulkomainen varallisuus ja valuuttavaranto

1. Ulkomainen nettovarallisuus¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuonna 1997]; saamiset vähennettynä veloilla; ajanjakson lopun kantatieto)

	Yhteensä	Suorat sijoitukset			Arvopaperisijoitukset					Johdannaiset	Muut sijoitukset				Valuuttavaranto
		Yhteensä	Oma pääoma (ml. uudelleen sijoitetut voitot)	Muu pääoma	Yhteensä	Osakkeet	Velkapaperit				Yhteensä	Kauppa- luotot	Lainat/ käteinen ja talletukset	Muut saamiset/ velat	
							Yhteensä	Joukkolainat	Rahamarkkinapaperit						
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1997	42,2	114,4	129,9	-15,5	-599,6	-361,8	-237,8	-210,7	-27,0	-5,7	169,8	80,0	0,4	89,3	363,3
1998	-132,4	164,6	175,4	-10,8	-609,1	-475,5	-133,6	-125,5	-8,2	-3,6	-13,8	86,5	-172,2	71,9	329,4

Lähde: EKP.

1) Viimeaikaisten ja varhaisempien tietojen vertailukelpoisuudesta kerrotaan tarkemmin Yleistä-osassa.

2. Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset¹⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto, ellei toisin mainita)

	Valuuttavaranto												Lisätieto: valuutta- varantoon liittyvät saamiset	
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset						Muut saamiset		
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1998 joulukuu ²⁾	329,4	99,6	404,131	5,1	23,4	199,8	12,5	18,3	0,0	116,7	52,4	0,0	1,5	7,6
1999 joulukuu	372,4	116,4	402,758	4,5	24,2	225,2	-	-	-	-	-	0,0	2,0	14,4
2000 tammi ³⁾	378,1	116,2	401,639	4,3	24,4	231,4	-	-	-	-	-	0,2	1,9	14,7
helmi ³⁾	383,2	121,1	400,503	4,4	23,9	231,9	-	-	-	-	-	0,2	2,0	16,1
maaliskuu	385,4	116,0	400,503	4,4	24,8	238,9	-	-	-	-	-	0,2	1,2	17,0
huhtikuu	399,6	121,3	400,503	4,3	22,7	249,1	-	-	-	-	-	0,2	2,3	18,1
toukokuu	388,6	117,2	400,503	4,5	21,1	243,9	-	-	-	-	-	0,2	1,8	19,2

3. Euroopan keskuspankin valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset⁴⁾

(miljardia euroa; ajanjakson lopun kantatieto)

	Valuuttavaranto												Lisätieto: valuutta- varantoon liittyvät saamiset	
	Yhteensä	Kulta		Erityiset nosto- oikeudet	Varanto- osuus IMF:ssä	Valuuttasaamiset						Muut saamiset		
		Miljoonaa troy- unssia	Yhteensä			Käteinen ja talletukset		Arvopaperit			Johdan- naiset			
						Raha- viran- omaiset ja BIS	Pankit	Osakkeet	Joukko- lainat	Raha- mark- kina- paperit				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1999 joulukuu	49,3	6,9	24,030	0,0	0,0	41,0	-	-	-	-	-	0,0	1,4	2,6
2000 tammi	50,0	7,0	24,030	0,0	0,0	41,7	-	-	-	-	-	0,0	1,3	3,2
helmikuu	48,1	7,3	24,030	0,0	0,0	39,5	-	-	-	-	-	0,0	1,3	4,2
maaliskuu	49,8	7,0	24,030	0,0	0,0	42,0	-	-	-	-	-	0,0	0,9	4,3
huhtikuu	52,8	7,3	24,030	0,0	0,0	44,3	-	-	-	-	-	0,0	1,2	4,3
toukokuu	50,1	7,0	24,030	0,0	0,0	42,1	-	-	-	-	-	0,0	0,9	4,5

Lähde: EKP.

1) Kattavuus ja arvostuserojen vuoksi luvut eivät ole täysin verrattavissa taulukon 1.1 lukuihin.

2) Tilanne 1.1.1999.

3) Eurojärjestelmän kultavarantojen muutos johtuu siitä, että eräs keskuspankki myi kultaa 26.9.1999 tehdyn keskuspankkien kultasopimuksen ehtojen mukaisesti.

4) Osa eurojärjestelmän valuuttavarantoa.

9 Euroalueen ulkomaankauppa

Taulukko 9

1. Vienti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], fob-arvo)

	Yhteensä 1	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka 2	Raaka- aineet 3	Energia 4	Kemi- kaalit 5	Muut teollisuus- tuotteet 6	Koneet, kuljetus- laitteet 7	Muut 8	Vienti-indeksejä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾ 9	Määrä ²⁾ 10	Yksikkö- arvo 11
1996	669,7	49,2	14,2	13,1	85,5	195,5	295,9	16,3	107,6	104,7	102,8
1997	762,8	52,8	16,3	14,4	99,0	216,6	342,8	20,9	122,5	115,9	105,7
1998	796,3	56,1	15,8	12,6	104,4	221,7	371,1	14,7	127,9	120,0	106,6
1999	829,7	55,2	16,3	13,5	113,7	224,1	383,1	23,8	133,3	122,3	109,0
1997 I	170,7	12,0	3,8	3,7	22,6	48,9	74,7	5,0	109,7	104,2	105,3
II	191,8	13,4	4,1	3,6	25,1	53,9	86,4	5,3	123,3	117,3	105,1
III	193,5	13,0	4,2	3,4	25,6	55,6	86,5	5,1	124,3	116,6	106,6
IV	206,8	14,4	4,2	3,7	25,6	58,2	95,1	5,5	132,9	125,7	105,7
1998 I	194,5	13,8	4,2	3,4	26,7	54,7	88,0	3,7	125,0	115,9	107,8
II	204,5	14,6	3,9	3,3	27,0	56,6	95,5	3,7	131,4	123,1	106,8
III	195,9	13,5	3,9	3,0	25,8	55,3	91,0	3,6	125,9	118,2	106,5
IV	201,4	14,2	3,8	2,9	25,0	55,1	96,7	3,7	129,4	122,8	105,4
1999 I	187,9	12,3	3,8	2,6	25,8	51,1	86,6	5,7	120,7	112,6	107,2
II	203,0	13,4	4,0	3,1	27,9	54,9	94,0	5,8	130,5	119,8	108,9
III	209,1	13,9	4,1	3,8	29,6	56,6	95,2	6,0	134,4	122,7	109,5
IV	229,6	15,5	4,5	4,0	30,4	61,6	107,3	6,3	147,6	134,0	110,1
2000 I	227,6	13,2	4,8	4,7	31,8	61,5	103,9	7,8	146,3	.	.
1998 helmi	63,8	4,5	1,4	1,0	8,6	18,1	28,9	1,2	123,0	114,1	107,8
maalis	72,1	5,0	1,5	1,2	9,6	20,3	33,1	1,3	139,0	128,7	108,0
huhti	68,2	4,9	1,3	1,1	9,2	19,0	31,3	1,3	131,4	122,9	106,9
touko	65,9	4,8	1,3	1,1	8,7	18,3	30,7	1,2	127,1	118,9	106,9
kesä	70,5	4,9	1,3	1,1	9,1	19,3	33,5	1,2	135,9	127,3	106,7
heinä	73,0	4,8	1,3	1,1	9,3	21,1	34,2	1,2	140,8	131,7	106,9
elo	56,7	4,2	1,2	1,0	7,7	15,6	25,9	1,1	109,3	103,2	105,9
syys	66,2	4,5	1,3	0,9	8,8	18,5	30,9	1,3	127,6	119,7	106,6
loka	69,0	4,8	1,3	1,0	8,6	19,6	32,5	1,2	133,1	125,8	105,8
marras	67,1	4,8	1,3	1,0	8,1	18,2	32,5	1,3	129,3	123,3	104,8
joulu	65,3	4,6	1,2	0,9	8,2	17,3	31,7	1,2	125,8	119,3	105,5
1999 tammi	54,6	3,7	1,1	0,8	7,8	14,7	25,0	1,5	105,2	98,5	106,8
helmi	60,2	4,0	1,2	0,8	8,2	16,5	27,4	2,1	116,1	108,6	106,9
maalis	73,1	4,7	1,4	1,0	9,8	19,9	34,2	2,1	140,9	130,6	107,9
huhti	65,9	4,3	1,3	1,0	9,1	17,7	30,6	1,7	127,0	116,6	108,9
touko	63,7	4,5	1,3	1,0	9,0	17,3	28,8	1,8	122,8	113,2	108,5
kesä	73,5	4,6	1,3	1,1	9,8	19,8	34,5	2,2	141,6	129,6	109,3
heinä	76,3	4,6	1,4	1,2	10,3	20,8	35,7	2,4	147,0	133,0	110,6
elo	60,8	4,2	1,3	1,1	9,2	16,0	27,2	1,8	117,3	106,7	109,9
syys	72,0	5,1	1,4	1,5	10,1	19,7	32,4	1,9	138,9	128,6	108,0
loka	77,0	5,2	1,4	1,4	10,1	20,8	36,0	2,1	148,4	135,0	109,9
marras	77,2	5,3	1,5	1,2	10,6	20,7	35,8	2,0	148,7	136,6	108,9
joulu	75,5	5,0	1,6	1,4	9,7	20,1	35,5	2,2	145,5	130,6	111,4
2000 tammi	65,7	4,0	1,4	1,5	9,3	17,5	30,1	2,0	126,6	111,8	113,3
helmi	75,7	4,4	1,6	1,6	10,7	20,7	34,6	2,0	145,9	127,1	114,8
maalis	86,3	4,8	1,8	1,6	11,8	23,3	39,2	3,8	166,3	.	.
huhti	73,9	.	.	.	.	.	.	.	142,4	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2).

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

2. Tuonti¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], cif-arvo)

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemi- kaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut	Tuonti-indeksijä, 1995 = 100		
									Arvo ²⁾	Määrä ²⁾	Yksikkö- arvo
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1996	593,9	46,6	36,5	71,6	54,1	167,0	193,6	24,6	105,5	102,9	102,6
1997	674,2	49,7	41,3	81,2	62,0	188,1	228,8	23,1	119,8	110,3	108,6
1998	711,0	55,1	41,3	58,5	68,0	202,0	270,1	16,1	126,3	123,0	102,7
1999	772,4	51,1	38,8	76,5	70,7	209,0	302,7	23,6	137,3	129,2	106,2
1997 I	159,1	11,4	9,7	21,2	14,7	44,6	51,8	5,8	113,1	106,0	106,7
II	168,0	12,6	11,0	18,6	16,0	46,5	57,5	5,7	119,4	111,4	107,2
III	166,6	12,2	10,0	20,0	15,2	48,9	55,6	4,7	118,5	106,9	110,8
IV	180,4	13,5	10,6	21,4	16,1	48,2	63,8	6,8	128,2	117,0	109,6
1998 I	179,9	13,7	10,9	16,4	17,7	51,6	65,3	4,3	127,9	119,2	107,3
II	179,2	13,7	11,1	15,1	17,3	50,4	67,2	4,3	127,4	121,6	104,7
III	171,1	13,4	9,7	13,8	16,4	50,8	63,4	3,6	121,6	119,5	101,8
IV	180,8	14,3	9,6	13,2	16,5	49,2	74,1	3,9	128,5	131,9	97,4
1999 I	176,2	12,0	9,1	12,4	17,0	49,8	70,5	5,5	125,2	126,8	98,8
II	188,1	12,7	10,0	16,8	17,6	50,3	74,9	5,8	133,7	128,8	103,8
III	192,4	12,6	9,4	21,2	17,1	54,0	72,4	5,7	136,8	125,0	109,4
IV	215,7	13,9	10,2	26,1	19,0	54,9	84,9	6,6	153,3	136,3	112,5
2000 I	228,7	12,2	11,3	32,1	19,7	59,6	84,7	9,1	162,5	.	.
1998 helmi	57,9	4,3	3,5	5,4	5,6	16,7	20,8	1,6	123,4	114,4	107,9
maalis	64,3	4,9	3,8	5,3	6,5	18,3	24,1	1,3	137,1	128,6	106,6
huhti	60,1	4,8	3,7	5,2	5,8	16,8	22,6	1,3	128,2	121,5	105,5
touko	56,9	4,4	3,5	5,2	5,6	15,8	21,2	1,2	121,4	115,7	104,9
kesä	62,1	4,6	3,9	4,7	6,0	17,8	23,4	1,8	132,5	127,8	103,7
heinä	59,3	4,7	3,6	4,7	6,0	17,8	21,2	1,3	126,4	123,6	102,2
elo	50,1	4,1	2,8	4,4	4,7	15,0	18,1	1,0	106,9	105,7	101,1
syys	61,8	4,6	3,3	4,7	5,8	17,9	24,1	1,4	131,7	129,2	101,9
loka	62,5	4,8	3,3	4,7	5,8	17,4	25,1	1,4	133,2	133,9	99,5
marras	59,7	4,6	3,1	4,2	5,4	16,2	24,9	1,3	127,3	131,8	96,6
joulu	58,6	5,0	3,1	4,3	5,3	15,7	24,2	1,2	125,0	130,2	96,0
1999 tammi	54,1	3,7	2,9	4,1	5,1	15,3	21,2	1,7	115,4	117,7	98,1
helmi	55,6	3,7	2,9	3,8	5,5	16,0	21,8	1,9	118,5	120,6	98,3
maalis	66,5	4,5	3,3	4,5	6,4	18,5	27,5	1,9	141,8	142,1	99,8
huhti	61,0	4,1	3,3	5,6	5,7	15,9	24,5	1,9	130,1	127,1	102,4
touko	62,0	4,2	3,3	5,7	5,7	16,4	24,9	1,8	132,3	126,5	104,6
kesä	65,0	4,4	3,5	5,4	6,1	18,0	25,6	2,0	138,7	132,6	104,6
heinä	64,1	4,3	3,3	6,7	5,7	18,3	23,9	1,9	136,7	126,7	107,9
elo	57,9	4,0	2,6	7,0	5,2	16,2	21,3	1,7	123,6	112,3	110,0
syys	70,4	4,3	3,4	7,6	6,3	19,4	27,2	2,1	150,1	136,2	110,2
loka	69,6	4,4	3,3	7,9	6,3	18,5	27,0	2,3	148,4	133,4	111,3
marras	73,4	4,7	3,5	8,4	6,6	18,6	29,4	2,3	156,6	141,3	110,8
joulu	72,6	4,7	3,4	9,8	6,1	17,8	28,6	2,1	154,9	134,2	115,4
2000 tammi	70,7	4,0	3,5	10,5	5,8	18,4	26,2	2,3	150,7	128,3	117,5
helmi	74,3	3,9	3,6	10,6	6,7	19,9	27,1	2,4	158,4	132,3	119,7
maalis	83,7	4,3	4,1	11,0	7,2	21,3	31,4	4,4	178,5	.	.
huhti	72,8	.	.	.	.	.	.	.	155,2	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.2). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista (cif) oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

2) EKP:n laskelmat perustuvat Eurostatin tilastoihin.

Taulukko 9

3. Kauppatase¹⁾

(miljardia euroa [miljardia ecua vuoden 1998 loppuun], vienti (fob) – tuonti (cif))

	Yhteensä	Elin- tarvikkeet, juomat, tupakka	Raaka- aineet	Energia	Kemikaalit	Muut teollisuus- tuotteet	Koneet, kuljetus- laitteet	Muut
	1	2	3	4	5	6	7	8
1996	75,8	2,7	-22,3	-58,5	31,4	28,5	102,3	-8,3
1997	88,6	3,2	-25,0	-66,8	37,0	28,5	114,0	-2,2
1998	85,3	1,0	-25,5	-45,9	36,4	19,7	101,0	-1,4
1999	57,3	4,0	-22,5	-63,1	43,0	15,1	80,4	0,2
1997 I	11,6	0,6	-5,8	-17,5	7,9	4,3	22,8	-0,8
II	23,8	0,7	-6,9	-15,0	9,1	7,4	28,9	-0,4
III	26,8	0,9	-5,9	-16,6	10,4	6,8	30,9	0,3
IV	26,3	1,0	-6,4	-17,7	9,5	10,0	31,3	-1,3
1998 I	14,6	0,1	-6,7	-13,0	9,0	3,2	22,7	-0,7
II	25,4	0,9	-7,2	-11,7	9,6	6,1	28,2	-0,6
III	24,8	0,1	-5,8	-10,9	9,3	4,5	27,6	0,0
IV	20,6	-0,1	-5,7	-10,3	8,5	5,9	22,6	-0,2
1999 I	11,7	0,4	-5,3	-9,8	8,9	1,3	16,1	0,2
II	14,9	0,8	-6,1	-13,7	10,3	4,5	19,1	0,0
III	16,7	1,2	-5,3	-17,4	12,5	2,6	22,8	0,3
IV	14,0	1,7	-5,8	-22,1	11,3	6,8	22,4	-0,3
2000 I	-1,0	1,0	-6,5	-27,4	12,1	1,9	19,2	-1,4
1998 helmi	5,9	0,3	-2,2	-4,3	3,1	1,4	8,1	-0,4
maalis	7,8	0,1	-2,3	-4,1	3,1	2,0	9,0	0,0
huhti	8,0	0,1	-2,4	-4,1	3,4	2,2	8,7	0,0
touko	9,0	0,4	-2,3	-4,1	3,1	2,4	9,5	-0,1
kesä	8,3	0,3	-2,6	-3,5	3,1	1,5	10,1	-0,5
heinä	13,8	0,0	-2,2	-3,6	3,3	3,3	13,0	0,0
elo	6,6	0,1	-1,6	-3,5	3,0	0,6	7,7	0,1
syys	4,4	-0,1	-2,0	-3,8	3,0	0,5	6,8	-0,1
loka	6,6	0,0	-2,0	-3,7	2,8	2,2	7,4	-0,2
marras	7,4	0,2	-1,9	-3,3	2,7	2,0	7,7	0,0
joulu	6,6	-0,3	-1,9	-3,3	2,9	1,7	7,5	0,1
1999 tammi	0,4	0,0	-1,8	-3,4	2,7	-0,7	3,8	-0,2
helmi	4,6	0,2	-1,7	-3,0	2,8	0,5	5,6	0,2
maalis	6,6	0,1	-1,8	-3,5	3,4	1,5	6,8	0,2
huhti	4,8	0,2	-1,9	-4,6	3,4	1,8	6,2	-0,2
touko	1,7	0,3	-2,0	-4,8	3,2	1,0	3,9	0,0
kesä	8,4	0,3	-2,1	-4,3	3,7	1,8	9,0	0,2
heinä	12,2	0,3	-2,0	-5,5	4,7	2,5	11,7	0,5
elo	2,9	0,3	-1,3	-5,8	4,0	-0,2	5,9	0,0
syys	1,7	0,7	-2,0	-6,1	3,8	0,3	5,1	-0,2
loka	7,4	0,7	-1,9	-6,5	3,7	2,3	9,1	-0,2
marras	3,7	0,6	-2,1	-7,2	4,1	2,2	6,5	-0,2
joulu	2,9	0,3	-1,8	-8,4	3,5	2,3	6,8	0,1
2000 tammi	-5,0	0,0	-2,1	-9,1	3,5	-0,8	3,9	-0,4
helmi	1,4	0,5	-2,0	-9,0	4,0	0,7	7,5	-0,4
maalis	2,5	0,5	-2,4	-9,3	4,6	1,9	7,8	-0,6
huhti	1,1	.	.	.	.	.	.	.

Lähde: Eurostat. Hyödykejako noudattaa SITC-luokitusta (3. tarkistettu laitos).

1) Määritelmien, kattavuuden ja kirjausajankohtien erojen vuoksi Eurostatin kokoamat ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia EKP:n kokoaman maksutasetilaston tavarat-erän kanssa (taulukko 8.1). Ero johtuu osittain vakuutus- ja rahtipalveluiden kirjaamisesta tavaroiden tuontiin. Näiden palveluiden osuus tavaroiden tuonnista (cif) oli vuonna 1998 noin 3,8 %.

10 Valuuttakurssit

Taulukko 10

Valuuttakurssit

(jakson keskiarvo, x yksikköä valuuttaa / 1 ecu tai euro, 1999 I = 100 [efektiivinen])

	Euron efektiivinen valuuttakurssi ¹⁾						Ecu/euron valuuttakurssit ²⁾				
	Suppea maaryhmä				Laaja maaryhmä		USA:n dollari	Japanin jeni	Sveitsin frangi	Englannin punta	
	Nimellinen	Reaalinen; kuluttaja-hinta-indeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden tuottaja-hintaindeksi	Reaalinen; tehdasteollisuuden yksikkötyökustannukset	Nimellinen	Reaalinen; kuluttaja-hinta-indeksi					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
1996	107,9	108,8	107,9	112,8	95,4	105,9	1,270	138,1	1,568	0,814	
1997	99,1	99,4	99,5	101,1	90,4	96,6	1,134	137,1	1,644	0,692	
1998	101,5	101,3	101,8	99,7	96,6	99,1	1,121	146,4	1,622	0,676	
1999	95,7	95,7	96,0	95,8	96,6	95,8	1,066	121,3	1,600	0,659	
1999	II	96,1	96,0	96,1	96,6	96,5	1,057	127,7	1,600	0,658	
	III	94,6	94,7	95,0	94,6	95,5	1,049	118,7	1,602	0,655	
	IV	92,2	92,2	92,8	92,1	94,2	1,038	108,4	1,600	0,636	
2000	I	89,0	89,8	90,4	88,3	91,1	0,986	105,5	1,607	0,614	
	II	86,0	86,7	87,4	85,7	88,4	0,933	99,6	1,563	0,610	
1999	helmi	99,9	99,9	99,8	-	100,0	1,121	130,8	1,598	0,689	
	maalis	98,3	98,3	98,5	-	98,7	1,088	130,2	1,595	0,671	
	huhti	97,1	96,9	97,2	-	97,5	1,070	128,2	1,602	0,665	
	touko	96,6	96,5	96,6	-	96,9	1,063	129,7	1,603	0,658	
	kesä	94,7	94,6	94,6	-	95,1	1,038	125,3	1,595	0,650	
	heinä	94,8	95,2	95,2	-	95,0	1,035	123,7	1,604	0,658	
	elo	95,4	95,6	95,8	-	96,3	1,060	120,1	1,600	0,660	
	syys	93,6	93,4	93,9	-	95,2	1,050	112,4	1,602	0,647	
	loka	94,4	94,2	94,8	-	96,3	1,071	113,5	1,594	0,646	
	marras	92,0	92,0	92,8	-	94,0	1,034	108,2	1,605	0,637	
	joulu	90,1	90,3	90,8	-	92,2	1,011	103,7	1,601	0,627	
2000	tammi	90,2	90,8	91,4	-	92,4	1,014	106,5	1,610	0,618	
	helmi	89,2	90,1	90,6	-	91,2	0,983	107,6	1,607	0,615	
	maalis	87,7	88,4	89,3	-	89,7	0,964	102,6	1,604	0,611	
	huhti	86,1	86,8	87,6	-	88,4	0,947	99,9	1,574	0,598	
	touko	84,5	85,2	85,9	-	86,9	0,906	98,1	1,556	0,602	
	kesä	87,4	88,2	88,7	-	89,9	0,949	100,7	1,561	0,629	
Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾											
2000	kesä	3,4	3,5	3,3	-	3,5	3,2	4,8	2,7	0,3	4,6
Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾											
2000	kesä	-7,8	-6,9	-6,2	-	-5,4	-7,0	-8,5	-19,6	-2,2	-3,2

Lähde: EKP.

- 1) EKP:n laskelmat. Tiedot perustuvat euron valuuttakurssien painotettuihin keskiarvoihin. Painot perustuvat teollisuustuotteiden kaupankäynti-tilastoihin vuosilta 1995-1997, ja niissä on otettu huomioon kolmansien markkinoiden vaikutus. Suppeaan maaryhmään kuuluvat ne maat, joiden valuutat on esitetty taulukossa. Laajaan maaryhmään kuuluvat lisäksi seuraavat maat: Algeria, Argentiina, Brasilia, Etelä-Afrikka, Filippiinit, Indonesia, Intia, Israel, Kiina, Kroatia, Kypros, Malesia, Marokko, Meksiko, Puola, Romania, Slovakia, Slovenia, Taiwan, Thaimaa, Tšekki, Turkki, Unkari, Uusi-Seelanti, Venäjä ja Viro. Reaaliset valuuttakurssit lasketaan kuluttajahintaindeksin, tehdasteollisuuden tuottajahintaindeksin ja tehdasteollisuuden yksikkötyökustannusten pohjalta. Jos deflaattoreita ei ole saatavissa, käytetään arvioita.
- 2) Joulukuuhun 1998 asti euron valuuttakurssit (BIS); tammikuusta 1999 alkaen euron valuuttakurssit.
- 3) Koska EKP ei ilmoita virallisia viitekursseja, taulukossa esitetään viitteelliset kurssit.
- 4) Viimeisen kuukausihavainnon prosenttimuutos on esitetty verrattuna edellisen kuukauden tietoihin ja vuotta aikaisempiin tietoihin. Positiivinen muutos merkitsee euron vahvistumista.

Ecun/euron valuuttakurssit ²⁾										
Ruotsin kruunu	Tanskan kruunu	Kreikan drakma	Norjan kruunu	Kanadan dollari	Australian dollari	Hongkongin dollari ³⁾	Etelä-Korean won ³⁾	Singaporen dollari ³⁾		
10	11	12	13	14	15	16	17	18		
8,51	7,36	305,5	8,20	1,731	1,623	9,68	1 007,9	1,765	1996	
8,65	7,48	309,3	8,02	1,569	1,528	8,75	1 069,8	1,678	1997	
8,92	7,50	330,7	8,47	1,665	1,787	8,69	1 568,9	1,876	1998	
8,81	7,44	325,8	8,31	1,584	1,652	8,27	1 267,3	1,806	1999	
8,90	7,43	325,0	8,24	1,557	1,618	8,19	1 258,8	1,810	1999	II
8,71	7,44	326,1	8,22	1,558	1,613	8,14	1 252,8	1,772		III
8,65	7,44	329,2	8,19	1,528	1,613	8,07	1 217,4	1,737		IV
8,50	7,45	332,7	8,11	1,434	1,564	7,68	1 109,8	1,674	2000	I
8,28	7,46	336,2	8,20	1,381	1,585	7,27	1 042,0	1,608		II
8,91	7,44	322,0	8,65	1,679	1,751	8,68	1 330,2	1,905	1999	helmi
8,94	7,43	322,5	8,51	1,651	1,726	8,43	1 336,2	1,881		maalis
8,91	7,43	325,5	8,32	1,594	1,668	8,30	1 292,2	1,834		huhti
8,97	7,43	325,2	8,23	1,553	1,605	8,24	1 272,1	1,820		touko
8,83	7,43	324,2	8,17	1,524	1,580	8,05	1 212,6	1,775		kesä
8,74	7,44	325,0	8,18	1,540	1,576	8,03	1 229,4	1,756		heinä
8,75	7,44	326,4	8,26	1,583	1,645	8,23	1 269,1	1,779		elo
8,63	7,43	327,0	8,23	1,552	1,619	8,15	1 260,1	1,781		syys
8,73	7,43	329,2	8,29	1,581	1,641	8,32	1 289,9	1,793		loka
8,63	7,44	328,7	8,19	1,516	1,618	8,04	1 215,9	1,727		marras
8,59	7,44	329,7	8,10	1,491	1,580	7,86	1 149,6	1,694		joulu
8,60	7,44	331,1	8,12	1,469	1,542	7,89	1 145,9	1,697	2000	tammi
8,51	7,45	333,2	8,10	1,427	1,564	7,65	1 110,8	1,674		helmi
8,39	7,45	333,9	8,11	1,408	1,583	7,51	1 076,1	1,654		maalis
8,27	7,45	335,2	8,15	1,389	1,588	7,38	1 051,4	1,620		huhti
8,24	7,46	336,6	8,20	1,355	1,570	7,06	1 015,3	1,566		touko
8,32	7,46	336,6	8,25	1,402	1,597	7,40	1 061,1	1,641		kesä
0,9	0,0	0,0	0,6	3,5	1,7	4,8	4,5	4,7	Muutos ed. kuukaudesta, % ⁴⁾	2000 kesä
-5,8	0,4	3,9	1,0	-8,0	1,0	-8,1	-12,5	-7,6	Muutos ed. vuodesta, % ⁴⁾	2000 kesä

II Taloudellinen kehitys muissa EU-maissa

Taulukko II

Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	YKHI	Julkisen talouden alijäämä (-)/ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkisen talouden brutto- velka, % BKT:stä	Valtion pitkä- aikaisten lainojen tuotot ¹⁾ , % vuotuinen korko	Valuutta- kurssi ²⁾ , kansal- linen valuutta/ ecu tai euro	Vaihtotase ja uusi pääoma- tase, % BKT:stä	Yksikkö- työ- kustan- nukset ³⁾	BKT:n määrä	Teolli- suus- tuotannon volyyymi- indeksi ⁴⁾	Standar- doitu työttö- myysaste, % työ- voimasta (kp.)	Lavea raha ⁵⁾	3 kk:n korko ¹⁾ , vuotuinen korko
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Tanska												
1997	1,9	0,5	61,3	6,26	7,48	0,6	1,4	3,1	5,6	5,6	4,7	3,73
1998	1,3	1,2	55,6	4,94	7,50	-1,1	2,6	2,5	2,3	5,2	4,6	4,27
1999	2,1	3,0	52,6	4,91	7,44	1,3	3,5	1,7	2,2	5,2	4,2	3,44
1999	II	-	-	4,50	7,43	1,6	3,9	2,3	5,7	5,3	4,9	3,13
	III	-	-	5,35	7,44	1,6	3,1	1,4	-0,6	5,1	3,4	3,19
	IV	-	-	5,57	7,44	0,4	0,9	2,5	5,2	4,9	4,1	3,78
2000	I	-	-	5,79	7,45	0,4	.	1,7	4,5	4,9	2,2	3,95
	II	-	-	.	7,46	.	.	.	.	.	.	4,73
1999	joulu	-	-	5,50	7,44	-	-	-	9,3	4,9	4,1	3,80
2000	tammi	-	-	5,87	7,44	-	-	-	5,5	5,0	0,8	3,72
	helmi	-	-	5,85	7,45	-	-	-	4,5	4,8	2,1	3,93
	maalis	-	-	5,65	7,45	-	-	-	3,6	4,8	3,9	4,18
	huhti	-	-	5,57	7,45	-	-	-	10,0	4,7	-0,9	4,32
	touko	-	-	5,77	7,46	-	-	-	.	4,7	1,5	4,70
	kesä	-	-	.	7,46	-	-	-	.	.	.	5,14
Kreikka												
1997	5,4	-4,6	108,5	9,92	309,3	-4,1	8,4	3,4	1,0	7,9	11,8	12,48
1998	4,5	-3,1	105,4	8,48	330,7	-3,1	5,5	3,7	3,4	10,0	10,2	13,53
1999	2,1	-1,6	104,4	6,30	325,8	-4,1	2,5	3,5	0,5	.	7,6	10,08
1999	II	-	-	5,87	325,0	-	-	-	0,5	.	7,3	9,80
	III	-	-	6,56	326,1	-	-	-	1,5	.	6,6	9,86
	IV	-	-	6,68	329,2	-	-	-	0,6	.	6,4	10,13
2000	I	-	-	6,44	332,7	-	-	-	.	.	5,3	8,71
	II	-	-	6,11	336,2	-	-	-	.	.	.	8,33
1999	joulu	-	-	6,39	329,7	-	-	-	1,6	.	5,6	9,57
2000	tammi	-	-	6,60	331,1	-	-	-	.	.	5,9	8,92
	helmi	-	-	6,48	333,2	-	-	-	.	.	4,7	8,51
	maalis	-	-	6,24	333,9	-	-	-	.	.	5,4	8,69
	huhti	-	-	6,09	335,2	-	-	-	.	.	9,4	8,48
	touko	-	-	6,18	336,6	-	-	-	.	.	.	8,30
	kesä	-	-	6,06	336,6	-	-	-	.	.	.	8,22
Ruotsi												
1997	1,8	-2,0	75,0	6,62	8,65	-	0,4	2,0	7,2	9,9	4,2	4,43
1998	1,0	1,9	72,4	4,99	8,92	3,3	1,6	3,0	4,2	8,3	3,5	4,36
1999	0,6	1,9	65,5	4,98	8,81	1,6	0,1	3,8	1,1	7,2	6,8	3,32
1999	II	-	-	4,54	8,90	0,9	0,3	3,7	0,9	7,2	6,5	3,07
	III	-	-	5,48	8,71	2,8	0,3	3,8	-0,7	7,1	6,1	3,22
	IV	-	-	5,69	8,65	0,8	-0,8	3,8	3,1	6,8	9,1	3,69
2000	I	-	-	5,79	8,50	3,1	7,2	3,9	6,3	6,5	8,7	3,99
	II	-	-	5,30	8,28	.	.	.	.	.	.	4,09
1999	joulu	-	-	5,59	8,59	-	-	-	1,1	6,8	9,9	3,63
2000	tammi	-	-	5,95	8,60	-	-	-	5,8	6,6	8,6	3,70
	helmi	-	-	5,90	8,51	-	-	-	5,8	6,6	9,1	4,10
	maalis	-	-	5,51	8,39	-	-	-	7,3	6,4	8,4	4,16
	huhti	-	-	5,42	8,27	-	-	-	13,5	6,1	9,9	4,14
	touko	-	-	5,34	8,24	-	-	-	.	6,1	.	4,10
	kesä	-	-	5,13	8,32	-	-	-	.	.	.	4,05
Iso-Britannia												
1997	1,8	-2,0	50,8	7,13	0,692	0,9	2,9	3,5	1,6	7,0	11,2	6,92
1998	1,6	0,3	48,4	5,60	0,676	0,0	3,7	2,6	0,3	6,3	9,7	7,42
1999	1,3	1,2	46,0	5,01	0,659	-1,3	4,0	2,1	0,1	6,1	5,2	5,54
1999	II	-2,4	46,7	4,82	0,658	-0,9	4,7	1,7	-1,7	6,1	6,7	5,30
	III	1,5	45,8	5,39	0,655	-1,8	3,8	2,3	1,3	6,0	3,5	5,28
	IV	1,5	45,6	5,46	0,636	-0,7	3,2	2,8	2,4	5,9	3,5	5,98
2000	I	0,8	7,0	43,4	5,60	0,614	.	.	3,0	1,8	5,8	6,20
	II	.	.	.	5,31	0,610	.	.	.	.	.	6,28
1999	joulu	-1,5	45,6	5,36	0,627	-	-	-	3,7	6,0	4,0	6,06
2000	tammi	18,2	43,7	5,83	0,618	-	-	-	-0,1	5,9	3,0	6,14
	helmi	1,6	43,2	5,63	0,615	-	-	-	2,4	5,8	2,9	6,24
	maalis	1,6	43,6	5,34	0,611	-	-	-	2,9	5,7	5,2	6,23
	huhti	1,7	43,2	5,30	0,598	-	-	-	1,5	.	.	6,30
	touko	-2,8	42,8	5,41	0,602	-	-	-	.	.	.	6,30
	kesä	.	.	5,21	0,629	-	-	-	.	.	.	6,23

Lähteet: Eurostat (sarakeet 1, 8, 9 [Iso-Britannia] ja 10 pl. Kreikka), Euroopan komissio (talous- ja rahoitusasioista vastaava pääosasto ja Eurostat) (sarake 2 [vuosittain] ja sarake 3 [vuosittain]), Reuters (sarake 12), kansalliset tilastot (sarake 2 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], sarake 3 [neljännesvuosittain ja kuukausittain], 4, 5, 7 [pl. Ruotsi], 9 [pl. Iso-Britannia], 10 [Kreikka] ja 11), EKP:n laskelma (sarakeet 6 ja 7 [Ruotsi]).

1) Ajanjakson keskiarvoja.

2) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

3) Koko talous; Ison-Britannian tilastot eivät sisällä työnantajan sosiaaliturvamaksuja.

4) Tehdasteollisuus; korjattu työpäivien määrällä.

5) Kuukauden lopun keskiarvoja; M3; M4 Kreikan ja Ison-Britannian osalta.

12 Taloudellinen kehitys EU:n ulkopuolella

Taulukko 12.1

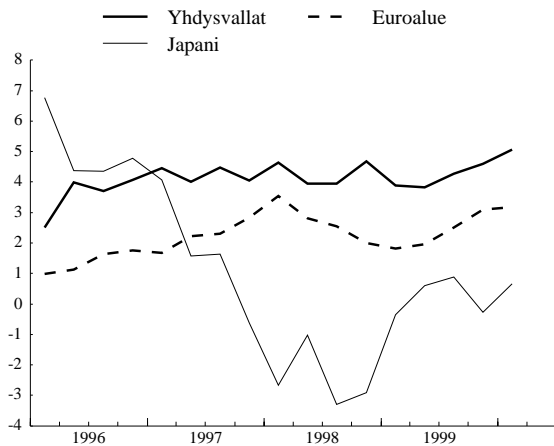
Taloudellinen kehitys

(vuotuinen prosenttimuutos, ellei toisin mainita)

	KHI	Yksikkö-työ-kustannukset ¹⁾	BKT:n määrä	Teollisuus-tuotannon volyymindeksi ¹⁾	Työttö-myysaste, % työvoimasta (kp.)	M2 ²⁾	Pankkien välisen 3 kk:n talletusten korko ³⁾ , vuotuinen korko	Valtion 10 vuoden lainojen tuotto ³⁾ , vuotuinen korko	Valuuttakurssi ⁴⁾ , kansallinen valuutta/ ecu tai euro	Julkisen talouden rahoitus-asema alijäämä (-) ⁵⁾ ylijäämä (+), % BKT:stä	Julkinen brutto-velka ⁶⁾ , % BKT:stä
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Yhdysvallat											
1996	2,9	-2,3	3,6	4,7	5,4	4,8	5,51	6,54	1,270	-2,2	58,8
1997	2,3	0,0	4,2	7,0	4,9	4,9	5,76	6,45	1,134	-0,9	56,5
1998	1,6	0,7	4,3	4,9	4,5	7,4	5,57	5,33	1,121	0,4	53,5
1999	2,2	-1,7	4,2	4,2	4,2	7,5	5,42	5,64	1,066	1,0	50,5
1999 I	1,7	-1,6	3,9	3,5	4,3	8,5	5,00	4,98	1,122	0,8	53,1
1999 II	2,1	-1,4	3,8	4,1	4,3	8,0	5,07	5,54	1,057	1,0	51,4
1999 III	2,3	-0,8	4,3	4,4	4,2	7,5	5,44	5,88	1,049	1,2	50,6
1999 IV	2,6	-3,1	4,6	4,8	4,1	6,1	6,14	6,13	1,038	1,0	50,5
2000 I	3,2	-3,7	5,1	5,9	4,1	5,8	6,11	6,48	0,986	1,8	49,5
2000 II	.	.	.	.	.	.	6,63	6,18	0,933	.	.
2000 tammi	2,7	-	-	5,8	4,0	5,8	6,04	6,66	1,014	-	-
2000 helmi	3,2	-	-	5,7	4,1	5,5	6,10	6,52	0,983	-	-
2000 maaliskuu	3,7	-	-	6,2	4,1	6,0	6,20	6,26	0,964	-	-
2000 huhti	3,0	-	-	6,5	3,9	6,3	6,31	6,00	0,947	-	-
2000 touko	3,1	-	-	6,2	4,1	5,5	6,75	6,42	0,906	-	-
2000 kesä	.	-	-	.	.	.	6,79	6,10	0,949	-	-
Japani											
1996	0,1	-1,9	5,1	2,3	3,4	3,3	0,57	3,03	138,1	-2,9	-
1997	1,7	-2,2	1,6	3,6	3,4	3,1	0,62	2,15	137,1	-2,7	-
1998	0,6	6,3	-2,5	-7,1	4,1	4,4	0,66	1,30	146,4	-10,3	-
1999	-0,3	-2,5	0,2	0,8	4,7	3,7	0,22	1,75	121,3	-10,4	-
1999 I	-0,1	3,0	-0,4	-3,8	4,6	4,0	0,36	1,97	130,7	-	-
1999 II	-0,3	-1,7	0,6	-0,6	4,7	4,1	0,12	1,53	127,7	-	-
1999 III	0,0	-5,0	0,9	3,1	4,7	3,6	0,10	1,78	118,7	-	-
1999 IV	-1,0	-5,9	-0,3	4,8	4,6	3,0	0,29	1,77	108,4	-	-
2000 I	-0,7	-7,0	0,7	6,2	4,8	2,2	0,14	1,79	105,5	-	-
2000 II	.	.	.	.	.	.	0,12	1,72	99,6	-	-
2000 tammi	-0,9	-6,7	-	6,1	4,7	2,6	0,15	1,71	106,5	-	-
2000 helmi	-0,6	-8,6	-	8,2	4,9	2,1	0,13	1,83	107,6	-	-
2000 maaliskuu	-0,5	-5,5	-	4,6	4,9	1,9	0,14	1,81	102,6	-	-
2000 huhti	-0,8	.	-	6,4	4,8	2,9	0,12	1,75	99,9	-	-
2000 touko	-0,7	.	-	7,4	4,6	2,2	0,10	1,71	98,1	-	-
2000 kesä	.	.	-	.	.	.	0,13	1,69	100,7	-	-

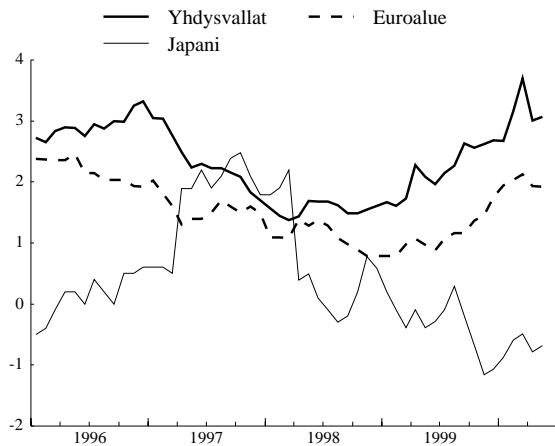
Bruttokansantuotteen määrä

(vuotuinen prosenttimuutos; neljännesvuosittain)

Kuluttajahintaindeksit

(vuotuinen prosenttimuutos; kuukausittain)

Lähteet: Kansalliset tilastot (sarakeet 1, 2 [Yhdysvallat], 3, 4, 5, 6, 8 [joulukuuhun 1998 asti], 9 ja 10), OECD (sarake 2 [Japani]), Eurostat (euroaluetta koskevan kuvion tilastot), Reuters (sarake 7 ja sarake 8 [tammikuusta 1999 alkaen]), EKP:n laskelma (sarake 11).

1) Tehdasteollisuus.

2) Ajanjakson keskiarvo, M2 ja sijoitustodistukset Japanin osalta.

3) Lisäinformaatiota, ks. taulukot 3.1 ja 3.2.

4) Lisäinformaatiota, ks. taulukko 10.

5) Japania koskevat tiedot: vuoden 1998 alijäämä sisältää valtion vastuulle ottaman suuren velan; vuoden 1999 tiedot perustuvat rahoitustilin rahoitustilinpitotilastoihin.

6) Julkisen sektorin konsolidoitu bruttovelka (ajanjakson lopussa).

Taulukko 12.2

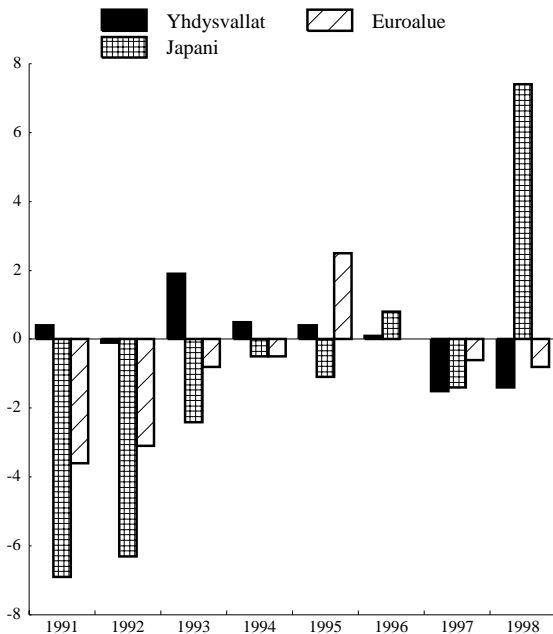
Säästäminen, investoinnit ja rahoitus

(prosenttia BKT:stä)

	Kansallinen säästäminen ja investoinnit			Yritysten (pl. rahoitussektori) investoinnit ja rahoitus						Kotitalouksien investoinnit ja rahoitus ¹⁾			
	Brutto-säästäminen	Pääoman brutto-muodostus	Netto-luotonanto ulkomaille	Pääoman brutto-muodostus	Kiinteän pääoman brutto-muodostus	Rahoitus-varojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen	Arvo-paperit ja osakkeet	Pääoma-menot	Rahoitus-varojen netto-hankinta	Brutto-säästäminen	Netto-velkaantuminen
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Yhdysvallat													
1996	17,3	19,1	-1,4	8,8	8,4	5,2	8,7	5,1	1,1	11,8	5,0	13,0	4,8
1997	18,3	19,8	-1,5	9,4	8,5	1,9	8,8	3,4	1,9	11,7	3,2	12,6	4,6
1998	18,8	20,5	-2,3	9,5	8,7	4,0	8,7	5,4	1,7	12,1	5,1	12,2	5,7
1999	18,7	20,7	-3,4	9,5	9,1	6,3	8,6	7,5	3,6	12,7	4,9	11,5	6,7
1998													
II	18,6	20,3	-2,2	9,3	8,7	3,4	8,7	4,5	3,9	12,1	7,8	12,1	5,6
III	18,9	20,6	-2,6	9,6	8,7	4,4	8,6	5,8	0,6	12,1	3,7	12,0	5,3
IV	18,8	20,7	-2,6	9,5	8,9	1,8	8,6	3,4	-0,9	12,4	4,5	12,2	6,1
1999													
I	19,0	20,8	-2,8	9,4	8,9	8,2	8,7	9,2	6,4	12,6	3,2	11,9	6,4
II	18,7	20,5	-3,3	9,4	9,3	6,1	8,7	7,1	0,2	12,8	5,4	11,7	6,7
III	18,7	20,8	-3,6	9,5	9,1	6,6	8,6	7,9	3,7	12,7	4,4	11,3	6,6
IV	18,3	20,9	-4,0	9,7	8,9	4,3	8,5	5,8	4,3	12,6	6,6	11,1	7,1
2000													
I	18,1	21,0	-4,3	9,7	9,3	6,2	8,6	7,6	6,0	12,9	4,7	10,4	7,7
Japani													
1996	31,3	29,8	1,4	16,1	15,6	1,7	15,1	0,3	1,0	6,7	6,4	13,3	1,1
1997	31,2	28,7	2,6	16,6	16,1	3,3	13,7	1,2	0,1	5,4	7,1	13,4	0,7
1998	29,3	26,4	3,1	14,5	14,6	-6,4	15,1	-9,3	-1,3	5,0	6,0	13,7	-0,1
1999	25,9	.	.	.	1,6	.	-2,6	1,5	.	6,6	.	0,6	.
1998													
II	.	24,8	.	.	.	-32,6	.	-14,2	0,4	.	12,9	.	-6,2
III	.	26,9	.	.	.	4,2	.	-2,6	1,5	.	4,2	.	2,0
IV	.	26,9	.	.	.	12,6	.	-6,5	-6,4	.	12,7	.	-0,6
1999													
I	.	26,9	.	.	.	0,6	.	-12,4	-2,4	.	-4,4	.	9,8
II	.	24,2	.	.	.	-18,2	.	-14,2	1,9	.	15,2	.	-7,2
III	.	26,4	.	.	.	7,6	.	-2,7	1,5	.	3,3	.	2,6
IV	.	26,9	.	.	.	18,2	.	17,6	7,3	.	10,5	.	-3,7
2000													
I	.	26,2	.	.	.	8,0	.	-5,8	-4,7	.	2,8	.	8,7

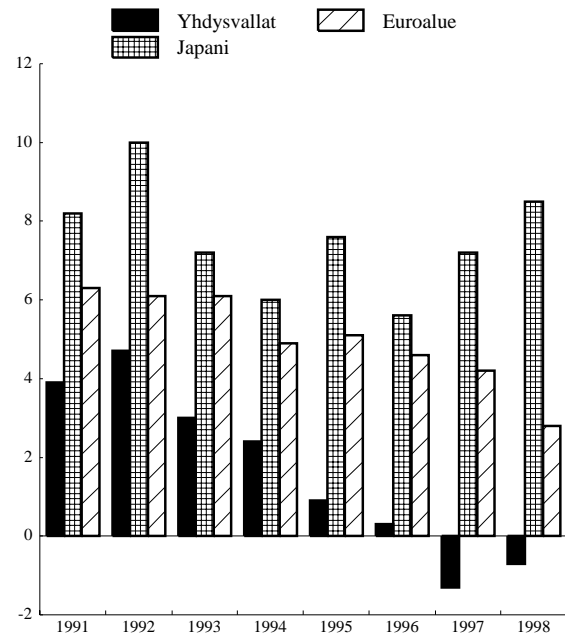
Yritysten (pl. rahoitussektori) nettoluotonanto

(prosenttia BKT:stä)

Kotitalouksien nettoluotonanto¹⁾

(prosenttia BKT:stä)

Lähteet: EKP, Federal Reserve Board, Bank of Japan ja Economic Planning Agency.

1) Kotitaloudet mukaan lukien kotitalouksia palvelevat voittoa tavoittelemattomat yhteisöt.

Tekninen huomautus

taulukkoon 2.4

Euroalueen raha-aggregaattien puhdistaminen kausivaihteluista

Raha-aggregaattitiedot puhdistetaan kausivaihteluista joko X-12-ARIMA-ohjelmalla (versio 0.2.2¹) tai TRAMO/SEATS-ohjelmalla² (beetaversio, heinäkuu 1998). Kausitasoituksessa käytetään menetelmien multiplikaatiivisia malliversioita. Teknisistä syistä on päädytty julkistamaan X-12-ARIMA:n tulokset virallisina tietoina. Joihinkin M2:n eriin tehdään kalenterikorjauksia. M3 puhdistetaan kausivaihteluista epäsuorasti laskemalla yhteen M1:n ja erotuksien (M2–M1) ja (M3–M2) kausivaihteluista puhdistetut sarjat, jotta alaerät summautuvat yhteen M3:ksi.

Kausivaihteluista puhdistettujen kantojen indeksille estimoidaan kausitekijät. Niillä muokataan miljardeina euroina ilmaistuja kantoja ja uudelleenluokittelusta, arvostusmuutoksista ja muista vastaavista muutoksista aiheutuvia korjauseriä. Näin saadaan kantojen, korjauserien ja virtojen kausipuhdistetut arvot (taulukko 2.4.1.).

Suhteellisten vuosimuutosten laskeminen

Muutosprosentit lasketaan joko (a) virtatietojen tai (b) kausivaihteluista puhdistettujen kantatietojen (indeksisarjojen) perusteella.

Jos F_t kuvaa muutosta kuukauden t aikana, L_t kantaa kuukauden t lopussa, X_t suhteellista muutosta kuukaudessa t , eli $X_t = (F_t/L_{t-1} + 1)$, ja jos I_t on kuukauden t kausivaihteluista puhdistettu kanta, voidaan suhteellinen vuosimuutos a_t eli muutos viimeisten 12 kuukauden aikana laskea seuraavasti

$$(a) \quad a_t = \left(\frac{X_t * X_{t-1} * X_{t-2} * X_{t-3} * X_{t-4} * X_{t-5} * X_{t-6} * X_{t-7} * X_{t-8} * X_{t-9} * X_{t-10} * X_{t-11}}{I_t / I_{t-12}} - 1 \right) * 100$$

$$(b) \quad a_t = (I_t / I_{t-12} - 1) * 100$$

Pyöristysten vuoksi näin lasketut luvut eivät välttämättä täsmää taulukon 2.4 lukujen kanssa. Kausivaihteluista puhdistetut, useampidesimaaliset kantatiedot ovat saatavissa EKP:n Internet-kotisivulta (<http://www.ecb.int>) sivun "Euro area statistics-download" csv-tiedostona, jolloin taulukon 2.4 tarkat suhteelliset muutosluvut voidaan laskea.

1 Lisätietoja: Findley, D., Monsell, B., Bell, W., Otto, M. ja Chen, B.C. (1998), "New Capabilities and Methods of the X-12-ARIMA Seasonal Adjustment Program", *Journal of Business and Economic Statistics*, 16, 2, 127–152, tai "X-12-ARIMA Reference Manual Version 0.2.2" (joulukuu 1998), *Time Series Staff, Bureau of the Census, Washington, D.C.*

2 Lisätietoja: Gomez, V. ja Maravall, A. (1996), "Programs TRAMO and SEATS: Instructions for the User", *Bank of Spain, Working Paper No. 9628, Madrid.*

Yleistä

Euroopan keskuspankin (EKP) keräämät ja julkaisemat tilastot perustuvat asiakirjaan ”Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implementation Package)”. Euroopan rahapoliittinen instituutti (EMI) ja kansalliset keskuspankit saattoivat tämän asiakirjan pankkiyhdistysten ja muiden kolmannen vaiheen tilastoinnin valmisteluun osallistuvien saataville heinäkuussa 1996. Asiakirjassa käsitellään raha- ja pankkitilastoja, maksutasetilastoja, ulkomaista varallisuutta koskevia tilastoja, rahoitustilinpitoa, hinta- ja kustannustilastoja sekä muita taloustilastoja.¹

Nämä tilastot keskittyvät euroalueeseen kokonaisuudessaan. Pidemmän aikavälin yksityiskohtaisempia tilastotietoja lisäselvityksineen on saatavissa csv-muodossa EKP:n verkkosivuilla (<http://www.ecb.int>), ja EKP:n Kuukausikatsauksessa julkaistaan uusia tai yksityiskohtaisempia tietoja heti tuoreeltaan.

Koska ecun muodostavat valuutat eivät ole samat kuin rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat, rahaliiton ulkopuolisten jäsenvaltioiden valuuttojen kurssimuutokset vaikuttaisivat niihin vuotta 1999 edeltäviin tilastojen lukuihin, jotka saataisiin muuttamalla rahaliittoon osallistuvien jäsenvaltioiden valuutat senhetkisten vaihtokurssien mukaan ecuiksi. Jotta tämä voitaisiin välttää rahatilastoissa, taulukoiden 2.1–2.8 tiedot vuotta 1999 edeltävältä ajalta on ilmoitettu yksikköinä, jotka on saatu muuttamalla kansalliset valuutat 31.12.1998 asetetuilla euron peruuttamattomilla muuntokursseilla. Ellei toisin mainita, hinta- ja kustannustilastot vuotta 1999 edeltävältä ajalta perustuvat kansallisissa valuutoissa ilmoitettuihin tietoihin.

Tietoja on laskettu yhteen ja/tai konsolidoitu (mukaan lukien maitten välinen konsolidointi) tarpeen mukaan.

Kuukausikatsauksen tilastot perustuvat yleensä tietoihin, jotka ovat olleet käytettävissä EKP:n neuvoston kunkin kuukauden ensimmäistä kokouspäivää edeltävänä päivänä. Tämän numeron tilastot perustuvat 5.7.2000 käytettävissä olleisiin tietoihin.

Uusimmat tiedot ovat usein ennakkotietoja, joita voidaan tarkistaa. Pyöritysten vuoksi eri lukujen yhteissummat eivät välttämättä täsmää.

Rahapolitiikka- ja rahoitusmarkkinatilastot

Taulukoissa 1.1–1.5 esitetään eurojärjestelmän (Eurosystem) konsolidoitu tase, tietoja eurojärjestelmän rahapoliittisista operaatioista sekä vähimmäisvarantoihin ja pankkijärjestelmän likviditeettiasemaan liittyviä tilastoja. Taulukoihin 1.2 ja 1.3 on tehty muutoksia, jotka johtuvat siirtymisestä vaihtuvakorkoihin huutokauppoihin kesäkuussa 2000. Taulukoissa 2.1–2.3 esitetään rahalaitoksiin liittyviä rahataloutta koskevia tilastoja eurojärjestelmä mukaan lukien. Taulukon 2.3 tiedot on konsolidoitu; euroalueen rahalaitosten välisiä positioita ei ole esitetty, mutta niiden saamisen ja velkojen yhteissummien erotus esitetään sarakkeessa 13. Taulukossa 2.4 esitetään rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta johdetut raha-aggregaatit ja joitakin valtionhallinnon (monetaarisia) velkoja. Taulukossa 2.5 esitetään neljännesvuosittilastot rahalaitosten lainoista kotitalouksille ja yrityksille eriteltyinä käyttötarkoituksen ja alkuperäisen maturiteetin mukaan. Taulukossa 2.6 esitetään neljännesvuosittilastot euroalueella olevien talletuksista rahalaitoksiin. Taulukossa 2.7 esitetään neljännesvuosittilastot euroalueen ulkopuolisiin kohdistuvista rahalaitosten saamisista ja veloista. Taulukossa 2.8 esitetään neljännesvuosittilastot joistakin rahalaitosten taseeristä valuutoittain. Luettelo rahalaitoksista on kokonaisuudessaan EKP:n verkkosivuilla. Sektoriluokitus on esitetty yksityiskohtaisesti raha- ja pankkitilastojen sektorikäsitelmissä ”Money and Banking Statistics Sector Manual – Guidance for the statistical classification of customers” (EKP, marraskuu 1999). Raha- ja pankkitilastojen koamisohjeissa ”Money and Banking Statistics Compilation Guide” (EMI, huhtikuu 1998) esitetään suositukset, joita kansallisten keskuspankien tulee noudattaa. Tilastotiedot kerätään ja ti-

¹ Euroopan tasolla raha- ja pankkitilastoista vastaa EKP. Maksutasetilastoista sekä ulkomaista varallisuutta ja rahoitustilinpitoa koskevista tilastoista vastaavat Euroopan komissio (Eurostat) ja EKP yhdessä. Hinta- ja kustannustilastoista ja muista taloustilastoista vastaa Euroopan komissio (Eurostat).

lastot laaditaan 1.1.1999 alkaen rahalaitossektorin konsolidoidusta taseesta annetun Euroopan keskuspankin asetuksen (EKP/1998/16) mukaisesti.

EKP tuottaa rahamarkkinakorkoja, valtion pitkäaikaisten lainojen tuottoja ja osakeindeksejä koskevat tilastot (taulukot 3.1–3.3) sähköisistä markkinainformaatiojärjestelmistä saatujen tietojen perusteella. Pankkien luotto- ja talletuskorkoja koskevien tilastojen (taulukko 3.4) yksityiskohdat ilmenevät taulukon alaviitteestä.

Arvopapereiden liikkeeseenlaskuja, kuoletuksia ja kantoja koskevat tilastot esitetään taulukossa 3.5. Taulukossa 3.6 on euromääräisten arvopapereiden liikkeeseenlaskijoiden (sekä euroalueella että sen ulkopuolella sijaitsevien) erittely sektoreittain. Taulukon 3.6 yhteismäärät (sarakkeet 1, 7 ja 14) ovat samat kuin taulukossa 3.5 esitetyt luvut euromääräisten arvopapereiden kannoista (sarakkeet 8, 16 ja 20), bruttomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakkeet 5, 13 ja 17) ja nettomääräisistä liikkeeseenlaskuista (sarakkeet 7, 15 ja 19). Rahalaitosten liikkeeseen laskemien arvopapereiden kanta (sarake 2) taulukossa 3.6 vastaa suurin piirtein taulukossa 2.8.3 esitettyjä rahalaitosten yhteenlasketun taseen velkapuolen rahamarkkinapapereita ja velkapapereita (sarakkeet 2 ja 10), vaikka liikkeeseenlaskutilastojen kattavuus onkin tällä hetkellä hieman suppeampi. Näistä tilastoista kerrotaan tarkemmin Kuukausikatsauksen marraskuun 1999 numeron sivuilla 17–18.

Hinnat ja reaalitalouden tilastot

EKP:n kuukausikatsauksessa esitettävät tilastot ovat muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta Euroopan komission (lähinnä Eurostatin) ja kansallisten tilastoviranomaisten tuottamia. Euroaluetta koskevat tiedot on saatu laskemalla yksittäisten jäsenvaltioiden tiedot yhteen. Tilastot ovat mahdollisimman yhtenäisiä ja vertailukelpoisia. Vertailukelpoisten tietojen saatavuus vaihtelee tilastosta toiseen, mutta yleisesti ottaen vertailukelpoista tietoa on paremmin saatavissa viime ajoilta kuin aikaisemmilta ajanjaksoilta.

Euroalueen yhdenmukaistettu kuluttajahintaindeksi YKHI (taulukko 4.1) on käytettävissä vuodesta 1995 lähtien. Kansallisiin kuluttajahintaindekseihin perustuvat arviot vuotta 1995 edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia. YKHI perustuu kansallisiin yhdenmukaistettuihin kuluttajahintaindekseihin, jotka lasketaan samoin menetelmin kaikissa euroalueen valtioissa. Tammikuusta 2000 alkaen YKHIin sisältyvät terveydenhoito- ja koulutuspalvelujen kustannukset. Laajennetun YKHIin mukaisia tietoja ei yleensä ole saatavissa tammikuuta 2000 edeltävältä ajalta. Tammikuusta 2000 alkaen YKHI sisältää myös euroalueella vierailevien kulutuksen, joka ei aiemmin ole sisällynyt kaikkien jäsenmaiden YKHIin.

Kansantalouden tilinpitoa koskevat tilastot (taulukot 4.2 ja 5.1) – mm. neljännesvuosittaiset yhteenvedot tilinpidosta – tulevat täysin vertailukelpoisiksi koko euroalueella, kun Euroopan kansantalouden tilinpitojärjestelmä (EKT 95) otetaan käyttöön vuoden 1999 aikana ja sen jälkeen. Osa tilastoista on jo täysin vertailukelpoisia. Taulukossa 4.2.2 esitetyt bruttokansantuotteen deflaattorit vuotta 1999 edeltävältä ajalta on laskettu kansallisessa valuutassa kansallisten tietojen perusteella. Tämän Kuukausikatsauksen kansantalouden tilinpitotilastot perustuvat pääasiassa EKT 95:een.

Taulukossa 5.2 esitetään muita keskeisiä reaalitalouden tilastoja. EU:n neuvoston 19.5.1998 antaman lyhyen aikavälin tilastoja koskevan asetuksen (EY) N:o 1165/98 täytäntöönpano tulee kasvattamaan käytettävissä olevien euroaluetta koskevien tilastojen määrää.

Barometritiedot (taulukko 5.3) perustuvat Euroopan komission tekemiin yritys- ja kuluttajakyselyihin.

Työllisyystilastot (taulukko 5.4) perustuvat EKT 95:een. Koska kaikki euroaluetta koskevat tiedot eivät olleet käytettävissä tätä Kuukausikatsausta laadittaessa, jotkin luvut ovat käytettävissä oleviin tietoihin perustuvia EKP:n arvioita. Työttömyystilastot ovat Kansainvälisen työjärjestön (ILO) ohjeiden mukaisia.

Rahoitustilinpitotilastot

Tilastovaatimusten toteutusta koskevassa julkaisussa ("Implementation package") todetaan, että rahatalouden analysointia ja rahapolitiikan tutkimusta täydentämään tarvitaan yksityiskohtaisia tietoja euroalueen rahoitustaloustoimista ja rahoitustaseista. Tarkoituksena on julkaista laaja, joskaan ei täydellinen, EKT 95:n mukainen euroalueen rahoitustilinpito raha- ja pankki-, maksutase-, pääomamarkkina-, rahoituslaitosten (ilman rahalaitoksia) ja julkisyhteisöjen rahoitustilastojen perusteella. Taulukossa 6 esitetään kansallisiin pääomatilastoihin ja rahoitustilinpitoon perustuvat euroalueen aggregaatit.

Yksityiskohtaisemmat ja yhtenäisemmät euroalueen rahoitustilinpitoa koskevat tilastot tultaaneen julkaisemaan EKP:n Kuukausikatsauksessa tämän vuoden aikana.

Julkisen talouden rahoitusasema

Taulukossa 7 esitetään BKT:hen suhteutettuna euroalueen julkisen talouden rahoitusasemaa kuvaavat julkisen talouden tuloja ja menoja, säästämistä, alijäämää ja velkaa koskevat tilastot. Tiedot perustuvat jäsenvaltioiden toimittamiin yhdenmukaistettuihin tilastoihin, jotka lasketaan yhteen EKP:ssä.

Euroopan komission toimittamat julkistalouden alijäämää ja julkista velkaa koskevat tiedot esitetään lisäksi maittain, koska ne ovat tärkeitä vakaudesta ja kasvusopimuksen kannalta.

Euroalueen maksutase ja ulkomainen varallisuus (ml. valuuttavaranto), ulkomaankauppa ja valuuttakurssit

Maksutasetta (taulukot 8.1–8.5) ja ulkomaista varallisuutta koskevien tilastojen käsitteet ja määritelmät ovat yleensä IMF:n maksutasekirjan 5. laitoksen (lokakuu 1993), EKP:n 1.12.1998 antamien Euroopan keskuspankin tilastovaatimuksia koskevien suuntaviivojen (EKP/1998/17) ja Eurostatin ohjeiden mukaisia.

Euroalueen maksutasetilastot on laatinut EKP. Joulukuuhun 1998 asti tiedot on ilmoitettu euuina. Maksutasetilaston tuoreimmat kuukausitiedot ovat ennakkotietoja, jotka tarkistetaan yksityiskohtaisten neljännesvuosittaisten maksutasetilastojen julkaisemisen yhteydessä.

Maksutaseen rahoitustasetilastot vuoden 1998 loppua edeltävältä ajalta, palvelusetilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta, tuotantoteijäkorvausten taseen kuukausikehitystä koskevat tilastot vuosilta 1997–1999 ja ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot vuoden 1997 loppua edeltävältä ajalta perustuvat osittain arvioihin eivätkä ole täysin vertailukelpoisia myöhempien havaintojen kanssa. Taulukossa 8.4.2 esitetään euroalueella olevien sijoitukset euroalueen ulkopuolisten liikkeeseen laskemiin arvopapereihin sijoittajan sektorin mukaan jaoteltuina. Ulkomaisten sijoittajien sijoituksia euroalueella olevien liikkeeseen laskemiin arvopapereihin ei voida esittää liikkeeseenlaskijan sektorin mukaan jaoteltuina.

Euroalueen ulkomaista varallisuutta koskevat tilastot (taulukko 8.6.) on saatu laskemalla kansalliset nettomääräiset tiedot yhteen. Ulkomainen varallisuus on laskettu käyttäen tämänhetkisiä markkinahintoja lukuun ottamatta suorien sijoitusten kantatietoja, jotka laajalti perustuvat kirjanpitoarvoihin.

Eurojärjestelmän valuuttavarannon ja siihen liittyvien saamisten kannat esitetään taulukossa 8.6.2. EKP:n valuuttavaranto ja siihen liittyvät saamiset esitetään erikseen taulukossa 8.6.3. Taulukoiden 8.6.2 ja 8.6.3 tiedot ovat IMF:n/BIS:n valuuttavarannon ja valuuttamääräisen likviditeetin raportointimallin mukaisia. Valuuttavarantotilastot vuoden 1999 loppua edeltävältä ajalta eivät ole täysin vertailukelpoisia myöhempien tilastojen kanssa.

Taulukossa 9 esitetään euroalueen ulkomaankauppa sekä kokonaisvientä ja -tuontia koskevat indeksit (arvo, määrä ja yksikköarvo). Arvoindeksin laskee EKP. Määräindeksi lasketaan Eurostatin ilmoittaman yksikköarvoindeksin ja arvoindeksin perusteella. Määritelmien, luokitte-

lun, kattavuuden ja kirjausajankohdan erojen vuoksi ulkomaankaupan tilastot eivät ole täysin vertailukelpoisia maksutasetilastojen tavarakaupan erien kanssa (taulukot 8.1 ja 8.2).

Taulukossa 10 esitetään euron nimellinen ja reaalin efektiivinen valuuttaindeksi. Taulukossa esitetään euron kahdenväliset kurssit suhteessa niihin 13 valuuttaan, joita EKP käyttää efektiivisen valuuttakurssin laskennassa. Kurssit ovat Hongkongin ja Singaporen dollaria ja Etelä-Korean wonia lukuun ottamatta EKP:n julkaisemia päivittäisiä viitekursseja. Taulukossa 10 esitetään myös näiden 13 valuutan muodostamasta ryhmästä laskettuja reaalisia indeksejä (deflatoituna tehdasteollisuuden tuottajahinnoilla ja yksikkö-

työkustannuksilla) sekä laajemmasta, 39 valuutan ryhmästä laskettu nimellinen ja reaalin (kuluttajahinnoilla deflatoitu) indeksi.

Muut tilastot

EU:n muita jäsenvaltioita koskevat tilastot (taulukko 11) noudattavat samoja periaatteita kuin euroalueen tilastot. Yhdysvaltoja ja Japania koskevat tilastot (taulukot/kuviot 12.1 ja 12.2) perustuvat kansallisiin lähteisiin. Tiedot, jotka koskevat säästämistä, investointeja ja rahoitusta Yhdysvalloissa ja Japanissa (taulukko/kuvio 12.2.), on ryhmitelty samalla tavalla kuin euroalueen vastaavat tiedot taulukossa/kuviossa 6.

Taulukkomerkitöjen selityksiä

- ”.” Tiedot puuttuvat.
- ”-” Tiedot eivät ole vielä saatavissa.
- ”..” Nolla tai merkityksetön.
- ”miljardia” 10^9
- ^(p) Ennakkotieto.
- kp. Kausivaihteluista puhdistettu.

Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet¹

4.1.2000

EKP ilmoittaa, että eurojärjestelmä toteuttaa 5.1.2000 likviditeettiä vähentävän hienosäätöoperaation, jonka maksut suoritetaan samana päivänä. Tällä toimenpiteellä pyritään palauttamaan normaali likviditeetti markkinoille sen jälkeen, kun vuoteen 2000 siirtyminen oli sujunut ongelmitta.

5.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

15.1.2000

Kreikan viranomaisten pyynnöstä euroalueeseen kuuluvien EU:n jäsenvaltioiden ministerit, EKP sekä Tanskan ja Kreikan ministerit ja keskuspankkien pääjohtajat päättävät revalvoida Kreikan drakman keskuskurssin valuuttakurssimekanismissa (ERM II) 3½ prosentilla alkaen 17.1.2000.

20.1.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,0 %, maksuvalmiusluoton korko 4,0 % ja talletuskorko 2,0 %.

EKP:n neuvosto päättää myös, että eurojärjestelmä aikoo jakaa vuoden 2000 alkupuoliskolla toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa 20 miljardia euroa kussakin. Määrää päätettäessä otettiin huomioon euroalueen pankkijärjestelmän arvioitu likviditeetin tarve vuoden 2000 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana sekä eurojärjestelmän pyrkimys jakaa vastaisuudessaakin suurin osa rahoitussektorille rahoitusoperaatioissa tarjoamastaan likviditeetistä perusrahoitusoperaatioiden kautta.

3.2.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 9.2.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien. Talletuskorkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 2,25 prosenttiin 4.2.2000 lähtien.

17.2., 2.3.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,25 %, maksuvalmiusluoton korko 4,25 % ja talletuskorko 2,25 %.

16.3.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,5 prosenttiin siitä operaatiosta lähtien, jonka maksut suoritetaan 22.3.2000. Lisäksi maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,5 prosenttiin ja talletuskorkoa niin ikään 0,25 prosenttiyksikköä 2,5 prosenttiin 17.3.2000 lähtien.

30.3., 13.4.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,5 %, maksuvalmiusluoton korko 4,5 % ja talletuskorko 2,5 %.

27.4.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,25 prosenttiyksikköä 3,75 prosenttiin alkaen operaatiosta, jonka maksut suoritetaan 4.5.2000. Maksuvalmiusluoton korkoa nostetaan 0,25 prosenttiyksikköä 4,75 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,25 prosenttiyksikköä 2,75 prosenttiin 28.4.2000 lähtien.

¹ Eurojärjestelmän rahapoliittiset toimenpiteet vuonna 1999 on esitetty EKP:n vuosikertomuksessa vuodelta 1999 sivuilla 172–175.

11.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

25.5.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaation korko on edelleen 3,75 %, maksuvalmiusluoton korko 4,75 % ja talletuskorko 2,75 %.

8.6.2000

EKP:n neuvosto päättää nostaa eurojärjestelmän perusrahoitusoperaation korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 4,25 prosenttiin ja soveltaa sitä kahteen (kiinteäkorkoisena huutokauppana toteutettavaan) operaatioon, joiden maksut suoritetaan 15. ja 21.6.2000. Lisäksi EKP:n neuvosto päättää nostaa maksuvalmiusluoton korkoa 0,50 prosenttiyksikköä 5,25 prosenttiin ja talletuskorkoa 0,50 prosenttiyksikköä 3,25 prosenttiin 9.6.2000 lähtien.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että siitä operaatiosta alkaen, jonka maksut suoritetaan 28.6.2000, eurojärjestelmän perusrahoitusoperaatiot toteutetaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina siten, että likviditeetin jaossa käytetään monikorkoista menettelyä. EKP:n neuvosto päättää asettaa näissä operaatioissa tehtäville korkotarjouksille alarajan, joka on 4,25 %. Siirtymisellä vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin ei ole tarkoitus muuttaa eurojärjestelmän rahapolitiikan viritystä. Uudella huutokauppamenettelyllä pyritään vastaamaan huomattavaan ylikysyntään, johon tähänastinen kiinteäkorkoisen huutokauppamenettelyn soveltaminen on johtanut.

19.6.2000

Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklan 122 kohdan 2 mukaisesti Ecofin-neuvosto päättää, että Kreikka täyttää artiklan 121 kohdassa I esitettyihin kriteereihin perustuvat vaatimukset, ja kumoaa Kreikkaa koskevan poikkeuk-

sen 1.1.2001 lukien. Ecofin-neuvosto teki päätöksensä ottaen huomioon Euroopan komission ja EKP:n kertomukset Ruotsin ja Kreikan edistymisestä talous- ja rahaliiton jäsenyyteen liittyvien velvoitteiden täyttämässä ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja keskusteltuaan valtion- tai hallitusten päämiesten kokoonpanossa kokoon-tuneen Eurooppa-neuvoston kanssa.

Toimien yksimielisesti niiden Euroopan yhteisön jäsenvaltioiden, joita ei koske poikkeus, ja kyseisen jäsenvaltion kanssa Ecofin-neuvosto – Euroopan komission esityksestä ja EKP:tä kuultuaan – vahvistaa myös Kreikan drakman ja euron välisen peruuttamattoman muuntokurssin, joka tulee voimaan 1.1.2001. Kreikan drakman ja euron välisen muuntokurssin (joka vastaa drakman valitisevaa keskuskurssia euroon nähden ERM II -valuuttakurssimekanismissa) määrittämisen jälkeen EKP ja Kreikan keskuspankki ilmoittavat, että ne tulevat seuraamaan Kreikan drakman ja euron välisen markkinakurssin lähentymistä drakman euromuuntokurssiin. Lähentyminen tulisi saavuttaa viimeistään 29.12.2000 mennessä.

21.6.2000

EKP:n neuvosto päättää, että maksuvalmiusluoton korko on edelleen 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %. Neuvosto toistaa, että – kuten 8.6.2000 ilmoitettiin – eurojärjestelmän tulevat perusrahoitusoperaatiot tullaan toteuttamaan vaihtuvakorkoisina huutokauppoina monikorkoista huutokauppamenettelyä käyttäen ja että operaatioissa tehtävien korkotarjousten alaraja on 4,25 %.

EKP:n neuvosto ilmoittaa myös, että vuoden 2000 loppupuolella toteutettavissa pitempiaikaisissa rahoitusoperaatioissa eurojärjestelmä aikoo jakaa 15 miljardia euroa operaatiota kohden. Tässä määrässä otetaan huomioon euroalueen pankkijärjestelmän ennakoitua likviditeettitarpeet vuoden 2000 loppupuolella ja eurojärjestelmän halukkuus myöntää edelleen suurin osan rahoitussektorin rahoituksesta perusrahoitusoperaatioiden kautta.

6.7.2000

EKP:n neuvosto päättää, että perusrahoitusoperaatioiden korkotarjousten alaraja on edelleen 4,25 %, maksuvalmiusluoton korko 5,25 % ja talletuskorko 3,25 %.

Euroopan keskuspankin (EKP) julkaisuja

Tässä luettelossa on tietoja joistakin Euroopan keskuspankin julkaisemista asiakirjoista. Julkaisut ovat saatavissa maksutta EKP:n lehdistöpalvelusta (Press Division). Tilaukset voi lähettää nimiösivun kääntöpuolella olevaan postiosoitteeseen.

Täydellinen luettelo Euroopan rahapoliittisen instituutin julkaisemista asiakirjoista löytyy Internet-kotisivultamme (<http://www.ecb.int>).

Vuosikertomus

Vuosikertomus 1998. Huhtikuu 1999.

Vuosikertomus 1999. Huhtikuu 2000.

Lähentymisraportti

Lähentymisraportti 2000. Toukokuu 2000.

Kuukausikatsaus

Tammikuusta 1999 lähtien julkaistut artikkelit:

Euroalue kolmannen vaiheen alussa. Tammikuu 1999.

Vakauteen tähtäävä eurojärjestelmän rahapolitiikan strategia. Tammikuu 1999.

Euroalueen raha-aggregaatit ja niiden merkitys eurojärjestelmän rahapolitiikan strategiassa. Helmikuu 1999.

Lyhyen aikavälin talousindikaattorien merkitys euroalueen hintakehityksen arvioinnissa. Huhtikuu 1999.

Euroalueen pankkitoiminta: rakenteellisia piirteitä ja kehitysnäkymiä. Huhtikuu 1999.

Eurojärjestelmän toimintakehikko: kuvaus ja ensimmäinen arviointi. Toukokuu 1999.

Vakaus- ja kasvusopimuksen täytäntöönpano. Toukokuu 1999.

Keskeisten talousindikaattorien pitkän aikavälin kehitys ja suhdannevaihtelut euroalueen maissa. Heinäkuu 1999.

Euroopan keskuspankkijärjestelmän institutionaalinen rakenne. Heinäkuu 1999.

Euron kansainvälinen asema. Elokuu 1999.

Euroalueen rahalaitosten taseet vuoden 1999 alkupuolella. Elokuu 1999.

Inflaatioerot rahaliitossa. Lokakuu 1999.

EKP:n valmistautuminen vuoteen 2000. Lokakuu 1999.

Vakauteen tähtäävä politiikka ja pitkien reaalikorkojen kehitys 1990-luvulla. Marraskuu 1999.

TARGET ja euromääräiset maksut. Marraskuu 1999.

Euroopan keskuspankin säädökset. Marraskuu 1999.

Euroalue vuosi euron käyttöönoton jälkeen: rahoitusrakenteen tärkeimmät piirteet ja muutokset. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmän valuuttavaranto ja -operaatiot. Tammikuu 2000.

Eurojärjestelmä ja EU:n laajentuminen. Helmikuu 2000.

Arvopaperiselvityksen yhdentyminen. Helmikuu 2000.

Euron nimelliset ja reaaliset efektiiviset valuuttakurssit. Huhtikuu 2000.

EMU ja pankkivalvonta. Huhtikuu 2000.

Korkojen ja korkojohdannaisten informaatioisältö rahapolitiikan kannalta. Toukokuu 2000.

Euroalueen työmarkkinoiden kehitys ja rakenteelliset piirteet. Toukokuu 2000.

Siirtyminen vaihtuvakorkoisina huutokauppoina toteutettaviin perusrahoitusoperaatioihin. Heinäkuu 2000.

Rahapolitiikan välittymismekanismi euroalueella. Heinäkuu 2000.

Väestön ikääntyminen ja finanssipolitiikka euroalueella. Heinäkuu 2000.

Working Paper Series

- 1 Brousseau V. ja Scacciavillani F., A global hazard index for the world foreign exchange markets. Toukokuu 1999.
- 2 Monticelli C. ja Tristani O., What does the single monetary policy do? A SVAR benchmark for the European Central Bank. Toukokuu 1999.
- 3 Detken C., Fiscal policy effectiveness and neutrality results in a non-Ricardian world. Toukokuu 1999.
- 4 Angeloni I. ja Dedola L., From the ERM to the euro: new evidence on economic and policy convergence among EU countries. Toukokuu 1999.
- 5 Wynne M., Core inflation: a review of some conceptual issues. Toukokuu 1999.
- 6 Coenen G. ja Vega J.-L., The demand for M3 in the euro area. Syyskuu 1999.
- 7 de Bandt, O. ja Davis E. P., A cross-country comparison of market structures in European banking. Syyskuu 1999.
- 8 Orphanides A. ja Wieland V., Inflation zone targeting. Lokakuu 1999.
- 9 Coenen G., Asymptotic confidence bands for the estimated autocovariance and autocorrelation functions of vector autoregressive models. Tammikuu 2000.
- 10 Fatum R., On the effectiveness of sterilized foreign exchange intervention. Helmikuu 2000.
- 11 Berk J. M. ja van Bergeijk P., Is the yield curve a useful information variable for the Eurosystem? Helmikuu 2000.
- 12 Svensson L. E. O. ja Woodford M., Indicator variables for optimal policy. Helmikuu 2000.
- 13 Söderström U., Monetary policy with uncertain parameters. Helmikuu 2000.
- 14 Rudebusch G. D., Assessing nominal income rules for monetary policy with model and data uncertainty. Helmikuu 2000.
- 15 Orphanides A., The quest for prosperity without inflation. Maaliskuu 2000.

- 16 Hördahl P., Estimating the implied distribution of the future short-term interest rate using the Longstaff-Schwartz model. Maaliskuu 2000.
- 17 Fabiani S. ja Mestre R., Alternative measures of the NAIRU in the euro area: estimates and assessment. Maaliskuu 2000.
- 18 Iacoviello M., House prices and the macroeconomy in Europe: results from a structural VAR analysis. Huhtikuu 2000.
- 19 Detken C. ja Hartmann P., The euro and international capital markets. Huhtikuu 2000.
- 20 de Bandt O. ja Mongelli F. P., Convergence of fiscal policies in the euro area. Toukokuu 2000.
- 21 Ehrmann M., Firm size and monetary policy transmission: evidence from German business survey data. Toukokuu 2000.
- 22 Holthausen C. ja Ronde T., Regulating access to international large-value payment systems. Kesäkuu 2000.
- 23 Cho I-K. ja Sargent T. J., Escaping Nash inflation. Kesäkuu 2000.

Muita julkaisuja

The TARGET service level. Heinäkuu 1998.

Report on electronic money. Elokuu 1998.

Assessment of EU securities settlement systems against the standards for their use in ESCB credit operations. Syyskuu 1998.

Money and banking statistics compilation guide. Syyskuu 1998.

Yhteinen rahapolitiikka kolmannessa vaiheessa: Yleisasiakirja EKP:n rahapolitiikan välineistä ja menettelyistä. Syyskuu 1998.

Third progress report on the TARGET project. Marraskuu 1998.

Correspondent central banking model (CCBM). Joulukuu 1998.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1997 figures. Tammikuu 1999.

Possible effects of EMU on the EU banking systems in the medium to long term. Helmikuu 1999.

Euro area monetary aggregates: conceptual reconciliation exercise. Heinäkuu 1999.

The effects of technology on the EU banking systems. Heinäkuu 1999.

Payment systems in countries that have applied for membership of the European Union. Elokuu 1999.

Improving cross-border retail payment services: the Eurosystem's view. Syyskuu 1999.

Compendium: Säädöskokoelma. Kesäkuu 1998 – toukokuu 1999. Lokakuu 1999.

European Union balance of payments/international investment position statistical methods. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Compilation Guide, Addendum I: Money market paper. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics Sector Manual. Toinen painos. Marraskuu 1999.

Report on the legal protection of banknotes in the European Union Member States. Marraskuu 1999.

Correspondent central banking model (CCBM). Marraskuu 1999. (Ei saatavissa painettuna; julkaisun sähköinen versio on nähtävissä EKP:n Internet-sivuilla.)

Cross-border payments in TARGET: A users' survey. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Series keys for the exchange of balance sheet items time series. Marraskuu 1999.

Money and Banking Statistics: Handbook for the compilation of flow statistics. Joulukuu 1999.

Payment systems in the European Union: Addendum incorporating 1998 figures. Helmikuu 2000.

Interlinking: Data dictionary, version 2.02. Maaliskuu 2000.

Asset prices and banking stability. Huhtikuu 2000.

EU banks' income structure. Huhtikuu 2000.

Esitteitä

TARGET. Heinäkuu 1998.

Eurosetelit ja -metallirahat. Heinäkuu 1999.

TARGET: facts, figures, future. Syyskuu 1999.